MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

70 nci Birleşim

8 . 4 . 1968 Pazartesi

İçindekiler

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ 579
2. — GELEN KÂĞITLAR 579:580
3. — YOKLAMA 580
4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI 580,582

1. — Sivas Milletvekili Seyfi Kurtbek'in, Amerika'da Zenci Lider Martin Luther King'in öldürülmesinden duyduğu üzüntüyü belirten demeci. 580

2 — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, yeter derecede tecrübe edilmeden kullanılan «Sanora 64» diye ve diğer Meksika menşeli buğday tohumlarının iyi ürün vermemesi ve bu yüzden güç durumda kalan çiftçiler için gerekli tedbirlerin alınması konusunda demeci. 581:582

3. — Ankara Milletvekili Osman Bölükbaşı'nın, Avrupa'da çalışan Türk işçileri konusunda, Hükümetçe izlenen politikanın kifayetsiz olduğu iddiasiyle Başbakan hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince gensoru açılmasına dair önergesi. (11/70) 582:591

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER 582,591

1. — Genel bütçeye dâhil dairelerin 1963 Bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/543, 1/48) (S. Sayısı : 660) 582,647:650

2. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısiyle alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159 ve 159 a 1 nci ek) 591

3. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliğe dair Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/670, 2/672;

Sayfa

Cumhuriyet Senatosu 2/242) (Millet Meclisi S. Sayısı : 687 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1117) 591:592

4. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Ayanasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/865) (S. Sayısı : 663) 593:611

5. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 432) ve 432 ye 1 nci ek) 611:617

6. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân kimisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/408) (S. Sayısı : 478) 617:618

7. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/413) (S. Sayısı : 479) 618:621

8. — Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanununa bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 11 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporu (1/485) (S. Sayısı : 676) 621:623

Sayfa

9. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu. (2/367) (S. Sayısı : 436 ya 1 nci ek) 623:636,651:654

10. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verimesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporlar. (1/481) (S. Sayısı : 677) 636:638

11. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonları raporları. (1/379) (S. Sayısı : 468) 638:640

12. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, 8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları (2/624) (S. Sayısı : 680) 640:641

13. — Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (2/511) (S. Sayısı : 477) 641:646

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Gaziantep Milletvekili Hüseyin Yılmaz, ürünlerinin değerlendirilmemesi yüzünden, Gaziantepli üzüm üreticilerinin zor durumda kaldığına, bu konuda Hükümetçe gerekli tedbirlerin alınmasına ve

Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz da, çoğunluk sağlanamaması yüzünden Genel Kurulun toplanamamasının sakıncalarına dair gündem dışı demeçte bulundular.

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Refet Sezgin'e Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Sayın milletvekillerinden bâzılarına Başkanlık tezkeresinde gösterilen sebep ve sürelerle izin verilmesi kabul olundu.

Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy ile Afyon Milletvekili Muzaffer Özdağ'ın; Piyade Üsteğmen Oğuz Bakırburç hakkında özel af kanunu teklifinin gündeme alınmasına dair önergesi reddolundu.

Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoğlu'nun, Sağlık Komisyonundan çekildiğine dair önergesi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Devlet Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu'nun, 819 sayılı Kanunla değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının, havale olunduğu İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilecek 4 er üyeden kurulu bir Geçici Komisyonda incelenmesine dair önergesi, yapılan görüşmelerden **sonra, kabul olundu.**

1963 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ikinci defa açık oya sunuldu ise de, oyların ayırımının birleşim sonunda açıklanan sonuçlarına göre çoğunluğun sağlanamadığı anlaşıldığından, oylamanın gelecek birleşimde tekrarlanacağı bildirildi.

Ankara Milletvekili Osman Bölükbaşı'nın, Avrupa'da çalışan Türk işçileri konusunda, Hükümetçe izlenen politikanın yetersiz olduğu iddiasiyle Başbakan hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince gensoru açılmasına dair önergesinin gündeme alınıp alınmaması konusu üzerinde bir süre görüşüldü.

8 . 5 . 1968 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 19,25 te son verildi.

Başkanvekili	Kâtip
Âtıf Şohoğlu	Denizli Fuat Avcı

Kâtip
Tokat
Fethi Alacalı

2. — GELEN KÂĞITLAR

TASARI

1. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı. (1/509) Adliye, Tarım ve Plân komisyonlarına)

TEKLİFLER

2. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve 5 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi. (2/680) (Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarına)

3. — Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay'ın, 115 sayılı Kanunla değiştirilen 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 32 ve 38 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/681) (Millî Eğitim ve Plân kimisyonlarına)

TEZKERELER

4. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi. (3/901) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyona)

5. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi. (3/902) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyona)

RAPORLAR

6. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nunı 27 . 5 . 1935 tarih ve 2730 sayılı Ulusal

Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve İçişleri Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/258, Cumhuriyet Senatosu 2/217) (Gündeme) (Millet Meclisi S. Sayısı : 178 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 953 ve 953 e ek)

7. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele bâzı kadroların eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporlar. (1/447) (Gündeme) (S. Sayısı : 686)

8. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv ve 13 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanlığı meslekî ve teknik öğretim okulları öğretmenlerinin, intıbakı hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (2/606) (Gündeme) (S. Sayısı 685)

9. — Devlet ihale kanunu tasarısı, Ankara Milletvekili İsmail Rüştü Aksal ve 13 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli eski Üyesi M. Ali Demir ve 9 arkadaşının, Devlet İhale kanunu teklifi ve Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu'nun, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 66 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Sayıştay, Ticaret, İçişleri, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/150, 2/31, 2/267) (Gündeme) (S. Sayısı : 683)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : Tevfik Koraltan (Sivas), İsmet Kapısız (Konya)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 70 nci Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacak, sayın üyeler lûtfen beyaz düğmelere bassınlar.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz mevcuttur, müzakereye başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sivas Milletvekili Seyfi Kurtbek'in, Amerika'da zenci Lider Martin Luther King'in öldürülmesinden duyduğu üzüntüyü belirten demeci.

BAŞKAN — Sayın Seyfi Kurtbek, Amerika'da öldürülen zenci Lider Martin Luther King hakkında teessür beyanı için gündem dışı söz rica ediyorsunuz. Kısa mahiyette buyurunuz.

SEYFİ KURTBEK (Sivas) — Muhterem Başkan, sayın arkadaşlarım; Amerika'da işlenmiş olan bu siyasi cinayetin bütün insanlığı ne kadar büyük bir teessüre garkettiğini hepimiz biliyoruz. İnsan öldürülmesinin, bilhassa siyasi şahısların öldürülmesinin ne kadar çirkin ve insanlığa ne kadar aykırı büyük bir hareket olduğunu hepiniz takdir edersiniz. Ben, bu cinayetle insan haklarını müdafaa eden ve barış için çalışan büyük bir şahsiyetin ölümü dolayısiyle duyduğum teessürü yüksek huzurunuzda ifade etmekle hepinizin hislerine tercüman olduğumu zannediyorum. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

2. — Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, yeter derecede tecrübe edilmeden kullanılan «Sonora 64» ve diğer Meksika menşeli buğday tohumlarının iyi ürün vermemesi ve bu yüzden güç durumda kalan çiftçiler için gerekli tedbirlerin alınması konularında demeci.

BAŞKAN — Sayın Kemal Sarıibrahimoğlu, «Sonora - 64» buğdayı hakkında gündem dışı söz rica etmişsiniz, buyurunuz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Saygıdeğer arkadaşlarım;

Meksika menşeli buğdaylar bu yıl Çukurova ve Ege'de büyük ölçüde ekilmiştir. Sade Ceyhan kazasında ekilen saha 160 000 dekârı bulmuştur. Ziraat Bakanlığı Teşkilâtının ve bizzat Bakanın beyanları ve teşviki ile ekim ümidedilenin de üzerinde olmuştur. Bir müddetten beri Meksika menşeli buğdayların yer yer kurumakta olduğu veya yapraklarının sararark gerilemekte bulunduğu müşahede edilmektedir. Yetkili zirai kuruluşlardan ve müstahsıldan aldığım bilgiye göre, bir kısım Meksika menşeli buğday tarlalarının yetişmesinden ümit kesilerek, buğdaylar sökülmüş ve pamuk ekimine geçilmiştir. Meselâ Ceyhan'ın Yassıca köyünden Behiç Buhranlıoğlu ve Tatarlı'dan Kâzım Körez bunlar arasındadır. Yaklaşık bir tahminle 15 - 20 bin dönüm buğday tarlasının kurumakta olduğu ve bunun birkaç misli sahanın da verim düşürücü bir sararmanın ve gerilemenin içinde bulunduğu inanılır bilgilere istinaden iddia edilmektedir. Bu durumun yarattığı panik Ceyhan Kaymakamından Sayın Ziraat Bakanına kadar bütün yetkilileri sarmış durumdadır. Soğukkanlılıkla zararların tesbiti ve kuruması veya çok az verim yapması muhtemel arazilerin tesbit edilerek vakti geçmeden pamuk ekimini müstahsıla tavsiye etmek ve gerekli kredileri vermek yerine, meseleyi örtbas etmeye kalkışmak mânevi mesuliyeti bir kat daha artırmaktadır.

Hükümetin, bir kısım teknisyenlerinin dahi muhalefetine rağmen, bâzı Meksika menşeli tohumları hiç tecrübe etmeden ve bâzılarını da kâfi derecede tecrübe etmeden ve âdeta cebri mânevi ile müstahsıla empoze ederek geniş sahalara ektirmesi büyük bir idari kusurdur. Tarım Bakanlığının bu kusurun doğurduğu mesuliyete katlanmak durumu mevcuttur. Bu sebeple Hükümetten milletvekili sıfatı ile istediğim şunlardır :

1. Kuruyan veya kuruması yahut çok az verim yapması muhtemel arazilerin derhal tesbiti ile tohumluk ve gübre borçlarının affı,

2. Bu sahalarda müstahsılın uğradığı zararların ve bir yıllık mahsül zararının tamamının tesbit ve Hükümetçe tazmini,

3. Gerek «Sonora 64» ve gerekse Meksika Menşeli tücrübe edilen veya edilmiyen tohumluklardan hangilerinin muhitte elverişli olduğunun tesbiti ile diğerlerinin ekiminin menedilmesi,

4. Gerek Meksika menşeli kuruyan buğday sahalarının ve gerekse diğer buğday sahalarından seller ve yağışlar sebebiyle tahrip olanlarının ve gerekse pamuk sahalarında seller ve yağışlar sebebi ile tekrar masrafa ihtiyaç gösteren tarlaların sahiplerine yeterli munzam işletme kredilerinin vakit geçirilmeden verilmesi.

Muhterem arkadaşlarım; şu ciheti açıkça ifade etmek isterim; bendeniz birim sahada verimi artıracak tohumların ithalinin ve zirai usullerin tecrübesinin karşısında katiyen değilim. Bilâkis böyle bir lüzuma inananlardanım. Birim sahada verim dünya standartlarının birkaç misli aşağıdır Türkiye'de. Meselâ, Kanada'da Toronto eyaletinde dönüme 750 Kg. buğday alınır, Avustralya'da 600 Kg. dönümde buğday alınır, bizde 90 - 100 Kg. buğday alınır. Bu, hakikaten Türk müstahsılı, Türk halkı, Türk idarecileri olarak cidden üzerinde derin derin düşünülecek ve tedbirleri derhal alınması gereken bir durumdur, bir geriliktir. Bu itibarla Sonora veya diğer çeşit buğdayların tekniğin emrettiği zaman ve sahalarda kâfi derecede tecrübesi yapıldıktan sonra tatbikine yüzde yüz taraftarım. Birim sahada mahsülün yüksek miktarda elde edilerek buğday ihtiyacı giderildikten, ihraç imkânları temin edildikten sonra geriye kalan buğday sahalarının mera, çayır, hayvancılık ve diğer ziraat sahalarına ayrılması elbbette Türkiye'nin menfaatinedir. Körü körüne buğday veriminin artmasına karşı olan fikirlerin karşısındayım. Bunu burada işaret etmek isterim, muhtemel istismarlara meydan vermemek için. Ama bugün bir gerçek vardır; şu tecrübe göstermiştir ki, tekniğin, ilmin gereklerine aykırı şekilde, aşırı heyecanlarla yapılan tecrü-

beler büyük ölçüde zararlara sebebolmaktadır. Hükümetin burada idari bir kusuru vardır, müstahsılın zararını süratle telâfi ve tazmin etmelidir. Hürmetlerimle.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Genel bütçeye dâhil dairelerinin 1963 bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/543, 1/48) (S. Sayısı : 660)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım; müsaade buyurursanız salonu arkadaşlarımızın büyük kısmı terk etmeden evvel açık oylama muamelesi var, onu intacedelim. Muvafık mı efendim? («Muvafık» sesleri) Oy kupasını gezdiriniz. Genel bütçeye dâhil dairelerin 1963 bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporunun açık oylaması için oy kupası gezdirilmektedir.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

3. — Ankara Milletvekili Osman Bölükbaşı'nın, Avrupa'da çalışan Türk işçileri konusunda, Hükümetçe izlenen politikanın kifayetsiz olduğu iddiasiyle Başbakan hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince gensoru açılmasına dair önergesi (11/70)

BAŞKAN — Bu önergenin gündeme alınıp alınmaması hususunda geçen birleşim yapılan müzakerede bütün parti grupları ve önerge sahibi konuşmuş bulunmakta idi. Şimdi söz Hükümet adına Sayın Çalışma Bakanındır, buyurun efendim.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (İzmir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisin Cuma günkü oturumunda Ankara Milletvekili Sayın Osman Bölükbaşı tarafından verilen gensoru önergesi münasebetiyle gerek önerge sahibinin önerge sahibi olarak ve gerekse grupu adına yaptığı konuşmalarla, diğer siyasi teşekküllerin grupları adına yapmış olduğu konuşmalara arzı cevapta bulunacağım.

Sayın önerge sahibi, dışarda çalışan işçilerimizin sorunları ile yakından ilgilenmek hususunda almış oldukları bir karar münasebetiyle dışarda çalışan işçilerimiz ile yapmış olduğu temaslarda, gerçekten kendisine bir telefon konuşması münasebetiyle belirttiğim tarzda, vatansever ve milliyetperver bir insanın düşünceleri içerisinde işçilerle temasta bulunmuş ve hangi uçtan gelirse gelsin aşırı cereyanların temsilcisi olan şahıslara karşı yapmış olduğu konuşmalarda gerekli cevapları vermiştir. Bu anlayış içerisinde yapmış olduğu konuşmayı değerlendirdiğimiz zaman gördüğümüz şey, sayın önerge sahibinin gerçekten bir gensorunun icabettirdiği nitelikte ve ağırlıkta bir konuyu değil, olsa olsa bir genel görüşmeyi icabettirecek tarzda ve o tarzı uslûp içerisinde bir konuşmada bulunduğunu tesbit etmekteyiz. Önerge tek bir cümlenin içerisinde olmakla beraber, sayın konuşmacının, önerge sahibinin daha evvel vermiş bulunduğu muhtırayı tetkik ettiğimiz zaman, konuşmasında yer vermiş olacağı hususları anayapısı içerisinde tesbit etmek imkânına sahibolmuştuk.

Konuşmaları cevaplamak icabederse, muhterem Heyetinizin müsaadesiyle evvelâ bir Türk işçisinin dışarıya gitmesinde Hükümette vazife alıncaya kadar gördüğümüz aksaklıkların neler olduğunu ve bu uğurda yapmış olduğumuz tedbirlerin neler bulunduğunu kısa hatları ile belirtmek isterim. Böylece bir işçinin gidişten buraya dönüşü ânına kadar devam edecek olan sorunlarını, ekonomik, sosyal, siyasi yönleri ile muhterem Heyetinize belirtmek imkânını temin etmiş olacağım.

Elimizde mevcut rakamlara göre dışarda çalışan işçilerimizin miktarı bugünkü rakamlar muvacehesinde 160 bin civarındadır. 1959 senesinde İş ve İşçi Bulma Kurumunun Umum Müdürü, halen Almanya'da İşsizlik Sigortası Genel Müdürü bulunan Herr Zabel ile yapmış olduğu konuşmada, Almanya'nın yabancı işçiye çok miktarda ihtiyacı olduğu tesbit edilmiş ve bu ihtiyacın İş ve İşçi Bulma Kurumu delâletiyle

halledilmesi istenmiştir. 1960 yılını mütaakıp bu meselenin üzerinde yeteri derecede durulmamıştır. Türkiye'den dışarıya işçilerin gitmesi belli bir programdan çok bir fiilin tabiî neticesi olarak 1962 yılında başlar. 1962 yılından itibaren başlıyan ve büyük çoğunlukla Almanya'ya yönelen işçi hareketi 1966 senesinin sonlarına doğru en yüksek rakam olan 161 bine çıkmıştır. 1966 senesinin sonlarında, 1967 senesinin başlarında Almanya'da başlayan ekonomik krizin neticesinde 1967 senesi içerisinde Türkiye'ye 30 bin civarında işçi geri dönmüştür. Böylece 1962 yılını başlangıç yılı olarak kabul ettiğimizde, 1967 senesinin sonu ve hattâ 1968 senesinin üçüncü ayının 15 nci gününe kadar dışarda mevcut olan işçilerimizin miktarı 160 255 dir.

Dışarıya sevkte bizi ziyadesiyle üzen noktalardan bir tanesi işçi talebinin vakı olduğu andan, hudut kapısından işyerine kadar gönderilecek müddet içerisinde muamelenin tekemmülünde geçen zamandır. Hükümette vazifeye başladığımızda bir işçinin talep anından dışarıya sevkine kadar geçen müddet bir aydı, ancak 30 gün içerisinde muamelesi tekemmül edebiliyor ve gidebiliyordu. Bu konu üzerinde yapmış olduğumuz çalışmaların neticesindedir ki, bu süre 15 güne indirilebilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarımız bu sürenin daha kısa bir zamana gelmesi noktasındadır. Bunun dışında yapmış olduğumuz çalışmaları muhterem Heyetinize kısa hatlariyle beş noktada ifade etmek isterim.

Kadın işçilerin ismen talebinde sınırsızlık tanımışızdır. Böylece kadın işçilerin ismen talep edilmesinde belli bir sınırlılık yoktur. işverenler bir sınırsızlığın içerisinde ismen talepte bulunabileceklerdir.

Almanya için, muhterem Heyetinizin çok yakından bildiği ve her bölge milletvekilinin bizzat tesbit ettiği bir ikinci konu ilk tıbbî muayene idi. Evvelâ Alman heyetinin yetkili doktorlarına muayene ettirilir, onlardan müsbet netice alındıktan sonra Türk doktorlarından müteşekkil bir heyet muayenesi yapılırdı. Yapmış olduğumuz çalışmalar neticesinde bir vakıa şunu görmüşüzdür; bu iki muayenede birbirine mubayin kararlar verildiğini tesbit etmişizdir. Binaenaleyh, Hükümet olarak zaruretine kaani olduğumuz şey; bu muayenenin doğrudan doğruya Türk doktorları tarafından yapılması noktasında toplanmıştır. Böylece evvelemirde ilk defa Alman Hükümetinin yetkilileri tarafından yaptırılan ilk tıbbî muayene, çalışmalarımızda kaldırılmıştır.

Bir üçüncü talep vardı; yine sayın milletvekillerinin çok yakınen bildikleri bir konu. Bâzı arkadaşlar geliyorlardı, ismen talebedilmişlerdi, işyerlerinden çağrılmışlardı, ama bir askerlik şartı aranıyordu, askerliğini yapmış mı, yapmamış mı? Eğer yapmamışsa müsaade edilmiyordu. Bu defa yapmış olduğumuz çalışmaların neticesi de ismen talepte askerlik şartının kaldırılmasını sağlamak olmuştur. Böylece çalışma gücüne sahip, emeğinin değerlendirilmesi, bilgi veya görgüsünün artırılması hususunda ismen çağırılan bir şahsın gönderilmesinde, artık askerliğini yapmamış olma keyfiyeti bir mâni sebep halinde ortaya çıkmıyacaktır.

İşçinin sevkine, bir dördüncü olarak temin edebildiğimiz bir kolaylık, o da ilişkisi devam eden işçinin dövizsiz çıkmasını temin etmektir. Daha evvel Muhterem Heyetinizin gayet iyi tesbit ettiği bir konu; ilişkisi ister devam etsin, ister devam etmesin, dışarıya çıkışta bir dövizi temin etme mecburiyeti idi.

Muhterem Heyetinize bu noktaları belirtmemden kastım; işçinin dışarıya gidişinde raslamış olduğumuz zorlukları gidermeye mâtuf çalışmaları belirtmek içindir.

Şimdi kısa hatlariyle sayın önerge sahibinin teşkilâta mütedair olan konuşmalarına arzı cevapta bulunmak istiyorum. Evvelâ teşkilât konusunda neler yaptığımızı değil, 1965 senesinin 10 Ekiminden sonraki teşkilât hangi rakamda idi, onu belirtmek isterim.

1965 senesinin 10 Ekimini mütaakıp olan ayda, yalnız Almanya'da değil, sırasiyle Avustur'ya, Almanya, Belçika, İsviçre ve Holânda'da, Fransa ve İsveç'te mevcudolan memur, çalışma ataşesi ve ataşe yardımcılarımızın mevcudu altı idi. Bir tane, Bonn'da çalışma müşavirimiz vardı, yanında bir memur vardı, 1965 senesinin 10 Ekiminden sonraki durum. Stutgart'ta bir çalışma ataşemiz vardı. Münih'te bir çalışma ataşesi vardı. Holânda'da bir çalışma ataşesi vardı. Belçika'da Bürük-

sel'de bir çalışma ataşesi vardı. İsveç'te yoktu, Fransa'da yoktu, Avusturya'da da yoktu.

Halen durum nedir? Muhterem Heyetiniz gayet iyi hatırlıyacaklar, geçen sene Hükümetimizin Meclise sevk ettiği ilk kanunlardan bir tanesi olan 864 sayılı Kanunun Mecliste müzakeresi sırasında ister şahısları adına, ister grupları adına söz alan bütün milletvekilleri ittifakla, böyle bir kanunu Meclise sevk ettiğimizden dolayı Hükümete konuşmalarının başında teşekkürlerini arz etmişlerdir ve 864 sayılı Kanunun burada müzakeresi sırasında, böyle bir teşkilâtın zaruretine inanılmış, Hükümetin çok yerinde bir karar almış bulunmasından dolayı da ikinci teşekkürlerini ilâve etmişlerdir.

Mevcudolan kanunu tetkik ettğimiz zaman teşkilâtı iki bölümde mütalâa etmek mümkün: Kadroya dâhil olan teşkilât mensupları; ihtiyaca göre sınırsız olarak, çalışma ataşe ve ataşe yardımcılarının göstereceği ihtiyaçla mütenasibolarak artacak personel adedi - ki bunlara mukaveleli personel diyoruz - kadro içerisinde mevcudolan personelin adedi 82 dir. 82 arkadaş bu kadroya göre vazife alacaklardır. Bunu dikkatle tetkik ettiğimiz zaman, bu kanunun içerisinde bâzı yenilikler getirmisizdir. Sosyal delege adı altında üc grupu toplamaktayız. Bir; ekonomik veya hukukcu olan, isçi sorunlariyle ilgili bulunan sahısların sosyal delege olarak gönderilmesi. adedi 20 dir.

İki; dısarıda bulunan iscilerimizin mevcut sendikal hareketler içerisinde bizim sendikal faaliyetlerimizle birlikte çalısmayı temin edecek ve onlara sendikalizmi öğretecek isci liderlerinin gönderilmesine mâtuf 11 isçi lideri.

Bir de ayrıca, yine sosyal delege adı altında gönderilecek ve sayın önerge sahibinin konusmasında yer almıs olduğu, Yüksek İlâhiyat mezunu 11 sosyal delege din adamı. Buna karsılık ne yapılmıs? 1965 senesinde mevcudolan 6 personel bugün bu tarihte fiilî olarak 66 rakamına cıkmıstır. Böylece 6 rakamı 66 ya ulaşmış bulunmaktadır.

Sayın konusmacı arkadasım, Sayın Osman Bölükbası, gercekte bu kısa süreli seyahati icerisinde birçok noktalar tesbit etmiş. İyi niyetli bir insanın tesbitidir ve zamanın imkân verdiği süreler içerisinde tesbit edebilmiş... Fakat bir vakıa var, onu belirtmeden geçemiyeceğim.

Dışarıya gidip gelen her arkadaş bir raporla geliyor. Bir hafta, 10 gün, 15 gün, bir ay kalan arkadaş bir raporla huzurumuza daima geldi, Hükümete verdi, bâzı arkadaşlarımız basında bunu bir tefrika haline, röportaj haline getirdiler. Bu arkadaşların hepsinin samimiyetini ve iyi niyetini kabul etmekteyim, gördükleri eksiklikleri, aksaklıkları tesbit etmektedirler. Fakat şunu belirteyim ki, Sayın Osman Bölükbaşı'nın da tesbit etmiş olduğu konular esasında o tetkik seyahati içerisinde her bir noktasiyle en ince teferruatına kadar tesbit edilebilecek azlıkta değildir, daha geniştir, daha çoktur meseleleri ve zannediyorlar ki, arkadaşlarım, bu kısa süreler içerisinde biz bunların hepsini tesbit ettik ve bunların hal çarelerini de hemen o bir aylık, iki aylık müddet içerisinde halledebiliriz. Öyle değil. İkibuçuk senedir münhasıran bu konunun üzerinde Bakanlığımız, ayrı bir daire kurmak ve bir büro teşekkül ettirmek suretiyle çalışmaktadır ve gerçekte dışarda çalışan işçilerimizin sorunlarını tetkik ettiğimiz zaman, hemen hemen direkt, endirekt bütün bakanlıkları alâkadar eden meselelerdir. Ticaret Bakanlığını, Dışişleri Bakanlığını, Turizm Bakanlığını, Maliye Bakanlığını, Gümrük ve Tekel Bakanlığını hepsini sırasiyle alâkadar eden konulardır. Bir vâkıadır ki, koordinasyonu yeteri derecede yapılmıyan bu çalışmalar 1966 senesinin Mayısından itibaren Bakanlığımızda teşekkül eden araştırma dairesinin patronajı altında koordone edilmeye başlanmıştır. O gün bugündür dış teşkilâtta vazife almış ve dış teşkilâtta görevli bulunan arkadaşların her hafta muntazaman Bakanlığımıza göndermiş oldukları raporlar, yine Sayın Osman Bölükbası'nın konuşmasında yer verdiği şekliyle, tarafımızdan gayet iyi takibedilmekte ve bilinmektedir.

Sayın önerge sahibi konusmasında bir noktaya temas ettiler. Ona cevapta bulunmak isterim. Dediler ki; «Biz bu konuşmaları yaparken ümideder ve inanırız ki, bu konusmalarımızın neticesinde Hükümet hareket haline gelir ve almış oldukları tedbirleri en iyi hale ifrağ eder.»

Konusmasının bir yerinde de bir kelime kullandılar, aynen onu cevaplamak mecburi-

yetindeyim. «Bugüne kadar devam eden ataletinden kurtulmuş olur.».. Arzı cevapta bulunayım Sayın Bölükbaşına. Biz ataleti değil, ama çalışmayı iman haline getirmiş bir Hükümetiz, bizim anlayışımız bu. (A. P. sıralarından alkışlar)

Konuşmalarda bulunan arkadaşlarım; Sayın Coşkun Kırca G. P. Grupu adına konuşurken iki noktaya temas etti ve dedi ki, «iki endişemiz var. Bir, kalkınma hamlesi içerisisinde bulunan Türkiye'mizde vasıflı işçilerin dışarıya gönderilmesinde yeteri derecede tedbir alınmış mıdır? Ve dışarıya bu vasıflı işçilerin gitmesi neticesinde Türkiye'de kalifiye eleman sıkıntısı çekilmekte midir?»

Bir ikinci noktaya temas etti, o nokta da şu: «Kalifiye elemanlar muayyen bir sürenin geçiminden sonra Türkiye'ye avdet etmeyip oraya yerleşme arzusunda mıdırlar? Bizim böyle bir endişemiz vardır.» dediler.

Evvelâ belirteyim; bugüne kadar dışarıya vasıflı işçi gönderilmemesi hususunda - Sayın Halk Partisi Sözcüsü Şeref Bakşık'ın da ifadelerinde yer verdiği şekliyle - yeterli tedbir alınmamıştır, şeklindeki noktayi nazarlarına iltifat etmek doğru değil. Bu beyanın doğrulukla ilgisi yok. Bunu bir yüzdeler tablosu içerisinde Muhterem Heyetinize belirtmeye çalışacağım.

Dışarıya gidenler arasında yapmış olduğumuz teşbitte vasıflı işçi nisbeti % 31 dir. 1963 te % 20 dir. 1964 te % 32 dir, 1965 te bir yükseklik arz etmiştir, % 42 dir, 1966 da % 31 dir, 1967 de % 30 dur. Böylece dışarıya gönderilen her 100 insanın 30 u vasıflı, 70 i de vasıfsızdır. Yalnız muhterem Heyetinize vasıflı derken neyi kasdettiğimizi belirtmek istiyorum.

Bizim normlarımıza göre esasında vasıflı olan işçiler, şahıslar dış ülkelerin yetkili elemanlarına nazaran vasıfsız insandır ve yardımcı işçi olarak alınmaktadırlar. Vasıflı diye gösterdiğimiz şahıslar esasında vasıfsızdır.

Böylece «kalkınma hamlesi içerisinde bulunan Türkiye'miz bir vasıfsız insan topluluğu halinde mi kalacak, dışarıya hep vasıflı işçiler gidiyor» şeklindeki endişe doğru değil.

Bu arada bir endişeyi belirtmek isterim, Sayın Kırca'nın ikinci endişesi : «Orada yerleşip kalmalarından endişe ediyoruz» dediler. Huzurunuzda bir şeyi belirtmek istiyorum muhterem heyetinizin bildiği bir konudur. Türk işçisinin vatanı karnının doyduğu yer değildir bayrağının dalgalandığı yerdir; orası da Türkiye'dir. (A. P. sıralarından alkışlar) Onun için Türk işçisinin orada yerleşip kalacaklarını düşünmek, endişe etmek çok uzak bir endişe ve şüphedir.

Önerge münasebetiyle, yine önerge sahibinin ve konuşmada bulunan diğer arkadaşların lisan kifayetsizliğinden dolayı, lisan bilmemezliğinden dolayı işçilerin bir çok sıkıntıları olduğunu söylediler. Doğrudur. Yalnız ben isterdim ki, konuşmada bulunan arkadaşlar, bu sıkıntıları dile getirirken bir mukayesenin içerisinde meseleyi ortaya koysunlar. 1962 senesinde bu sıkıntı % 100 idi. Bu sıkıntı 1967 de nedir?

1967 senesinde bu sıkıntının nisbeti çok ufaktır. Şimdi arkadaşlarımın bir kısmı diyecekler ki, «hayır biz o kanaatte değiliz.» Ama ortaya koyacağım ve bu konuda yapılmış olan çalışmalar neticesinde, zannediyorum ki arkadaşlarım iddia etmiş oldukları hususun gerçekle ilgi derecesini rahatlıkla tesbit etmiş olacaklardır.

Çalışmaları muhtelif kısımlarda toplamak icabeder. Evvelâ işçilerin lisan konusundaki eğitimine temas etmek istiyorum. 1965 senesine kadar işçilerin lisan eğitimi yalnız ve yalnız işverenlerin işyerlerinde açmış oldukları kurslarla temin ediliyordu. 1965 senesinden sonra ve 1966 Haziranından itibaren buna bâzı hususlar ilâve edilmiştir. Bu hususlar şunlardır :

1966 senesinin Haziran ayından itibaren (ki, Almanya'yı ziyaretimizde, orada Alman yetkilileriyle yapmış olduğumuz konuşmalardan sonra alınmış olan bir tedbirdir) o sadece işyerlerinde işçiler için kurslar açılmakla yetinilmemiş, ayrıca radyoda, sadece günde 15 dakika olan ve Türk işçileri için yapılan program 45 dakikaya çıkarılmış, yani üç misline çıkarılmış ve bunun içerisinde bir kısmı lisana ayrılmış; bununla da yetinilmemiş, Alman Çalışma Bakanlığının yetkilileriyle yapmış olduğumuz çalışmalarımız sonunda Göthe Enstitüsünden 20 tane öğretim üyesi bu iş için vazifeli kılınmış ve bunun neticesinde de televizyon ve radyodan ayrıca eğitime geçilmiştir. Bununla da yetin-

medik ve 1967 senesinin başından itibaren Alman Gençlik Teşkilâtiyle yapmış olduğumuz bir çalışmanın neticesinde, sadece bir rakam vermek istiyorum, Köln bölgesinde 7 000 işçiye lisan eğitimini yaptık ve kendilerine «Lisan bilir» sertifikasını verdik. Böylece 1965, 1964, 1963 ve 1962 yılları için fevkalâde mühim bir konu olan lisan hususu 1967 ve 1968 yılları için o büyüklüğünü devam ettirir durumdan çıkmıştır. Yine bu çalışmaların sonunda ümidediyoruz ki, bu mesele bütünüyle halledilmiş olacaktır.

İşçiler için bu eğitim yapılırken, gerek önerge sahibinin ve gerekse diğer konuşmada bulunan arkadaşların gayet iyi bildikleri bir konu; dışarda çalışan işçilerin eğitim çağına gelmiş çocuklarının okutulması meselesiyle ilk defa biz meşgul olmuşuzdur. 21 tane öğretmen bizim iktidarımız zamanında dışarıya gönlerilmiştir. Bundan evvel orada okuyan çocukların eğitimi diye bir şey bahis konusu değildi.

Dış seyahatimizde, Münih'te bir işçi yanıma gelip bana şunları söyledi: «Çocuğum sofraya oturduğu zaman istavroz çıkarıyor.» dedi. 1965 senesi sonu, 1966 senesi başı. «Sebep?» dedim. «Türk öğretimini kendilerine öğretecek öğretmen yok. Okuduğu okullarda yalnız ve yalnız Almanca tedrisat görüyorlar. Türk benliğini unutmaya başladılar, sizden rica ediyoruz.» dedi. Bunun üzerine, esasında bizim kafamızın içinde olan bu düşünce biraz daha hız kazanmış ve 1966 yılı içerisinde, Muhterem Heyetinizin bildiği gibi, 21 tane Türk öğretmeni dışarıda çalışan işçilerimizin 585 çocuğunu bugün eğitme, okutma vazifesini üzerine almıştır.

Burada bir konuyu belirtmeden geçemiyeceğim: Alman işverenlerinin bir konuda namütenahi kurslar açmış olmalarına rağmen bir şikâyeti vardır: Bu kurslara yeteri derecede, yeteri kadar Türk işçisinin gelmediği.

Muhterem arkadaşlarım, 1967 yılı içerisinde vâkıa bu böyle idi. 1967 senesinin Nisan ayı içerisinde yine Almanya'da yapmış olduğumuz tetkik seyahati sırasında bunu tesbit etmiştik. O zaman bu meseleyi halletme hususunda mevcudolan kültür merkezleriyle, işçi derneklerinden istifade etmenin yollarını aramışızdır ve bu çalışmalarımızın sonundadır ki, bugün kurslara devam eden işçilerin nisbeti 1967 başında 1966 sonunda bulunan rakamın çok üzerine çıkmıştır. Böylece bir taraftan radyo, bir taraftan televizyon, bir taraftan iş yerinde eğitim, bir taraftan Heim'larda kurslar açılmak suretiyle lisan eğitimi mevzuu istenilen seviyenin üzerine çıkarılmış durumdadır.

Sayın önerge sahibi bu tetkikinde eksikliğini tesbit etmiş olduğu hususları sıralarken bâzı noktalara temas ettiler ve dediler ki; «Lisan eğitimini tam mânasiyle tamamlamamış olmaları sebebiyle bir sağlık bölümünün müşavirlik adı altında kurulmasını, gümrük konularındaki sıkıntıların giderilmesi için bir gümrük müşavirliğinin kurulmasını, hukukî ihtilâflarında hakların izale edilmemesi için bir avukatlık bürosunun kurulmasını yerinde görüyoruz.» dediler. Ben sayın önerge sahibine derhal hatırlatayım; mevcudolan 864 sayılı Kanunun 8 nci maddesini tetkik ettikleri zaman bunların hepsi var. Ona istinadendir ki, Frankfurt, Münih ve Köln'de Maliye Bakanlığı tarafından üç tane malî müşavirlik kurulmuştur.

Bonn, Hamburg ve Münih'te üç tane Hukuk Bürosu kurulmuştur. Sayın Osman Bölükbaşı'na söyliyeyim derhal; kendi tetkik seyahatlerinden sonradır, yani tâyinleri o sıradadır, Ekimdedir.

Yine aynı şekilde cevap vereyim, üç tane doktor bu teşkilâtta vazifeli kılınmıştır. Şimdi bir tanesinin ismini vereceğim, çünkü kendi tetkik seyahatinde bu arkadaşa Sayın Osman Bölükbaşı teşekkür etmiştir; Münih'te Çalışma Ataşemiz Sayın Mümtaz Marşan. Mümtaz Marşan Bey doktordur, Serhat Sırrı Bey Bonn'da doktordur. Bu arkadaşlar vazifeli kılınmışlardır ve işçilerin sağlık meseleleriyle bu arkadaşlarımız meşguldürler.

Mukaveleli doktor adedi önümüzdeki günlerde yapılacak imtihanın neticesinde kazananların adediyle mütenasibolarak artacaktır.

Böylece Sayın Bölükbaşı'nın muhtırasında eksiklik olarak tesbit edilmiş olan hususlar tarafımızdan 1966 senesinde tesbit edilmiş ve kanun ona istinaden çıkarılmış, o günden bugüne kadar da bu eksiklikler büyük çoğunluğu itibariyle giderilmiştir.

Gümrük müşavirliklerinin ihdası Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanmakta olan ve Meclis gündeminde bulunan kanunda büyükelçilik-

lerde gümrük müşavirliklerinin kurulmasını öngörmektedir. Böylece bu kanun yürürlüğe girdiği zaman Bonn'da, Badgodesberg'de Büyükelçilik nezdinde bir gümrük müşavirliğinin kurulacağını belirtmek isterim.

Sayın Osman Bölükbaşı'nın konuşmasında büyük çoğunluğu ile ağırlığını vermiş olduğu husus, dışarıda çalışan işçilerimiz arasında yapılmak istenilen ve bugüne kadar yeterli tedbirlerin alınmadığı hususunda şikâyetler olarak belirtilen aşırı cereyanlar konusudur.

Muhterem arkadaşlarım, derhal bir hususu belirteyim; evleviyetle Almanya'da çalışan işçilerimiz arasında komünizm propagandasının yapıldığı bir vakıadır. Ama sayın önerge sahibinin çok yakından tesbit ettiği ve zannediyorum Stutgrat'ta aynen bizim tetkik seyahatimizde tesbit ettiğimiz husus kendileri tarafından da görülmüştür ki, komünizm propagandasının içerisinde yer alan kimseler esasında bizzat işçiler değildir. Bunların bir kısmı Türk vatandaşlığından ihracedilmiş olan, atılmış olan kimselerdir. Türkiye'yle alâkasını kesmiş, o kadar kesmiş ki; «Türk vatandaşlığından ihracedilmenin bahtiyarlığını taşıyorum» diyebilecek kadar da ileriye gitmişler ve nasıl olsa Türkiye'de bir gün bizim istediğimiz komünizm rejim gerçekleşecek, o zaman Türkiye'ye yine Türk vatandaşı olarak döneceğiz, diyecek kadar küstahlaşmış insanlar var. Ama bunların esasında Türklükle ilgisi yok, Türk vatandaşlığı ile uzaktan yakından ilgisi yok. Bir kısmı böyle.

Yine sayın önerge sahibinin gayet yakinen tesbit ettiğine kaani olduğum bir konu; bu komünizm faaliyetleri Türk işçisinin içinden gelmiyor. Bunların bir kısmı, birkaç tane insan, genç fikirlerin sahibi olarak ortada dolaşan, bir kısmı Berlin'de, bir kısmı Frankfurt ve Paris'te olmak üzere üçlü üçgenin içerisinde yer almış olan bâzı öğrenciler. Stutgart'ta, zannediyorum ki bunu gayet iyi tesbit etmiş olacaklar. Bunlar tarafımızdan malûm, bunlar bilinen bir şey. Hakikaten sayın önerge sahibinin söylediği gibi bu konuları yakinen bilmekteyiz; ama sayın önerge sahibinin de bildiği bir konu var, onu ben belirteyim: Türk işçisi nerede olursa olsun, hiç birimizin endişe ve şüphesi yok ki, ne Lenin'ci, ne Stalin'ci, ne Mao'cu, ne Kastro'cu... Türk işçisi nerede olursa olsun, hangi ülkede vazife görürse görsün, gerçek Atatürk'çü. Bugüne kadar gördüğümüz şey bu. Orada komünizan faaliyetlerle mücadele etme hususunda alınan tedbirleri bütçe konuşmamız münasebetiyle Muhterem Heyetinize arz etmiştim. Yine huzurunuzda birkaç noktası ile belirteyim :

Evvelemirde yapılan çalışmaları yine radyo, basın, televizyon, konferanslar ve teşkilât olarak beş kısımda mütalâa etmek iktiza eder.

Dışarıda çalışan Türk işçisi yeteri kadar Türk radyolarından istifade edemiyor. İstifade edemeyişinin sebebi radyolarda böyle programların olmayışından değil, bilâkis bu programlar kâfi derecede var, ama radyoların gücü, takati bu sesi Almanya'ya ulaştıracak gücde değil, ve o zaman Almanya'da çalışan Türk işçileri Doğu - Almanya radyolarından, evleviyetle Demirperde gerisi radyolarından istifade ediyorlar. O radyolar da Türk işçilerinin folklör müziğinden veyahut Türk müziğinden isteklerini cevaplarken o müziğin güftesinden evvel veya güftesinden sonra da komünizm propagandasını yapıyor.

Bu konuda Hükümet olarak birçok tedbir alınmıştır. Bunlardan birisi mevcudolan radyoların gücünü artırmak. Geçen aylar içerisinde Gölbaşı'nda 200 kilowatlık ve doğrudan doğruya Türkiye'deki haberleri direkt olarak geçen bir servis açılmıştır, Muhterem Heyetinizin malûmudur. 1968 in sonunda yine Çakırcalı Çiftliği'nde, Etimesgut'ta 250 kilowatlık bir radyo istasyonu işletmeye girecektir. Halihazırda Ankara Radyosu kısa dalgadan günün belli saatlerinde dışarıda çalışan işçilerimize Türk neşriyatında devam etmektedir. Ama bunların yeterli olmadığını ifade etmek isterim. Onun içindir ki, 1968 senesinin sonunda hizmete girecek olan Etimesgut'ta yapılacak 200 kilowatlık radyo istasyonu dışardaki işçilerimizin bu konudaki arzularını cevaplandıracak gücde olacaktır.

Yine 1965 senesinden itibarendir ki, dışarıda çalışan işçilerimizin bu tarz cereyanın dışında kalabilmesini teminen mevcudolan derneklere bir yönüyle para, bir yönüyle kitap yardımında bulunulmuştur. Bunlar Hükümetimizin yapmış olduğu faaliyetlerin neticesindedir. Bundan evvelki tarihlerde bulamazsınız, böyle şeyler yoktur. Derneklere para yardımı yapmak, kitap yardımı yapmak Hükümetimizin faaliyetleri arasındadır ve 90 civarında olan kitaplıklara 260 ar aded kitap göndermişizdir. Türkiye'de münte-

şir gazete ve dergilerden devamlı surette gönderilmektedir. Bunların yanında da derneklere, sadece bir tek yılını söyliyeyim Muhterem Heyetinize; 1966 yılında Almanya'da bulunan derneklere yapılan yardım 200 000 Tl. dır. 1967 de bir o kadar yapılmış, 1968 de yine bir o kadar yapılacaktır.

Seri konferanslar tertibediliyor, dendi. Dışarda vazifeli bulunan arkadaşlarımız aşırı cereyanlarla mücadelede gerek işyerlerinde ve gerekse işyerlerinin dışında mesai saatlerinin dışında bu konuda Türk işçilerini devamlı surette uyarmaktadır.

Televizyon programı 1966 yılında başlamıştır. Televizyondan istifade etmek gayet güç bir şeydir, ama yine çalışmalarımızın neticesinde istihsal edilmiş bir neticedir ve haftanın bir tek günü, Perşembe günü mevcudolan bütün istasyonlardan Türk işçilerine program hazırlanmıştır ve bu programın içerisinde Türk işçilerini bu konularda uyarıcı kısımlar yer almıştır.

Bu arada bir konuya temas ettiler Sayın Bölükbaşı, ona da cevapta bulunmak isterim. Derler ki; «Dışarda çalışan işçilerimizin her türlü sosyal meseleleriyle meşgul olmada Arbeiterwolfahrt Teşkilât vazifeli kılınmıştır. Tetkikatımız sırasında bu teşkilâtın yeteri kadar işçilerimizin sorunları ile meşgul olmadıklarını gördük» ve üstelik eğer yanlış tesbit etmediysem, «Sosyal Demokrat Partinin tam sol uçları bu Arbeiterwolfahrt içerisinde de belli bir miktarda vardır.» dedi. «Bu teşkilât Türk Danış bürolarını kurmuştur, bu Türk Danış bürolarında vazife alan insanların bir kşsmı bu aşırı cereyanlarla mücadele edecek tandansta değil, bilâkis aksine bunların bir kısmı o yoldadır.» dediler.

Konuşmalarında yer vermiş oldukları bu hususlara kendi ölçüleri içerisinde değil, ama ortaya koyacağım ölçüler içerisinde derhal «evet» diyorum ve iştirak ediyorum. Arbeiterwolfahrt Teşkilâtı, ki Alman Hükümeti tarafından işçilerimizin her türlü sorunları ile ilgilenmek için vazifeli kılınan bu teşkilâtın, bizim tarafımızdan da yetkili tarzda, derecede ve ağırlıkta Türk işçileriyle meşgul olmadığı tesbit edilmiştir. Alınmış olan büyük meblâğların Türk işçilerine yeteri derecede sarf edilmediği keza tesbit edilmiştir ve kendilerine şunu söyledik : Eğer Arbeiterwolfahrt Teşkilâtı göstermelik bir teşkilât halinde olacaksa, birçok bölgelerde çok iyidir, çok mükemmeldir, ama bâzı kısımlarda tam mânasiyle aksinedir, yetersizdir ve üstelik bu muzır cereyanlarla meşgul olacak nitelikte değil, bilâkis aksine onlara göz kırpar vaziyettedir. Bu Arbeiterwolfahrt Teşkilâtının içerisinde vazifeli bulunan şahıslardan evleviyetle Türk vatandaşlığından ihracedilmiş ve hasbelkader Türk Danış'da vazife almış bu şahıslar eğer Türk Danış'tan çıkarılmaz ise Arbeiterwolfahrt gibi bir teşkilâtı istemiyoruz, Türk teşkilâtının, Türk işçilerinin üzerinden elinizi çekin, demişizdir. Bu ay içerisinde Türkiye'de ilk defa yapılacak olan Almanya ile yapmış olduğumuz ikili anlaşmaların ve sosyal güvenlik anlaşmalarının tatbikata uymıyan kısımlarını gözden geçirmekle birlikte, Arbeiterwolfahrt Teşkilâtının Türk Danış büroların vazife almış ve Türk vatandaşlığından esasında ihracedilmiş olan bu şahısların hâlâ Türk Danış kısımlarında kalması bahis konusu ise, Türk Hükümeti olarak Arbeiterwolfahrt Teşkilâtının Türk işçileriyle alâkasını kesmesini son bir kere daha kendilerine söylemiş olacağız.

Muhterem milletvekilleri; dışarda çalışan işçilerimizin tasaruflarının değerlendirilmesi konusunda bugüne kadar birçok tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerin alınması neticesindedir ki ve bu tedbirler dışarda çalışan işçilerin lehine olduğu kabul edilmiştir ki, bunun neticesinde 1966 senesinin başlarında mevcudolan sadece **TÜRKSAN**, **TÜRKAV** adı altındaki iki şirket 1967 senesinin sonunda 17 ye yükselmiştir. Bugün halen Almanya'da 17 anonim şirket vardır. **TÜRKSAN**, Denizli Birlik, İşbir Anonim Şirketi, **TÜRKAV**, **BİRSAN**, Araklı Kontrplak Sanayii, **TÜRYAP**, Oto Makinaları Anonim Ortaklığı, Çorum ve çevresi Anonim Ortaklığı, Karamanlı Türk İşçileri Anonim Ortaklığı, Hamburg ve çevresi Türk İşçileri Anonim Ortaklığı bunlardan bâzılarıdır.

Bunların meseleleriyle meşgul olma hususunda konuşmamın başında yer verdiğim Frankfurt, Köln ve Münih'te üç tane maliye müşavirlikleri ihdas edilmiştir. Bunlar kuruluştaki kuruluş zorluklarını gidermeye mâtuf olan tedbirler neler olabilecektir, bu müşavirlikler-

den danışmaktadırlar. Tüzüğün hazırlanması, tasdik edilmesi, Türkiye'de hangi yatırımlara yönelinmesi, bu yatırımların nerelerde olması, yatırımların finansmanının nasıl tesbit edileceği, hammaddesinin getirilmesinde kolaylıklar nasıl sağlanacağı keyfiyeti yine Hükümetimiz zamanında tesbit edilmiş olan konulardır.

İş ve İşçi Bulma Kurumunda devamlı surette yapılan koordinasyon çalışmalarında bir yandan Devlet Plânlama Teşkilâtına bu vazife verilmiş ve hazırlanmış olan projelerin fizibilite hesaplarının yapılması Devlet Plânlama teşkilâtından istenmiş; öbür taraftan Sanayi Bakanlığı ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığından büyük, orta ve küçük yatırımların neler olabileceğinin tesbiti istenmiş ve bu tesbit edilenler bu müşavirliklere gönderilmiş ve orada bulunan Türk işçilerine, «Tasarruflarınızı değerlendirme hususunda bu yatırımlara yönelebilirsiniz.» şeklinde de açıklamalarda bulunulmuştur. Ancak bunun neticesindedir ki, söylediğim gibi mevcudolan anonim şirket adedi iki taneden 15 adede çıkmış ve bunun ilk mutlu neticeleri geçen yıl içerisinde **TÜRKSAN**'ın İstanbul'da yapmış olduğu kırtasiye, kalem fabrikasının temellerinin Hükümetle birlikte ortaklaşa bir yatırım içerisinde yapılması ise tahakkuk etmiştir.

Aynı şekilde yine 20 gün evvel **BİRSAN** Anonim Şirketi Türkiye'ye gelmiş ve mevcudolan projeleri almış ve tekrar Almanya'ya dönmek suretiyle heyeti umumiyesinden burada mukavele imzalamak için yetki almaya gitmiştir.

Aynı şekilde **TÜRKYAP** yine bundan 1,5 ay evvel gelmiş, Devlet Plânlama Teşkilâtı ile, Ticaret ve Sanayi Odaları Birliğiyle bakanlığımızın koordinatörlüğü altında çalışmalarda bulunmuş, yine aynı şekilde yetki almak üzere Köln'e dönmüştür.

Bunlar, mevcudolan tasarrufların değerlendirilmesi hususunda Hükümet olarak çalışmalarımızın sadece bir kısmıdır.

Dışarda çalışan işçilerimizin bir gün Türkiye'ye dönmesinde büyük problemlerin beklediği zaman zaman ortaya konulmaktadır.

Esasında meseleyi dikkatle tetkik ettiğimiz zaman, işçilerin Türkiye'ye bir kafile halinde dönmesinin bahis konusu olmıyacağını, bunların zaman içerisinde Türkiye'ye dönüşlerinin bahis konusu olabileceğini görmekteyiz. Böyle bir hal karşısında gerçekten bu dönüşün ne gibi problemler tevlidedeceğini tetkik ettiğimiz zaman birçok arkadaşların duydukları endişeleri duymaya imkân yok. Arkalaşların bir kısmı endişe ediyorlar, sayın önerge sahibi de endişe ediyor. Diyor ki; «Türkiye'de zaten esasında bir işsiz nisbeti var, bir de bu insanlar dönecek, bunlar iş bulamıyacak. Bir kısmı sosyal görüşleri biraz daha pırıl pırıl olmuş, dünya görüşleri biraz daha gelişmiş insanlar olarak Türkiye'ye dönecekler. Bunlar bir daha bulundukları yerlere dönemezler, orada bâzı tedirginlik duyacaklar. O zaman sosyal yapımız içerisinde bâzı çalkantılar olacak.» diyor.

Biz bu kanaatleri paylaşmıyoruz. Evet, dönüşte bâzı problemler olacak, ama sayın arkadaşlarımın çok kere söyledikleri problemler gibi değil. Konuşmamın en başında söyledim; geçen sene, 1967 yılında Türkiye'ye 30 000 Türk işçisi döndü Almanya'da çalışanlardan. 30 000 insan döndü ve Almanya ile ilgilerini keserek döndüler, bulundukları yerlere gittiler, bir çalkantı olmadı, bir sosyal şikâyet olmadı. Kırşehir bunun başında geliyor. Kurban Bayramında Kırşehir'i dolaştım, Kırşehir, en çok dışarıya işçi giden memleketlerden birisidir. Çok yakinen dolaştım ve sordum, birçok köye girdim, birçok kazaya girdim, çıktım. «Bâzı sıkıntılarınız var mı?» dedim. «Oradaki dünya görüşleriniz buraya intıbak etmiyebilir diye endişeler oluyor bâzı arkadaşlarda, sizde var mı böyle sıkıntılar?» Yok böyle bir sıkıntı... Çünkü giderken zaten o şunun için gitmişti : Biraz para biriktireyim, köye döneyim, ya bir bakkaliye açayım, yahut da bir araba alayım. Tesbit ettik, şimdi bu tesbitlerimin bir kısmını Muhterem Heyetinize arz edeceğim.

1967 yılı içerisinde 20 168 Türk işçisi üzerinde bir anket çalışması yaptık. Anket çalışmasının neticesinde ortaya çıkan rakamlar şunlar : Sorudk kendilerine; «Türkiye'ye döndüğünüz zaman nereye gideceksiniz? Şehire mi gideceksiniz, kazaya mı gideceksiniz, köye mi gideceksiniz?» diye. Yüzde 65,27 si - ki yüzde 66 sı demek - yüzde 66 sı «köye gideceğiz.» dedi. Bir sual daha sordum; «Peki şahsi mi

çalışacaksınız, ortaklaşa mı çalışacaksınız, bir insanın yanında mı çalışacaksınız?» Bir sualimizde bu. Cevap : Yüzde 85 i «müstakil çalışacağım», yüzde 5 i «ortaklaşa çalışacağım», geriye kalanı «henüz düşünmedim» diyor. Sadece yüzde 2 nisbeti de; «bir başkasının yanında çalışabilirim» diyor. Bir sual daha sorduk kendilerine; «Türkiye'ye döndüğünüz takdirde nerelere gideceksiniz, tüccar mı olacaksınız, tarımla mı meşgul olacaksınız?» İşte bulduğumuz sual gayet enteresan. Yüzre 75 i diyor ki; «Ticaretle meşgul olacağım.» Hepsine ayrı ayrı sorduk; Türkiye'den giderken meslekiniz neydi? Hepsi çiftçi. Çiftçi olan bu insanların dönüşte meşgul olacağı iş kolunun yüzde 75 i «ticaretle meşgul olacağız» demektedirler.

Netice olarak mevcut rakamları altalta koyduğumuz zaman, bu dönenlerden kaç kişiye İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığı ile Hükümet olarak iş bulma mecburiyetimizi rakam olarak bulmaya çalıştık. Rakamı söyliyeyim muhterem Heyetinize; yüzde 9. Demek ki dönecek her yüz insandan, mevcudolan anket neticelerimizi esas alırsak sadece 9 insana iş bulacaksınız. O iş bulma keyfiyeti de Türkiye için gayet basit. Çünkü bunların hepsi kalifiye insan olarak gelmektedir, eğitilmiş insan olarak gelmektedir, vasıflı işçiye de Türkiye'nin her yerinde iş bulmak gayet kolaydır. Türkiye'de sıkıntısı çekilen şey; işsizlik denildiği zaman üzerinde arkadaşlarımın durduğu şey, belirteyim ki vasıfsız insanların mevcudolmasıdır, kalifikasyondan geçmemiş, belli bir iş kolunda eğitilmemiş insanlardır, gizli işsizliğin içersinde yer alanlardır.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — 5-6 milyonun içinde değil mi?

ÇALIŞMA BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (Devamla) — Bizim mevcudolan rakamlarımız bu... Mücerret değil, afakî değil, indî değil, keyfî değil. Bir anket çalışmasıdır. Aksini ortaya koyacak bir anket çalışmanız varsa üzerinde durmak isterim.

Sayın önerge sahibinin konuşmalarında yermiş olduğu yine bir hususa cevap vermek istiyorum. Gerçekte bu, esasında bütünüyle halledilmiş bir mesele değil. Halledilmeyişinin nedeni de kanundan doğan bir zarurettir. Hükümetin çalışmalariyle yüzde yüz ilgili değil. Konu şu: «Dışarıda çalışan insanların sosyal haklarının Türkiye'de ayniyle sağlanması» Doğru. Esasında sosyal güvenliğin millî hudutlar dışına çıkması keyfiyeti ise ikili anlaşmalarla yapılmaktadır. O itibarla birçok memleketle bu ikili anlaşmalar yapılmıştır. Almanya ile yapılan ikili anlaşmamız da böyledir; orada çalışan işçilerimiz işsizlik sigortasından, ihtiyarlık sigortasından, analık sigortasından, hastalık sigortasından istifade ederler, daha birçok hakları olduğu gibi.

506 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesi; sosyal güvenliğin bir tek işçiye teşmil edilmesini âmirdir. Geçici 5 nci maddesi de; sosyal haklardan eş ve çocukların istifade etmesini sağlar. Aynı kanunun yine aynı maddesine göre denir ki; «o bölge hudutları içerisinde yeteri sağlık teşkilâtı kurulduğu takdirde bu haklardan bütün işçiler istifade ederler.» 1965 senesinde, yine Hükümette vazife aldığımız günlerde, 506 sayılı Kanunun 1 nci maddesinden istifade eden bölge: Eskişehir, Bilecik, Ankara, Kastamonu ve Çankırı idi. Bugün bu il adedi 56 ya çıkmıştır. Böylece iki yıllık Hükümet icraatımız sırasında 5 adedi 56 ya çıkmış olmakla zannediyorum ki, sosyal güvenliğin ve sosyal hakların alınmasında Hükümetimiz, Sayın Halk Partisi sözcüsünün aksine, bilâkis onların yapamadıklarından çok fazla bir hız ve temponun içinde sosyal güvenliğin bütün illerde sağlanmasını temin etmiştir.

Sayın önerge sahibinin 85 dakika içerisinde dile getirdiği konular bunlar. Başka bir şey temas etmemişler. Biz de temas edilen çerçevenin içerisinde kalmak suretiyle muhterem grup sözcülerinin ve önerge sahibinin konuşmalarına arzı cevapta bulunduk.

Sayın önerge sahibinin konuşmasından sık sık tekrarladığı samimiyetine, konuşmasında ortaya koyduğu espri içerisinde inanmamaya imkân yok, ayniyle inanıyoruz. Ama kendisine biz de şunu hatırlatıyoruz ve inanmasını istiyoruz; aşırı cereyanlarla yeteri tarzda ilgilenilmediği, yeteri derecede meşgul olunmadığı keyfiyetini kabul etmemize imkân yok. Çünkü eğer sayın muhtıra sahibi ve önerge sahibi Bölükbaşı kendisiyle yaptığım telefon konuşması sırasında bana bir nebzecik şu şu şu adamlar var, deseydi, o gün fevkalâde muazzebol-

dum, bir çalışma ataşesinin ismini vermeden, «bu aşırı cereyanların içinde» dedi. Hâlâ da bende o üzüntü devam etmektedir.

OSMAN BÖLÜKBAŞI (Ankara) — Başbakana söyledim, isim vermeden söyledim.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (Devamla) — Pek çok teşekkür ederim. Çünkü 21 tane arkadaşımız var orada. Sizin yapmış olduğunuz konuşmaları duydukları zaman fevkalâde mustaribolurlar. Vazife alan arkadaşlarımızın hepsinin bu tarz cereyanların karşısında insanlar olduğunu kabul etmenizi isterim.

Hükümet olarak şunu belirtmek isterim: Hükümet olarak insanı esir kılan bir rejimin takipçileri değiliz. İnsanı insan olarak düşünen demokratik nizamın savunucularıyız. O itibarla aşırı cereyanlarla, komünizmle mücadeledeki hassasiyetimiz en az önerge sahibi kadardır ve dışarıda bulunan işçilerimizin bu cereyanlar karşısında yalnız kalmadıklarını ve kalmıyacaklarını ve demokratik nizamın içerisinde birer isimsiz müdafi olarak vazife olan Türk işçilerinin arasına bu tarz cereyanların giremiyeceğini ve kökleşmiyeceğini huzurunuzda belirtir, muhterem milletvekillerini ve muhterem heyetinizi hürmet ve muhabetlerimle selâmlarım. (A. P. sıralarından «bravo» sesleri, alkışlar.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Ankara Milletvekili Osman Bölükbaşı'nın Avrupa'da çalışan Türk işçileri konusunda Hükümetçe izlenen politikasının kifayetsiz olduğu iddiasiyle Başbakan hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince gensoru açılmasına dair önergesinin gündeme alınıp alınmaması hususunda görüşmesi intacedilmiştir. Şimdi bahis konusu önergenin gündeme alınıp alınmaması hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir. Önergenin gündeme alınması kabul edilmemiştir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER (Devam)

2. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısiyle alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159 ve 159 a 1 nci ek)

BAŞKAN — Gündem gereğince Âfetler Kanununun müzakeresine geçmemiz gerekiyor. Ancak Âfetler Kanununun müzakeresinde komisyona iade edilen maddeler henüz hazırlanmamış olduğu cihetle bunu muvakkat bir zaman için geçiyoruz.

3. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliğe dair Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/670, 2/672; Cumhuriyet Senatosu 2/242) (Millet Meclisi S. Sayısı : 678 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1117) (1)

BAŞKAN — Bu teklifin bütün maddelere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hakkında bir önerge vardır.

Bahis konusu kanun daha önce Meclisimizce kabul edilmiş, Cumhuriyet Senatosuna gitmiş, Cumhuriyet Senatosunda bir değişiklikle tekrar Meclise gelmiş bulunmaktadır.

Önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Gündemin 678 Sıra Sayısında kayıtlı kanun teklifinin önemine binaen öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Adalet Komisyonu
Başkanı Y.
Bu rapor sözcüsü
Kırklareli
Mehmet Atagün

---

(1) 678 e 1 nci ek Sıra Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir. .

BAŞKAN — Diğer maddelere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresini okutuyorum.

(Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi okudu.)

BAŞKAN — Komisyon raporunu okutuyorum.

(Adalet Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen?... Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İlk okutacağım madde Millet Meclisinin maddesi, onu takiben okutacağım madde Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği madde. Ona göre arkadaşlarımın Cumhuriyet Senatosu tarafından yeniden düzenlenmiş olan maddeyi ve buna göre Millet Meclisi raporunu daha iyi öğrenmeleri ve oylarını kullanmalarını mümkün kılacak.

Millet Meclisince bu kanunun maddesi şu şekilde düzenlenmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

Madde 1. — 204 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden fazla olamaz.

BAŞKAN — Millet Meclisi maddeyi bu şekliyle kabul etmiş.

Şimdi Cumhuriyet Senatosunun değişik metnini okutuyorum.

204 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

Madde 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak haczolunacak miktar, bunların dörtte birinden aşağı olamaz. Birden fazla haciz konmuş ise; sırasına göre kesinti yapılır.

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu maddeyi bu şekliyle değiştirmiştir.

Meseleyi inceliyen Millet Meclisi Komisyonu ise daha önce Millet Meclisinin kabul etmiş olduğu madde üzerinde ısrar edilmesi gerektiğine ittifakla varmıştır.

Şimdi bu durum karşısında Millet Meclisi Adalet Komisyonunun Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliği benimsememe hakkındaki raporunu Yüce Heyetinizin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Millet Meclisi Komisyonunun Cumhuriyet Senatosu tarafından yapılan değişikliği benimsememe kararı kabul edilmiş bulunmaktadır.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Millet Meclisinin kabul ettiği ikinci madde bu şekildedir.

Cumhuriyet Senatosu ikinci maddeyi değiştirmiştir. Değişik şeklini okutuyorum.

Madde 2. — İşbu kanun 28 . 3 . 1968 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Millet Meclisi Komisyonu, Cumhuriyet Senatosu tarafından yapılan bu değişikliği benimsememiştir. Benimsememiş olduğuna göre, Millet Meclisi Komisyonunun buna taallûk eden benimsememe kararını Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Bu şekilde kabul edilmiştir.

O halde muhterem arkadaşlarım birinci ve ikinci maddeler Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından da benimsenmemiş olduğu cihetle, bahis konusu maddeler Karma Komisyona intikal edecektir ve orada görüşülecektir. Karma Komisyonu müsaade ederseniz, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinden eşit sayıda olacağına göre, altışar kişiden mürekkep bir komisyon halinde kuralım. Muvafık mı efendim? («Muvafık, muvafık» sesleri) Muvafık... Bu şekli oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Karma Komisyona intikal eden konu daha sonra muayyen bir madde halinde gelecektir. Yüce Meclis, ya Karma Komisyonun kabul ettiği metni veya Cumhuriyet Senatosunun daha önce kabul etmiş olduğu metni veyahut da Millet Meclisinin ilk defa kabul etmiş olduğu metni, üçünden her hangi birisini kabul etmek zorundadır.

4. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/865) (S. Sayısı : 663) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, yine gündemde mevcut maddelere geçmeden evvel Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu Başkanı arkadaşımızın bir önergesi var, önergeyi okutuyorum.

Başkanlığa

Gündemin Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işler bölümünün 146 ncı sırasında yer alan Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması konusunun, gündemin birinci maddesine ait müzakere ve oylamasını mütaakıp sair kanunlara takdimen görüşülmesi hususunu Genel Kurulun tasvibine arz etmenizi rica ederim.

Anayasa ve Adalet
Karma Komisyonu Başkanı
Erzurum
İsmail Hakkı Yıldırım

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu lûtfen yerini alsın. Hazırlanmış olan raporu okutuyorum.

Açık oylamada oylarını kullanmıyan arkadaşlar lûtfen oylarını kullansınlar.

Raporu okutuyorum.

(Anayasa ve Adalet Komisyonundan mürekkep Karma Komisyon raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde Sayın Celâl Sungur, buyurun efendim.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım. İlk defa 29 Ağustos 1967 tarihinde Akşam Gazetesinde ismimin karıştırıldığı bu olay üzerine Sayın Hükümetin Adalet Bakanına bir yazılı soru önergesi vererek, ismimin bulaştırıldığı bu hâdise ile ilişiğimin var olup olmadığını, var ise dokunulmazlığımın kaldırılarak mahkemeye sevk edilmemi ve bunun hesabını vermemi talebetmiştim. Dört buçuk ay sonra bu yazılı soru önergeme cevabı aldım. Cevapta ismimin karıştırılması istenen ve hakkında takibat yapılan Avusturya tebaalı, İstanbul'da export - import işleriyle uğraşan Adolf Slavik hakkında bir soruşturma yapıldığını, benimle o ana kadar bir irtibatının tesbit edilememiş olunduğunu bildirir Adalet Bakanlığınca yazılmış yazılar almış idim. Bunlar elimde idi. Ancak 7 Şubat 1968 tarihinde gene Akşam ve Hürriyet gazetelerinde ikinci bir yazı çıkarılarak Adalet Partili bir senatör arkadaş ile benim, dâvası görülmekte olan Slavik ile ilgili dosyaya ismimin karıştırıldığından bahsedilmişti.

Bunun üzerine 7 Şubat 1968 tarihinde Birinci Ordu Askerî Mahkemesi Savcılığına, Selimiye'ye telgrafla müracaat ederek dokunulmazlığımın kaldırılmasını beklemeden mahkemeden gelecek tanık veya sanık, ne cins olursa olsun, bir talebe icabet edeceğimi ve hesabını vermek üzere muhterem adalet huzuruna çıkma arzusunda bulunduğumu gene bildirmiş idim. Nihayet, Şubatın 18 nci günü muhterem Hükümetten Millet Meclisi Başkanlığına dokunulmazlığımın kaldırılması için yazı gelmiş bulunuyor.

Aziz arkadaşlarım; şu ana kadar «mış mışlarla efkârı umumiye meşgul edilmiş, politika yapmış olduğumuz için muhtelif hizip ve muhtelif karşı grupların istismarına fırsat verilmiştir Gerek şahsım, gerek şahsımın yasama vazifesi gördüğü Meclisin ismimle zedelenmesi ihtimal dâhilindedir. Zaten ben gerek Hükümete ve gerekse mahkemeye müracaat etmiş idim. Muhterem Anayasa ve Adalet Karma Komisyonunun kurduğu Su Komisyonuna giderek değerli arkadaşlarıma, «burası bir mahkeme olmadığına göre lûtfen ittifakla ellerinizi kaldırarak dokunulmazlığımın kaldırılmasını sağlayınız, gidip mahkemeye hesap vereyim» dedim. Lûtfettiler, bana bu kararı verdiler. Muhterem Komisyonun Heyeti Umumiyesinde keza aynı talepte bulundum ve Muhterem Heyete dosya şu anda gelmiş bulunuyor.

Mevzuubahis dosya, halen rüyet edilmekte olan bir mahkeme dosyasıdır. Anayasanın mer'i hükümleri muvacehesinde bu dosya üzerinde burada tartışmanın lüzumuna hukukî olarak imkân olmadığına inanmaktayım.

(1),663 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Ayrıca, ben Muhterem Heyet huzurunda, burası bir mahkeme olmadığına göre, müdafaaya da lüzum görmüyorum ve müdafaa da yapmıyacağım. Benim Muhterem Heyetten istirhamım şudur : Meseleyi lûtfen polemik meselesi haline getirmiyelim. Her türlü cevabı verecek vaziyette ve hazırlıktayım. Onun için değerli arkadaşlarımdan istirhamım, Muhterem Komisyonun da kararına lûtfen uyulması ve vatan hizmet gördüğüm iddiasında olduğum, yazdığım yazılardan dolayı adımın karıştığı ve tesbiti neticesinde Muhterem Hükümetin de vermiş olduğu cevabi yazıların bu mealde olduğu dosyada mevcudolan ve bu dosyanın rüyet edilmekte olan bir dâva olması hasebiyle teferruatına girmek istemediğim için, benim istirhamım, lûtfen polemiğe girmeden dokunulmazlığımın kaldırılmasına imkân ve fırsat veriniz.

Kendinden emin olan insanların haleti ruhiyesi içinde ve rahatlığı içerisindeyim. 33 milyon nüfusun içerisinde sadece 640 küsur kişinin dokunulmazlığı var, diğerleri de gayet rahat dokunulmazlıksız olarak yaşamaktadırlar. Ben de bunlar gibi bu mahkemede beraet edip gelinceye kadar dokunulmazlığımın kaldırılmasını arz ve istirham ediyorum. Hesabını vereyim, ondan sonra huzuru âlinize gelebileyim. Saygılarımı sunarım efendim.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Bu konuşma sonunda söz istiyor musunuz Sayın Esatoğlu? Komisyon ittifakla karar vermiş dokunulmazlığının kaldırılması bahis konusu olan arkadaşımızın kendisi de taraftar olduğunu beyan etmiş. Hâlâ istiyor musunuz efendim?

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Evet istiyorum efendim.

BAŞKAN — Peki buyurunuz efendim. Lehte mi, aleyhte mi?

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Aleyhte efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Sayın Başkan, saygı değer arkadaşlarım; filvâkı dokunulmazlığının kaldırılması söz konusu olan arkadaşımız Mecliste müzakere açılmadan bir karara gidilmesini istediler. Anayasa ve Adalet Karma Komisyonunda üye olan bir arkadaşınız sıfatiyle dosyayı iyi tetkik etmiş meseleyi bütün incelikleriyle görmüş ve hakikaten bir parlömanterin nasıl karıştığına akıl erdirememiş bir milletvekili olarak görüşlerimi söylemek ve olayın vahametini Parlâmento kürsüsünde bir defa tartışmakta fayda vardır.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu bir dakikanızı rica edeceğim. Usul kaidesine göre bir arkadaşımış şayet bir komisyonda görevli bulunduğu sırada hazırlanmış bulunan rapora muhalif kalmamış ise, muhalefet şerhi yok ise, o komisyonun hazırlamış olduğu raporun aleyhinde görüşemez.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Aleyhinde konuşmuyorum, lehinde konuşuyorum.

BAŞKAN — Ben daha evvel sordum zatıâlinize, aleyhinde dediniz de...

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Hayır efendim, lehinde konuşuyorum.

BAŞKAN — Peki efendim, buyurunuz.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Şunu arz edeyim ki, bu kürsüde, şu kürsüde daha önce dokunulmazlığın kutsallığından bahsetmiş ve buna yüksek Parlâmentonun el sürmemesinin gerektiğini savunmuş bir arkadaşınızım. Fakat belki de bunun tek istisnası bu olaydır. Olay gerçekten hazindir, acıdır ve bir parlömanterin hiçbir surette karışamıyacağı kadar vatan, memleket duygularının çiğnendiği bir hâdisedir. Ben bu konuşmayı yaparken arkadaşım çok iyi bilir ki, kendisiyle hiçbir ihtilâfım, hiçbir anlaşmazlığım yoktur. Fakat meselenin vahameti ve dosyaya vukuf peyda etmiş bir arkadaşınız olarak konuşmaktan kendimi alıkoyamadım.

Arkadaşım müdafaasında komisyondaki konuşmasında, komisyonda da aynı talepte bulunmuştur. Her nedense meseleyi parlömanterlerin bilgisinden uzak tutmak niyetindedir. Para mukabilinde yazı yazmaktan bahsetmektedir. Halbuki hâdise tamamen bunun dışında, şifahi olarak beynelmilel ve profesyonel bir casusla temas kurmak, bu casusa Türk hariciyesinden Kâmuran Gürün gibi, Tevfik Saraçoğlu gibi, hattâ eski Başbakan Suad Hayri Ürgüplü gibi isimler vererek ve onlardan temin ettiğini söyliyerek, aldığı bilgileri gizli otel köşelerinde

Slavik'e sayın arkadaşımız intikal ettirmişlerdir. Slavik, bu konuşmalardan birinde - teyple tesbit edilmiştir - aynen şöyle söylemektedir : «Her işte olduğu gibi size bu defa da 1 000 lira veriyorum.» demiştir. Dikkat buyurulursa makale ücreti değil, «her işte». İş ise, sayın arkadaşımız isim vererek ve «... şu bilgiyi Kâmuran Gürün'den aldım. Şu bilgiyi Ürgüplü'den öğrendim. Şu bilgiyi Tevfik Saraçoğlu'ndan öğrendim.» demek suretiyle, Hariciyemizi de alet etmek suretiyle, otel köşelerinde, para mukabilinde Türk Milletinin hayati derecede önemli meselelerini bir yabancı casusa intikal ettirmiştir.

Dosyada iki tezkere vardır : Hariciye Vekâletinden Millî Savunma Bakanlığına yazılır. Dışişleri Bakanı birinde der ki, «Celâl Sungur'un para mukabilinde verdiği sırlar, aslında herkes tarafından bilinen olaylardır.» Ama ikincisi, öyle değildir ve Dışişleri Bakanlığı 1.9.1967 tarihli yazısında aynen şöyle demektedir :

«Raporun Sayın Başbakan Demirel ile Kosigin arasında geçen konuşmaları özetliyen 4 ve 5 nci sayfalarındaki bilgiler» - rapordan maksat, Celâl Sungur'un Slavik'e verdiği yazılar - «Bakanlığımda mevcut ve «çok gizli» kadı altında saklanan müzakere zabıtlarının muhtevasına genel olarak uymaktadır. Raporda verilen bilgiler, kullanılan ibareler bakımından zabıtların metni ile aynı değildir. Bu itibarla, muhbirin zabıtları okuduğu intibaı edinilememiştir.

Raporda verilen bilgiler genel olarak, konuşmaların umumî havasını aksettirmekte ise de, raporun doğrudan doğruya zabıtlara istinaden kaleme alındığına dair bir kanaate varılamamıştır.»

Görülüyor ki sayın arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığının «çok gizli» kaydı altında sağlanan müzakere zabıtlarını, belki dostluk ve bir parlömanter olması dolayısiyle Dışişleri Bakanlığı memurlarından bilgi alarak, bunları arkadaşımız götürüp para mukabilinde bir yabancıya vermiştir.

Bu itibarla, bir parlömanterin Türkiye'nin en büyük sırlarını, Sayın Başbakan ile Kosigin arasında geçen müzakereleri ve bunlara ait konuşmaları, belki de dostluğundan, belki de yakınlığından faydalanarak, Dışişleri Bakanlığı memurlarından alıp bir yabancı götürmesi, gerçekten arkadaşımızın bu meseleyi burada niçin açmadığının, niçin müdafaasını yapmadığının gerçek sebepleridir. Ama parlömanterleri kapalı bir dosya ile oy vermeye sevketmekte fayda yoktur. İlk defa meselelerin vehametini bilelim. Ondan sonra, gönül rahatlığı içinde oy kullanalım.

Bu sebeple, hâdise gerçekten vahimdir. Beliğ suç vardır ve Türk Parlâmento tarihinde hiçbir parlömanter bu kadar ağır bir suç işlememiştir. Bu sebeplerle dokunulmazlığının mutlaka kaldırılması zaruridir.

Saygılarımı sunarım.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — İthamlarına cevap vermek için söz istiyorum.

BAŞKAN — Nedir Sayın Sungur?

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Efendim, ithamkâr konuştu ve yalan söyledi de onları açık-

BAŞKAN — Buyurun efendim.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Teyptekileri alır okursun.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Canım ben de okurum. Sen dâvalarını bile böyle takibedemezsin.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, lûtfen gergin bir hava yaratmayınız.

Mesele, teşrii dokunulmazlığının kaldırılması konusudur ve Komisyon ittifakla karar almıştır. Dokunulmazlığının kaldırılmasına muhatap olan arkadaşımız, kendi dokunulmazlığının kaldırılmasını Yüce Meclisten talep etmiştir.

Buyurun.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Muhterem Başkanım, muhterem arkadaşlarım,

Esatoğlu ne söyledi? Esatoğlu konuşmasına başladığı zaman «Parti içerisinde ihtilâfım yok» dedi. Parlâmentoya girdiğim tarihten bugüne kadar, hiçbir zaman aynı şekilde düşünmediğim, hiçbir zaman aynı şekilde hissetmediğimden dolayı onun intikamını ve acısını almak için eline fırsat geçmiş insanların arzusu ve keyfi ile burada size yalan söyledi.

Aziz arkadaşlarım; ben «Müdafaaya lüzum görmüyorum» dedim.. Çünkü siz değerli arkadaşlarım, bir mahkeme değilsiniz. Çünkü siz değerli arkadaşlarım, dokunulmazlığın kaldırılması veya kaldırılmaması mevzuunda bir karar ve-

receksiniz. Arada bir şahıs kalkar burada, «aman dokunulmazlığım kalkmasın» diye çırpınır, müdafaaya geçer; bu zaman anlarım. Komisyon ittifak ile karar vermiş, orada bunun müdafaasını yaptım, ben muhterem Heyeti işgal etmek istemedim, orada da müdafaa yapmadım, açıklama yaptım. Orada da Esatoğlu, para ile aldığı dâvaları bile takibetmiyeceği kadar arzulu ve şiddetli olarak böyle bir gayret içerisinde idi, burada da bu gayretin içerisinde.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Vatan meselesi bu.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu, müdahale etmeyin efendim.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Arkadaşlarım, öyle ise ben sizi yoracağım ve hâdiseden - yine müdafaa sadedinde değil, çünkü siz mahkeme değilsiniz - teferruatiyle bahsedeceğim.

Müsaade buyurun arkadaşlarım, muhterem Hükümet hâdiseyi biliyor. Fakat Esatoğlu'nun zaviyesinden değil, ve Allaha bin şükür ki Esatoğlu'nun zaviyesinden bu memlekette bu hâdiseyi görenler pek azdır.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Hem para ile sır satacaksınız, hem de teyptekileri konuşturmıyacaksınız.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Siz her zaman mahkûm olacaksınız.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Casus...

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu rica ederim.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Siz bu memlekette silineceksiniz.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu, meseleyi alevdirmeyiniz, bu Başkanlığın ricasıdır.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Aziz arkadaşlarım...

BAŞKAN — Sayın Sungur, bir dakika.

Sayın Esatoğlu, lûtfen sinirlerinize...

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — «Esatoğlu'nun zaviyesinden» demekle ne demek ister, onu açıklasın.

BAŞKAN — Bu şekli ile karşılıklı münazara halinde meseleyi yürütemeyiz. Zatıâlinizin burada bir tek görevi vardır : dinlemek. Lûtfen dinlemeyi bütün kemaliyle benimseyiniz, rica ederim. Eğer, bir müdahale gerekirse onu Başkanlık yapar.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, sene 1962. Ben bu Mecliste yine İdareci üye olarak vazife görmekteyim. O tarihte, geçen dönem Tokat Milletvekili olan, çok haysiyetli ve namuslu arkadaşlardan olan, namusu ve haysiyeti üzerinde şüphe görmiyen insanlardan birisi olan, mazisi ile, âtisi ile, hali ile tanıdığım, tanıştığım Reşit Önder bana gelir ve bana bir Alman ile kendisini tercüman olarak konuşturmamı rica eder. Ben odamda, Alman ile bunların tercümanlığını yaparım.

Bendeniz 1942 - 43 - 44 yıllarında Avrupa'da Almanya'da tıp tahsili ettim. Siyasi münasebetlerin kesilmesi üzerine, 5 sömestreden sonra mütebaki tahsilimi İstanbul'da tamamladım. «Salon Sosyalisti» olmamak şartı ile Yozgat'ın 1 800 nüfuslu Yerköy kazasına gittim. Orada sekiz sene, alınterini - lâf ile değil - hakiki olarak yedim ve halen de yediğim hakiki alınteridir» Bulvar Palas alınteri» değil benim yediğim.

Aziz arkadaşlarım, adam kimdi? Reşit Önder tanıştırdığı zaman bana...

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Casus parası yiyorsun.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Haltetmişsin sen, hadi. Senin gibi adamları çok beslerim.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu müdahale etmeyiniz.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Besleme.

BAŞKAN — Sayın Sungur, rica ederim siz de müdahale edene cevap vermeyiniz.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ama beyefendi, şu adama baksanıza...

BAŞKAN — Efendim, Başkan olarak ben görüyorum, hâkim oluyorum. Siz lûtfediniz beyanda bulununuz.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Aziz arkadaşlarım, sene 1962 - 1963 geçti. Ben seceresi olan ve şeçeresinde de pürüzü olmıyan bir ailenin çocuğu olarak, Türk olduğum için bu adama Türk misafirperverliğini göstermekte idim. Adamı aldım Meclis Lokantasında yemeğe götürdüm, kaçak gizli değil. Yemek yedirdim, adam beni dışarda mukabele bilmisil olarak

aldı Barikan Oteline yemeğe dâvet etti. Acaba dedim, benim verdiğim yemek hafif mi düştü? Ben çünkü vurguna alışkın olmadığım için (A. P. sıralarından gülüşmeler) altında kalmıyayım diye iadede bulunabilmek için adamı aldım götürdüm Bulvar Palas'a dâvet ettim, orada yemek yedirdim. Elhamdülillâh, biz kârı koca çalışıp yiyen insanlarız, kursağımızda haram yok. Dışarıdan besleme parası hiç bulunmaz bizde. O başkalarda aranır. (Gülüşmeler) Bu Meclis Celâl Sungur'u da çok iyi tanır, benim hakkımda beni itham etmeye kalkan, yeltenen zavallıyı da iyi tanır.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Zavallı sensin.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Çok söylenme, dırlanma.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Evet, çünkü sen hâdiseyi kapatmak istiyorsun.

BAŞKAN — Sayın Sungur, bu son sarfettiğiniz beyanı lûtfen geri alınız.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ama Reis Bey, bu Mecliste başka bir adam çıkmıyor ki, bir bu çıkıyor.

BAŞKAN — Alınız efendim. Kim çıkarsa çıksın milletvekilidir.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Adamın suratına bak.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu siz de hak ediyorsunuz bu gibi hareketleri. Rica ederim, size Başkan olarak söylüyorum, susunuz. Başkan gerek hatibe, gerek salonda olan dinleyicilere hâkimdir. Her şey bu Mecliste Başkanın önünde seyreder, rica ederim. Müdahale etmeyiniz efendim. Müdahaleniz mukabeleyi davet ediyor. Kavgaları çıkarıyorsunuz, sonra Başkanı itham ediyorsunuz, rica ederim.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Aziz arkadaşlarım; sene 1963, adam beş altı ayda bir Ankaraya gelir. İstanbul'da bir export - import ticarethanesi var. Geldikçe benim bir kahvemi içmeye buraya gelir. Her ecnebiye, şu bitli turistlere «aman memlekete turist gelsin» diye çalıştığımız bir zamanda yaptığımız muameleden fazlasını değil, bir çayını kahvesini içiriyoruz, fırsatım olursa bir yemek yediriyorum, devam ediyor dostluklarımız.

Sene 1964 oldu, sene 1965 oldu, Cumhuriyet Halk Partisi burada Mecliste iktidardan düşürüldü. Adam bir endişenin içerisindedir. İstanbul'da bir ticarethanesi var, Sümerbanka' malzeme veriyor, makina veriyor bu adam. E, ben de Avrupada tahsil etmiş bir insan olduğum için adam bana sorar, «acaba Türkiye'de bir tehlike var mı, ordu idareyi Adalet Partisine vermiyecek filân diye söyleniyor, istihbarat alıyoruz, bu doğru mu?» Ben adama derim ki, «yok Herr Slavik, bu memlekette demokratik düzen oturmuştur, Adalet Partisi bugün iktidara fiilen gelmiştir, dörtlü koalisyondur ama endişeye mucip bir şey yoktur, siz Türkiye'deki yatırımlarınıza rahatlıkla devam edebilirsiniz Türkiye'de demokratik düzeni bozacak hiçbir güç kalmamıştır».

Sene 1965 olur, seçimler yapılır, Adalet Partisi iktidara gelir. Adam geldikçe yine bana sorar, «yahu bu Adalet Partisinin askerlerce idaresine müsaade edilmiyecek diye yazılar çıkıyor ecnebi basında, Türkiye'de birtakım yazılar çıkıyor. Bunların aslı nedir, sizin şahsi fikirlerinizi almak isterim ben. «Ne dersiniz?» Ben adama yine vatanperverane bir hisle, «Yok efendim, bu memlekette bugün adalet Partisi iktidara gelmiştir, dört sene asgarisinden bu iktidarı devam edecektir. Siz yatırımlarınıza devam edebilirsiniz, endişe etmeyiniz» diye telkin etmeye çalışıyorum. Aradan bir süre daha geçer aziz arkadaşlarım. Benim, daha Esatoğlu'nun gazeteye girip de gazeteden uzaklaştırılmadığı zamanlarda idi, Ulus Gazetesinde iki tane makalem çıktı. Ben, turist milletvekillerinden değilim.

Ben bu Mecliste doğru dürüst mesai gösteren bir miletvekiliyim. Birinci Beş Yıllık Plân çalışmasında söz sahibi olan, reyi olan ve çalışan ve gece sabahlara kadar Hükümetlerle Bütçe Plân Komisyonlarında beraberce çalışan bir milletvekiliyim. Benim meselelere yalnız bir gaye ve maksatla değil, her şeyin üzerinde Türkiye menfataleri maksadiyle, her şeyin üzerinde yalnız ve yalnız Türkiye menfaatleri maksadiyle alâkam var.

Tuttum, mevcut iktidarın aleyhinde iki tane yazı yazdım, Ulus Gazetesinde, 9 Ocak 1966 tarihinde, «Devlet Bütçesinin, Hükümetin üniversiteler ilgisizliği» diye. Arkasından 28 Ocak

1936 tarihinde ilk öğretime Hükümet imkânlarını veremedi, onun üzerine ilköğretime Hükümet neden ilgisiz kalıyor diye ekonomik bir makalem daha çıktı.

Esatoğlu'nun daha piyasada hiç olmadığı zamanlarda, talebelik hayatında Tan Matbaasının tahribinde, o zamanlardan başlar bizim millî hislerimiz, Biz mecmua çıkarttık, Türkeli, Altın Işık, Kemalist mecmualarını çıkaranlardan ve yazarlarındanım ki, Sayın Başbakan da o zaman İstanbulda talebe idi, bu gibi millî hareketlere o zamandan da katılmış bir insandır ve Yozgatta ilk defa serbest gazeteyi ben ve bir arkadaşım, Abbas Sayar ile Bozok ile biz çıkarttır. Basın hayatında istismarcı olmamak şartiyle biraz emeğimiz vardır.

Adamcağız, Ankara'da, İstanbul'da birtakım aşırı sol neşriyatın üzerine dedi ki; «Beyefendi sizin Ulusta da makaleleriniz çıkıyor, ister misiniz Avrupada, Viyana gazetelerinde de makale yazsanız arzu eder misiniz?» Şimdi arkadaşlarım, ben bunu düşünmemiştim o ana kadar, Böyle bir teklif geldiği zaman, ben üniversitede doçentlik çalışmasından Meclise intikal ettim, Ocak başkanlığından filân değil. Böyle bir ecnebi memlekette makalelerimin çıkmasının bana vereceği maddi değil, mânevi huzurun benim için bir haz olacağını, mazbut bir aile babası olarak, zibidilikte, meyhane köşelerinde gezmiyen bir milletvekili olarak bunun bana haz vereceğini duyarak, düşünerek ben kendisine bir makale yazacağımı beyan ettim. Yazdığım makale şu: Türk - Amerikan münasebetleri. Alırım makalemde ben, Atatürk zamanından başlıyan Türk - Amerikan münasebetlerinin İsmet Paşa zamanında da devam ettiğini, Demokrat Parti zamanında da geliştiğini, ondan sonra ihtilâl zamanında da devam ettiğini, tekrar İsmet Paşa zamanında geliştiğini ve yine Adalet Partisi zamanında da - sen ister arzu et, ister etme Esatoğlu - bunun devam edeceğini yazdım. Makalemin bir tanesi bu. Her ne kadar Kosigin Türkiye'yi ziyaret edecek ise de, Türkiye'deki millî partilerin hepsinin dış politikada bir ve beraber olacağını, Türkiye'nin asla Batı'dan kopup Doğu'nun kucağına düşmiyeceğini yazdım. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri) Makalemin bir tanesi bu. Bunlar elimde, mahkemenin elinde bu dosyalar. Esatoğlu bunlardan daha rahatsız olacak biraz sonra. Bu, makalenin bir tanesi arkadaşlarım.

İkincisi, bir yorum yazdım. Bunlar arkalaşlarım, el yazımla, altında da imzalarım var, tarihleri var. Arkadaşlar, ben politikaya tesadüfen ulusal artıktan, millî bakıyeden karışmış bir adam değilim. Ben politikaya 1954 seçimlerinde karışmış, 1957 de girmiş kaybetmiş 1960 ın sonunda yapılan Kurucu Meclis seçimlerinde kontenjandan, koltuktan filân değil alnımın teriyle bir vilâyetten tek başına seçilerek gelmiş bir adamım. Benim memleketim, benim milletim beni çok iyi tanır. 1961 de de liste başı olarak bir daha seçildim geldim. 1965 te de yine bir daha liste başı olarak seçildim geldim. 1963 te de yine liste başı olarak seçilip geleceğim Esatoğlu. Ama sen yoksun burda. (Gülüşmeler)

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Oy avcılığın da var.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Aziz arkadaşlarım.

BAŞKAN — Sayın Sungur, bu dokunulmazlık meselesidir.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Aman efendim müsaade ediniz, bu fırsat bir daha elime geçmez.

BAŞKAN — Sayın Sungur, bu zatıâlinizin buyurduğu beyan belki doğrudur. Ama fırsatınızı dışarda değerlendirirsiniz. Kürsüde.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — İthamlara cevap veriyorum.

BAŞKAN — Anladım efendim, onlara cevap verebilirsiniz. Yalnız onların dışına çıkmayın, mesele yok.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Baş üstüne Reis Beyefendi.

İkinci yorumumda şunu yazarım, yine imzamla, yine el yazımla arkadaşlarım; ben, küçük politikada da muvaffak olmuş bir adamım memleketimde, bu parlâmento politikasında da muvaffak olmuş ibr adamım. Çünkü ben özü ve sözü bir, alnı açık, Türk Vatanına Türkten gayrısının hâkim olmasını aklından, hayalinden geçirmiyen bir adamım. (A. P. sıralarından «bravo» sesleri).

Aziz arkadaşlarım, Demirel'in yapacağı Batı Almanya seyahatinin nezaket seyahati olduğunu, bunun Erhadt'ın daha evvel yapmış oldu-

ğu seyahate bir iadei ziyaret olduğunu, bizim Batıyla medeni münasebetlerimizin değişeceğini, Sunay'ın Amerika seyahatinin protokoler bir seyahat olduğunu ve Kosigin'in Türkiye'ye yapacağı seyahatin ise daha evvel Sayın Ürgüplü'nün yapmış olduğu seyahatin iadei ziyareti mahiyetinde olacağını ve Türk politikasını bunların etkilemiyeceğini ve bizim dış politikada bir ve beraber olduğumuzu yorumumda yazarım.

Aradan bir süre geçer, ikinci makalemi yazarım. Kosigin ile neler görüşüldüğünü, neler istendiğini, neler olduğunu..

Arkadaşlar, bunu bütün gazeteler yazdı. Hepiniz biliyorsunuz. Eli kalem tutan, iyi kötü yazı okuyan her vatandaş Rusya'ya bizim on beş tane proje götürdüğümüzü, yedisi üzerinde anlaşma yapıldığını... Bunu Türk basını da yazdı, ecnebi basın da yazdı. Bu yedi projenin üzerinde anlaşma olduğunu, buraya Kosigin'in geldiğini... Bunları hepiniz biliyorsunuz, belki Esatoğlu'nun hatırında yoktur, onu okuyayım: Demir - çelik projesi alüminyum projesi, rafineri projesi, asit sülfürik projesi, lif levha projesi, cam fabrikası tevsii projesi, votka fabrikası projesi... Bunlar hep gazetelerde çıktı.

Bunların neticeye bağlanacağını daha evvel Meclis kulislerinde görüşüyorduk, ne oluyor ne bitiyor diye. Rafineri projesinin daha evvelki çalışmaları Japonlarla idi, biliyorsunuz Japonlara yaptırılması düşünülüyordu, sonradan değiştirildi, Ruslara yaptırılması kararlaştırıldı. Makalemde bunu yazarken, Türk Milletinin menfaati nerede ise, orada olacağını bizim kendimizi sömürttürmiyeceğimizi, geçmiş hükümetler de bunu böyle tutmuşlardır, halihazırdaki Hükümetler de bunu böyle tutacaklardır, gelecekteki hükümetler de... Bunları belirtmişimdir. Vatanperverlik Ahmet'in, Mehmet'in, Esat'ın inhisarında değil, herkes bu memlekette vatanperverlikte birbiriyle yarışa çıkıyor, ama üç beş tane çok vatanperver olduğunu iddia edip haddızatında başka gayelerin adamı olan insanların elinde değili bütün herkesindir diye bunu iddia ederim.

Bu makalemde esas, bâzı çevreleri rahatsız eden mesele şu : C. H. P. nin bugünkü vaziyetini tahlil edelim arkadaşlar, C. H. P. anamuhalefet partisidir, benim partim. Ve ben siyasi hayata yalnız C. H. P. de girdim ve C. H. P. de de devam edeceğim. Aklımdan başka hesaplar - millî bakıye kalksa da - geçmez. C. H. P. de bir aşırı sola kayışın asla olmayacağını, C. H. P. nin asla bir sosyalist partisi olamayacağını yazarım. Daha bu tarihte, bu makaleyi yazdığımda arkadaşlar bu hâdise, bir sene beş aylık. Bakmayın Meclise yeni geldiğine. Bâzı dışarıdan pompalamalardan dolayı. Yoksa şimdiye kadar bizi çağırmazlardı bile. Ama ben gittiğime memnunun, çünkü hesabı vermek lâzım mahkemede. Esatoğlu'na değil de mahkemeye vermek lâzım hesabı. (Gülüşmeler) Arkadaşlar, daha bu tarihte G. P. ye giren arkadaşlarımız da bizden ayrılmamış ve C. H. P. nin aşırı sola kaymayacağını, C. H. P. nin sosyalist bir parti olmayacağını yazarım. Üçüncü paragrafında da şunu yazarım : «Türkiye'de bir sosyal uyanış vardır. Türkiye'de alın teri ve emeğin hakkının artık değerlendirilmesi uyanışı başlamıştır. Ama Türkiye asla aşırı sola kaymıyacaktır» diye yazarım ben ve derim ki, «Türkiye'de iktidarlar, - yazımda, benim şahsi görüşüm, el yazımla yine imzamla, tarihinle - yirmi, yirmibeş yıl A. P. - C. H. P. iktidarları arasında değişecektir.»

RUHİ SOYER (Niğde) — Hayal bu ya.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ben bunu yazarım arkadaşlar ve Türkiye'de asla aşırı sola kayış olmıyacaktır diye iddia ederim bu yazımda.

İşte bu bâzı çevreleri rahatsız ediyor benim bu fikirlerim. Ama benim şahsî kanaatim bu.

Şimdi arkadaşlar, ben bu makalelerimi yazdıktan sonra, adam Avusturya'ya gitmeden takibata uğramış. El yazımla yazılı bu şeyler adamın gitmeden valizinle ele geçmiş. Ben bunu yazarken arkadaşlarım ben bunun parasında pulunda değildim. Adam dedi ki, «Doktor bey, bizde bir milletvekili, bir senatör asgari yüz dolâra bir makale yazar. Bizde bir amele üçbin lira civarında para alır. Bizim hayat standardımız bu. Ben bunu orada neşrettireceğim ve ben bunun parasını alacağım, size de bunun bedelini ödemek isterim.»

Şimdi arkadaşlar, Allah için, billâh için Avrupada hiç bir şey yapılmaz, ben kendimden eminim, soğan yemedim ki ağzım koksun, aptestimden şüphem olmadığı için kalktım, el yazım-

la adamın eline de «bin lira aldım» diye makbuz verdim. Bunu da el yazımla verdim. Arkadaşlar, müsaade edin de, casusluk yapacak adam bu kadar dangalakça casusluk yapmaz. Hele benim gibi iyi kötü aklı yeten bir adam, Avrupada okumuş, Avrupaya gerek Meclisin verdiği görevlerle, gerek kesesinden giden bir adam için buna lüzum yok.

Esatoğlu dışarıyı bilmez, lisan filân da bilmediği için ben size söyliyeyim arkadaşlar; Türkiye'den çıkarken mesubu ve saireyi her kim olursa olsun kimse aramıyor. Bugün hudutlarımızdan milyonlarca mermi giriyor, Hükümet, tek turistleri ürkütmiyeyim diye böyle yapıyor, hükümetler hep böyle hareket ediyor, onbinlerce tabanca, binlerce makinalı tabanca, her şey giriyor, çıkıyor.

Ben bu makalelerimi, casusluk etmeye kalksam, dışarıya götürüp vermek kadar basit bir şey yok. Yahut birisiyle yollamak kadar basit bir şey yok. Ki, bu yazılar meydanda el, yazımla. Daktiloyla yazarım, altına imzamı koymam. Yani bu gayet basit bir şey Buna ilâveten aziz arkadaşlarım Esatoğlu müteessir olmasın, ben ziraatçilik de yaparım, gelir vergisine tabi bir adamım ben. Benim gelir vergisi beyannamemdeki gösterdiğim miktar 340 bin liradır ve ben 30 küsur bin lira bunun Gelir Vergisini veren bir adamım. Yine arkadaşlarım, üzülecek, ama şunu da söyliyeyim; ben Gelir Vergisi beyannamesine bu makale ücretini de yazdım. Ondan haberi yok, onu tetkik edemedi.

Şimdi arkadaşlarım, hâdise çıktı, biz Komisyona geldik. Komisyonda zaten herkes niyetini, cibiliyetini gösterdi. Ben dedim ki; arkadaşlarım müsaade edin, burası mahkeme değil, sonra ben hukukçu değilim, ama ben Anayasayı bilen bir adamım, bu rüyet edilen bir mahkeme, rüyet edilen bir mahkeme hakkında sen adamı nasıl itham edersin, Böyle ithamkâr konuşmaya nasıl hakkın var senin Bunun için Mektebi Hukuku bitirmek şart değil, ama Allahın birazcık verdiği aklı ve Anayasayı tersten değil de, bir de doğrudan okumak gerekir.

Şimdi, arkadaşlarım ben bundan dolayı müdafaa yapmıyorum. Yine de müdafaa yapmıyorum çünkü siz mahkeme değilsiniz. Ben diyorum ki, mahkemeye gideyim. Ne acıdır ki, muhterem arkadaşlarım şurada beş tane partiye mensup insan var, bütün değerli arkadaşlarım benim bu hareketim karşısında gurur ve sürur duydular. İkinci bir Esatoğlu çıkmadı bu Meclisten, ne yazık ki benim partimden bir adam beni yaralamaya gayret etti.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Sen kâfi miktarda yaralanmışsın.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ama arkadaşlarım, kervan yürüyecek aldırmayın.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Köpek sensin!

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Soyu bozuk, sus. Köpek sensin, it. Köpek sen de. Aşşağılık!

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Sen casussun.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Türkçen bile yok senin. Casus sensin. Casus diye senin gibi miskin heriflere derler.

BAŞKAN — Sayın Sungur, Sayın Esatoğlu.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ama Başkanım, «casus» diyor, herif Türkçe bile bilmiyor.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Kervan yürür diyor Sayın Başkan.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Sana ne ipsiz herif? İt misin sen?

BAŞKAN — Efendim, bunun müteradiflerini bilmeye mecbur muyuz? Rica ederim efendim. Sayın Sungur lûtfen bağlayınız efendim. (Adalet Partisi sıralarından gülüşmeler.)

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Şimdi çok değerli arkadaşlarım, iste ben memleketime hizmet etme gayesiyle çırpındığım bir mücadelede ne yazık ki, kalleşçe benim partime mensup bir kimse tarafından bu kürsüde arkamdan hançerlenmek istendim.

Benim Muhterem Heyetten istirhamım şudur yine: Adam korkarsa burada gelir, «aman benim dokunulmazlığımı kaldırmayın» diye söyler. İşte hodri meydan, kendi partim ve diğer partilerden bir tane babayiğit varsa, çıksın desin ki, «Celâl Sungur dokunulmazlığım kalkmasın» diye bize söyledi desin. Hayır arkadaşlar. Ben kalkmasını istiyorum. Ama benim gideceğim mahkeme Esatoğlu mahkemesi değil, şerefli Türk mahkemeleri. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

Arkadaşlarım, ben sizin karşınızda bunun hesabını gayet rahat ve daha da teferruatlı olarak verebilirim. Ama yine müdafaaya girmiyeceğim; çünkü ben esas konuşmamı, mahkemeye gideceğim beraet edeceğim, geleceğim, abdestinden şüphesi olmıyan insanların rahatlığı ile, Tanrının daima Türkleri koruyacağına inananların rahatlığiyle, (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.) Tanrının namuslu insanlarla daima beraber olduğuna inananların rahatlığiyle burada işte o zaman ikinci konuşmamı yaptığımda karşımda birkaç kişiyi erim erim eriteceğim. (A. P. sıralarından gülüşmeler.) Ve ondan sonra onu memleketinde de bırakmayıp orada da eriteceğim. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

Sevgili arkadaşlarım, hepiniz aşağı - yukarı bir karar sahibi oldunuz. Benim hakkımda, size arz edeyim, bakınız daha ne gibi demagojilere girdiler.

Sevgili kardeslerim, şu dosyada benim hakkımda daha iddianame dahi tanzim edilmedi. Daha iddianame tanzimi yok, ama arkadaşlar ben uyanık adamım, aklı başında adamım, benim aleyhimde burada konuşan adamı takibettirdim, arkasına adam koydum, ayıktık biz de. Adam beş kere gitti, şu dosyada Celâl Sungur'un aleyhinde bir şey bulabilir miyim diye, beş defa dosyayı tetkike gitti bizim Anayasa ve Adalet Komisyonuna. Halbuki öbür tarafta, parasiyle dâvasını aldığı arkadaşlarım var, o duruşmaya gitmiyor. (Gülüşmeler)

BAŞKAN — Sayın Sungur, buna ilişkin beyanda bulunmayınız, o hususi hal, şahsi hal Meclisi ilgilendirmez.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Peki Sayın Başkanım.

Sayın mahekeme benim hakkımda hâlâ iddianame tanzim etmiş değildir. Bu dosyada benim hakkımda iddianame yok. Konusmalar rüyet edilmekte olan bir mahkemeye tesir edecek mahiyette, benim hakkımda iddianame yok. Mahkeme beni çağıramıyor. Şimdi siz lûtfeder benim dokunulmazlığımı İnşallah kaldırırsanız, ben mahkemeye varacağım, şerefli Türk Adliyesi huzurunda ben bunun hesabını vereceğim. Benim de istediğim bu. Ama benim hakkımda iddianame yok, bir şey yok, sanki ben bu suçu işlemişim gibi adam peşinen beni buradan mahkûm edip sevk etmek istiyor.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — İddianame tanzim edilmez.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Şimdi, herkesin bu kendi şecere meselesi malûm ya. Şimdi arkadaşlar, mahkeme buna rağmen bütün bu yazıları almış. Hâdise bize Türk Ceza Kanununundan da biraz maddeleri öğretti.

Şimdi arkadaşlarım, başkaları niçin, diğer adamlar için ne olmuş? Gâvur yatıyor hapishanede, 14 aydır mevkuf. Yanısıra Ticaret Vekâletinden bir Türk memurunu da tevkif etmişler böyle bir şüphe ile. Adam 7 ay yatmış. 7 ay sonra mahkeme bakmış ki, bunun altında bir şey yok, 7 ay sonra adamı tahliye etmişler. Tahliye ettikten sonra Sayın Hükümet de aynı kanaate gelmiş ki, Sayın Ticaret Vekilinin, Sayın Başbakanın, Sayın Devlet Başkanının imzalariyle bir kararname ile, 7 ay yatırdıkları adamı da vazifesine iade etmişler. Bu arada bütün bu benim iki makalem, bir yorumum, Adalet Partisinden, bilmiyordum ben arkadaşı, Alâeddin Çetin ile de görüşürmüş, o da aynı kanaatte; «Türkiye'de aşırı sol gelişmiyecektir, hiçbir zaman bu olmıyacaktır.» O da oradan çırpınırmış, yani ben Halk Partisinden çırpınıyorum, o da Adalet Partisinden aşırı sol geberecektir nasıl olsa, hiçbir zaman bunlar barınamıyacaklardır bilmem ne diye o da buna zorlatırmış. (Gülüşmeler)

Bizim bu yazıların hepsi gitmiş. Nereye? Hükümete. Hükümet bir gizliliği var mı yok mu diye Türk Ceza Kanununun 132 nciden müdevver 136 ncı maddesine göre, kulağını iyi ver, 132 den müdevver 136 ncı maddesine göre burada bir gizlilik ve Devletin dahilî ve beynelmilel menfaatlerini haleldar eder mahiyette bir bilgi var mı, yok mu, ifşası yasaklanan bir husus var mı yok mu filân diye bunların hepsini, Hükümet, Millî Savunma Bakanlığı, Hariciye Vekâleti, Ticaret Vekâleti, Sanayi Vekâleti, Maliye Vekâletinin en yetkili adamlarından bir heyet kurmuş, tetkik ettirmişler ve demişler ki; bunlar günlük gazete havadisleri, bunlarla ilgili bir şey yoktur», 1 . 9 . 1967 de. Onun üzerine o memur çıkarılmış. Ama bizim yazılar da beraber tetkik ediliyor, bu kararı bizim bu yazılara da veriyorlar.

Halen bizim hakkımızda takibat almamasına ve iddianame tanzim edilmemesine rağmen bizim yazıları, bereket Esatoğlu tetkik etmiyor da, bitaraf adamlar tetkik etmişler, bu kararı vermişler. Fakat mahkemenin kanaat sahibi olamadığı bir iki husus olmuş ve «bir de ben Hükümetten soruyorum, Hükümet cevabını versin» dediği için bir daha sormuş.

Bu sefer Muhterem Hükümet Sayın Dışişleri Bakanının imzasiyle tekrardan bunun hiçbir suç unsuru olmadığını, gizli bir şey olmadığını, sır mahiyetinde şeyler olmadığını, bilinen şeyler olduğunu, bâzısının da hatalı ve yanlış olduğunu - meselâ gazetelerde okuduklarımdan Rusya ile münasebetlerde tütüne priyorite verileceğini zannediyordum ben, halbuki tütüne priyorite verilmemiş filân, bunun gibi - bâzılarının da yanlış olduğunu yazmışlar. Şimdi bu suretle 18 Şubatta gelen dokunulmazlığımızın kaldırılması dosyasiyle ifade vermek üzere; ondan sonra tanzim edilecek 132 nin üçüncü bendlerine ve 136 ncı maddeye göre tahmin ederim, - Esatoğlu'na kalsa bizi astırır ya, Allah ip çekmeyi sana nasip etmez İnşallah - ondan sonra bunun dâvası görülecek.

Şimdi ben size, çok özür dilerim arkadaşlarım, bunları anlatmıyacaktım. Sizi rahatsız ettim. Siz beni bilirsiniz. Esatoğlu'nu da bilirsiniz. (Gülüşmeler) Ama Allah'a bin şükürler olsun ki, benim şu mâruzatımın hitamında dokunulmazlığım kaldırılacak; çok şükür Allah'a; şaibe altında kalmaktan hesap vermek çok daha iyidir. Allah bâzılarını daima şaibe altında yaşatır, bana bu şaibe altında kalmak fırsatını vermiyecek. Huzuru mahkemeye gideceğim, kendinden emin insanların hâli ile, soğan yemediği için ağzının kokmıyacağını bilen insanların hâli ile mahkemenin tevcih ettiği soruların cevabını verecek ve muhakeme olacağım ve yine karşınıza Allah'ın izni ile geleceğim ve işte o geldiğim zaman da diyeceklerimi diyeceğim, o vakit beni yaralamaya yeltenenleri daha doğrusu yelteneni diyeyim, bu kapılardan zor geçiririm ben. (Gülüşmeler) Saygılarımı sunarım aziz Türk Milletinin Türk milletvekilleri. (Alkışlar)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, cereyan eden müzakerelerde Komisyon ittifakla bir dokunulmazlığın kaldırılmış olması gerektiğine inanmış ve bir rapor hazırlamış. Dokunulmazlığının kaldırılması istenen arkadaş da çıkmış, «dokunulmazlığımı kaldırınız lûtfen» demiş. Bunu heyecanlı bir atmosfer içinde başka türlü yollara sevk edip Yüce Meclisi fazlasiyle işgal etmemenizi rica edeceğim.

Ne istiyorsunuz Sayın Esatoğlu?

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Sataşma var, söz istiyorum.

BAŞKAN — Sataşmalar hangi hususlarda ise lûtfediniz, bana belirtiniz, onları tesbit edeyim, ona göre söz vereyim.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Çok ağır ve çok haksız ithamlara, hitaplara mâruz kaldım...

BAŞKAN — Meselâ?

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Turist milletvekili, millî artık, ocaktan gelmek, meyhanede bulunmak... Bunlar ağır ithamlardır.

BAŞKAN — Bunların her birisini ben de duydum. Bunların hiçbirisi şahsınızı istihdaf ederek ileri sürülmüş iddialar ve beyanlar değildir. Millî artık veya ulusal bakiye, gibi beyanlar zaten ıstılâhımıza girmiştir.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Kendi partimizin çıkarttığı bir kanundur, Millet Meclisinin çıkardığı bir kanundur. Ona göre geldim, iftihar ederim, ama burada tezyif ettiler.

BAŞKAN — Mümkündür. O zatıâlinizin istihdaf ederek mutlak konuşulmuş beyanlar değildir. Millî artıktan gelen milletvekilleri burada vardır. Onu sataşma olarak kabul etmem.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Turist milletvekili, ocaktan gelme, dediler.

BAŞKAN — Ocaktan gelme beyanını da zatıâlinizi istihdaf ederek yapmamıştır. Ben ocaktan gelen bir milletvekiliyim, demiştir.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Ben ocak başkanlığından gelmedim üniversiteden geldim, dedim.

BAŞKAN — Zatıâliniz ocak başkanlığından mı geldiniz?

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Hayır.

BAŞKAN — Sizinle alâkası yok ki.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Bunun da dışında ayrıca hilâfı hakikat beyanda bulundu, söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, zatıâliniz şu isnatlara mâruz kaldınız, ben tesbit ettim. Eğer bunları isnadolarak kabul ederseniz, bakın, ona göre beyanda bulununuz lûtfen.

«Esatoğlu dışarıyı bilmez» dedi. «Lisan filân da bilmediği için» dedi. Şimdi bunun hakkında konuşabilirsiniz. Tesbit ettiğim husus haricinde asla konuşamazsınız. «Ben 1969 da seçimle yine burada olacağım, fakat sen Esatoğlu, bulunamıyacaksın» dedi. «Adam beni burada mahkûm edip sevk etmek istiyor, Allah Esatoğlu'nun eline ipi vermesin» dedi. Eğer ithamsa işte bunlar. Bunun haricinde kabul etmiyorum.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — İki sebeple söz istiyorum. Henüz 6 kişi konuşmamıştır, ikinci defa konuşmak hakkımdır. Bu itibarla meselenin aslı hakkında da konuşacağım, sataşma hakkında da konuşacağım.

BAŞKAN — Meselenin aslı hakkında biraz evvel konuştunuz.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Her hangi bir mâni yok. Yeterlik de verilmedi, tekrar konuşabilirim.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Son söz müdafaanın olacak efendim.

BAŞKAN — Şimdi Sayın Esatoğlu, meseleyi şu şekilde mütalâa etmek gerekir. Bu mesele Mecliste ilk defa vücut bulan ve gerek komisyonun ittifakla ulaştığı ve gerekse dokunulmazlığı kaldırılmak istenen arkadaşımızın kendisinin istemiş olduğu bir meseledir. Bu meselede, tahmin etmiyorum, Yüce Meclisten bir arkadaşımızın çıkıp da bu dokunulmazlık kaldırılmasın, diye bir beyanda bulunsun.

Şimdi zatıâliniz biraz evvel dokunulmazlığının kaldırılmasının lâzımgeldiğini burada beyan ettiniz. Komisyonda da reyinizi vermişsiniz. Dokunulmazlığının kaldırılması istenen arkdaşımız kalktı, lûtfen benim dokunulmazlığımı kaldırın, dedi. Yüce Meclis huzurunda hiçbir arkadaş çıkıp da bunun aksini iddia etmedi.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Sayın Başkan, iki sebeple söz istiyorum. Birincisi sataşma olduğundan, ikincisi rapor hakkında.

BAŞKAN — Sataşma sebebiyle zatıâlinize söz veremiyorum.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Rapor hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Rapor hakkında buyurun. Yalnız rapor hakkında konuşurken, munhasıran rapor münderecatı içerisinde mütalâada bulununuz. Aksi bir konuşma yapmayınız rica ederim, konuşmanızı takibediyorum.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Muhterem arkadaşlarım, huzurunuzu tekrar işgal ettiğim için gerçekten özür dilerim.

Sayın İnönü'nün bir sözü vardır : «En az namuslular da namussuzlar kadar cesur konuşmadıkça bir cemiyette meseleler halledilemez» der. Hakikaten bu kürsüde yapılan şu konuşmaları dinledikten sonra aklıma geldi. Bir tarafta Birinci Ordu Komutanlığı Askerî Mahkemesi tarafından ve Türkiye Millî İstihbarat Teşkilâtı tarafından tesbit edilmiş, teype alınmış, fotoğrafla tevsik edilmiş bir casusluk dosyasının sanığı; öte tarafta da böyle ağır bir dosyada sanık olan arkadaşımızın, meseleyi komisyonda olduğu gibi Mecliste sayın milletvekillerinin de gözünden kaçırarak bir oldu bittiye getirme arzusunu burada gerçekleştiremediğim için bana karşı, şahsıma karşı gerçeklere tamamen aykırı, benim kendisine asla reva görmediğim isnat ve ithamlarla bana hücuma kalkıştı. Bir tarafta bir mahkeme kararı, bir Millî Emniyet zaptı, bir teyp, bir fotoğraf, bir dosya ve Birinci Ordu Kumandanı Memduh Tağmaç'ın itham ettiği, suçlu gördüğü ve Başbakanlığın, dokunulmazlığını kaldırın, bu adamı memleketin sırlarını sattığı için mahkemeye verin, diye yazdığı tezkere... Bu adam burada...

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Yalan söylüyorsun, Başbakanlık yazmamış.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Bu adam burada her türlü şâibeden uzak gibi konuşuyor. Diğer tarafta hakkında resmî, hususi hiçbir takip, hiçbir isnadolmıyan bir kimseye yalnız kendi kafasında yarattığı hayali birtakım isnatları, ithamları ileri sürüyor. Hakiketen...

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu, mesele Yüce Meclis tarafından anlaşılmış bulunmaktadır. Aslında zatıâlinizin buyurduğu bütün hususlar adalet huzurunda beyan edilecektir. Gizlilik

mevzuubahis değildir, bütün her şey orada açığa çıkacaktır. Bütün arkadaşlarımız, dokunulmazlık kalksın, milletvekili adalet huzuruna gitsin, orada hesap versin istiyor.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, ne yaptığımızı, niçin yaptığımızı bilerek yapalım. Benim arz etmek istediğim bu.

Benim hakkında «Artık milletvekili» dedi. Kanunu kendisinin de bulunduğu Meclis çıkarttı. Ben ocaktan gelmedim. Ocaktan gelsem partinin alt kademesinden gelmekle iftihar ederim. Kendisinin de Slavik'i davet ettiği Bulvar Palasta otururum. Bu da bir suç değildir, çünkü medenî bir lokaldir. Gürülüyor ki, bir insan şaşırınca bâzı mezivetleri dahi karşısına kusur diye izafe etmeye kalkıyor. Bunlara cevap vermiyorum.

1969 da beni silecekmis... İlk defa kendisi kendi bölgesindeki aleyhindeki, bunun dısındaki dedikoduları temizlesin, sonra benimle uğraşsın. Bunu kapatıyorum, esasa geliyorum sayın arkadaslarım.

Olayda iki yön var. Birisi; kacırılmış bir dosya var. Mesele uzun bir müddetten beri devam ediyor. Slavik Celâl Sungur'dan temin ettiği ilk bilgileri, ilk raporları, ilk yazıları kaçırmıstır ve bugün onlar Avusturya Dahiliye Vekilinin elindedir, ondan evvel kimin elinde olduğunu bilmiyorum. Bu ikinci dosya elimizde. Teyp var, fotoğraflar var, raporlar var, bilgiler var. Diyor ki, makale... «Ulus'ta yazım çıktı» diyor, görmedim. Soruyorum; Türkiye'de hangi gazetede şimdiye kadar imzasiyle makale yazmıs? Bu yazdığı makaleler Avusturya'da hangi dergide, hangi gazetede çıkmış, o da belli değil. Demek ki, ortada bir makale yok. Lûtfen sayın arkadaşlarım, şimdi 7 Şubat 1967 günlü Barikan Otelinde teyple tesbit edilen konuşmanın yalnız birkaç parçasını ıttılaınıza sunacağım. Hâdise makale mi, bilgi mi, vatanseverlik mi; yoksa bir vatan ihaneti mi, bunu bu cümleler gösterecek.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu, Meclis bunları tetkik ve tahkik etmeye memur ve mezun değil. Meclis bir mahkeme değildir. Meclis yalnızca işin dokunulmazlığı kaldırmayı icabettirecek durumda mıdır, değil midir, onu inceler. Rica ederim bunları sizin çok iyi bilmeniz icabeder. Bu Meclisin kürsüsünü...

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, arkadaşlarımız karar vereceklerdir.

BAŞKAN — Bu Meclisin kürsüsünü şahsi propagandalarımız, şahsi menfaatlerimiz, şahsi mücadelemiz haline getirmiyelim.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Devamla) — Niçin kaldıralım, niçin kaldırmıyalım, mesele nedir, bunu lûtfen görelim. Makale diyor, lûtfen, bir cümle okuyorum :

7 Şubat 1967 günlü teypten :

«Celâl Sungur — Kâmuran Gürün ile konuştum, Türk Amerikan görüşmeleri henüz başlamamış.»

«Slavik — Evet, biliyorsunuz. Türkiye bugün mühim bir yerdedir, jeopolitik durumu Türkiye'nin Afrika'da olsa idi, o kadar enteresan olmazdı. Türkiye Afrika'da olsa idi o kadar enteresan olmazdı. Fakat bugün bütün Avrupa Türkiye'nin ne yaptığına bakıyor.»

«Celâl Sungur — Kosigin NATO'nun Türkiye'deki askerî durumu bize karşı olmasın dedi. Demirel şöyle dedi.. Kosigin Amerika'nın Vietnam politikasını da çok kötü buldu. Her biri harbin bitmesini istiyor. Kosigin ve Demirel arasındaki görüşmelerde dünya politikası görüşüldü. Rus İktisat Bakanı Akifof buraya geldi. Demir ve çelik hususları katî değil, müzakerelere devam edilecek. Rafineri vadedildi.»

«Slavik — Demirel ile Kosigin saldırmazlık paktı hakkında konuştular mı? Konuştuklarını işittim. Ne kadar doğru bilmiyorum. Rusya ve Türkiye biribirine saldırmıyacaklarına söz vermişler.»

«Celâl Sungur — Bu her memleket arasında olan politik görüşmeler. Kosigin şöyle dedi, siz NATO da, biz Varşova Paktında kalalım. Kosigin görüşmelerde hep yakınlık gösterdi.»

«Slavik — Demirel'in Batı - Almanya ve Amerika seyahatleri hakkında ne haber?..»

Görüyorsunuz arkadaşlar, bir yabancı görev veriyor bir milletvekiline, o görevi alıyor, gidiyor Dışişleri Bakanlığındaki birtakım vazifeli kimselerle dostluğundan veya sıfatından faydalanarak konuşuyor. Aldığı bilgiyi tekrar Slavik'e götürüyor ve satıyor. İşte aynen okuyorum :

«Görüştüm, tarihi belli değil.» Kiminle görüşmüş, Kâmuran Gürün'le; kiminle görüşmüş,

Tevfik Saraçoğlu ile; kiminle ögrüşmüş, Suad Hayri Ürgüplü ile. «Görüştüm, tarihi belli değil,». Vazifesini yapıyor. «Erhard davet etmişti. Şimdi Kizinger'de çağırdı. Kâmuran Gürün'ün düşündüğüne göre belki ilkbaharda veya yazın gidecektir, sonbaharda belki Eylül ayında da Moskova'ya gidecek.»

Deniliyor ki, arkadaşlar; bunlar makale değil. Bunlar Barikan Otelinin gizli köşelerinde doğrudan doğruya Türkiye'nin gizli olduğu Hariciye Vekâleti tarafından tesbit edilen sırlarını para mukabilinde satmaktır. Bunu yapan adam çıkacak burada, namusluluktan bahsedecek ve bundan dolayı mahkemeye gönderilmesini istiyen insanı da itham edecek. Buna insanlar değil, kediler bile güler.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Konuşmalarımı tahrif etti, gene yalan söyledi. Teypin doğrusunu ben söyliyeceğim.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Esatoğlu, İçtüzükte mevcut bir boşluktan istifade etmek suretiyle konuştu. Haddizatında Başkanlığın elinde yetki olsa idi, bendeniz Sayın Esatoğlu'nu tekrar konuşturmazdım. Çünkü mesele anlaşılmıştır.

Mesele şu : Mecliste milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması görüşülüyor. Komisyon ittifak halindedir, dokunulmazlığın kaldırılması için arkadaş, benim dokunulmazlığımı kaldırın ve bütün bu ithamlar, ittihamlar mahkemede beni sorguya çekmek suretiyle değerlendirilsin, diyor. Sayın Esatoğlu da aynı şeyi söylüyor. Haddizatında Sayın Celâl Sungur'la Sayın Esatoğlu ikisi aynı noktada, ikisi de dokunulmazlık kalksın diyor. İkisinin de maksudu bir, rivayet muhtelif oluyor.

Bu sebeple Sayın Celâl Sungur'un teşriî dokunulmazlığının kaldırılması hakkında komisyonun ittifakla vermiş olduğu kararı Yüce Meclisin oyuna sunuyorum.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Efendim, konuşmalarımı tahrif etti, yalan söyledi. Son söz müdafaanındır. Bu usul, dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir, esasen konuşmalarımı iki dakikada tamamlıyacağım.

BAŞKAN — Bir dakika, Sayın Sungur zatıâliniz yerinizden zaten bu sataşma denilen şeyin mukabilini yapmış oldunuz ve «yalan söyledi» dediniz, zapta geçirttiniz. Daha ne söyliyeceksiniz?.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Yanlış söylüyor, maksatlı söylüyor. Müdafaa bakımından söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Değerli milletvekilleri, Sayın Başkanım, tekraren çok özür dilerim. Benim ipimi çekmenin hevesinin verdiği gayretin içerisinde sizi işgal ettiği için Esatoğlu; ben mecbur oldum size yalan söylediği bir iki noktayı daha söylemeye.

Gûya, teypten okuyorum, dedi. Teyp ne? Onu anlatayım size. Gâvuru tevkif ettikleri zaman, casus dediği, casus sanığı Slavik'iyi tevkif ettikleri zaman, adamla ben... Sizden saklamıyorum, söylüyorum, adam Meclise geldi, burada benim yemeğimi yedi, dışarda da benim yemeğimi yedi. Adam beni yemeğe davet ettiği zaman ben de onun yemeğine gittim. Şimdi, bu teyp, teyp dediği hikâye var ya, yazdığım makaleyi adama götürüp verdiğim gün, adama makale hakkında izahat veriyorum ve makalenin objektivitesini anlatıyorum. A be Allah'ın vicdandan mahrum ettiği mahlûk, şurayı niye söylemiyorsun?... (Gülüşmeler.) Adolf Slavik diyor ki, daha evvelki, raporumu size getireceğim diyor, bu rapora biraz daha ilâve yapıp gazetede şimdi bâzı makalelere ihtiyacımız var, teypte.

BAŞKAN — Sayın Sungur biraz evvelki beyanınızı lûtfen geri alınız, çok rica ediyorum.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Yalan mı ama beyefendi, savcı gibi itham ediyor.

BAŞKAN — Yalan veya doğru. Sayın Sungur, Bu Meclisin Başkanı olarak rica ediyorum.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Emriniz veçhile yapıyorum, efendim.

BAŞKAN — O «A be vicdandan mahrum» dediniz onu..

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Pekiyi, «A be» sini çıkaralım da üst tarafını koyalım öyleyse, efendim.

Adolf Slavik «gazetelerde Türkiye hakkında yazılar olmalı ve Türkiye münasebetleri yazılmalı» diyor. Teypten bunları niye okumuyorsun. Yalnız vicdansız değil, başkası da vardı, demiyeyim. («Söyle, söyle» sesleri.)

BAŞKAN — Çok rica ederim arkadaşlar, müzakereyi tatil etmeye mecbur kalırım.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Yine, Adolf Slâvik Avusturya için, «Türkiye de mi yazacaksınız» diyor? Hayır, «Avusturya için» diyor. Ondan sonra Adolf Salâvik, evet niçin olduğunu söyliyeyim arkadaşlar, ben bu adamla gitmişim, otelde yazdığım makalemi vermişim. Otel nere? Barikan Oteli, herkesin bulunduğu bir otel. Buraya adamla gitmişiz, odasında görüşüyoruz. Millî Emniyet vehmetmiş, birtakım tedbirler almış, belki bir şey ele geçiririm diye. Onun hesabını mahkemede söyliyeceğim.

Millî Emniyet gelip bana söylesin bakalım evvelâ. Ben ona yardımcı olurum. Benim evveliyatım bozuk mâzim kirli değilki. Ben yirmi senedir politika yaparım. Elhamdülillâh şimdiye kadar da bir mebus, talebe cemiyetlerini bırak bir kenara, muhalefetten, yani, karşı partilerden şu durumda bana saldırmadı. Adam öyle gözü kararmış ki, o şekilde itham etmek istiyor ki..

BAŞKAN — Sayın Sungur, Sayın Sungur..

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ama Reis Bey, müsaade edin burada benim hakkımda..

BAŞKAN — Efendim, Reis müsaade edemez.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Bir itham yok.

BAŞKAN — İtham yoksa, itham olmadığını söylersiniz.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Benim hakkımda iddianame yok arkadaşlar. Ağzı, iddianame tanzim edilmiş gibi ve hukuk mektebinin arka kapısından girip çıkmış bir adam olarak kalkıyor, rüyet edilmekte olan bir mahkeme hakkında burada konuşuyor. Anayasanın âmir hükmü, bu olmaz diyorum ben.

Ben ne diyorum? Mahkemeye gideyim de hesabını vereyim, diyorum. Ama o mahkemede Esatoğlu yok, şerefli Türk adliyesi var. O mahkemede, benim ipimi çekmenin hasreti ve heyecanı ile kollarını yağlıyan adam yok, orada şerefli Türk hâkimleri var, diyorum.

Şimdi, adam söylüyor yine teypte : «yazacağınızı bildirmişsiniz...» Bunları okumuyor, bunları mahkemede anlatacağım. Ben tenezzül etmem, ama herif, teypi de tahrif etti burada, onun için. (Gülüşmeler.)

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — «Herif» lâfını iade ederim.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Ondan sonra adama «ben yeni makalemi yazarım», diyorum.

Sonra arkadaşlar; gâvur benimle ne zaman konuşmuş? - Allah böyle gâvurlardan esirgesin - 6 Şubatta konuşmuş benimle. 7 Şubatta da konuşmuşuz. Teyp konuşmalarımızda, bu makaleler muhtelif yerlerde, Avusturya gazetelerinde basılacak, yazılacak, bunlar geçiyor Elhamdülillâh.

Sana fırsat doğmıyacak, beyhude seviniyorsun. Ama zaten üzüntün senin, Yozgat'a geldiğinde oldu. Yozgat Halk Partisi kongresine geldiğinde milletin boynuma, boğazıma sarıldığını görünce çatladın ya. Çatlasan da, patlasan da ben yine muvaffak olacağım. (Gülüşmeler.)

Şimdi arkadaşlar, benimle adam, bu makalelerimi almak üzere konuşuyor. Konuştuklarımızı Millî Emniyet teyple tesbit ediyor. Ve Millî Emniyet, kaçak gelmiyorum ki, bizim resmimizi çekmiş, benim de çekmiş, Alâeddin Çetin'in de çekmiş. Ama, bir gün senin çekilmiş resimlerin çıkarsa, seninkiler böyle çıkmıyacak, onu bil, başka çeşit çıkacak. (Gürültüler.)

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Allah kahretsin... (Gürültüler.)

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu.

Sayın Arslan size ne oluyor, ne oluyor size anlamadım yani? Efendim, müsaade buyurunuz dinliyoruz efendim. (Anlaşılmıyan, sesler.)

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu, oturun yerinize.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Bildiği varsa söylesin, ahlâksız.

BAŞKAN — İşte bütün mesele budur zaten. Karşılıklı bu şekilde konuşursunuz, meseleyi bu hale sokarsınız.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Sen buraya gelip de benim gösterdiğim celâdeti gösteremiyeceksin. Benim dokunulmazlığımı kaldırın, diyemiyeceksin o zaman sen. Ve ben onu göreceğim? daha yaşım genç.

BAŞKAN — Sayın Sungur, rica ederim bu...

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Hastalık geçirdim, ama yaşım genç. Bana çirkef atmak istiyen insanlarla mücadele edecek kadar

yaşıyacağım. Ben yaşamazsam, ben bilâ veled de değilim senin gibi, evli barklı (Gülüşmeler.) bir adamım...

BAŞKAN — Sayın Sungur, bunun ne alâkası var?

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Benim evlâtlarım gelecek, benim oğullarım, Gökhan ve Oğuzhan senden benim intikamımı alacak.

BAŞKAN — Sayın Sungur, ne alâkası var bunların, rica ederim efendim. Maddi vakıalar üzerinde konuşun efendim.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) Maddi vakıalar üzerinde konuşacağım, müdahale ediyor.

BAŞKAN Bırakın bunları, bunlar şahsi meselelerdir, bunları dışarda halledersiniz, Meclis kürsüsü sizin şahsi dâvalarınızın hal yeri değil ki. Rica ederim bırakınız.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Muhterem Reis Bey, ben kalktım, Muhterem Heyetin huzurunda, muhterem komisyonun davranışına teşekkür ettim. Ben de komisyona uyacağımı söyledim. Ondan sonra kalktı, maalesef benim partimden bir adam, rüyet edilmekte olan bir mahkemenin neticesine tesir edecek tarzda, daha iddianame tanzim edilmediği halde, beni itham eder bir ağızla ve tavırla burada konuştu. Onun üzerine ben bir iki hususta açıklama yaptım. Kervan yürüyecek, diyorum, herif «Ben it miyim» diyor. Benim ne kabahatim var bunda Reis Bey?

BAŞKAN — Sayın Celâl Sungur, bu kürsünün kudsiyeti büyük çapta her ikiniz tarafından ihlâl edilmektedir. Şimdi «herif» kelimesini geri alınız. Bir milletvekiline bu şekilde hitabedilmez.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Aldım, geri aldım. Bu adam, bu adam.. (Gülüşmeler) Bu adam, kalktı beni itham etti arkadaşlarım. Rüyet edilen bir dâvadan dolayı, elinizi vicdanınıza koyun, burada essahtan memuriyetten gelmiş, hukuk tahsil etmiş, aklı yetik adamlar var, şu kürsüde bir adamı, bir insanı itham eder tarzda konuşulur mu? Daha iddianame yapılmamış, muhterem Hükümet, gitsin de sorgusu yapılsın, diye douknulmazlığının kaldırılmasını istiyor. E buna ben de katılıyorum, ben de bunu istiyorum.

Benden alıp veremediğin senin ne ki?

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Seninle uğraşmıya tenezzül etmem.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Sen kaç paralık adam oluyorsun ulan?

BAŞKAN — Sayın Sungur, lûtfen tamamlayınız.

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, ben yine söylüyorum; ben vicdanı olan ve imanı olan bir adamım, Allahı olan bir adamım. («Bravo» sesleri) Allahsız komünistlerden Allah bu memleketi korusun. («Bravo» sesleri) Ben bunun hesabını mahkemede vereceğim ve bunun hesabını verdikten sonra buraya geleceğim. Allahın inayetiyle ve vicdan rahatlığı ile. O zaman benim ipimi çekmek için uğraşanlara, uğraşana cevabını o zaman vereceğim ve sizleri de sevindireceğim.

Bakın nideceğim, ben onu? Ben onu bir yere sokacağım ki, burada, bu memlekette kimse ona «Merhaba» demiyecek. Bir gün size bu fırsatı vereceğim arkadaşlarım. Beni itham ettiği yanına kâr kalacak. Dediğim gibi, bunu yanına koymıyacağım.

SALÂHATTİN HAKKI ESATOĞLU (Nevşehir) — Haydi be, sen kimsin?

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Haydi, sen nesin?

Ersatzstof derler senin gibi adamlara, Almanya'da, «suni adam» derler.

BAŞKAN — Sayın Sungur çok rica ederim....

CELÂL SUNGUR (Devamla) — Tanrı Türkü korusun, namuslu adamları korusun. O kadar benim Allahtan niyazım. Sağlıkla kalın.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, bir milletvekili arkadaşımızın dokunulmazlığının kaldırılması konusunun ciddi bir konu olduğuna inandığım ve meseleyi muhtaç olduğu ciddiyet içerisinde, hiç olmazsa bir defa, mütalâa beyan etmek zaruretine kani bulunduğum için, başlangıçta hiç niyetim olmadığı halde, söz almak mecburiyetinde kaldım. Bununla beraber sabrımızı taşırmıyacak kadar çok kısa konuşmayı düşünüyorum.

Hangi sebeple olursa olsun, bir arkadaşımızın dokunulmazlığının kaldırılmasını talebederken elbette ki, memnun, mesrur ifadeler kullanmamız mümkün olmıyacaktır. Ve bir arkadaşımızın dokunulmazlığının kaldırılmasını Yüce He-

yetinizden talebederken, onun ne suçluluğunu, ne de suçsuzluğu hakkında bir kanaat belirtmiş olmıyacağız. Suçluluk veya suçsuzluk hakkında karar veren organlar yargı organlarıdır, onların mutlak yetkisine dâhildir. Teşrii organın, bir kimsenin suçluluğu veya suçsuzluğu hakkında karar verme selâhiyeti yoktur, selâhiyetler ayrılmıştır.

Ancak, bir milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması hususunda karar verirken de niçin buna ihtiyaç duyduğumuzu, yahut dokunulmazlığının kaldırılmasına mâhâl olmadığını kararlaştırırken, niçin mâhâl olmadığını da bilmek mecburiyeti vardır. Konuya eğilmemizin sebebi de bu bilgi ihtiyacından ileri gelmektedir.

Yozgat Milletvekili sayın Celâl Sungur hakkında, dokunulmazlığının kaldırılmasına dair bir tezkere ve bir dosya sureti komisyonumuza tevdi edilmiştir. Komisyonumuz dosyayı tetkik etmiştir. Dosya muhteviyatına ve buradaki belgelere göre ki bunlar tek taraflı toplanmıştır sayın Celâl Sungur'un mukabil belgeleri, müdafaaları vesairesi bu dosyanın içerisinde yoktur bu dosya muhteviyatına göre; Avusturya asıllı Adolf Slavik isimli askerî ve siyasi casusluk suçundan halen takibat altında bulunan bir maznun, bâzı iktisadi bilgileri sayın Celâl Sungur'dan aldığını beyan etmiş, bu bilgilerin mahiyetini tahkik etmek ihtiyacını duyan Millî Emniyet Teşkilâtı tertibat almış, Celâl Sungur ile Adolf Slavik'in irtibatını kurmuş ve bu irtibat neticesinde sayın Celâl Sungur, Slavik'e bir rapor takdim etmiş, bu raporun karşılığında da bir bedel almış ve bunun için de bir makbuz vermiştir.

İddia makamlariyle, hazırlık tahkikatını yapan makamlarla Hükümet arasında vâkı yazışmalar sonucunda sayın Celâl Sungur'un verdiği, kendi beyanlarına göre, «makale» ve dosyadaki iddiaya göre «rapor» olan bu yazıda suç teşkil edecek şekilde bir gizliliği gerektiren bir husus bulunmadığı belirtilmiş ve neticede sayın Celâl Sungur hakkında takibata mahâl olmadığı kararlaştırılmıştır. Ancak, Adli Âmir konunun önemli olduğunu, daha ciddi bir tahkikata muhtaç bulunduğunu düşünmüş, ilgili adlî makamlara müracaat etmiş, ilgili adli makamlar da konunun önemine binaen tahkikatın yapılması lâzımgeldiğine karar vermiş ve gerekli tahkikat yapılmak üzere de sayın Sungur'un dokunulmazlığının kaldırılması hususunda bir karar verilmek üzere dosya Yüce Meclisimize tevdi edilmiştir.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — İşte realite bu, Reis Bey.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Devamla) — Sayın Sungur'un belirttiği gibi, hakkında bir iddianame yoktur, zaten olması da hukukan mümkün değildir.

CELÂL SUNGUR (Yozgat) — Allah namuslu insanları eksik etmesin.

KARMA KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Devamla) — Dokunulmazlığı bulunan bir arkadaşımız hakkında hiçbir adlî makam iddianame veya sair bir karar verme yetkisine sahip değildir. Dokunulmazlık devam ettiği müddetçe adlî makamlar bu yetkilerini kullanamazlar. Esasen bu yetkiyi kullanmak için, dokunulmazlığın kaldırılması istenmektedir. Bu yetkiyi Yüce Heyetiniz kullanır da dokunulmazlık kalkarsa, ya Sungur suçlu olduğu şüphesiyle mahkemeye sevk edilecektir veyahut da suçsuz olduğu kanaatiyle belki hakkında son tahkikatın açılması kararı da verilmiyecektir. Bilemiyorum, bizim bu konularda konuşma ve bilme yetkimiz de yok.

Komisyonumuz konuyu tetkik etti, tetkik ederken konunun ciddiyetini, dosyanın içerisinde bulunan delillere göre, suçun unsurlarının tekevvün edip etmediği açısından ele almadı. Suçun unsurlarının tekevvün edip etmediği açısından konuyu ele almak yetkisine sahibolmıyan Karma Komisyonumuz, isnadedilen suçun vâridolduğu takdirde sübutu halindeki ehemmiyeti üzerinde durdu, suçun tavsifi üzerinde durdu. Sübutu halinde ne olur? Tavsif şekline göre, bu zan, bu itham altında bulunan bir arkadaşımızın Mecliste dokunulmazlığı bu konu ile ilgili tahkikat içinde devam etmek suretiyle devre sonuna kadar kalması uygun olur mu, olmaz mı? Meseleyi bu açıdan ele aldık. Zaten Sayın Sungur da bu konuda ısrarla dokunulmazlığın kaldırılmasını komisyonumuzdan ve İhzarî Komisyondan talebetmiştir. Kendileri de böyle bir itham altında, böyle bir ithamın ezikliği altında bulunmak istememişlerdir ve haklıdırlar. Ne olursa olsun

isnat, Türk Ceza Kanununun 132 ve 136 ncı maddeleriyle ilgilidir. Bu suçların sübutu halinde sayın Milletvekili cezalandırıldığı takdirde Anayasanın 68 nci, 79 ncu ve 80 nci maddeleri muvacehesinde mebusluk sıfatının devamı mümkün olamıyacaktır. Milletvekilliği sıfatının devamı imkânı bulunmıyan hallerde, İçtüzüğün 180 nci maddesi gereğince de dokunulmazlığın kaldırılması için konu ciddî mütalâa edilecektir. Mevzuu ele alışımız bu açıdandır.

Ne olursa olsun üzgünüz, bir Milletvekili arkadaşımızın dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verdik, fakat gülerek karar vermedik. Yüce Heyetiniz de şu veya bu şekilde oyunu kullanacaktır, ama gülerek değil. Ciddî olarak bir arkadaşımızın ağır bir ithamdan, inşallah, beraet ederek yüz akı ile Yüce Heyetinize dönüp, aramıza karışması temennisiyle üzülerek reylerimizi kullanacağız.

Komisyonumuzun kanaati budur. Bunun dışındaki hissî konuşmalar elbette ki, komisyonumuzun mütalâalarının, hislerinin dışında, şahsidir. Bunlara katılmamaktayız. Arkadaşımızı ağır bir ithamdan kurtarmak ve konunun da ciddiyetini nazarı itibara almak suretiyle Sayın Heyetinizin dokunulmazlığın kaldırılması istikametinde reylerini kullanmasını istirham eder, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Muzaffer Özdağ, buyurunuz efendim.

Açık oylamada oylarını kullanmıyan arkadaşlarımız lûtfen oylarını kullansınlar.

MUZAFFER ÖZDAĞ (Afyan Karahisar) — Sayın Başkan, aziz milletvekilleri, bu müessesenin mahiyeti, sayın komisyonun ve Yüce Meclisin yetkilerinin mahiyeti hakkında mâruzatta bulunmak için söz almıştım. Sayın komisyon başkanı etraflı izahatta bulundular. Daha evvelki müzakereleri büyük eza duyarak, ıstırap duyarak izledim.

Arkadaşlar, isnat altında, itham altında bulunan her hangi bir arkadaşımızın tebriye edilmiş olarak, ama hakkiyle tebriye edilmiş olarak Heyetimize dönmesini arzu ederiz.

Beni hassas kılan nokta şudur : Bir arkadaşımıza müteveccih ok, sadece onu değil, altında toplandığımız Yüce Müesseseyi yaralar. Bu yönden bu kürsüde konuşurken çok ihtiyatlı, çok dikkatli olmak lüzumunu hatırlatmak istedim. Tahribetmiş oluruz, yoksa, nizamımızın temellerini.

Arkadaşlar, tekrar ediyorum, büyük bir samimiyet ve ciddiyetle tekrar ediyorum, tebessümle, kahkaha ile karşılanacak bir konu değildir. (A. P. sıralarından, mahiyeti anlaşılmıyan sözler)

Sevgili arkadaşlar, târizim hiç kimseye değildir. Bir endişeyi ifade ediyorum, konu trajiktir. İsnat altında bulunan şahıs millî iradeyi temsil eden Yüce Heyetin bir üyesidir. Herkes isnat altında bulunabilir, herkes sanık hüviyetini taşıyabilir, sanıklık şüphe altında bulunmak demektir. Hüküm verilinceye kadar hiç kimseye suçlu demeye kimsenin hakkı yoktur. Kaldı ki, insanlar suçlu da olabilir. Ancak, özel bir hüviyette, özel bir statüde olduğumuzu hatırlamak ödevindeyiz. Bu büyük müesseseyi, duygularımızın zebunu olarak, bir tek arkadaş için söylemiyorum bunu, heyecanlarımızın zebunu olarak yaralamıyalım, diyorum. Dışarda ve her tarafta halk içinde başka hâdiseler dolayısiyle milletvekillerinin kişisel davranışları dolayısiyle de müessesemizin, nizamımızın yıpranmış olduğunu, yıpratıldığını ve yıpratılmaya çalışıldığını arkadaşlarımız her teşekkülde defaatle ifade etmişlerdir. Ben, bu noktadaki endişemi dile getirmek istedim.

Hepinize hürmetler sunarım.

BAŞKAN — Sayın Kırca, buyurunuz.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, aynı dosya üzerinde Cumhuriyet Senatosunda cereyan eden pek seviyeli müzakereden sonra bugün burada bu müzakereye şahidolmuş bulunmanın, velev zaman zaman tebessümlere katılmaktan kaçınamıyan arkadaşlarınızdan biri olmakla beraber, hepimizin paylaştığı bir duygu olacağına inanıyorum.

Sayın Komisyon Başkanına; müzakerenin seviyesini yükseltmekte gösterdiği dirayet bakımından, Meclisimiz ne kadar teşekkür etse yerindedir.

Komisyonda bu dosya görüşülürken - dosyayı daha önce dikkatle tetkik etmiş bulunmaklığıma rağmen - maalesef bulunamadım. Bulunsa idim bu dosyada, ilgili arkadaşımıza yapılan ithamın dayandığı suç maddesi ne olursa olsun, yapılan ithamın efkârı umumiyede uyan-

dırdığı aksülâmel ne olursa olsun, eğer ithamı yasama dokunulmazlığının kaldırılması ve böylelikle ilgili milletvekilinin yargı organları huzuruna çıkarılması yolunda iznin verilmesini gerektirecek kadar ciddî bulmasaydım, tereddütsüz yasama dokunulmazlığının kaldırılması aleyhinde oy kullanırdım. Kanaatim bu değildir. Eğer o gün Anayasa ve Adalet Karma Komisyonunda bulunabilmiş olsaydım, yasama dokunulmazlığının kaldırılması lehinde oy kullanacaktım.

Bununla beraber, yine Sayın Yıldırım'ın buradaki mükemmel konuşmasında belirttiği gibi, Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu bir yasama dokunulmazlığı konusunu incelerken, munhasıran o dosya içinde yer alan evrak ile bağlıdır. O dosya ile şu veya bu şekilde ilgili olabilecek başkalarının adlî mercilerde, yargı organlarında mukadderatının müspet veya menfi, ne tarzda inkişaf ettiği hususu onu ilgilendirmediği gibi, bu konuyu tahkik etmek yetkisine de sahip değildir. Böyle olunca, şüphesiz Sayın Sungur arkadaşımız, dosya içinde Karma Komisyon üyelerinin ve Yüce Meclisin üyelerinin ıttılaına arz edilmesine ve hattâ üzerinde mütalâa beyanına imkân olmıyan hususları ilgili adlî mercilerin ve belki de yargı organlarının huzurunda ortaya atarak, buraya kesin beraet hükmü ile dönmesi hiç şüphesiz hepimizin arzususu olmak iktiza eder.

Beni üzen bir konu daha var. Onu da burada belirtmek isterim. Yüce Türk mahkemesinin delilleri, takdir neticesinde vereceği karar şöyle olabilir veya böyle olabilir, her iki halde de böylesine talihsiz bir dosyanın huzurunuzda müzakeresi sırasında bir sabık Başbakan ve halen ayrıca pek önemli Devlet görevlerinde bulunan bâzı yüksek memurlar da sanki bu dosya ile uzaktan, yakından ilgili imişler gibi isimleri geçiyor. İsimleri geçerken, bu isimleri telâffuz eden arkadaşımızın onları itham etmek istediği fikrine da kapılmadım, bu kanaatte de değilim. Böyle bir ithamın yapılmak istendiğine de kaani değilim. Yalnız, yüce huzurunuzda şu kadarını arz etmek isterim ki; dosyayı tetkik etiğim zaman bu konuda bende kalan intıba; bir sabık Başbakanın ve bâzı yüksek Devlet memurlarının isminin şu veya bu şekilde zikredilmesi, olsa olsa konuşmalarda, ikili konuşmalarda söylenen şeylerde bir ağırlığın olduğu intibaını yaratma tefahürü gayesinden ibaret göründü. Bunu, böylece belirtmeyi bir vicdan vazifesi biliyorum. Çünkü, efkârı umumiyemiz zaten çeşitli çalkantıların, pek yersiz çalkantıların ortasındadır. Maalesef efkârı umumiyemize Devletin, kamunun, cemiyetin gidişatı hakkında mâlûmat vermek mevkiinde olanlar, bazan resmî vazifeliler, bazan - açıkça ifade edelim - basın, bu konuda gereken ve beklenebilecek sorumluluk seviyesinde değildir. Bu müzakereler kapanırken arzu etmedim ki; Türkiye'nin bir sabık Başbakan ve Türkiye Devletinin pek mühim vazifelerinden bulunan kimseler böylesine talihsiz bir dosya vesilesiyle efkârı umumiye huzurunda şâibe altında kalsınlar. Ne o sabık Başbakan, ne o yüksek Devlet memurları, zannımca dosyayı yakından tetkik edenler için uzaktan, yakından şâibe altında tutulamazlar. İçimizden birisinin, bunu huzurunuzda ve efkârı umumiye huzurunda söylemesinin bir vicdan borcu olduğu kanaatiyle huzurunuzdan ayrılıyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Yeterlik önergesi gelmiştir, önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Konu aydınlanmıştır. Meselenin şahsi polemik konusu yapılmaması için müzakerelerin kifayetini arz ve teklif ederim.

Aydın
Reşat Özarda

BAŞKAN — Yeterlik önergesi aleyhinde buyurunuz.

KUDRET BOSUTER (Giresun) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; yeterlik önergesinin aleyhinde söz aldığım halde çok kısa olacak olan konuşmamın bir ölçüde yeterliğin sınırları dışında olacağını peşinen ifade etmek isterim ve bunun için müsamahanızı istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın hatip, bu peşin bir yargı oluyor ve Başkanlık için ağır bir durum arz ediyor. Çünkü Başkanlık, esasen usul dışında birtakım hareketler yapmak imkânını bulsaydı bu meseleyi çok evvel halledecekti. Ama usulle bağlı olduğumuza göre, müsaade buyurunuz da yeterlik önergesinin aleyhinde

konuşunuz, sadet dışına çıkmayınız, Ona hiçbir zaman müsaade edemem.

KUDRET BOSUTER (Devamla) — Sayın Başkanım, o zaman eğer bana Yüksek Meclis ve zatıâliniz müsaade etmezseniz; burada alışılmış birtakım hile-î şer'iye üslûpleri içinde, davranışları içinde; «evet şunun için böyledir ki yeterlik aleyhine oy veriniz» demek suretiyle konuşmaya mecbur kalacağım.

İstirham ediyorum, yeterliğin kabul edilip edilmemesinin ötesinde - her zaman kullanılan bir yoldur, Meclis gündemine hâkimdir - lûtfuf buyurun, birkaç kelime söylemek imkânını bulalım.

Efendim, burada gerçekten üzüntülü bir olay cereyan ediyor. Bu olay, bir milletvekili arkadaşımızın dokunulmazlığının kaldırılmasıdır. Benim söz almak ihtiyacını duymamın sebebi, Sayın Özdağ ve Sayın Kırca arkadaşlarımın, nizamının temelleri ile ilgili ve rejimi ilgilendirecek bir husus olarak üzüntülerini iyi niyetle, yürekten duyarak burada ifade etmiş olmalarıdır. Kamu oyunda da bunun genellikle böyle bir yargı doğurabileceği endişesi ile kısaca söz almak istedim.

Virgile Russel'in İsviçre Federal Konseyinden bir bahsedişi vardır; der ki: «Duvarlarımız keşke billûrdan olsa, ve hiçbir gizlimiz halktan olmasa, bütün gerçekler açık açık konuşulsa..»

Olay nedir? Olay, aynı partiden bir arkadaşın çok ağır bir itham karşısında kalması dolayısiyle arkadaşlarımızdan birinin ıstirabını en sert şekli ile dile getirmesi, inancını ortaya koyması, diğer arkadaşımızın, dosyanın muhtevası ile zaten üzülen, ezilen arkadaşımızın bu itham karşısında burada reaksiyonunu sert bir şekilde vermesidir. Demokrasi varsa, budur. Bunun böyle olduğunu kamu oyuna duyurmak ihtiyacını bu sebeple duymuşumdur. Bu kürsüde, bu ölçüde, bu Parlâmento içinde konuşmalar cereyan ettiği hususunda bir delil değildir. Üstelik, bu türlü konuşmaların cereyan etmiş olması Anayasanın 79 ncu maddesinin gereğidir, uyarıdır, bu Parlâmento bu gereğe ve bu uyara uyan Parlâmentodur.

Bir meseleyi daha arz edeceğim arkadaşlarım; haysiyetli bir arkadaşımız, gururlu bir arkadaşımız mutlaka haklı haksız her itham karşısında huzurunuza gelip, kaldırın benim teşriî dokunulmazlığımı diyecektir. Bu Parlâmentonun geleneği de budur. Kendisine her hangi bir itham, en ağır, en hafif itham bahis konusu olan arkadaş dahi burada «kaldırsın» dese Parlâmento inanmadan kaldırmıyacaktır. Aksi takdirde teşriî dokunulmazlığın getiriliş ve kuruluş sebebi ortadan kalkmış olur. Bunu şunun için söylüyorum: Bu konuşmalar muhtemelen olmıyacaktı, Sayın Komisyon Başkanı, sonradan zevkle dinlediğim izahatını başlangıçta burada vermek ve dinlemek fırsatını vermiş olsalardı. Bu itibarla, bundan böyle ilk önce komisyon başkanı veya sözcüsü arkadaşımızın izahat vermekte öncelik almalarını dilerim. Sabrınızı tükettiğim ve bilhassa müsamahanızı istismar ettiğim için teşekkürlerimi sunarım.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini Yüce Heyetin oyuna hunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un dokunulmazlığının kaldırılması hususundaki komisyon raporunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 432 ve 432 ye 1 nci ek)

BAŞKAN — Gündeme alınarak, bütün diğer işlere takdimen görüşülmesi hususunda önerge var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi gündeminin 18 nci sırasında bulunan «Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi» (2/124) (S. Sayısı : 432 ve 432 ve 1 nci ek) nin gündeme alınarak bütün işlere takdimen ve öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı
Aydın Milletvekili
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Bu teklifin diğer bütün işlere takdimen görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon yerini alsın.

Tümü üzerinde söz istiyenler; Kemal Sarıibrahimoğlu?... Yok. Hayrettin Uysal?... Yok. Şadi Binay?... Yok. Talât Köseoğlu?... Yok. Süleyman Onan?... Yok. Sayın Ülker? Buyurun.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, Sabri Keskin arkadaşımızın teklif etmiş olduğu bu kanun değişikliği ile orman dâvalarında takdir edilen ücreti vekâletler azaltılmaktadır. Ve böylece Türkiye nüfusunun hemen hemen üçte birinden fazlasını ilgilendiren, orman içi ve civarındaki köylerle ilgili bir tasarrufta bulunulmaktadır.

Yalnız şunu ifade etmek gerekir ki, halkla ormanın münasebetini tesis ederken gerek Anayasamızı, gerekse halen yürürlükte bulunan 6831 sayılı Orman Kanunundaki esasları hatırlamak mecburiyetindeyiz. Anayasamız, bir taraftan ormanların korunmasını ve hiçbir veçhile orman alanının küçülmemesini sağlıyacak tedbirleri koyarken, bunun yanında ormanın içinde ve kenarında yaşıyan insanları, Türk vatandaşlarını ilgilendirecek tedbirleri de beraber söylemiş bulunmaktadır. Bugüne kadar tutulan yol, Anayasanın kabulünden evvelki sırada dahi orman içinde yaşıyan Türk vatandaşının durumu ikinci plâna atılmış, birinci plânda ormanın korunması ve kolay olan ceza hükümlerinin tatbiki yoluna gidilmiştir.

Kendi bölgem olan İstanbul bir orman bölgesidir arkadaşlar, Türkiye'nin bir orman bölgesidir; Çatalca'sı, Sarıyer'i, Şile'si, Beykoz'u, hattâ Kartal'ı, Yalova'sı orman niteliğini taşımaktadır. Orman kenarında ve içinde yaşıyan vatandaşlarla yaptığım temaslarda elde ettiğim intıba şudur : Biz ormana dokunmak istemiyoruz, biz ormanı kesmek istemiyoruz, biz ormanın ne demek olduğunu biliyoruz, fakat biz aç ve topraksız kaldığımız zaman bu hâdiseler ister istemez cereyan ediyor, bizi kurtarın, bizi bundan kurtarın, bize iş bulun, bize tezgâh verin, bizi geçindirecek imkânları verin, göreceksiniz ki, biz ormana dokunmayız.

Muhterem arkadaşlarım; işin esası bu. 1956 da çıkan 6831 sayılı Orman Kanununun 13 ncü maddesi, geçimlerini sağlıyamıyan, orman içinde ve orman kenarında bulunan köylüleri kalkındırmak için her yıl bütçesine en az 50 milyon lira konulmasını emrettiği halde bu lâzime, maalesef yıllarca yerine getirilmemiştir, tâ ki, Köy İşleri Bakanlığı kurulup, Ziraat Bankası ile bu fondaki paranın nasıl kullanılacağına dair usullerin tesbit edilmesine kadar.

Muhterem arkadaşlarım, bu usuller tesbit edildikten sonra akın akın köylü vatandaş hayvan, arıcılık, dokumacılık, çeşitli kooperatif, sanat kooperatifleri, orman mamullerinden tahta yontma işleri ve saire, bütün dünyanın yaptığı yollara girmek hevesinin içine girmişlerdir. Maalesef bu yıl geçen yıldan farklı olarak, bütçeye 4 milyon lira konmuştur. Şimdi, o 6831 sayılı Orman Kanununun bu anahükmü yanında, Sayın Sabri Keskin arkadaşımızın bir teklifi geliyor. Bu teklif, bir seçimin çok yakınında burada kanunlaşıyor ve Türk köylüsüne, ormanlarda yaşıyan 10 milyondan fazla köylüye, sanki Yüce Meclis ve A. P. iktidarı bir şey yapıyor. Ne yapıyor? Orman suçlarından dolayı mahkûm olacağı ücreti vekâleti bir nisbet dâhilinde indiriyor. Bu, evet bir tedbirdir. Bir tedbirdir, ama, köklü, sağlam, orman köylerini kucaklıyan, onların hasretle beklediği tedbir değildir, arkadaşlar. Bu, bir ufak, mini mini tedbirdir, fakat dâvanın esası dağ gibi ortada durmaktadır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Görüşmelerin beşer dakika ile kayıtlanması hakkında önerge gelmiştir, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Konu tek maddeliktir. Bundan dolayı kanun teklifinin tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmelerin beşer dakika olarak tahdidini arz ve teklif ederim.

Aydın
Reşat Özarda

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Efendim, müsaade ederseniz, komisyon adına değil; usulî bir hususu yerimden arz etmeme müsaade eder misiniz?

BAŞKAN — Buyurun, efendim.

EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Mevzu orman dâvasiyle alâkalı değildir, avukatlık ücretiyle alâkalı bir mevzudur. Dolayısiyle biraz evvel arkadaşımızın yapmış olduğu konuşmanın tamamen sadet dışı olduğu kanaatindeyim. Ko-

nuşmaları bu nokta üzerine teksif etmenizi rica edeceğim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Tamamen orman dâvasiyle ilgilidir.

BAŞKAN — Efendim, tümü üzerinde arkadaş beyanda bulunduğu için, Başkan olarak tabiî takibetmekteyiz. Tümü üzerinde görüşmelerde sadedin tanzimi, zatıâlinizin buyurduğu gibi, kolay olmuyor. Sayın Ülker bunun başka türlü telâkkisi içerisinde mütalâada bulundu, icabını başka arkadaşlarımız verirler.

Sayın Keskin, buyurunuz.

SABRİ KEKİN (Kastamonu) — Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım, getirmiş bulunduğumuz kanun teklifi üzerine Sayın Reşit Ülker arkadaşım konuşmamış olsaydı, belki kıymetli zamanlarınızı almıyacaktım.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Ben size katılıyorum.

SABRİ KESKİN (Devamla) — Aziz arkadaşlarım, bir iki hususa değinmek suretiyle, kendilerinin yaptığı konuşmaya cevap arz etmeye çalışacağım.

Konuşmalarının bir noktasında, kısmi Senato seçimlerinin ve mahallî seçimlerin yaklaştığı şu günlerde orman içinde ve civarında yaşıyan 9 - 10 milyonluk vatandaş kütlesine şirin görünmek mülâhazasiyle bu teklifimizin Meclis gündemine getirildiğini ifade ettiler ki, gerçekle arz ettikleri husus tamamen taban tabana zıt bulunmaktadır.

Bizim, arkadaşlarımızla beraber hazırladığımız teklif, 1965 seçimlerinden hemen sonra Meclis Riyasetine verilmiş, komisyonlarda müzakeresi tamamlanarak, geçen dönem Meclisin Heyeti Umumiye gündemine girmiş, ancak sıra gelip müzakere edilemediği için kadük olmuş, bu dönem, komisyon tekrar benimsemek suretiyle yüksek huzurunuza sevk etmiş bulunmaktadır. O halde, teklifimizin bugünlerde görüşülebilmiş olmasının, yaklaşan seçimlerle uzaktan, yakından her hangi bir ilgisi bulunmamaktadır.

Aziz arkadaşlarım, orman içinde yaşıyan köylümüzün ıstırabını duymamaya imkân yoktur. Gene kendilerinin itiraf ettikleri veçhile, senelerden beri bir türlü tatbik kabiliyeti görmemiş, bir türlü orman içinde yaşıyan vatandaşlarımıza el uzatıcı mahiyette olan 13 ncü madde, ancak A. P. iktidarından sonradır ki, mümkün mertebe işlemeye başlamıştır. Bu, sevinilecek bir husustur. Orman içinde yaşıyan vatandaşlarımıza iktisadi alanda, sosyal alanda yardım yapılabilmesi, gene bizim iktidarımız zamanında mümkün mertebe ele alınmış bulunmaktadır. Ayrıca, orman idaresinin bugün vatandaş lehine derpiş etmeye mecbur olduğu pek çok husus, Bakanlık tarafından dikkatle takibedilerek yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Gıda yardımları ve sair diğer mevzular bunlar arasındadır.

Teklifimizin ihtiva ettiği esasa geliyorum.

Muhterem arkadaşlar, hepinizin bildiği üzere baro idare heyetleri, her yıl dâvalardaki ücreti vekâleti serbestçe takdir ve tesbit edip, Adliye Vekâletinin tasdikinden sonra yürürlüğe koymaktadırlar ve alelıtlak bütün mahkemeelrdeki dâvaların ücreti vekâlet tarifesi bu şekilde tesbit edildiğinden her sene bu ücretler kademe kademe yükselegelmiştir.

BAŞKAN — Sayın Keskin, bir dakikanız var, ona göre toparlayınız, lûtfen.

SABRİ KESKİN (Devamla) — Şimdi, orman avukatları, aslında müdahale dilekçesini verdikten sonra dâvayı takibetmedikleri halde, dâvanın mahiyeti nazara alınmadığı, büyük veya küçük dâvalar arasında her hangi bir tefrik yapılmadığı halde, pek cüzi bir cezaya mahkûm dahi olsa vatandaşımız, 300 - 350 lira gibi bir avukat ücretini ödemeye müncer olan mahkeme kararlariyle karşı karşıya kalmaktadırlar. Getirdiğimiz teklif, hâkim, avukatın sebk eden mesaisini, dâvanın mahiyetini nazara almak suretiyle vekâlet ücretini serbestçe tâyin edeceği noktasındadır ve bu şartlar altında vekâlet ücretini tâyin ederken, tarifenin yüzde 50 sini de hiçbir şekilde geçemiyecektir.

Aziz arkadaşlar, bu ceza dâvalarına ait bir husustur. Ceza dâvaları malûmunuz olduğu üzere, hukuku âmme namına açılmış dâvalardır. Bunun tahkikatı, dâvanın yürütülmesi, avukatın şahsi gayretine de bağlı değildir. Şahsi hak noktasından, hukuk noktasından orman idaresinin tazminat dâvası mevzuu varsa, nispî vekâlet ücreti, diğer dâvalarda olduğu gibi, serbestçe yürüyecektir.

Bu itibarla, teklifimiz iltifatınıza mazhar olup kanunlaştığı takdirde, orman idaresinin bu meselede en küçük bir zararı olmıyacaktır ve dolayısiyle kısmen de olsa, Reşit Ülker Beyin ifa-

de ettiği gibi, büyük ıstıraplar içinde bulunan orman köylüsüne el birligiyle bir parça el uzatmış olacağız. Benim istirhamım teklifimize iltifat buyurmanızı rica şeklinde olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu, buyurunuz.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Teklif sahibi arkadaşımız teklifinin mahiyetini etraflı bir şekilde anlattılar.

Bu teklif, gerçek anlamiyle orman dâvasını halleden bir teklif değildir. Adalet hissini, adalet tevziini yerine getirmek amaciyle bir avukat arkadaşımızın duymuş olduğu ıstırabı ve cemiyetimizin muhtacolduğu bir mevzuatı dile getiren bir kanun teklifidir. O bakımdan, Sayın Reşit Ülker arkadaşımızın haklı olarak ileri sürdüğü orman dâvalarını kökünden halletmesine imkân yoktur. O dâva, ayrı bir dâvadır. Onun da zamanı geldiğinde elbette ki Hükümet, bu dâvaları kökünden halledecek kanun tasarısını hazırlamak yoluna zaten gitmektedir, gitmiştir ve o cihet de halledilecektir.

Şimdi sayın komisyon; teklif sahiplerinin ileri sürdüğünden ayrı olarak bir metin meydana getirmiştir: «Bu kanunun kapsamına giren suçlardan dolayı açılmış olup, Orman idaresince müdahil sıfatiyle ve avukat marifetiyle takibedilen.» diyor. Hem müdahil sıfatiyle olacak, hem de avukatiyle bizzat takibedecektir. Unsurlarını da koymuş. «Ceza Dâvalarında idare lehine takdir edilecek maktu vekâlet ücreti, dâvanın mahiyeti ve avukatın sebk eden mesaisi nazara alınmak suretiyle avukatlık asgari ücret tarifesinde yazılı asgari miktarının yarısını geçmemek üzere takdiren hükmolunur.»

Zaten orman bölgelerinde yaşıyan halkımız çok fakirdir. Bu dâva da cüzi bir miktardadır. Vekâlet ücretleri gayet fazla olmaktadır. Halkımızı müteessir ediyor, o bakımdan, kanun teklifi yerindedir. Teklifi getiren arkadaşlara teşekkür ederiz. Komisyonun hazırlamış olduğu metin, sayın teklif sahiplerinin getirmiş olduğu metinden daha çok âdil ve adalet hislerine uygundur. O bakımdan komisyonun getirmiş olduğu metni kabul etmenizi saygılarımla rica ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Cop, buyurun.

HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanun teklifini hazırlıyarak Yüce Meclisimize intikaline vesile olan arkadaşlarıma teşekkürle sözlerime başlıyacağım. Bendeniz bu kanunla ilgili, tatbikattan gelmiş bir arkadaşınızım. Cidden tatbikatta, bu kanun teklifi büyük haksızlıkları önliyecek mahiyettedir.

Arkadaşlarım teklifin bâzı noktalarına temas ettikleri için, bendeniz o noktalarına temas etmeden, esas tahdidedilmiş zaman içerisinde sözlerimi tamamlamıya çalışacağım.

Teklifin maksadı; avukatlık ücret tarifesine göre orman avukatlarına, dâvanın mahiyetine olursa olsun, takdir edilmekte olan avukat vekâlet ücretinin tahdit ve tesbitidir. Orman ceza dâvaları umumiyetle cezanın aslı itibariyle ufak olan dâvalardır. Çok zaman bu dâvaların adedi bir kazada yüzleri bulmaktadır. Arkadaşlarımın da temas ettikleri gibi, avukat bir müdahil dilekçesi vermekten başka hemen hemen hiç mesaisi geçmemektedir. Aslında ceza dâvası olduğu için, Cumhuriyet Savcılarınca takibi lüzumlu ve zaruri olan dâvalardır. Neticede; 3 gün, 5 gün mahkûmiyet ve 10 - 15 lira para cezasiyle neticelenen bu dâvalara, o yerin barosunun tarifesine göre, 250 - 300 lira gibi avukat ücreti yüklenmek mecburiyeti hâsıl olmaktadır. Bu ise, cezanın aslını da geçen bir husus olduğu için, kanaatimce hukuk prensipleriyle de bağdaşmamaktadır. Bu şekliyle, cezanın aslından fazla hükmedilen avukatlık ücreti, bilâkis orman suçlarının artırılmasını teşviki için de bir yol olmaktadır. Zira, 250 - 300 lira avukatlık ücretine mahkûm edilen suçlu, bu cezanın altından kalkabilmek için, aslında bunlar fakir insanlardır, bölge itibariyle imkânları az olan yerin insanlarıdır, tekrar suç işlemek mecburiyetinde kalmaktadırlar.

Bu itibarla kanun teklifi yerindedir. Tekrar, bu kanun teklifinin buraya gelmesine vesile olan arkadaşlarıma teşekkür ederim. Teklifin Yüce Heyetin oylariyle kanunlaşması halinde büyük bir çoğunluğun haksızlıktan kurtarılmasına vesile teşkil edeceğini arz eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Açık oylamaya oyunu kullanmıyan arkadaşımız varsa lûtfen oylarını kullansınlar.

M. P. Grupu adına Sayın Hilmi İşgüzar, buyurun.

M. P. GRUPU ADINA HİLMİ İŞGÜZAR (Sinop) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Kastamonu Milletvekili Sayın Sabri Keskin ve arkadaşları tarafından hazırlanan, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi üzerinde biz de görüşlerimizi kısa olarak arz etmek istiyoruz.

1956 da meriyete giren 6831 sayılı Orman Kanunu, orman içinde yaşıyan vatandaşların ekonomik, sosyal ve kültürel bütün yaşantılarını ele almak suretiyle bunların kalkınmasını hedef tutan bir kanun olmasına rağmen, bunun ekonomik yönleri işletilmediği için orman içerisinde çalışan köylüler fakirlikten, sefaletten kurtarılamamıştır. Bütün Garb memleketlerinin, ileri memleketlerin aksine, Türkiyede orman içindeki köyler fakir kalmıştır. Kaldı ki, diğer yerlerde zengin insanların yaşadığı yer orman içidir. Bu bakımdan, orman içinde yaşamak mecburiyetinde kalan insanlar, ister istemez çeşitli orman suçları ika etmekte, işletmekte ve bu yüzden de mahkemelere düşmektedirler. Şu bir gerçektir ki, bilhassa ceza dâvaları, arkadaşlarımızın da ifade ettikleri veçhile, kamu hukuknu ilgilendiren dâva olduğu için re'sen takibe mâruz kalan suçlardır. Avukatların müdâhil dilekçelerinin dışında her hangi bir şekilde orada gayret sarfetmesi veya etmemesi bahis konusu değildir. Savcılar onu re'sen dikkate alacaktır. Bu yönden avukatlık ücretini, avukatın emeğinin karşılığında bir ücret olarak telâkki etmemize imkân yoktur. Ancak, bâzı idarecilerin de ileri sürdüğü gibi, Orman Avukatlarını bulamamak gibi bir durum ortaya çıkarılması ihtimali o zaman onların kadrolarını yükseltmek suretiyle avukatların tatmini cihetine gidilmesi de mümkündür. Kaldı ki, hukuk dâvalarında, tazminat dâvalarında zaten ücreti vekâlet yine baroların tâyin ve tesbit ettiği tarifeler üzerinden tahakkuk ettirilir. Bu bakımdan biz, bu kanun teklifini bilhassa geri kalmış, fakir olan halkın lehine, yükünü bir nebze olsun hafifletici bir madde olarak kabul ediyor ve lehinde olduğumuzu bu vesileyle beyan etmek istiyorum.

BAŞKAN — Sayın İşgüzar, bir dakikanız kaldı.

HİLMİ İŞGÜZAR (Devamla) — Bağlıyorum Sayın Başkanım.

öyle hâdiseler olmuştur ki, mahkemeye gelmiştir, tarife bedeli üzerinden ceza tahakkuk ettirilirken, 5 lira gibi maliyeye para cezası verilirken 90 - 100 lira ücreti vekâlet tahakkuk ettirilmiştir. Bu garip bir tecelli olmuştur. Bu bakımdan bu kanun teklifi, bâzı âdil ölçüleri getirecektir. Bu yönden grupumuz bu teklifin lehindedir. Bu yönde oy kullanacağımızı arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Diler, buyurunuz.

Açık oylamada oylarını kullanmamış olan arkadaşlarımız lûtfen oylarını kullansınlar.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; orman içi köylerin bulunduğu mıntakada yıllarca ceza hâkimliği yapmış bir arkadaşınız olarak arz ediyorum ki, bu köylerin içinde yaşıyan vatandaşlar son derece kötü vaziyettedir. Âdeta vatandaşlar suç işlemek için teşvik edilmektedir. 6831 sayılı Kanun, vatandaşları suç işlememek için değil, suç işlemek için ihdas edilmiş bir kanun vaziyetindedir. Ben bunu bir ceza hâkimi sıfatiyle tatbikatında gördüm ve üzüntüsünü duydum, hâlâ da o üzüntünün içerisinde yaşamaktayım, bu hususları hatırlatırken.

Sayın milletvekilleri, orman suçunu işliyen vatandaş orman idaresince takibedilmekte, kendisinden ormana iras etmiş olduğu zarar tazmin ettirilmekte, bir de suçu işliyen kimsenin cezalandırılması talebedilmektedir.

Suçu işliyen kimsenin cezalandırılması için bir müdahale dilekçesi verilmektedir. Orman İdaresince. Bu müdahale dilekçesi pek böyle üstün bir hukukî bilgiye dayanmamaktadır. Nihayet, Orman Kanununun mahdut maddeleri bahis mevzuudur. Matbu olarak verilmekte ve mahkemenin bidayetinden sonuna kadar da orman idaresi dâvayı takibetmemektedir. Bu suretle emeği fazla geçmediği halde, âdeta bir hakiki ceza dâvasını takibetmiş avukat gibi ücreti vekâlet takdir edilmektedir. Bu yönüyle kanun teklifinin getirmiş olduğu husus, orman içi köylerde yaşıyan vatandaşlara verilen cezanın yanında tahmin edilen ücreti vekâletin tahfifi bakımından hakikaten yerindedir ve bunu memnuniyetle karşılıyoruz.

Ancak, arz ettiğim gibi, 6831 sayılı Kanun birçok yönleriyle ıslaha muhtaçtır. Bu, sadece 6831 sayılı Kanunun içinde bir nokta şeklinde

mütalâa edilebilir. Bugün memleketimizin büyük bir kısmında hâlâ orman tahdidi yapılmamıştır. Neyin orman olduğu, neyin orman olmadığı tesbit edilmemiştir. Orman olmıyan yerler orman şeklinde gösterilmekte ve dolayısiyle vatandaşlar orman olmıyan yerlerde ziraat yaptıkları için ceza giymektedirler. Bu, benim kanaatime göre, bir palyatif tedbirdir. Yalnız 6831 sayılı Kanunun bir noktasını getirip burada görüşmek, Yüce Meclisin zamanının almak bakımından mühimdir. Gönül arzu ederdi ki, 6831 sayılı Kanun bütün yönleriyle, vatandaşa ıstırap veren yönleriyle ele alınsın ve memleket gerçeklerine uygun şekilde tadil edilmek suretiyle huzurunuza getirilsin.

Ben kanunun lehindeyim. Ancak, bu yönüyle bir palyatif tedbir olmaktan ileri gitmediği kanaatindeyim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Hasan Lâtif Sarıyüce.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Muhterem arkadaşlarım, bir seçim öncesinde de olsa orman köylüsünün derdini hafifletecek bir teklifin buradan geçirilmesi bizi memnun eder. Çünkü, on milyonu aşkın köylü vatandaşımız orman içerisinde yaşamaktadır ve bunlar hakikaten çileli hayatlarında devletten ve bizden yardım beklemektedirler.

Tenkid edip durduğumuz ve halen tatbikatta bulunan Orman Kanununun 13 ncü maddesi eğer bugüne kadar işletilmiş olsa idi orman köylüsü bugün kalkınacak ve orman dâvası da hemen kendiliğinden halledilmiş olacaktı. Çünkü, Orman Kanununun 13 ncü maddesi orman içerisinde yaşıyan vatandaşa Devlet bütçesinden her yıl en az elli milyon liralık kredi verilmesini âmirdir. Bugüne kadar bu madde işletilmemiştir. Biz Hükümetin, böyle palyatif bir tedbir, geçici bir tedbirle değil, esaslı tedbirlerle gelmesini arzu ederdik.

Kaldı ki, orman dâvalarında ücreti vekâletlerin % 50 nisbetinde azaltılması meselesi baroların tutumuna bağlı bir keyfiyettir. Barolar ücreti vekâleti yükseltmek, tarifeleri o şekilde tâyin etmek suretiyle buradan geçireceğimiz kanunun hükmünü tesirsiz kılabilir. Çünkü, bir mobil sistemle işlemektedir bu tarifeler. Hayat standardı şartlarını göz önünde tutmak suretiyle barolar tarifelerini hazırlamakta ve Adalet Bakanlığı da bu tarifeleri tasdik etmekte ve böylelikle ücreti vekâleti yükseltmek suretiyle yine orman suçları dolayısiyle mahkemeye düşmüş olan vatandaşları vekâlet ücretinden kurtarmak gayreti semeresiz ve neticesiz kalmaya mahkûm olmaktadır. Onun için biz Hükümetten, bilhassa Tarım Bakanından on milyonu aşkın vatandaşın dertlerine çok esaslı bir şekilde, Devletin bütün imkânları ile eğilmesini ve o şekilde tedbirler getirmesini bekliyoruz ve talebediyoruz.

Hepinizin de bildiği gibi, orman köylüleri bugün hakikaten esaret altında yaşarcasına çile çekmektedirler. Orman memurlarının usulsüz tatbikatları, hâkimlerin anlayış göstermelerine rağmen bu meselede maalesef orman köylüsünün aleyhine olan tutumları, köylüyü tamamen bir esaret hayatı, orman içerisinde, hür vatanda esaret hayatı yaşıyan bir topluluk haline getirmiştir. Orman köylüsü bizim yakamızdan ne kadar tutsa, ne kadar bizden hesap sorsa o derece haklıdır. Yüce Meclisin en kısa zamanda orman dâvasını ele almak suretiyle çok esaslı ve köklü tedbirleri alması her halde çok lüzumludur.

Bir orman kanununun hazırlandığını gazetelerden duyuyoruz. Bir ortaya çıkıyor, bir gizli kasanın içerisine giriyor; bir türlü cesaretle ortaya çıkarılamıyor bu tasarı. Bu tasarı, gerçekten hem ormanın, hem de köylünün lehine hazırlanmış bir tasarı ise cesaretle Sayın Bakan bu tasarıyı ortaya çıkarsın, meydana koysun ve biran önce de bu kanun buradan geçsin. Ben öyle zannediyorum ki, bu Mecliste orman ve orman köylüsünün lehine işliyecek bütün teklifler bütün partilerce rahatlıkla kabul edilebilecektir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Yeterlik önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Konu aydınlanmıştır. Müzakerelerin kifayetini arz ve teklif ederim.

Reşat Özarda
Aydın

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülme teklifi vardır. İvediliği oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

6831 sayılı Orman Kanununa bir madde eklenmesine dair Kanun

Madde 1. — 6831 sayılı Orman Kanununa aşağıdaki maddede eklenmiştir.

Ek Madde 1. — Bu kanunun kapsamına giren suçlardan dolayı açılmış olup, orman idaresince müdahil sıfatı ile ve avukat marifetiyle takibedilen ceza dâvalarında idare lehine takdir edilecek maktu vekâlet ücreti, dâvanın mahiyeti ve avukatın sebkeden mesaisi nazara alınmak suretiyle avukatlık asgari ücret tarifesinde yazılı asgari miktarının yarısını geçmemek üzere takdiren hükmolunur.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Söz istiyen? Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen? Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kanun, tümü itibariyle kabul edilmiştir.

Açık oylamada oylarını kullanmıyan arkadaşlarım oylarını kullansınlar.

6. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/408) (S. Sayısı : 478) (1)

(1) 478 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Sayın Tarım Bakanı tarafından verilmiş bulunan bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemde 478 - 479 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının diğer işlere takdimen ve ivedilikle görüşülmesini saygılarımla arz ve rica ederim.

Bahri Dağdaş
Tarım Bakanı

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

TARIM BAKANI BAHRİ DAĞDAŞ (Konya) — Önergeyi geri alıyoruz.

BAŞKAN — Efendim, önergeyi Meclis kabul etti, geri alamazsınız.

Geçici Komisyon lûtfen yerini alsın.

Raporu okutuyorum.

(Geçici Komisyon raporu okundu)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi teklif edilmektedir. İvediliği oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Başkan, ivediliği oya koydunuz, kimse elini kaldırmadı.

BAŞKAN — Oylamaya itirazın da bir usulü var.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Ben itiraz ediyorum.

BAŞKAN — Tek başına itiraz mümkün değil. Oylamaya itiraz beş kişinin ayağa kalkması ile mümkün olur.

Maddeleri okutuyorum.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun.

Madde 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmına ilişik cetvelde gösterilen

derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

BAŞKAN — Bağlı cetveli okutuyorum :

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Aylık tutarı
	Merkez kuruluşu		
5	Veteriner İşleri Genel Müdür Muavini	1	1 100
4	Mütehassıs Müşavir	8	1 250
	Toplam	9	
	İller kuruluşu		
4	Veteriner Başmüdürü	8	1 250
4	Salgın Hastalıklar Mütehassısı	8	1 250
5	Salgın Hastalıklar Mütehassısı	3	1 100
4	Suni Tohumlama Veterineri	8	1 250
5	Suni Tohumlama Veterineri	2	1 100
4	Veteriner Hekim	8	1 250
5	Veteriner Hekim	2	1 100
4	Gıda Kontrol Mütehassısı	8	1 250
5	Gıda Kontrol Mütehassısı	2	1 100
7	Hayvan Sağlık Memuru	14	800
8	Hayvan Sağlık Memuru	20	700
9	Hayvan Sağlık Memuru	33	600
	Toplam	116	

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. 1 nci maddeyi, bağlı (1) işaretli cetvelle birlikte, oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Tarım bakanları yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. 3 ncü maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte söz istiyen?.. Yok. Kanunun tümünü oyunuza susuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kanun, tümü itibariyle, kabul edilmiştir.

7. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/413) (S. Sayısı : 479) (1)

BAŞKAN — Raporu okutuyorum.

(Geçici Komisyon raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyenler?. Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülme teklifi vardır. İvediliği oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... İvedilik teklifi kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

Madde 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmına ilişik 1 sayılı cetvelde derece sayı ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

BAŞKAN — Maddeye bağlı bulunan cetveli okutuyorum.

[1] SAYILI CETVEL

Merkez Teşkilâtı

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
2	Bakanlık Müşaviri (Ziraat, Orman Yüksek Mühendisi veya Veteriner Hekim)	2	1 750
3	Mütehassıs Müşavir (Ziraat, Orman Yüksek Mühendisi veya Veteriner Hekim)	3	1 500
		5	

(1) 479 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
	Ziraat İşleri Genel Md. İller Teşkilâtı		
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	5	1 250
5	» » »	5	1 100
6	» » »	10	950
10	» » »	100	500
11	» » »	420	450
		540	
12	Ziraat Teknisyeni	35	400
13	» »	45	350
11	Ambar ve Ayniyat Memuru	10	450
11	Sorumlu Sayman	10	450
12	Lâborant	10	400
13	»	10	350
		482	
	Pamuk İşleri Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)		
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	1	1 250
5	» » »	1	1 100
6	» » »	1	950
6	» » »	6	950
10	» » »	6	500
11	» » »	10	450
10	Ziraat Teknisyeni	4	450
12	» »	5	400
13	» »	10	350
9	Sorumlu Sayman	1	600
10	» »	1	500
		41	
9	Ziraat Teknisyeni	10	600
12	» »	180	400
13	» »	550	350
		740	
10	Sorumlu Sayman	15	500
11	» »	20	450
12	Memur	10	400
13	»	30	350
		75	
	Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)		
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	2	1 250
5	» » »	4	1 100
6	» » »	6	950
10	» » »	150	500
11	» » »	200	450

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
	Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)		
4	Veteriner Hekim	6	1 250
5	» »	8	1 100
10	» »	8	950
10	» »	40	500
11	» »	160	450
9	Hayvan Sağlık Memuru	79	600
11	» » »	40	450
12	» » »	50	400
13	» » »	160	350
11	Memur	2	450
12	»	5	400
13	»	10	350
14	»	10	300
10	Sorumlu Sayman	10	500
11	» »	12	450
		600	

BAŞKAN — 1 nci maddeyi, merbutu bulunan cetveliyle birlikte okutmuş bulunmaktayım.

Komisyon adına, buyurunuz efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz yerimden bir yanlışlığa işaret etmekle iktifa edeceğim.

Biraz önce okunan raporumuzda da sarih olarak işaret edilmişti; Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü iller teşkilâtında dördüncü derecedeki beş aded 1 250 liralık kadro, Komisyonda on aded ilâvesiyle onbeş adede çıkarılmıştı. Zannediyorum matbaada baskı hatası olarak bu, eski haliyle kalmıştır ve bu şekliyle Hükümetten gelenle Komisyonun değiştirişi arasında bir farklılık bulunmamaktadır. Bu maddi hatanın düzeltilmesini arz ve teklif ederim.

BAŞKAN — Lûtfen tekrar beyan ediniz.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI HALİL İBRAHİM COP (Devamla) — 1 sayılı cetvelde, Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü iller teşkilâtı dördüncü derece Ziraat yüksek mühendisi beş aded 1 250 lik görülüyor. Halbuki raporumuzda sarih olarak ifade edilmiştir, 10 aded ilâvesiyle 15 aded olacaktır.

BAŞKAN — Peki efendim. Zaten bu hususta bir önergeniz var, burada mahfuz, sırası gelince okutacağız.

1 nci madde üzerinde söz istiyenler?.. Buyurun Sayın Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, gündemde pek çok kanun tasarısı ve teklifi mevcut olup bunların arasından hangisinin öncelik teklifiyle öne alınacağını bilmediğimiz için burada emrivaki ile karşı karşıya kalıyoruz.

Sayın Tarım Bakanının ilk verilen takririnde cüzi miktarda bir kadro eklenmesi hakkındaki teklifini Bakanlığın bir zarureti olarak kabul ettik. Arkadan şimdi gelen bu teklifte yeniden 600 kadronun eklendiği görülüyor. Bütçe Kanunu yeni çıktı, yapılırken, her bakanlık kendisinin hizmetlere göre kullanacağı personel adedine ve yapacağı hizmete göre kadrolarını Bütçe Kanunu ile tesbit eder ve Meclisten bu şekilde çıkar. Şimdi burada 600 aded kadronun istenmesi karşısında cidden endişeye düştük. Yeni baştan bir Tarım Bakanlığı teşkilâtı mı kuruluyor, bu hangi zaruretten meydana gelmiştir? Yoksa bu kadrolar, mevcutlara ilâveten ek görev kadrosu olarak kullanılmak üzere mi alınıyor? Biz bunun mahiyetini anlamadan, bu 600 kadronun, bütçenin çıkmasından çok kısa bir zaman sonra Meclisten istenmesinin gerçek sebebini, ne maksatla istenildiğini, nerede kullanılacağını Bakan izah etmediği takdirde, kanun teklifinin aleyhinde rey vermem icabediyor. Bu bakımdan bu kadroların istenme maksat ve gayesini Bakan izah etsin. mâkul bir sebep varsa elbette reyimizi müspet olarak kullanırız.

Saygılarımla.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde başka söz istiyen?.. Yok. 1 nci maddenin bağlı cetvelerinde değişiklik yapılması hususunda bâzı önergeler var, okutuyorum.

TURGUT NİZAMOĞLU (Yozgat) — Sayın Başkan, ben önergemi geri alıyorum.

BAŞKAN — Sayın Nizamoğlu önergesini geri alıyor, okumuyoruz.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 479 S. Sayılı kanun tasarısına bağlı 1 sayılı cetvelin Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü iller teşkilâtı bölümünde 4 ncü dereceden 25 aded 1 250 liralık Ziraat yüksek mühendisi kadrosunun ilâvesini ve buna mukabil 11 nci derecedeki 450 liralık Ziraat yüksek mühendisi kadrosundan 60 adedinin tenzilini arz ve teklif ederiz.

Gümüşane	Yozgat
Sabahattin Savacı	Turgut Nizamoğlu

Yüksek Başkanlığa

5 . 2 . 1968 tarihli gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler kısmının 32 nci sırasında bulunan 479 Sıra Sayılı «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» nın Komisyonumuzca değiştirilerek kabul edilen 1 sayılı cetvelin Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü iller teşkilâtı kısmındaki (4 ziraat yüksek mühendisi 151 250) ibaresi tabı hatası olarak (4 ziraat yüksek mühendisi 51 250) şeklinde yazılmış bulunmaktadır. Bu yanlışlığın Komisyonmuz raporuna bağlı 1 sayılı cetvelde olduğu gibi düzentilmesini ar ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Geçici Komisyon Başkanı
Bolu
Halil İbrahim Cop

BAŞKAN — önergeleri tekrar okutup oyunuza sunacağım.

(Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı ve Yozgat Milletvekili Turgut Nizamoğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu önergeye ..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Reddedilmiştir.

Komisyon tarafından verilmiş bulunan önergeyi tekrar okutuyorum.

(Geçici Komisyon Başkanı Bolu Milletvekili Halil İbrahim Cop'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon tarafından verilmiş bulunan önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi, düzeltilmiş bağlı cetveliyle birlikte, oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürülğe girer.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

8. — Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 11 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporu (1/485) (S. Sayısı : 676) (1)

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesine dair önerge var, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde 50 nci sırada (Sıra Sayısı : 676) Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 11 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle ve diğer bütün işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe Plân Komisyonu adına
Rize
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önerge üzerinde söz istiyen?.. Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum.

(Plân Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Diler. Açık oylamada oylarını kullanmamış arkadaşlarımız var mı?.. («Var» sesleri) Arkadaşlarımız lûtfen oylarını kullansınlar.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Adalet mülkün temelidir. Adaletin her türlü şüpheden uzak lâyiki veçhile tevzi edilmesi için hâkimlere, Anayasamız gereğince bir tazminat tanınmıştır. Ancak, hâkim adayları bundan istisna edilmiştir. Hâkim adaylarının istisna edilmesi, onları bugünkü ekonomik şartlar altında müzayaka altında bulundurmaktadır.

Bir hâkim adayının eline 350 lira kadar bir para geçmektedir. Bu para bugünkü şartlar altında onları hâkimlik şerefiyle mütenasip yaşama imkânına kavuşturamamaktatdır. Bu sebepten dolayı getirilen tazminat tasarısı yerindedir. Hâkim adayları, hâkimliğe geçmeden evvel müzayakanın tesiri altından kurtarılacak veyahut da müzayakaları bir dereceye kadar hafifletilmiş olacaktır. Onun için tasarı yerindedir, kabul etmenizi saygılarımla arz ederim.

Hâkim adaylarından bana birkaç tane mektup geldi. Durumlarını yakınıyorlar ve şimdiki durumlarının çok sıkıntılı olduğunu ifade ediyorlar, mektuplarında. Bu bakımdan kabul etmenizi saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Hilmi İşgüzar Millet Partisi Grupu adına, buyurunuz.

Açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaşımız?.. Yok. Oy kupasını kaldırın.

M. P. GRUPU ADINA HİLMİ İŞGÜZAR (Sinop) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Hâkim adaylarına tazminat verilmesi hakkındaki kanun tasarısı üzerinde görüşlerimizi arz ediyoruz.

Hâkim ile hâkim adaylarının kül olarak mütalâa edilmesi hususunda her ne kadar Anayasamızda sarahat olmamakla beraber Hâkimler Kanununda yer almış olan hâkim stajyerlerinin de en az hâkimler kadar düşünülmesi zaruretine inanmaktayız. Bu bakımdan bugüne kadar ele alınmamış olan bu konuyu, geç de olsa, buraya getirmek durumunda bulunan Hükümete teşekkür ediyoruz.

En büyük yargı yetkisini ellerinde tutmak suretiyle mülkün temeli olan adaleti tecelli ettirecek olan insanlara maddi bakımdan, yani midesiyle kafası arasından geçen yolu kesmek ve onlara gerçek kararı verdirebilmek için maddi imkânları kendilerine vermek yerinde olacaktır.

Biz, Millet Partisi olarak bu kanun tasarısını yerinde görüyoruz ve bu kanun tasarısının lehinde oyumuzu kullanacağız.

(1) 676 Sıra Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Abdülbari Akdoğan, buyurun.

ABDÜLBARİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; yarının adalet mekanizmasına el koyacak, adalet tevzi edecek hâkim adaylarını ilk günden maddi ümitsizliğe düşürmemek maksadiyle bu kanun tasarısını getirmiş olan Sayın Komisyona ve Hükümete teşekkürlerimi arz etmek maksadiyle huzurlarınıza çıkmış bulunuyorum.

Memleketin çeşitli yerlerinde, mahrumiyet bölgelerinde didinen ve adaleti layiki veçhile yerine getiren bu genç arkadaşlarımızı, sözlerimin başında arz ettiğim gibi, maddi yönden daha ilk günlerde ümitsizliğe düşürmek gayesini istihdaf eden bu kanun tasarısı lehinde oy kullanırsanız değerli genç evlâtlarımızı ümitsizlikten kurtarmış olacaksınız.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, buyurunuz.

C. H. P. GRUPU ADINA REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım;

C. H. P. Grupu olarak adalet hizmetinin stajyerlik devresinde bulunan ve kısa bir süre sonra adalet hizmetinde, adalet tevziinde vazife alacak kimseleri, esas statüden farklı bir durumda tutmak doğru bir hareket değildir. Bu bakımdan, Hükümet tasarısı hakikî bir ihtiyacı karşılamaktadır.

C. H. P. bunu memnunlukla karşılar ve müsbet oy kullanacaktır. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Kırca, Güven Partisi Grupu adına buyurunuz.

G. P. GRUPU ADINA COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanun tasarısı lehinde şimdiye kadar burada fikirlerini beyan etmiş olan arkadaşların kanaatlerine katılmamak mümkün değildir.

Yalnız, bu vesile ile şunu belirtmek isteriz ki, hâkim stajyerleri gibi, ileride alacakları pek önemli görevlerin eşiğinde bulunan bâzı meslek kademeleri vardır ki, bunların da durumunu aynı şekilde incelemenin çarelerine şümullü bir şekilde bakabilmekliğimiz lâzımdır. Bu itibarla bütün bu konuları, kamudan aylık ve ücret alan ve idari ajan mevkiinde bulunan kimselerin durumlarını sistematik bir şekilde ele alması beklenen Devlet Personel kanunu tasarısının biran önce Meclise sevkini temenni etmek için bir fırsat telâkki ediyoruz.

Bu fırsat biran önce Yüce Meclisin huzuruna getirilmediği takdirde, gerçi ayrı bir kanuna, ayrı bir statüye tabi olan hâkim stajiyerleri için bunu söylemek mümkün değildir, fakat çeşitli memur kademeleri için benzeri taleplerle meclisimiz karşılaşacaktır.

Bu itibarla, meselenin en şümullü şekilde hallinin yollarını Hükümetin bulmasını ve bunları Meclise arz etmesini temenni ederiz.

Bu kanun tasarısının lehinde oy kullanacağız efendim.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Benden evvel konuşan sayın sözcü arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi, biz de bu kanun tasarısının lehindeyiz. Çok mukaddes bir göreve atanmak üzere bulunan muhterem hâkim adaylarının, az da olsa, hayat seviyelerinde ufak bir rahatlık verecek olan bu kanun tasarısını getiren Hükümetimiz isabetli bir görüşe sahibolmuştur. Bu bakımdan kanunun lehindeyiz. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Rapor üzerinde başka konuşmak istiyen? Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var, ivedilik teklifini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair Kanun

Madde 1. — 5017 sayılı Kanunun 1 nci maddesine, «Hâkim adayları» unvanı ve 2556 sayılı Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değişik cetvele ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı aylık, derece, unvan ve ödenek eklenmiştir.

BAŞKAN — Maddeye bağlı cetveli okutuyorum.

(1) SAYILI CETVEL

Aylığı	D.	Görevi	Aylık ödeneği
450	11	Hâkim adayı	350

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok Maddeyi bağlı cetvelle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun hükümleri yayımı tarihini takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen?... Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte söz istiyen?.. Yok. Kanunun tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

9. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/367) (S. Sayısı: 436 ya 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Bir önerge var, okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Gündemin 52 nci maddesindeki, «1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkındaki teklif» in her işe takdimen, öncelik ve ivedilikle konuşulmasını arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Plân Komisyonu Adına
Bolu
Halil İbrahim Cop

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon yerini alsın. Hükümet adına bu kanunun müzakeresinde bulunacak arkadaşımız...

Raporu okutuyorum.

(Plân Komisyonu raporu okundu.)

---

(1) 436 ya 1 nci ek S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz istiyen arkadaşlarımız...

Muhterem arkadaşlarım, aleyhte ve bir değişikliği icabettirecek mahiyette teklifi olmıyan arkadaşlarımız lûtfen meseleyi uzatmasınlar...

Buyurun Sayın Diler, Grup adına, lehinde...

Y. T. P. GRUPU ADINA NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1961 yılında Erzurum, Ağrı ve Kars vilâyetlerinde kuraklık sebebiyle çiftçilerin mahsullerinde hasar meydana gelmişti. Bu sebepten dolayı Yüce Meclis bu mevzu üzerine eğildi ve Anayasa'nın 88 nci maddesi gereğince bir araştırma komisyonu kurdu. Bu Araştırma Komisyonu mahallinde alınan tedbirleri inceledi ve raporunu Yüce Meclise verdi. Bendeniz de aynı komisyonun içinde bulunuyordum.

Kuraklık sebebiyle hasar görmüş vatandaşlara yiyeceklik buğday yardımı yapıldı. Bu yardım iki defa peşpeşe yapıldı. Birinci defa yapılan yiyeceklik buğday yardımı hakikaten hasar görmüş, fakir, perişan, artık kendi hayatını idame ettirmekten âciz vaziyetteki olan kimselere yapıldı. Bu husus yetkili makamlarca tesbit edilmişti ve yardım da bu ölçüler içinde yapıldı. Bilâhara Amerika, hasar görmüş olan bu vatandaşlara buğday yardımı yaptı ve hibe olmasını istedi. Bilâhara yapılan yardım ise bunun aksine, pek ihtiyacı olmıyan, hali vakti yerinde, ancak bunların içinde müstesna, fakir ve muhtacolan kimselere yapıldı. Bu durum büyük bir adaletsizlik, büyük bir haksızlık meydana getirmiş oldu. Bendeniz durumu defaatle Yüce Meclise ve ilgili Ticaret Bakanının nazarı dikkatini celbetmek üzere arz ettim, soru önergeleri tertibettim. Her defasında ilgili Ticaret Bakanları; «Biz bu durumu ortadan kaldıracağız, dediğiniz doğrudur, birinci defa yapılan yardımlar fakir, perişan ve muhtaç kimselere yapılmıştı, ikinci defa yapılan yardım ise zengin kimselere yapılmış ve birincisi para ile, kredi ile, diğeri ise parasız olarak yapılmıştı. Birinci defa fakirlere para ile verilen buğdayların parasının alınmaması gayet tabiî idi. Diğerlerinin vaziyetine getirmek bir adalet ve bir eşitlik sağlamak için, birinci defa yapılan yardım parasının alınmaması gerekmektedir.» diya beyanda bulundular ve bu hususta da bir kanun teklifi

ile Yüce Meclisin huzuruna geleceklerini va'dettiler. Maalesef bu, bugüne kadar geri kaldı ve dolayısiyle fakir, perişan vaziyette, muhtaç durumda olan, hibe olarak kendisine verilmesi lâzımgelen vatandaştan, buğday bedellerinin bir kısmı tahsil edildi, bir kısmı da hâlâ o vaziyette kalmaktadır. Bu hali ile dahi bu kanun teklfinin görüşülüp karara bağlanması yerindedir.

Ancak, fakir ve perişan vaziyette kendisinden buğday tahsil edilmiş olan vatandaşın durumu ne olacaktır? Bu bir adaletsizlik meydana getirmiyecek midir? Kendisine kredili buğday verilmiş olan vatandaşın parasını ödemesi neticesinde, bir zaruret, kendi borcuna sadakatin bir ifadesi olarak parasını ödemiş olması ve diğerleri de şimdiye kadar kendi borçlarını ödememesinden mütevellit yine bir eşitsizlik meydana gelmemekte midir? Bu durumun telâfisi düşünülmekte midir? Eğer bu durum da telâfi edilirse şüphesiz ki grupumuz olarak bu kanun teklifine müspet oy vereceğiz. Bu durumun da telâfi edilmesi suretiyle kanun teklifine grupumuz olarak müspet oy vereceğimizi arz eder, Yüce Meclisi saygılarımla selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Adnan Şenyurt, buyurunuz. Güven Partisi Grupu adına, teklif sahibi olarak. Öyle mi efendim.

ADNAN ŞENYURT (Erzurum) — Şahsım adına efendim.

BAŞKAN — O halde bir dakika efendim.

Grup adına Sayın İşgüzar, buyurun.

M. P. GRUPU ADINA HİLMİ İŞGÜZAR (Sinop) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; şimdi konuşulmakta olan kanun teklifi Komisyonda görüşülürken de beyanda bulunduğumuz veçhile, 1961 yılında vukua gelen anormal tabiat âfetleri neticesinde zor durumda kalmış olan bilhassa Kars, Erzurum ve Ağrı illerindeki vatadaşların mübrem ihtiyaçlarını gidermek maksadiyle kendilerine verilen buğday bedellerinin tamamen ortadan kaldırılmasını hedef tutmaktadır. Hepinizin de muttali olduğu veçhile 1961 yılında dağıtılan buğdaylar, borçlandırılmak ve taksitlere bağlanmak suretiyle dağıtılmıştır. Bilâhara, çeşitli yardımlar yapılmış, bu sefer tamamen bedelsiz olarak dağıtılmış buğdaylar bu şekilde aynı sebepler tahtında muztar kalan, mübrem ihtiyaçlarının giderilmesi için vatandaşlara verilen buğdayların bir kısmı bedelli, bir kısmı bedelsiz verildiği için, bu aradaki eşitsizliğin giderilmesini ve adaletin daha iyi bir şekilde yerine getirilmesini, daha doğrusu Devletin en büyük vazifesi olan halka hizmetin bir ifadesi olarak bu kanun teklifi buraya getirilmiştir. Bu bakımdan bu adaletsizliği gideren kanun teklifinin biz yerinde görmekteyiz. Ancak, daha önce borçlandırılmak suretiyle dağıtılan buğdaylar vatandaşlardan bilhassa borcuna sadık olan insanların borçları eda edilmiş, bir kısmı edilmemiş olanlara, bilhassa borcunu eda etmemiş olanlara raci olacaktır bu kanun teklifi. Benden önce konuşan arkadaşımın da ifade ettiği ve Komisyonda da bizim işaret ettiğimiz veçhile gerçekten fakir olup da borçtan korkan ve ahde vefa gösteren insanların ödemiş oldukları paralar ne olacaktır? Biz bu kanunu bu haliyle bilhassa Anayasanının Devlete tahmil ettiği vazifelerin ifası olarak kabul ediyoruz. Esasında Devlet, kritik anlarda vatandaşın ayağına âmme hizmetini götürmek suretiyle onu müşkül durumdan kurtaracak ve ona çeşitli kaynaklardan icabında bedava olarak ona imkân verecektir. Bu bakımdan da biz Devletin milletin garantisi olarak telâkki ettiğimiz vazifesinin bir nişanesi olarak bu kanunu yerinde görüyoruz ve bu yönde oy kullanacağımızı burada beyan etmek suretiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Sayın Karaca buyurunuz CHP Grupu adına.

Konuşmaların 5 er dakika ile kayıtlanmasını isteyen bir önerge vardır. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurunuz sayın Karaca.

C. H. P. GRUPU ADINA GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; evvelemirde bu teklifi getiren arkadaşlarıma teşekkür ederim. Hakikaten 1961 yılında kuraklık sebebiyle müşkül durumda kalan Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde bulunan vatandaşlara yemeklik ve yemlik buğday dağıtılmıştı Evvelce dış ülkelerden yardım almadan önce Hükümetçe ancak ihtiyacı olanların tesbiti ve borçlu olarak kendilerine verilmesini mevzuu bahis olduğu zaman hakiki ihtiyaç sahipleri almışlar ve onlar da bir taahhüt altına girmişlerdir.

Bilâhara Amerika'dan buğday yardımı yapılınca bu hibe mahiyetinde olduğu için, zengini fakiri tefrik edilmeksizin herkes almıştır. Ama ilk dağıtımda hakikaten evinde ve ambarında buğdayı ve cebinde parası olmıyan fakir vatandaşlar aldıkları için onlar hazineye karşı borçlanmışlardı, bilâhara hibe ile verilen buğday ise zengin vatandaşlara dağıtılmıştır. Bu yönden bu taahhütte yazılı miktarı, tazminatı veya parayı ödemiyen vatandaşlar ise müşkül durumda kalmışlardır. Bunun tanzimi hususundaki Komisyonun anlayışını ve müslihane davranışını şükranla karşılıyoruz. Bu sebeple de bu teklif hakkında C. H. P. Grupu olarak müsbet oy kullanacağız.

Ancak ne var ki, öteden beri daima borcunu eda edenlerle etmiyenler arasında bir fark yapılması lâzımgeldiği halde, borcunu eda edenlerin, etmiyenler karşısında daha müşkül durumda kaldıkları öteden beri bilinen bir hakikattir.

İcra yoluyla taahhüt altında bulunan vatandaşlardan bu paralar istendiği zaman, az çok imkânı bulunmamasına rağmen, birçok kişiler evlerinde mukabilinde canlı veya cansız başka mal satmak suretiyle borcunun bir kısmını veya tamamını ödemiş durumdadırlar. Diğer bir kısmı ise ödenmemiş durumdadır. Ödenmiş olanlar bile bunu ödemiş olmaktan dolayı büyük bir malî müzayaka altına girmiş bulunduklarından el'an bu taahhüdü vermiş olup da borcu ödemiyenleri kapsıyan bu teklifin genişletilmek suretiyle evvelce taahhüt vermiş olup ta borcunu ödiyenlere de teşmil edilmek suretiyle haksızlığın tam mânasıyla ve kâmil olarak ortadan kaldırılması şeklinde bu tashihatı kabul etmesini Grupum adına arz eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Adnan Şenyurt, buyurunuz.

ADNAN ŞENYURT (Erzurum) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; kanun teklifimizin esbabı mucibesinde izah etmiş bulunduğumuz sebepleri burada ayrıca arz etmek niyetinde değilim. Esasen benden önce konuşmuş olan arkadaşlarım kanun teklifimizin hangi maksat tahtında huzurunuza getirilmiş olduğunu izah ettiler. Ben sadece kanun teklifimizin 1966 yılında Yüce Meclise takdim edilmiş bulunduğunu, bu tarihten sonra evvelce muhtaç bulunmaları sebebiyle buğday almış olan vatandaşlarımızın kendilerinden para talebedilmiş olması sebebiyle istenilen meblâğların bir kısmını ödemiş olduklarını arz etmek istiyorum.

Teklifimizde gayriâdil bir durumun tashih edilmesi maksadını güttük. Benden önce görüşen arkadaşlarımızın ifade ettikleri gibi, yeni bir adaletsizlik doğmasına mâni olmak için, doğmamasını temin için, muhterem arkadaşlarımın da izah ettikleri gibi, bilhassa hüsnüniyet sahibi kişilerin vikâyesi ve himayesi maksadiyle, muhterem komisyonun daha önce tahsil edilmiş olan paraların iadesi hususundaki mâruzatımıza ve taleplerimize iltifat etmesini, teklifimizin daha âdil olarak Yüce Meclisten çıkmasını teminen arz ve istirham etmekteyim. Aksi halde teklif bu şekilde kanunlaştığı takdirde, Yüce Meclisin başka tekliflerle, başka taleplerle yine bu mevzuu görüşmek mecburiyeti hâsil olabilir.

O itibarla teklif müzakere edilmekte iken gayet âdil olan bir hususu yerine getirmek bakımından mâruzatımızın nazarı itibara alınmasında fayda olduğunu arz ederim, saygılarımı sunarım efendim.

BAŞKAN — Sayın Mustafaoğlu.

AHMET MUSTAFAOĞLU (Erzurum) — Değerli arkadaşlarım; teklifin gerekçesinde de belirtildiği gibi, 1961 yılında Kars, Ağrı ve Erzurum havalisinde vukubulan kuraklık dolayısiyle o bölge halkı büyük bir kıtlığa mâruz kalmıştı. Hükümet o bölge halkına yardım maksadiyle bidayette borçlandırılmak suretiyle ve daha ziyade fakir olan kimselere bir miktar yardım etmiştir. Sonradan bu felâketin şümullü olduğu anlaşılınca teknik elemanlarca verilen rapor üzerine yardımı karşılıklı olarak değil, hibe şeklinde yapmayı uygun gördü. Fakat ilk partide dağıtılan buğdaylar ancak borçlandırılmak suretiyle verilmişti. Bunun bedelini tahsil etmek için icraen takibat başladı ve böylece bir ikilik doğdu. İlk parti buğdaylar karşılıklı, sonradan tevzi edilenler ise tamamen hibe şeklinde idi. İşte arkadaşlarımız bu ikiliği ortadan kaldırmak maksadiyle bir kanun teklifi hazırladılar ve huzurunuza getirdiler. Ancak aradan zaman geçti, 1966 yılında bu kanun teklifi ve-

rildi ve bugüne kadar kanunlaşamadığı için, bâzı vatandaşlar borçlarını ödemek mecburiyetinde kaldılar.

Şimdi bu teklif haliyle kanunlaştığı takdirde, ikinci bir haksızlığa sebebolacağız. Çünkü, daha fakir olanlara yapılan yardımların bedelleri tahsil edilmiş olacak, daha az mağdur olanlara ise, karşılıksız yardım yapmış olacağız.

Bu ikiliği ve aynı zamanda kanunların umumilik prensibini vatandaşların da kanunlara saygısını temin maksadiyle bir tadil teklifi verdim. Esasen 1 nci maddede görüşülmesi lâzım bu tadil teklifinin ve ek tasarının, 1 nci maddeye ek fıkra olarak. Bu teklife iltifat etmenizi arz ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Pasinli, buyurunuz.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Sayın Başkan ben de söz istiyorum.

BAŞKAN — Grup adına mı?

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Hayır, şahsım adına.

BAŞKAN — Sıranızı bekleyiniz.

NİHAT PASİNLİ (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; kürsüye çıkan benden evvelki arkadaşlarımın da belirttikleri gibi, bu kanun teklifi bir haksızlığın tamiri için teklif edilmiş ve huzurunuza getirilmiştir. Esasen kuraklık, Erzurum'da 1960 yılında başlamış, 1961 de had şeklini almış, o vakit artık ne tarlada bir buğday bitmiş, ne de dağda bir ot kökü kalmış. Nerede ise göç edileceği bir zaman, Meclis açıldığı zaman Hükümete müracaat edilmiş ve yardım talebinde bulunulmuş. Bu yardım talebinin tetkiki neticesinde bu 3 vilâyete yardıma karar verilmiş, kredili yemlik ve yiyecek buğday dağıtılmasına başlanılmıştı. O sırada, Amerika Hükümeti bu vaziyeti yerinde tetkik ederekten, büyük miktarda 19 bin ton buğdayın buradaki muhtaç çiftçilere hibe olarak verilmesini Hükümetle anlaşaraktan teklif etmişti ve Hükümet bunu kabul etmişti. Fakat o vakitki idarede bâzı vukufsuzluk neticesi olaraktan, köyün muhtacolan kimseleri daha evvel kredi ile buğday aldığı halde, sonradan hibe olarak verilen buğdaydan; «Kredi ile buğday aldınız» diye bunlara verilmemişti. Bu bir haksızlıktı. O vakit maalesef bu hususta sesimizi duyuramadık ve bu haksızlık da düzeltilemedi.

Ayrıca, bâzı politik sebeplerle de, bu köylere intikal etmesi lâzımgelen bu Amerikan buğdayları, yine maalesef şehirlerde partizanca bir düşünüş tahtında, muhtarlara verilmek suretiyle, muhtacolmıyan kimselere dağıtıldı ve bunların bir kısmı da un fabrikalarına kadar gitti.

Böyle olmakla beraber, kredi ile almış olan kimselerden bir kısmı, çeşitli ihtiyaçlarını bertaraf ederekten borçlarını verdi. Bir kısım kimseler de maalesef bugüne kadar bu borçları vermemişlerdir ve verecek durumda da değillerdir. Esasen köyün bir kısmı hibe buğdayı, muhtacolmadığı halde almış, bir kısmı da kredili olaraktan almış ve bunların da bir haksızlık olduğuna dair kendilerince de bir kanaat hâsıl olduğu için, bunları vermemekte direnenler de olmuştur.

Şimdi arkadaşlarımın da belirttiği gibi, bir husus var ki, o da çok önemlidir; kanuna hürmetkâr olaraktan borçlarını ödemiş olanlarla, borçlarını ödememiş olanlar arasında bir fark gözetiliyor ki, bu bakımdan muhakkak surette borçları, vaktiyle bu kredili buğdaylar dolayısiyle olan borçları için vermiş oldukları paraların iadesi, yerinde ve âdil bir karar olur.

Bendeniz de teklif edilen bu önergeyi destekliyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önergesi vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Müzakerelerin kifayetini saygıyle arz ederim.

Çanakkale
Ahmet Nihat Akay

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var.

İvediliği oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan yemeklik ve yemlik hububat bedellerinin terkini hakkında Kanun

Madde 1. — 1961 yılında kuraklıktan zarar

gören, Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç halka dağıtılan yemeklik ve yemlik hububat bedellerinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil olamıyanlar terkin olunur.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde Sayın Faik Kırbaşlı. (A. P. sıralarından, «Ben daha evvel söz istedim» sesleri)

Beyefendiler, hepinizi birden gördük, deftere de yazdık. Birbirinize itiraz ediyorsunuz, hanginize söz sırası gelirse ona söz vereceğiz tabiî. Yani anlıyamadım ki, kimi kime tercih edeyim? Tercih mi istiyorsunuz? («Hayır» sesleri)

Hayır, sıra kimde ise o görüşecek.

Faik Kırbaşlı, Talât Köseoğlu, Abdülbâri Akdoğan, Celâl Nuri Koç, Hasan Lâtif Sarıyüce... Tamam mı efendim?.

Buyurun.

FAİK KIRBAŞLI (Burdur) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Kanun teklifinin tümü üzerinde konuşmam mümkün olsaydı, 1 nci madde üzerinde katiyen söz almıyacaktım. Mamafih, tümü üzerindeki konuşmamın esası da 1 nci maddeye râci olduğu için, bu vesileyle konuşmak fırsatını bulmuş oldum.

Arkadaşlar; huzurunuza getirilmiş bulunan kanun teklifi, basit bir teklif değildir. Şimdiye kadar Türkiye'nin her tarafında, «yemlik ve yemeklik» namı altında; aynî olarak verilmek, nakdi olarak borçlandırılmak suretiyle, aynı espriye dayanılarak yardım babında daha evvelce Maliye Vekâleti tarafından, bilâhara da Ziraat Bankası tarafından bu iş yapılagelmektedir.

Burada mühim olan cihet, Kars, Erzurum ve Ağrı vilâyetleri değildir. Bu vilâyetler kuraklık sebebiyle böyle bir yardıma muhtaç duruma gelmişlerdir, buna dûçar olmuşlardır, fakat hassasiyetle üzerinde durulması lâzımgelen konu; bunun yarın Türkiye'nin diğer taraflarındaki muhtaç çiftçilere dağıtılmış bulunan, aynı esaslar dairesinde dağıtılmış bulunan - ki ben bunun içinden geliyorum, bu hususta vazife de yaptım - bölgeleri tahrik edip, yarın karşımıza onların da affedilmesi hususunda yeni bir teklif ile gelinmiş olup olmıyacağı hususudur. Eğer böyle bir yol açarsanız gayet tabiî bunun arkası gelecektir. Gönül isterdi ki, mademki bir başlangıçta tutum, «Tamamen hibe şeklinde olsun ve bu iş başlangıçta böyle kararlaştırılsın. Borçlandırıldıktan sonra da iki defa ayrılık oluyor.» gerekçesi ile buraya borçlarının silinmesi için gelmiş olmasın.

Hata başlangıçta yapılmıştır ve hata küçümsenecek bir hata da değildir. Bugün tashihi de küçük bir tashih değildir. Gerçi, borçların hiçbir kıymeti yoktur ama, bu Meclisten bu şekilde devamlı terkin kanunları çıkardığımız takdirde, yarın bunun ardı arası da kesilmiyecektir. Meseleyi bu yönden Yüce Meclisin ele alması isabetlidir.

Gerekçenin aleyhinde değilim, teklifin aleyhinde değilim. Hakikaten büyük bir haksızlık yapılmıştır. Bakın, karşımıza kaç tane mesele çıkıyor? Türkiye yalnız bu vilâyetlerden ibaret değildir. Yardım görenler de bunlardan ibaret değildir. Yarın başka bölgenin milletvekilleri, «Su baskınına uğramış, ve saire olmuş, borçlandırılmış, efendim bunlar da yardıma muhtaç vatandaşlardır, bunların da borçlarını bir kalemde silelim, terkin edelim» gibi gerekçe ile karşınıza gelebilirler. Aynı esprinin içerisinde...

BAŞKAN — Sayın Kırbaşlı, vaktiniz tamamdır efendim.

FAİK KIRBAŞLI (Devamla) — Bir noktayı daha arz edip ineceğim. Burada, borçlarını ödemiş ve şimdi de affa uğratılması için kanun teklifi getirilmiş kişilerin durumları da düzeltilmelidir.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Çok muhterem arkadaşlarım; Sayın Kırbaşlı meseleyi çok yanlış bir açıdan mütalâa ettiler. Şimdi, buradaki doğrudur, Türkiye'de yardımlar umumiyetle bu şekilde Hazine tarafından dağıtılır, yapılır, belli kanuna bağlıdır. Şimdi, ancak burdaki hususiyet şu; bu kuraklığın çok şümullü olması sebebiyle dış memleketlerden bir yardım alınmış ve bu yardım bu üç vilâyetimize yapılan yardımın üstünde bir yardımdır. Şimdi burada bir adaletsizlik mevzubahsolduğu cihetle bir kısmına hibe yolu ile verilmiş, bir kısmına paralı şekilde verilmiş. Tabiî ilk zamanlarda harici bir yardım mevcudolmadığı için efendim, mevcut kanun hükümlerine göre borçlandırılmak suretiyle Hazinece verilmiş. Fa-

kat sonradan Amerika tarafından yapılan büyük yardım sebebiyle bu ilk yapılan borçlanmanın hukuki bir mahiyeti de kalmamış. Yani Hazine bunu almış. O bakımdan Sayın Kırbaşlı'nın iddiası tamamen bu mesnede uymaz. Böyle düşünür. O bakımdan kanun teklifinin birinci maddesi gayet yerinde, iyi oturtulmuş bir kanun teklifidir.

Ancak bendenizin endişesi şu cihette oluyor; tahsil edilmiş borçların da tekrar ödenmesi şeklindeki bir teklif biraz, hem maliye yönünden, hem hukuk yönünden çok müşkül bir vaziyette bizi bırakacaktır. Çünkü bu para Hazine tarafından alınmış ve mahalline sarf edilmiştir. Artık sarf edilmiş, âmme hizmeti görmüş bir parayı tekrar Hazineden almak, bâzı hizmetleri aksatır endişesi ile tahsil edilmiş para üzerinde yeniden iade cihetine gidilmesini bendeniz hukukî olarak mütalâa edemiyorum. Ama kanun teklifinin birinci maddesi bu halle gayet yerindedir, isabetlidir. Ben müspet oy kullanacağım. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan bir dakika.

Sayın Diler Grup adına buyurun.

Y. T. P. GRUPU ADINA NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekileri; kuraklık âfeti Erzurum, Kars, Ağrı vilâyetleri hududu içinde olmuş, yardım buraya yapılmış ve yardımın büyük bir kısmı hibe olarak yapılmış, çok az bir kısmı da kredili olarak yapılmıştır. Kredili olarak yardım yapılan vatandaşlar fakrü zaruret içinde, ihtiyaç içinde, hakikaten kuraklıktan hasar görmüş, müteessir olmuş vatandaşlar idi. Şimdi, bu şartlar altında bugüne kadar borcunu ödememiş olan vatandaşların borçları terkin ediliyor. Fakat borcunu ödemiş, borcuna sadakat göstermiş her ne pahasına olursa olsun borçtan kurtulmak için yine türlü müzayakalara katlanmak suretiyle para tedarik edip borcunu ödemiş olan bir vatandaşa alınan para iade edilmezse, mevcut kanun bir adaletsizliği bertaraf ediyor ama ikinci bir adaletsizlik meydana getirecektir. Bunun malî portesi denildiği kadar fazla değildir. Türkiye çapında değildir. Çok cüzi bir para ile mevcut adaletsizlik giderilmiş olacaktır. Zannederim ki, Yüce Meclis bunu esirgemiyecektir. Kanun bir adaletin tahakkuku için getirilmiş, bir haksızlığı bertaraf etmek için getirilmiştir. İkinci bir haksızlıkla çıkmasın.

Bu bakımdan grupumuz bu yolda bir önerge vermiştir. İltifat buyurmanızı saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan, buyurun efendim.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; evvelâ Sayın Komisyona ve Hükümete huzurlarınızda teşekkürlerimi sunarak sözlerime başlamak isterim. Zira geri kalmış bir beldenin milletvekili olarak, 1961 senesinde vukubulan kuraklık dolayısiyle Ağrı, Kars, Erzurum illerine dağıtılan yiyecek ve yemlik karşılığındaki borçlandırmaların bu kere görüşmekte olduğumuz bu kanun tasarısı gereğince affına dair olan bu kanun tasarısı için biraz evvel arz ettiğim gibi, sayın komisyona ve Hükümete teşekkürlerimi sunmakla bahtiyarım.

Değerli arkadaşlar, Ağrı, Kars, Erzurum illerinin geçim kaynağı iki anaunsura dayanmaktadır; birisi zirai mahsul olan buğday ve arpa ekmek suretiyle ekseriyetini teşkil eden halk bu yönden ihtiyacını ve geçimini temin etmekte. İkinci husus da hayvancılık yönüyledir. Biraz evvel de arz ettiğim gibi, bu borçlandırmanın affına dair olan husus, halkın yiyeceği için dağıtılan ve yemlik için yani hayvancılık yönünden dağıtılmış olan yemlik karşılığında olan borçlandırmanın affına dair. Bunu affetmekle zaten geçim imkânları bu iki kaynaktan ibaret olan Doğu illerini bununla büyük bir sıkıntıdan, yani fakir halk kütlesini büyük bir sıkıntıdan kurtarmış olacağız. Bu yönü ile getirilmiş olan bu kanun tasarısını uygun mütalâa etmekteyim ve tekrar komisyona ve Hükümete teşekkürlerimi arzı bir borç bilirim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Koç.

CELÂL NURİ KOÇ (Kars) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, bendeniz bu kanunun birinci maddesi muvacehesinde yahut da vesilesiyle bâzı hususlara temas etmek lüzumunu duydum. Onun için söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, yirminci asrın ortasında bulunuyoruz. Yirminci asırda sudan yok-

sun, kanaldan yoksun, sulama tesislerinden yoksun bir beldenin milletvekili olarak, bugün burada Kars, Ağrı ve Erzurum illerimizin içinde bulunduğu bir ıstırap halinin neticesi olarak Sayın Hükümetin getirdiği kanun tasarısı karşısında Kırbaşlı arkadaşımız; «Böyle şey olmaz, bu diğerleri için bir emsal teşkil eder» diye buyurdular ve bunun mahzurlarından bahsettiler. Bunun bir vehimden ileri gidemiyeceği kanaatindeyim. Kaldıki, gerçi bölgeciliğin ve mahalleciliğin aleyhinde olan bir insan olmakla beraber Türkiye'de, bilhassa Cumhuriyet Hükümeti kurulduktan sonra bir hammadde olarak kalan bu üç vilâyeti şöyle küçücük bir mesele karşısında diğer vilâyetlerle mukayese etmeye kalkmak cidden biraz insafsızlık olur. Ben yedek subaylığımı yaptığım zaman Bingöl'de, ovanın içerisinde kızakla ot taşıyan insanlar gördüm. Ben, geniş meraları ile, cömert topraklariyle, Türkiye'yi besliyecek ovalariyle Kars'ta sulama tesisatının bulunmaması sebebinden işte gördüğünüz gibi üç senede bir - dört senede bir kuraklığa mâruz kalıp halkı geçim sıkıntısı içerisinde bırakan tabiat âfetleriyle karşı karşıya kaldım.

BAŞKAN — Sayın Koç, bütün bunlar bu kanunun tümü üzerinde görüşmeler cereyan ederken yapıldı. Bu madde ile ilgili bir değişiklik varsa onu görüşüyoruz.

CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Onu izah ediyorum. Yani niçin terkin edilmesi lâzımgeldiğini arz ediyorum.

BAŞKAN — Tamam, buyurunuz.

CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Şimdi böylece hizmet kusurlarının bilhassa temerküz ettiği, toplandığı Kars, Erzurum ve Ağrı vilâyetlerine değil böyle kredi terkinleri yahut borçlarının terkinleri, daha büyük hizmetlerin götürülmesinin zaruri olduğuna kaani bulunuyorum.

Biliyorsunuz 1961 senesinde hayvanların, diğer hayvanların sırtındaki yünleri yedikleri bir vakıadır. Bu hal insanlar için iç acısıdır. Böyle bir vakıayı yaşamış bir beldenin milletvekili olarak o beldenin halkının, sakininin ihtiyaçlarını karşılıyan hayvanlarının tüm halinde kırılması, zayi olması karşısında içinde bulundukları zaruret hali ortadadır. Ve onların 1961 den bu yana geçen 1967 senesine kadar - ki 1968 i idrak ediyoruz - sekiz sene içerisinde bu maddi zayiatlarını telâfi etmeleri de maddeten ve mânen mümkün değildir. Ancak ne ile olacaktır; teknik teraklkinin, fennî bilgilerin Kars, Erzurum ve Ağrı'ya ulaşması ile mümkün olacaktır. Bahusus bu Hükümet programımızda yer almıştır. Maalmemnuniye bugün Kars'ta bir regilâtör ikmal edilmek suretiyle Kars arazisi sulanmaktadır. Çıldır barajı yapılmak üzere projeleri bitmiştir. Demek ki, Hükümetimiz ve Devletimiz dahi bu gerçekleri takdir etmiştir ki, bugün dört senede bir, beş senede bir böyle bir kuraklık âfetiyle karşı karşıya kalıp millî servetin zayi olmaması için gereken teknik ve fennî cihazlanma yoluna gitmektedir.

O itibarla, Sayın Kırbaşlı'nın, diğer vilâyetlere misal teşkil edeceği, yalnız Kars, Erzurum, Ağrı olmadığı zarar görenlerin, diğer vilâyetlerin de bulunduğu şekilde bir mukayeseye girmesi cidden calibi dikkat ve hayreti mucibolmuştur.

Şimdi arkadaşlar, 1961 de bir hizmet kusuru sebk etmiştir. 1961 de Amerika Hükümeti tarafından Devletimize hibe yoluyla verilen buğdayların, bilhasa böyle zarardide olmuş, mağdur olmuş...

BAŞKAN — Sayın Koç, bir dakikanız var, ona göre ayarlayınız konuşmanızı.

CELÂL NURİ KOÇ (Devamla) — Bitireceğim, toparlıyorum.

Hibe olarak verilmiştir. Hibe olarak verilen bir mahsulün, vatandaşa hibe olarak dağıtılması icabederken bir hizmet kusurunun tabiî neticesi olarak ne yapılmış; borçlandırma suretiyle dağıtılmıştır. Evvelâ bu, hukukan bir hatadır. Hiçbir Devlet kendisine hibe olarak verilen buğdayı kendi vatandaşına parayla satmaz. Bu bir hizmet kusurunun tabiî neticesidir.

Şu halde kanunen Devletin kendisine muayyen bir maksat için verilen buğdayı para mukabilinde kendi vatandaşına satması muhaldir.

Muhal olunca, muhal bir neticenin tabiî icabı da muhal olarak borçlanmak suretiyle alınan senetlerin de iptal edilmesi, tahsil edilmiş-

se bunun bedellerinin iade edilmesi kanun devleti prensibinin tabiî bir neticesidir.

O itibarla, Sayın Mustafaoğlu arkadaşımızın bu birinci maddenin tadil teklifini bendeniz de tekabül ediyorum ve muhal olarak senet karşılığı verilen, borçlanmak suretiyle verilen bu buğday bedellerinin de kendilerinden bedeli tahsil edilenlere iade edilmesi kayıt ve şartiyle birinci maddenin kabul edilmesini ve bu hususu oylarınızla izhar buyurmanızı hassaten istirham ediyor, Yüce Meclisinizi hürmetle selâmlıyorum.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, saat 20 ye ulaşmıştır. Bu arada bu kanun teklifinin müzakeresi devam etmektedir. Çok kısa bir zaman kalmıştır bunun müzakeresinin bitmesine, fakat çalışma saatinin uzatılması hakkında bir önerge gelmiştir. Evvelâ müsaade ederseniz önergeyi okuyacağım, sonra önergeyi izah edeceğim. Şayet Yüce Meclis uzatma kararını kabul ederse bir saatte bâzı kanunların çıkabilmesini temin için fedakârlık yapacağım ve mesaiyi devam ettireceğim.

«Sayın Başkanlığa

Oturumun saat 21 e kadar devamiyle aşağıda sıra sayıları yazılı kanunların müzakerelerinin önemine binaen imkân verilmesini arz ve teklif ederim.

Sıra sayısı 677, Gündemin 51 nci maddesinde : Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleriyle öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları.

Sıra sayısı 468 de kayıtlı ve gündemin 19 ncu maddesinde bulunan; Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları.

Gündemin, 54 ncü sırasında kayıtlı 680 sıra sayısını muhtevi Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve üç arkadaşının 8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddenin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları.

Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları.

Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 31 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları»

Önerge muhtevası bu.

Muhterem arkadaşlarım önerge bu şekliyle bu kanun maddelerini görüşmek için mesaiyi saat 21 e kadar uzatalım, diyor. Ben Başkanınız olarak, elimden gelen gayreti göstererek 21 e kadar devam edeceğim.

Önergeyi bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, Genel bütçeye dâhil dairelerin 1963 Bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair kanun tasarısının yapılan açık oylamasına 264 arkadaşımız katılmıştır. 256 kabul, 5 ret, 3 çekinser oy çıkmıştır. Kanun tasarısı bu şekliyle Millet Meclisince kabul edilmiş bulunmaktadır.

Şimdi görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin müzakerelerine devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Hasan Lâtif Sarıyüce'de. Buyurun efendim.

A. P. SIRALARINDAN BİR MİLLETVEKİLİ — Yeteri kadar konuşuldu, sözü uzatmakta ne mâna var?

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Müsaade buyurun da bir de muhalif konuşsun.

BAŞKAN — Sayın Sarıyüce, bu konuşma zapta geçmemişti, siz duyduğunuzu zapta geçiriyorsunuz. Muhalefette konuşuyor bu Mecliste, iktidar da konuşuyor. Ne lüzum var böyle mugalataya? Rica ederim, buyurunuz, söz verdik konuşunuz, madde üzerinde konuşunuz.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Sayın Başkan...

BAŞKAN — Madde üzerinde konuşunuz efendim.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Mugalâta maksadiyle söylenmiş bir söz değildir.

BAŞKAN — E, ne maksatla söylediniz o halde Sayın Sarıyüce?

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Yerimden en evvelâ ben söz istediğim halde en sonra bana söz verdiniz.

BAŞKAN — Öyle mi efendim?

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Evet.

BAŞKAN — Bundan ne kastim olur Sayın Sarıyüce, ilerde konuşsanız...

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Kasıt varsa bunu size sormak lâzım.

BAŞKAN — Buyurun efendim buyurun, devam ediniz lûtfen, rica ederim. Siz kendinizi görüyorsunuz, biz hepinizi görüyoruz.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Muhterem arkadaşlarım, 1961 yılında Doğu'da bir kıtlık olmuş; bütün vatandaşlarımız, hâmiyet duyguları kabararak yardıma koşmuşlar, köylerde, kasabalarda ve şehirlerde komiteler kurularak yardım toplanmış ve Doğu'ya sevk edilmiş, bu arada yabancı devletlerden de yardım gelmiş. Görüyoruz ki, bu arada Amerika Birleşik Devletleri de 19 bin ton civarında bir buğdayı Türkiye'ye yardım olarak hibe etmişler ve bu yardım para karşılığında halka intikal etmiş.

Arkadaşlar, biz de bir devlet anlayışı var ki hâlâ bu devre kadar yani bu çok partili devreye kadar devam edip gelmiştir. Bu bâzı memurlarımızın, idare âmirlerimizin kafasında yaşayıp durmaktadır.

Eski devlet anlayışımızda Devlet yalnız alırdı, vermesini bilmezdi, vermesini ancak bir sadaka telâkki ederdi.

Halbuki 1961 Anayasası Türkiye Cumhuriyetini sosyal bir devlet olarak nitelemiştir. Sosyal bir devlet, sosyalist bir devlet demek değil, sosyal hizmetler ifa eden, birtakım hizmetler yapan devlet anlamına bu Anayasaya yerleştirilmiştir.

Şimdi gelelim meseleye; 1966 yılında bir kanun teklifi getirilmiş. Bu teklif iki sene bekletildikten sonra bugün bakıyoruz, sayın milletvekillerinin de hâmiyet damarları kabararak derhal gündeme alınmış ve kanunlaşması cihetine gidilmektedir ve bu uğurda uğraşılmaktadır.

Bu kanuna biz karşı çıkacak değiliz. Bu kanun daha önce çıkmalıydı ki, kendilerinden icra yoliyle tahsilât yapılan vatandaşlar da mutazarrır olmamalıydılar. Ama iki sene bekletiliyor, ondan sonra bakıyoruz seçime bir iki ay kala hemen gündeme alınmak suretiyle kanunlaşması yoluna gidiliyor. Halbuki seçimden en çok yakınan da kendileri idiler. Seçimlerin böyle iki senede bir, bir senede bir sık sık yapılmasını lüzumsuz addediyorlardı. Halbuki bugün Meclisin bu toplantısı göstermiştir ki, seçimlerin sık sık yapılmasında çok fayda vardır, böylelikle milleti hatırlamak, millet yararına olan kanunları çıkarmak imkânı hiç olmazsa kendiliğinden doğmuş olmaktadır.

Bu madde bu haliyle eksiktir. Çünkü burada ilgili vilâyetlerin milletvekilleri de izah ettiler; bir kısım vatandaşlardan icra yoliyle tahsil edilmiştir, hibe karşılığı Türkiye'ye verilen buğdaylar, vatandaşa para karşılığında satılmıştır ve icra yoliyle tahsil edilmiştir. Bu madde, icra yoliyle tahsil edilenlerin parasını da iade edecek şekilde, tekrar kendilerine verilecek şekilde düzeltilmeli ve tashihe tâbi tutulmalıdır.

Sözlerime son verirken memleketin kaderiyle, vatandaşın hayatiyle, geçim durumiyle ilgili kanunların seçim sırasında değil, böyle her defasında ve normal toplantılarda da akla gelmesini ve ele alınmasını temenni eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Diler? Yok.

Sayın Bilgin, buyurun.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, gerçekten bir bölgenin hayati konularından birini halledecek olan bu kanun teklifi üzerinde arkadaşlarımız çeşitli istikametlerde konuştular.

Bendenz, daha önce konuşan iki arkadaşımızın degindiği, temas ettiği iki noktayı, hâdiselerin içerisinde yaşamış bir arkadaşınız sıfatiyle tavzih etmek için Yüksek Huzurunuza geldim.

1961 yılında bir fâsıladan sonra Yüce Parlâmento açılırken, Reisicumhur seçilmesi, Hükümetin teşkili gibi en hayati ve en kritik günlerinde dahi bu Parlâmentonun ilk ele aldığı konu, Doğu'daki kıtlık hâdisesiydi. Yüce Meclis, Doğu'daki kıtlık yüzünden, millî servet kaybı ve bilhassa insanların açlığa mahkûm edilmesi gibi çok feci bir durumu önlemek maksadiyle ilk defa olarak bir Meclis araştırması kurdu ve bugün Yüce Mecliste yine temsil edilen bütün partilere mensup arkadaşlarımız Doğu'da tetkiklerde bulundular. Bu tetkiklerin sonucu yapılan ve burada, Meclislerde günler-

ce müzakere edilen araştırma raporunda, değil böyle pek haklı bir konunun yerine getirilmesi hattâ uzun yıllar binbir mahrumiyet içinde yaşıyan ve zaman zaman felâkete uğrıyan bu bölge halkına başka daha imkânların tanınması temennisinde dahi bulundu. Bunun...

BAŞKAN — Sayın Bilgin, belki haberiniz yok, maddeler üzerindeki görüşmeler beşer dakika ile kayıtlıdır.

TURHAN BİLGİN (Devamla) — Evet Sayın Başkanım, o süre içinde konuşacağım.

Bu açıklamayı yapmaktan kasdım, benden önce konuşan sayın arkadaşımızın seçimle bu teklif arasında bir ilişki kurmasıdır.

Muhterem arkadaşlar, bu teklifin gerçekliğine o derece inanıyoruz ki, bunun seçimle alâkası olmadığına o derece inanç içerisindeyiz ki, eğer böyle, arkadaşımızın düşüncesinde olsak o bölgenin milletvekilleri olarak bugün bir iktidar partisinin milletvekili olmamıza rağmen, o günün iktidarı bugünün muhalefet partisi mensubu olan arkadaşlarımızın bu kanun teklifi paralelinde bir teklif yapıp, eğer bu bir hizmetse âdeta bu hizmeti kendi ellerinden alır gibi bir düşünceye kapılırdık. Fakat böyle bir düşüncemizin olmadığını sureti katiyede bu hizmeti göre arkadaşlarımızın bizim hissiyatımıza da tercüman olduğunu belirtmek için bu sözleri ilâve etmiş bulunuyorum.

İkincisi; arkadaşımız bir noktaya daha temas etti; «icraen tahsil edilen» denildi. Bu konuda icraen tahsil edilmiş para yoktur. 1961 den beri kangren olmuş bir durum olmasına rağmen, gerek idari makamlar ve hattâ icrayı yürütecek olan makamlar bu derece hayati konuda fiilî icraya başvurmamışlardır. Yani, icra ile tahsil edilen kimsenin mevcudolmadığını burada işaret etmek isterim. İcra takibatı vardır, fakat icraya başvurulmuş değildir. Gerçekten bir ihtiyacı karşılıyacak olan ve katiyen bölgecilik gibi bir - biraz evvel konuşan bir arkadaşımızın îma ettiği şekilde - konuyla zerrece alâkası bulunmıyan bu teklifin kanunlaşmasında zaruret vardır, sosyal adalet vardır, başka hiçbir düşünce yoktur, bunu belirtmek için huzurunuza çıktım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde başka söz istiyen? Yok.

1 nci madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergeleri var, bu önergeleri okutuyorum.

NİHAT PASİNLİ (Erzurum) — Bu madde üzerinde söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde mi söz istediniz?

Kısa olmak üzere buyurunuz efendim.

NİHAT PASİNLİ (Erzurum) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; ikinci defa olarak huzurunuza şu hususu tavzih etmek için çıkmış bulunuyorum.

Sarıyüce arkadaşımız, kanunu ve gerekçesini okumadan burada bir konuşma yaptı. Bu yanlıştır, bunu tashih etmek için huzurunuza çıkmış bulunuyorum. Söylediler ki; «Yardımdan dağıtılmış olan buğdayların bedelini tahsil ediyor.» Yanlış, öyle değil. Hükümetin verdiği buğdayların bedeli tahsil edilmek isteniyor. Amerikan yardımından yapılmış olan, hibe yoliyle yapılmış olan yardım her hangi bir para talebi ne dün olmuştur ne de bugün olmuştur. Binaenaleyh bu hususu tavzih etmek için huzurunuza çıktım, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Şimdi önergeleri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 1 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Nevşehir
Ali Baran Numanoğlu

Madde 1. — «Bu kanunun yayımı tarihine kadar kuraklıktan zarar gören illerde muhtaç halka dağıtılan yemeklik ve yemlik hububat bedellerinin tahsil olunamıyanlar terkin olunur.

Tahsil edilenler ise geri iade edilir.»

Sayın Başkanlığa

Dağıtılan buğday bedellerinden henüz tahsil edilmemiş olanların, borçlarının affedilmesinde, «kanunun muhtaç vatandaşlara dağıtım» esprisi hâkim bulunmaktadır.

Bu itibarla bundan evvel de dağıtımdan istifade ederek borçlarını ödememiş bulunan vatandaşların da yararlanmasını gerektirir. 1 nci maddenin kapsamının ilişik surette genişletilmesini rica ederim.

C. H. P. Grupu Adına
Erzurum
Gıyasettin Karaca

Madde 1. — 1961 yılında kuraklıktan zarar gören Kars, Erzurum, Ağrı illerinde muhtaç halka dağıtılan yemeklik ve yemlik hububat bedellerinden, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil edilmiş olanlar ile edilecek olanlar terkin olunur.

Sayın Başkanlığa

Kanunun 1 nci maddesine aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum
Ahmet Mustafaoğlu

«Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil olunan bedeller iade olunur.»

Sayın Başkanlığa

1961 yılında kuraklık sebebiyle muhtaç durumda bulunan kimselere verilen yiyecek bedellerinden tahsil edilmiş bulunan paraların kanun teklifinde güdülen maksada uygun olarak geriye iadesinin maddeye ilâvesini saygı ile arz ve talebederim.

Erzurum
Adnan Şenyurt

Sayın Başkanlığa

Tasarının 1 nci maddesine aşağıda 2 nci fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum
Nihat Diler

Fıkra 2 : «Bedelleri tahsil olunanlara bedelleri iade edilir.»

BAŞKAN — Komisyon; bu önergelerin çoğu aynı mahiyette iki hususu kapsamakta: Birisi; bedellerinden tahsil olamıyanların terkinini istihdaf etmekte.

Diğeri; şimdiye kadar tahsil edilenlerin geri iadesini tazammun etmekte.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Bir üçüncü husus da var galiba Sayın Başkan. Sayın Ali Baran Numanoğlu'nun önergesi de, Türkiye çapında bu meseleyi kapsamaktadır efendim Hiçbirisine maalesef katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN — Bu önergelerin hiçbirisine katılmıyorsunuz.

ALİ BARAN NUMANOĞLU (Nevşehir) — Önergemi izah için söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Önergenizi kısaca beyan edeceksiniz, İçtüzük hükümlerine göre.

Buyurunuz efendim.

ALİ BARAN NUMANOĞLU (Nevşehir) — Muhterem Başkan, saygıdeğer arkadaşlarım; 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı'da kuraklıktan zarar gören vatandaşlarımıza yapılan yardımın hibe edilmesine dair 1 nci maddenin değiştirilmesi hususunu önergemle arz ettim.

Muhterem arkadaşlarım; Türkiye'mizde yalnız Kars, Erzurum, Ağrı yok. Bu meyanda Nevşehir İlinin, Yozgat İlinin muhtelif ilçelerinin 1961 yılından bu yana dondan ve kuraklıktan zarar gören vatandaşlara yapılmış olan bu yardımların da mutlâk surette içine alınması lüzumuna kaani olarak önergemi takdim etmiş bulunuyorum.

Yalnız bu yardımın, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı'da yapılan yardım kapasitesi nedir? Sayın Hükümet lûtfen bunu izah buyursun. Türkiye çapında nerelerde dondan ve kuraklıktan zarar görülmüş ve bunlara yapılan yardımın kapasitesi nedir, miktarı nedir? Lütfen bunu da izah buyursunlar. Bunun meselenin vuzuha kavuşması yönünden elzem olduğu kanaatindeyim. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Ali Baran Numanoğlu'nun önergesine Komisyon katılmıyor.

Arkadaşımız mücmelen beyan ettiği önergesini tafsilen izah etti.

Önergeyi Yüce Heyetin oyuna arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — «Terkin edilerek iade olunur» ibarasinin ilâvesini talebediyorum.

BAŞKAN — «Terkin edilerek iade olunur» ibaresinin ilâvesini istiyorsunuz.

Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon bu şekle de katılmıyor.

Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Erzurum milletvekili Ahmet Mustafaoğlu'nun önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Bu önerge ve diğer önergeler de yani Sayın Diler ve Şenyurt'un önergeleri de aynı mahiyette, o bakımdan oya koymuyorum.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, benim önergem farklıdır.

BAŞKAN — Şimdi Sayın Diler, zatıâliniz usul kaidelerine göre çok iyi bilirsiniz ki, verilen önergeler mutlak lâfzı ile burada kabule şayan görülmez. Binaenaleyh şimdi oya sunulan önergeler dikkat nazara alınmak kaydı ile kabulü veya reddi mevzuubahsolan önergelerdir. Halbuki sizin önergenizle diğer önergeler arasında bu temayül noktası bakımından bir fark yok. Var mı efendim?

NİHAT DİLER (Erzurum) — İyi bir şekilde kaleme alınmamıştır. Ben iki noktanın ilâvesini istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun iki noktayı izah ediniz.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, bizim verdiğimiz önergede açıkça, kendisinden buğday bedeli tahsil edilmiş olanların, alınmış bedellerinin tekrar iadesi halindedir ki, bir teklif vaziyetindedir. Halbuki reddedilen önergede böyle açık bir teklif yoktur.

BAŞKAN — Aynı efendim, sayın Gıyasettin Karaca'nın vermiş olduğu önerge de aynı mahiyette efendim.

NİHAT DİLER (Devamla) — Sayın Başkan iki önergeyi de teker teker okusun. Hiç bir zaman için aynı vaziyette değildir. Belki mealen aynı olabilir, amma teklif vaziyetinde değildir, esasen bir usûl hatası da yapılmıştır. Sayın Başkanın bu önergelerin hepsini bir arada oya koyması gerekirdi. Yalnız bir arkadaşın önergesini oya koymuştur, bu da usuli bir hatadır. Bu bakımdan bütün önergelerin birlikte oya konması gerekir idi. Bunu yapmadan yalnız bir arkadaşın önergesini; belki de mealen kastetmek istediği fikir aynı olmasına rağmen, kaleme alınış tarzı itibariyle bir açıklık ifade etmediği için, yalnız birini nazarı dikkate alıp öbür önergeleri aynı mealde gösterip de oya koyacağı yerde bunu yapmamıştır, usuli bir hatadır. Önergelerin hepsini birden oya koyması gerekirdi. Bu yönden usuli bir hata vardır.

BAŞKAN — Başkanlık hiçbir suretle usuli bir hata yapmamıştır. Sayın Diler uluorta beyanda bulunmaktadır. Zira, önergenin birisinde Sayın Ahmet Mustafaoğlu'nun, munhasıran dikkat nazara alınmasını istediği husus bu bedellerin terkini mahiyetindedir. Sayın Numanoğlu arkadaşımız daha geniş kapsamda bir önerge vermiştir. Sayın Numanoğlu'nun vermiş olduğu ve reddedilmiş olan önerge bütün yurda âmil bir mahiyet arz etmektedir. Sayın Ahmet Mustafaoğlu'nun vermiş olduğu önerge, yalnızca kanun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil olunan bedellerin iade olunmasına mutazammındır. Ama Sayın Gıyasettin Karaca'nın vermiş olduğu önerge her iki hususu da kapsamaktadır. Müsaade ederseniz onun için burada bu şekilde beyanda bulunmak yersizdir. Mamafih Sayın Nihat Diler'in içinde ukde kalmamasını temin için önergesini okutuyorum.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Usul hatası var efendim. Benim önergem diğer arkadaşların önergesi ile aynı mealdedir.

BAŞKAN — Aynı mealde değildir dediniz, burada beyanda bulundunuz. Şimdi aynı mealdedir diye beyanda bulunuyorsunuz.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Kaleme alınış şekli farklı.

BAŞKAN — Okuyun efendim.

(Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Arkadaşımız önergesini izah etti.

Önerge Komisyon katılmıyor. Yüce Heyetin oyuna sunuyorum.

Kabul edenler... Etmiyenler... Reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt'un önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Buyurun Sayın Şenyurt.

ADNAN ŞENYURT (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, kanunun 1 nci maddesinin hangi sebepler tahtında bu şekilde tadilini arz etmiş olduğumuzu vaktin müsaadesi nisbetinde izah etmeye çalıştık. Burada mühim bir unsur olarak maksadımız, cereyan etmiş olan gayri âdil bir tatbikatın düzeltilmesini teminden ibarettir. Binaenaleyh bu hususu tashih ederken yeniden birtakım ihtilâflar olacak. Bu bakımdan gayriâdil bir tatbikat içerisinde bulunmamak için kanunun bu vesile ile müzakeresi sırasında bu tadilâtın yapılmasını ve teklifimizin kabul edilmesini hassaten arz ve istirham ettik.

Şimdi Sayın Komisyondan ve Hükümetten yine bu tadil teklifimizin kabul edilmesini âcil bir şekilde kanunun çıkmasını teminen, rica etmekteyiz. Komisyon sadece tadil teklifine katılmadığını mücerret beyan etmektedir. Halbuki biz esbabı mucibesi ile ve daha müşahhas misalleri ile bunun kabul edilmesi lâzımgeldiği hususundaki fikrimizi, kanaatimizi arz ve izah ediyoruz. Netice itibariyle Komisyon, muhterem arkadaşlarımızı daha da müsterih olarak rey kullanabilecek bir istikâmete sevk edebilmesi için daha tatminkâr bir izah ve esbabı mucibe ile Yüce Meclisin huzurunda beyanda bulunmalıdır. Biz gayriâdil bir tatbikat içerisine girilmemesi için daha âdil ölçüler içerisinde kanunun çıkarılmasını arz ediyoruz, istirham ediyoruz ve bunu iddia ediyoruz. Binaenaleyh Komisyonun daha tatminkâr bir cevapla bu hususu izah etmesini ve bilhassa kabul etmesini rica ederim.

BAŞKAN — Buyurun Komisyon?

PLÂN KOMİSYON BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Çok muhterem arkadaşlarım; Sayın Adnan Şenyurt arkadaşımız kanun teklifini gayriâdil bulmakta olduklarını söylediler. Biz, kendi tekliflerini gayriâdil bulan Adnan Şenyurt arkadaşımızla bu hususta aynı kanaatte değiliz. Burada müşahade edilebilecek olan husus şudur; Verilen muhtelif takrirlerle kanun teklifi, gayesinin dışına çıkarak malî portesi fevkalâde geniş bir şekilde bir genişleme göstermek durumuna girmiştir ki, komisyonumuzun kabulünde bu hususlar bahis mevzuu edilmemişti.

Komisyonumuzdan eski borçların, bu şekilde ödenmiş bulunan borçların iade edilmesine dair de Mecliste bulunduğumuz devre zarfında bir kanun çıktığını hatırlamıyorum. Dolayısiyle, eğer bu takrir kabul edilecek olur ise, Meclisin teamüllerine de aykırı bir takrir kabul edilmiş olacaktır ki, bu durumda kendi kendimizle tezat haline düşmüş olacağız. Benim komisyon adına mâruzatım bundan ibarettir efendim.

BAŞKAN — Sayın Adnan Şenyurt tarafından verilmiş bulunan önergeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Önerge reddedilmiştir.

1 nci maddeyi metinde yazılı olan şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte aleyte söz istiyen? Buyurun Sayın Şenyurt, lehinde.

ADNAN ŞENYURT (Erzurum) — Efendim, çok özür dilerim peşinen; tekrar sizi işgal etmiş olmanın sebebi Sayın Komisyon sözcüsü.

BAŞKAN — Sayın Şenyurt, buna müsaade edemem. Kanunun lehinde söz istediniz, lûtfen onun üzerinde konuşun. Komisyonun konuşması bitti, madde bitti.

ADNAN ŞENYURT (Devamla) — Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Herkes bu kürsüye gelip de başkanı dinlemeden..

ADNAN ŞENYURT (Devamla) — Bulunduğum beyandan gayri bir beyanda bulunmak niyetinde ve arzusunda değilim. Sadece burada hata etmiş olabilirim, ama söylediğim şekil-

den başka bir şekilde Yüce Meclisi işgal etmek istemem. Ben burada...

BAŞKAN — Efendim, kanunun lehinde oyunuzu izhar edeceksiniz. Şu bakımdan kanuna beyaz oy vereceğim diyeceksiniz.

ADNAN ŞENYURT (Devamla) — Pek tabiî teklif sahibiyim, gayri âdil bir durumun düzeltilmesi için bir muhterem Senato Üyesi arkadaşla beraber bu kanun teklifini yaptık. Yüce Meclis komisyonuyla, Hükümetiyle iltifat etti. Müteşekkiriz, bu sebeple kanunun lehindeyim ve kanunun gayri âdil olduğunu iddia etmiyorum. İstedim ki, daha âdil bir şekilde kanun çıksın ve sebebini de ilk konuşmamda arz ettim. Saygılarımı sunarım, özür dilerim.

BAŞKAN — Kanun tümü itibariyle açık oylamaya tabidir, oy kupası gezdirilecektir.

10. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/481) (S. Sayısı : 677) (1)

BAŞKAN — Bir takrir vardır okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin 677 sıra sayısında kayıtlı Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesine dair kanun tasarısının gündemde bulunan diğer kanunlara takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve talebederim.

Plân Komisyonu Bşk. V.
Rize
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

BAŞKAN — Raporu okutuyoru. («Lüzum yok» sesleri).

«Arkadaşlar raporun okunmasına lüzum yok» diyorlar.

---

677 S. Sayılı basma yazı tutanağın sonuna eklidir.

Rapor üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi teklif edilmektedir.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir. Maddeleri okutuyorum.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile yardımcılarına ve tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun

Madde 1. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin 115 sayılı Kanunla değişik 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 58 nci maddesine göre verilmiş olan döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü enstitü ve lâboratuvarlarında görevli öğretim üyelerine ve öğretim yardımcılarına aylık ve Üniversite tazminatlarından ayrı olarak, emekliliğe esas olan aylık tutarlarını geçmemek üzere döner sermaye gelirlerinden ek ödenek verilir.

Ek ödenek alanlar hariçte serbest olarak meslek ve sanatlarını icra edemezler. Resmî ve özel her hangi bir müessesede aylıklı, ücretli veya sözleşmeli görev alamazlar. Ancak döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında görevli öğretim üyeleri kanunların kendilerine yüklediği görevleri, Fakülte Profesörler Kurulunun izni ile üniversite, yüksek öğretim ve bilimsel araştırma kurumlarında, eğitim ve araştırma ile ilgili bir ek görev alabilirler ve bu ek görev karşılığı alacakları ödenek veya ücretleri fakülte döner sermaye hesabına yatırılır.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Ankara Tıp Fakültesinin döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında normal mesai saatleri dışında çalışan öğretim üyeleri ile yardımcı personeline prim verilir.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanuna göre yapılacak ödemelerin şekil ve şartları, kanunun yayını tarihinden itibaren üç ay içinde Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesinin uygun mütalâası alındıktan sonra üniversitece hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

NİHAT DİLER (Erzurum) — 3 ncü madde hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Diler 3 ncü madde hakkında.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kanun tasarısı gayet yerinde hazırlanmış ve madde de yerinde getirilmiştir. Yalnız bir tek şey unutulmuştur. Bugün Erzurum'da faaliyette bulunan Atatürk Üniversitesinin Tıp Fakültesi sosyalizasyon bölgesinde faaliyette bulunmaktadır. Şayet Atatürk Üniversitesinin Tıp Fakültesini de buna dâhil edersek, yeniden bir kanun çıkarmak külfetiyle Yüce Meclisi karşı karşıya bırakmıyacağız. Bu itibarla maddenin şümulüne aynı zamanda Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesini de dâhil edersek, ikinci bir kanun çıkarılmaktan Yüce Meclisi alıkoymuş olacağız. Bunu ilgili profesörlerden bâzıları bize anlattılar ve yerinde buldum, bu düşünce ile huzurlarınızı işgal ettim. Bu yolda vereceğim teklifi kabul buyurmanızı istirham edeceğim.

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılamıyoruz. Çünkü; üniversiteler, malûmuâliniz ayrıdır. Döner sermaye meselesidir. Onun döner sermayesi müsait midir değil midir?..

BAŞKAN — Sayın Nihat Diler; lûtfen komisyonu dinleyiniz. Belki önerge vermekten vazgeçersiniz. Ankara Üniversitesi ayrı, Erzurum Atatürk Üniversitesi ayrı, onun döner sermayesi ayrı, profesörler kurulu ayrı. Kimisi ister, kimisi istemez. Kimi benimser, kimi benimsemez.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sosyalizasyon bölgesinde bulunmaktadır, karakterleri itibariyle birdir, ikinci bir kanun teklifinin yapılmasına bu suretle lüzum kalmaz.

BAŞKAN — Sayın Diler buna rağmen musir misiniz? Zaten kanun tekniğine, tedvinine aykırı.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Musirrim.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Acaba, Erzurum Üniversitesinin bu hususu benimsediklerinden Sayın Diler eminler mi efendim?

BAŞKAN — Sayın Diler, lûtfedin bu, kodifikasyona, tedvin etmeye de aykırı bir durum arz ediyor. «Sayın Diler, acaba Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi profesörlerinin de bunun şümulü içerisine girmek isteyip, istemediklerinden katî olarak emin midirler» diyorlar. Biliyor musunuz; bu hususta kararlılar mı?

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sosyalizasyon bölgesinde bulunmaktadır.

BAŞKAN — O ayrı Sayın Diler...

Efendim Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi hakkında görüşme yapıyoruz.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Lûtfedin hemen önergemi yazayım.

BAŞKAN — Peki efendim, çabucacık lûtfedin, yazın.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Sayın Başkan, bir hususu daha mâruzatıma ilâve etmek istiyorum.

Görüşmekte bulunduğumuz kanun tasarısı Ankara Üniversitesi hakkındadır. Sayın Diler tahmin ediyorum, Diyarbakır Üniversitesi ile karıştırdılar. Çünkü sosyalizasyon bulunan yerlerde esasen bu kanun tatbikatı olacak gibi değil efendim. Zannediyorum izahatımın mahiyetini anlıyamadılar Sayın Diler. Bu bakımdan ısrar etmektedirler. Ankara Üniversitesine ait bir kanundur efendim.

BAŞKAN — Sayın Diler..

NİHAT DİLER (Erzurum) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Vazgeçtiniz.

3 ncü maddeyi bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanuna ve hazırlanacak yönetmeliğe göre ödenecek ek ödenek ve primler hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz.

BAŞKAN — 4 ncü madde üzerinde söz istiyen?.. Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Beşinci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Altıncı madde üzerinde söz istiyen?.. Yok.

Sayın Sarıyüce beni şaşırtmayın. Her madde üzerinde parmak kaldırıyorsunuz. Bu yürürlük maddesi.

6 ncı madde üzerinde söz istiyen?.. Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde? Sayın Sarıyüce, buyurun efendim. Lehinde, aleyhinde oyunuzu izhar yönünde.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Lehinde.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

HASAN LÂTİF SARIYÜCE (Çorum) — Muhterem arkadaşlarım; fultaym yapılan hastanelerde umumiyetle parasız tedavi imkânı - kısmen de olsa - ortadan kalkmaktadır. Vatandaşlarımız bizleri tazyik ediyorlar; hepiniz bilmektesiniz, bilhassa bâzı fultaym tatbik edilen Devlet hastanelerinde, fultaym tatbik ediliyor diye, parasız tedavi hemen hemen ortadan kaldırılıyor, muhtar ilmühaberine yahut da Sağlık Bakanlığından alınan parasız tedavi emrine itibar edilmiyor. Mamafih bunu Ankara Üniversitesi için söylemiyorum; Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi bilhassa diğer hastanelere nazaran en çok parasız tedavi imkânı veren bir Üniversite hastanesidir, fakat bu hastanenin, fultayma geçeceğine göre, bir Göz Bankası vardır, bu Göz Bankası hakikaten bugün bir problem halindedir. Kars'tan Edirne'ye kadar bütün göz hastaları, göz hastalıkları için tek tedavi yeri diye bu Göz Bankasına müracaat etmektedirler. Fakat bu Göz Bankasında vatandaşlara randevu usulü tatbik edilmediği için, haftada iki gün gösteriliyor; «İki gün içerisinde hastaneye geleceksiniz, boş yatak olup olmadığını anlıyacaksınız,» denilmektedir. Ve böylelikle aylarca, hattâ bir sene, boş yatak bekliyen yaralı hasta vatandaşlarımız mevcuttur. Bu hastanenin, bilhassa Göz Bankasının fultaym münasebetiyle de olsa, burada ıslahını istemek, randevu usulünü talebetmek bir milletvekili olarak hakkımızdır, zannediyorum. Zaten Sayın Dekan Beyefendi de bu hususla meşgul olacağını Millî Eğitim Komisyonunda vait buyurmuşlardı.

Bu kanunun memleketimize ve Tıp Fakültesi camiasına hayırlı olmasını temenni eder, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Kanun tasarısını tümü itibariyle Yüce Meclisin oyuna sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kanun tasarısı tümü itibariyle Meclisimizce kabul edilmiştir.

Hayırlı, uğurlu olsun.

Muhterem arkadaşlarım, biraz önce kabul etmiş olduğunuz önergeye göre sıradaki tasarının müzakeresine geçiyoruz.

11. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/379) (S. Sayısı : 468) (1)

BAŞKAN — Tasarıyı görüşmeye başlıyoruz.

FEYZİ KALFAGİL (Diyarbakır) — Söz rica edeceğim.

BAŞKAN — Peki efendim. Bir dakika.

Öncelikle görüşülmesi hususu raporda dercolunmuştur.

Öncelikle görüşülmesini Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Rapor daha önce dağıtılmış bulunmaktadır. Ayrıca okunmasına lüzum var mı efendim? («Yok» sesleri)

Rapor üzerinde söz istiyenler?

Buyurun Sayın Kalfagil.

FEYZİ KALFAGİL (Diyarbakır) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayı-

---

(1) — 468 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

lı Kanuna ek kanun tasarısını, diğer ifadesiyle Ankara Üniversitesine bağlı Diyarbakır Tıp Fakültesi kurulmasına dair huzurunuzda bulunan kadro kanun tasarısını bir Diyarbakır Milletvekili olarak şükran ve minnetle karşılamaktayım.

Muhterem milletvekilleri, doğrudan doğruya Diyarbakır'da bir Tıp Fakültesinin açılması, Diyarbakır'da mevcut Ziya Gökalp Üniversitesini kurma derneğinin ve birinci dönem senatörlerinin de gayret ve himmetleriyle 1961 yılından beri Sayın İnönü Koalisyon Hükümetleri tarafından nazara alınmış ise de bu şekliyle fakültenin kurulması maalesef gerçekleşememiştir. Ancak 1963 yılından beri Ankara Üniversitesine bağlı olarak Diyarbakır Tıp Fakültesini kurma konusu, başta bu Üniversitenin Tıp Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Adnan Öztirel'in ve değerli mesai arkadaşlarının, benzeri eserleri memleketimize mal etmek gibi, memleketsever anlayış ve davranışlarının sonucu olarak yaptıkları teklifin, Ankara Üniversitesi Senatosu tarafından benimsenerek karara bağlanması suretiyle tahakkuk safhasına erişmiştir.

1966 yılında Ankara Üniversitesine bağlı Tıp Fakültesine, Diyarbakır Tıp Fakültesi karşılığı olarak 50 öğrenci fazla olarak alınmış, 1967 - 1968 ders yılında ise aynı mahiyet ve ölçüde ikinci sınıfı da açılmıştır. Bu kadro kanununun ve yapılacak bütçenin kabul ve yürürlüğe girmesiyle Diyarbakır Tıp Fakültesi, Diyarbakır merkezinde açılma imkânına kavuşacaktır. Tasarının Yüce Meclisin tasvibi ile karşılanacağına eminim.

Muhterem milletvekilleri, adı geçen dernek, Sayın Dekan, Üniversite Senato Profesörlerine ve Milletvekili ve Senatörlere ve geçmiş Hükümetlere ve bu tasarıyı olumlu karşılıyarak huzurunuza getiren bugünkü Hükümete, onun Millî Eğitim Bakanı Sayın İlhami Ertem'e Diyarbakır ve çevresi illeri halkının şükran ve minnetlerini tekrar ifade ederken bu fakültenin bu diyarlar halkına ve milletimize hayırlı olmasını diler, hepinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Rapor üzerinde başka söz istiyen? Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi var.

İvediliği kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek Kanun

Madde 1. — 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 2 nci maddesi gereğince Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılan «Diyarbakır Tıp Fakültesi» ne ait ilişik 1 ve 2 sayılı cetvellerde yazılı kadrolar 5239 sayılı Kanuna eklenmiştir.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu fakültede ve buna bağlı okul ve enstitülerde görevli öğretim üyeleri, öğretim yardımcıları, profesörler kurulu kararıyle işbirliği yapılan klinik, lâboratuvar ve öğretim kurumları dışındaki müesseselerde ek görevle çalışamazlar, serbest hekimlik icra edemezler. Bu madde greğince işbirliği yapılan müesseselerde çalışan öğretim üyelerinin, öğretim yardımcılarının 224 sayılı Kanuna göre alacakları tazminat ile üniversite tazminatına halel getirmez. Bunlar hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Ankara Üniversitesi veya diğer fakülteler mensubu olup, en az 3 ay süre ile Diyarbakır Tıp Fakültesinde görevlendirilen öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları, 2 nci maddede gösterilen haklardan muvafakatleri ile yararlandırılırlar.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Öğretim yardımcılarından, eğitim maksadiyle kursa devam etmek, uzmanlık alanlarında işbaşında eğitim görmek üzere

Diyarbakır'dan diğer bir tıp fakültesine, yılda en çok üç ay süre ile gönderilenlerin almakta oldukları sosyalleştirme ve 22 . 5 . 1967 gün, 871 sayılı Kanunda derpiş edilen tazminat ile diğer üniversite tazminatları aynen ödenir.

BAŞKAN — Dördüncü madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Dördüncü maddeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Diyarbakır Tıp Fakültesinde görevli öğretim üye ve yardımcıları dışında kalan yardımcı sağlık personeli de 224 sayılı Kanunda derpiş olunan haklardan yararlandırılır.

BAŞKAN — Beşinci madde üzerinde söz istiyenler? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Altıncı madde üzerinde söz istiyen Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 7. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Yedinci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde, lehte, aleyhte oyunu izhar yönünden söz istiyen?

ENVER TURGUT (İzmir) — Lehte söz istiyorum.

BAŞKAN — Lehte mi efendim?

Buyurun.

ENVER TURGUT (İzmir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Güney - Doğu'nun merkezi bulunan Diyarbakır'da Tıp Fakültesinin kurulması ile ilgili birçok değerli ilim adamlarına ve bu arada hizmeti geçen komisyon âzalarına huzurlarınızda teşekkürlerimi arz ederim.

Ayrıca Hükümetimizin bu konuda göstermiş olduğu hassasiyete, ilgiye teşekkür ederim. Diyarbakır halkının çok evvelden özlemini çektiği, daima arzu edip defalarca istemiş olduğu ve bendenizin de çok çalıştığım bu kanunun bugün çıkarılmasının sevinci içindeyim. Gerek memleketimize ve gerekse Diyarbakır'ımıza hayırlı, uğurlu olmasını diler, hepinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Kanun tasarısının tümünü Yüce Meclisin oyunu sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Memlekete ve millete hayırlı olsun.

12. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, 8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 1841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları (2/624) (S. Sayısı : 680) (1)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, bir önerge var okutuyorum:

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler bölümünde 680 sıra sayılı Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve arkadaşlarına ait 54 numarada kayıtlı kanun teklifinin öncelik ve ivedilikle ve diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe ve Plân Komisyonu
Başkanvekili
Rize
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Rapor, daha önce basılıp dağıtılmış bulunduğu cihetle, okumaya lüzum var mı efendim?. («Lüzum yok» sesleri)

Rapor üzerinde söz istiyenler?... Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşme teklifi var.

İvedilik teklifini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

---

(1) 680 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Madeleri okutuyorum:

Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili 18.5.1967 tarih ve 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

Madde 1. — 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İşçi sendika uzmanı olarak atanacak sosyal yardımcılar en çok işçi üyesi bulunan işçi konfederasyonunca gösterilecek boş kadro miktarının iki katı olarak tesbit edilecek adaylar arasında, Çalışma Bakanlığınca atanır.

Bu atanmada Devlet memurları hakkındaki Kanunda öngörülen tahsil şartları aranmaz.

İşçi sendika uzmanı sosyal yardımcıların aylıkları ihtısas kadroları ödeneklerinden karşılanır.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen?... Yok.

Maddeyi bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürülüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen?... Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen?... Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin tümü üzerinde lehte, aleyhte, oyunu izhar sadedinde, sözi stiyen?... Yok.

Kanun teklifinin tümünü Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Memleket ve millet hayrına yararlı olsun.

13. — Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (2/511) (S. Sayısı : 477) (1)

BAŞKAN — Biraz önce, Meclis çalışmaları sırasında kabul etmiş olduğunuz esas ve sıraya göre verilmiş bulunan önergenin diğerini okutuyorum:

Yüksek Başkanlığa

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkaşına ait sıra sayı 477 kanun teklifinin öncelik ve ivedilikle ve gündemin diğer maddelerine takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe ve Plân Komisyonu
Başkanvekili
Erol Yılmaz Akçal

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Rapor daha önce dağıtılmış bulunmaktadır.

Okutayım mı raporu efendim? («Lüzum yok» sesleri)

Rapor üzerinde söz istiyen?... Yok.

Maddeler geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülme bahis konusudur. İvediliği oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... İvedilik teklifi kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum:

Kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair Kanun

Madde 1. — Kadrosu kaldırılmak suretiyle açıkta kalan memurlarla Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliği seçilenlerden tekrar seçilmiyenler veya Seçim Kanunu icabı istifa edip Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçilemiyenler veya yasama görevi sona erenler ile dışardan atanmış bakanlardan görevi sona erenler, iktisabetikleri memuriyet kadrolarındaki açıklara atanırlar.

(1) 477 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Bunların (Seçim Kanunu icabı istifa edenlerden seçilemiyenler hariç) açık aylıkları tam olarak ödenir.

Açık aylığı almak suretiyle geçen sürelerin tamamı ile yasama görevlerinde geçen süreler terfi ve emekliliklerinde sayılır. Yasama görevlerinde geçen süreler terfilerde, iki yıl esasına göre nazara alınır.

Açık aylıklarının tamamı üzerinden kurumlarınca emeklilik keseneği kesilerek karşılığı ile birlikte T. C. Emekli Sandığına gönderilir.

3659 ve 4620 sayılı kanunlara tâbi kurum ve teşekküllerde çalışırken Cumhuriyet Senatosu üyeliğine ve milletvekilliğine seçilenlerle bunlardan yasama görevi sona erenler de aynı esaslar dairesinde bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz istiyen?... Yok.

Birinci madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergeleri var, okutuyorum:

Yüksek Başkanlığa

Birinci maddede yer alan «Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine» ibarelerinin «yasama organı üyeliğine» tarzında değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

İstanbul Milletvekili
Coşkun Kırca

Yüksek Başkanlığa

Birinci maddenin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

«Yasama görevlerinde ve Bakanlıkta geçen süreler terfilerde, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar hariç, diğer şartlar dikkate alınmaksızın 2 yıl esasına göre nazara alınır.»

İstanbul Milletvekili
Coşkun Kırca

Yüksek Başkanlığa

Birinci maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

«Yasama organı üyeliğine seçilmeden veya Bakanlığa atanmadan önceki bir tarihte emeklilik hakkı tanınan her hangi bir görevde bulunan kimseler yasama veya Bakanlık görevleri sona erdiği takdirde bu maddenin açık aylığına hak kazanma konusundaki hükümler hariç, diğer hükümlerinden faydalanırlar.»

İstanbul Milletvekili
Coşkun Kırca

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, teker teker okutup komisyonun katılıp katılmadığı şekline göre Yüce Meclisin oyuna sunacağım:

Birinci verilmiş olan önergeyi tekrar okutuyorum:

(İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın birinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANI EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Değişiklik önergesini Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Dikkat nazarına alınmak kaydiyle kabul edilmiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

(İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın ikinci önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANI EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Dikkat nazarına alınmak kaydiyle kabul edilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

(İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın üçüncü önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Dikkat nazarına alınmak kaydiyle kabul edilmiştir.

Her üç önerge de dikkat nazarına alınmak kaydiyle kabul edilmiştir.

Bu hale göre şimdi hemen redakte edip maddeyi getirebilir misiniz?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Redakte etmeye lüzum yok, filhal katılıyoruz.

BAŞKAN — Filhâl katılmaktasınız.

Birinci maddeyi buna göre lûtfen hemen hazırlayın. Çünkü oya konacak bir metin elimde gerekmektedir. Hangi metni oya koyacaksam onu Meclise işaret etmem lâzım. Her üç önerge de dikkat nazarına alınmıştır. Hemen onu birinci madde içerisinde monte ediniz.

İkinci madde birinci madde ile irtibatlı mıdır?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — İrtibatı yok efendim. Diğer maddelere geçebilirsiniz.

BAŞKAN — İkinci maddeyi okutuyorum:

Sayın Akman, 2 nci madde olarak ayrı bir maddenin ilâvesini istiyorsunuz.

2 nci maddeye geçmeden evvel bu 1 nci normal maddeye 2 nci bir madde ilâvesini öngören bir önerge var, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanuna 2 nci madde olarak; «5434 sayılı Kanunun 15 nci maddesine 5951 sayılı Kanunla eklenen ve 6244 sayılı Kanunla değiştirilen (i) fıkrasının bu kanuna aykırı hükmü kaldırılmıştır.» şeklinde bir hüküm eklenmesini arz ve teklif ederim.

Çankırı
Tahir Akman

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — İştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Bu önergeye katılıyorsunuz.

Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon filhâl katılmış olduğuna göre 2 nci madde olarak bu kanuna ilâvesini muvafık addediyor.

O halde bu şekli ile 2 nci madde olarak düzenlenmesini Yüce Heyetin oyuna arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Madde — 1 . 1 . 1950 tarihinden sonra, birinci madde kapsamına girenlerden (Seçim Kanunu icabı istifa edenlerden seçilmiyenler hariç) halen;

a) Cumhuriyet Senatosu üyesi veya milletvekili,

b) Emeklilik hakkı tanınan görevlerde,

Bulunanlar, açıkta kaldıkları sürelere ait kesenek farklarını % 5 faizi ile birlikte ve bir yıl içinde T. C. Emekli Sandığına ödedikleri takdirde karşılık farkları sandıkça kurumlarından alınmak suretiyle, geçen süreler emekliliklerinde, 1 . 1 . 1960 tarihinden itibaren de terfilerinde tam olarak sayılır. Yasama görevlerinde geçen süreler terfilerde iki yıl esasına göre nazara alınır.

Bu madde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte açıkta olanlardan, sonradan Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçileceklerle emeklilik hakkı tanınan görevlere tâyin edilecekler hakkında da uygulanır. Bunlar hakkında bir yıllık süre, göreve tâyin edildikleri veya seçildikleri tarihlerden başlar.

BAŞKAN — Geçici madde üzerinde sözi stiyen?

ALİ BARAN NUMANOĞLU (Nevşehir) — Bir sorum var.

BAŞKAN — Buyurun.

ALİ BARAN NUMANOĞLU (Nevşehir) — Efendim, geçici madde evvelce emeklilik hakkı tanınan görevlerde bulunduktan sonra Parlâmento üyeliğine seçilmiş bulunanlar hakkında da uygulanacak mı? Zapta geçmesi için arz ediyorum.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Tabiatiyle uygulanacaktır efendim.

BAŞKAN — Şimdi geçici madde üzerinde başka söz istiyen?... Yok.

Geçici madde üzerinde bâzı değişiklikleri öngören önergeler vardır önergeleri okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Geçici maddenin son fıkrasındaki «Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçileceklerle» ibaresinin, «yasama organı üye-

liğine seçilecekler ile Bakanlığa atanacaklar ve» tarzında tadilini arz ve teklif ederim.

İstanbul
Coşkun Kırca

Yüksek Başkanlığa

Geçici maddenin (a) bendinin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

«a) Yasama organı üyesi veya bakan olanlar; ve»

İstanbul
Coşkun Kırca

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanun teklifinin geçici maddesinin (b) fıkrasından sonraki fıkrada yazılı «... alınmak suretiyle geçen süreler» ibaresinden sonrasının kaldırılarak yerine «Emeklilik ve terfilerde tam olarak sayılır» şeklinde düzeltilmesini, aynı fıkradaki Yasama görevlerinde geçen süreler terfilerde iki yıl esasına göre nazara alınır.» ibaresinin, fıkradan çıkarılarak bu fıkranın sonuna ayrı bir fıkra olarak yazılmasını arz ve teklif ederim.

Çankırı
Tahir Akman

BAŞKAN — Önergeleri teker teker okutup Yüce Heyetin oyunua sunacağım.

(İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın 1 nci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Coşkun Kırcanın 2 nci önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor.

Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

(Çankırı Milletvekili Tahir Akman'ın önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor.

önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi dikkat nazara alınmak kaydiyle kabul edilen her üç önerge bir madde halinde düzenlenecek.

Açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaş var mı? Yok.

Açık oylama muamelesi sona ermiştir, kupayı kaldırınız.

Maddede verilen değişiklik önergelerine filhâl katılıyor musunuz?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — O halde maddeyi değişik bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, müsaade buyurursanız gündemin 8 nci sırasında kayıtlı 300 sıra numarasını taşıyan kanunu ayrıca görüşmemiz mümkün olmıyacaktır.

Sayın Komisyon Başkanı, tamam mı efendim?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Sayın Başkan, madde çok uzun da.

BAŞKAN — Komisyon tarafından daha önce Yüce Meclise kabule şayan görülmüş, dikkat nazara alınmak kaydı ile kabul edilmiş önergeler muvacehesinde yeniden düzenlenmiş bulunan 1 nci maddeyi okutuyorum.

Madde 1. — Kadrosu kaldırılmak suretiyle açıkta kalan memurlar ile yasama organı üyeliğine seçilenlerden tekrar seçilmiyenler veya seçim kanunu icabı istifa edip yasama organı üyeliğine seçilemiyenler veya yasama görevi sona erenler ile dışarıdan atanmış bakanlardan görevi sona erenler, iktisabettikleri memuriyet kadrolarındaki açıklara atanırlar.

Bunların - Seçim Kanunu icabı istifa edenlerden seçilemiyenler hariç - açık aylıkları tam olarak ödenir.

Açık aylığı almak suretiyle geçen sürelerin tamamı ile yasama görevlerinde ve Bakanlıta geçen süreler terfi ve emekliliklerinde sayılır. Yasama görevlerinde ve Bakanlıkta geçen süreler, terfilerde, - akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar hariç - diğer şartlar dikkate alınmaksızın iki yıl esasına göre nazara alınır.

Açık aylıklarının tamamı üzerinden kurumlarınca emeklilik keseneği kesilerek karşılığı ile birlikte T. C. Emekli Sandığına gönderilir.

3659 ve 4620 sayılı kanunlara tabi kurum ve teşekküllerde çalışırken yasama organı üyeliğine seçilenler ve Bakanlığa atananlarla bunlardan yasama ve Bakanlık görevi sona erenler de aynı esaslar dairesinde bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

Yasama organı üyeliğine seçilmeden veya Bakanlığa atanmadan önceki bir tarihte emeklilik hakkı tamamı her hangi bir görevde bulunan kimseler, yasama veya Bakanlık görevleri sona erdiği takdirde, bu maddenin - açık aylığına hak kazanma konusundaki hükümleri hariç - diğer hükümlerinden faydalanırlar.

BAŞKAN — 1 nci maddeyi Komisyon bu şekli ile düzenlemiştir.

Şimdi bu 1 nci maddeyi bu şekli ile Yüce Meclisin oyuna sunuyorum.

Kabul edenler.... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci madde daha önce değişik şekli ile kabul edilmişti.

Şimdi, değişik şekli ile geçici maddeyi okutuyorum :

Geçici madde — Yasama organı üyesi veya Bakan olanlar emeklilik hakkı tanınan görevlerde bulunanlar, açıkta kaldıkları; sürelere ait kesenek farklarını % 5 faizi ile birlikte ve bir yıl içinde Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödedikleri takdirde karşılık farkları Sandıkça kurumlarından alınmak suretiyle, geçen süreler emeklilik ve terfilerde tam olarak sayılır.

Bu madde, bu kanun yürürülğe girdiği tarihte açıkta olanlardan, sonradan yasama organı üyeliğine seçilecekler ile Bakanlığa atanacak ve emeklilik hakkı tanınan görevlere tâyin edilecekler hakkında da uygulanır.

Bunlar hakkında bir yıllık süre, göreve tâyin edildikleri veya seçildikleri tarihlerden başlar.

Yasama görevlerinde geçen süreler terfilerde 2 yıl esasına göre nazara alınır.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Sayın Başkan, bu geçici maddenin 1 nci pragrafı okunmadı. Birinci pragraf «1 . 1 . 1950 tarihinden sonra» şeklinde başlar. O kısım okunmamıştır efendim.

BAŞKAN — Evet efendim. Arkadaşımız yalnız (a) kısmını okudu. Orası müşterek olduğu için değişikliği icabettiren bir hal yok, ona göre okudu.

Daha önce kabul edilen değiştirge önergeleri muvacehesinde. Komisyon. Geçici maddeyi bu okunmuş şekliyle düzenlemiştir.

Geçici maddeyi okunmuş bulunan bu şekliyle oyunuza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Geçici madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Sayın Başkan, kabul ettiğimiz ilâve maddeyle, tabiatiyle diğer maddelerin numaraları değişti.

BAŞKAN — Evet, 3 ncü madde numarataj itibariyle 4 numarayı alacaktır.

Madde üzerinde söz istiyen?... Yok.

Oyunuza hunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?... Yok.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Kanun tümü itibariyle işari oylamaya tabidir. Oyunu izhar yönünde leyh ve aleyhte söz istiyen?... Yok.

Kanun teklifinin tümünü Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Muhterem arkadaşlarım, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkinine dair kanun teklifinin yapılan açık oylamasına 31 arkadaşımız katılmış ve 31 kabul oyu çıkmıştır. Gerekli oy çoğunluğu sağlanamadığı cihetle gelecek birleşim oylama tekrar edilecektir.

10 Nisan 1968 Çarşamba günü saat 15,00 te yapılacak olan T. B. M. M. Birleşik toplantısından sonra toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 21,25

Genel bütçeye dâhil dairelerin 1963 bütçe yılı Kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Tasarı Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	264
Kabul edenler :	256
Reddedenler :	5
Çekinserler :	3
Oya katılmıyanlar :	181
Açık üyelikler :	5

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Turhan Dilligil
Kasım Gülek
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
Ahmet Topaloğlu
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Mehmet Göbekli
Şevki Güler
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala
Kâzım Ulusoy

ANKARA
Orhan Alp
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balaa
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Türkay

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Sinan Bosna
Nahit Menteşe
Reşat Özarda
Kemal Ziya Öztürk

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir
Hasan Özcan

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Nilüfer Gürsoy
Cemal Külâhlı
Kasım Önadım
Mehmet Turgut

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Hilmi İncesulu
Hasan Lâtif Sarıyüce
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Hasan Değer
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
İlhami Ertem
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Nihat Diler
Necati Güven
Gıyasettin Karaca
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Kâmil Ocak
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Abdullah Cilli
Talât Köseoğlu

Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu

ISPARTA

Ali İhsan Balım

İÇEL

Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL

Suphi Baykam
Ali Esat Birol
Tekin Erer
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Kaya Özdemir
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR

Şevket Adalan
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem
Hüsamettin Gümüşpala
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut

KARS

Lâtif Aküzüm
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Turgut Göle
Muzaffer Şan'loğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Âdil Toközlü

KAYSERİ

Mehmet Ateşoğlu
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan

KIRKLARELİ

Mehmet Atagün
Arif Hikmet Güner
M. Orhan Türkkan

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Mehmet Güver

KOCAELİ

Sedat Akay
Nihat Erim
Şevket Ustaoğlu

KONYA

Selçuk Aytan
Bahri Dağdaş
Hasan Dinçer
M. Ziyaeddin İzerdem
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin

KÜTAHYA

Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mehmet Ersoy

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Ertuğrul Akça
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Mithat Dülge
Şevket Raşit Hatipoğlu
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Veysi Kadıoğlu
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

Esat Kemal Aybar
Seyfi Güneştan
Fuat Uluç

MUĞLA

İzzet Oktay
Turan Şahin
Seyfi Sadi Pencap

MUŞ

Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

İbrahim Boz
S. Hakkı Esatoğlu
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün
Ruhi Soyer

ORDU

Raif Aybar
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA

Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihittin Gürer
Şerafettin Paker

SAMSUN

Melâhat Gedik
Bahattin Uzunoğlu

SİİRT

Misbah Ongan
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP

Hilmi İşgüzar

SİVAS

Giyasettin Duman
Orhan Kabibay
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu
Gültekin Sakarya

TEKİRDAĞ

Halil Başol
İlyas Demir

TOKAT

Fethi Alacalı
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç
İrfan Solmazer

TRABZON

Ahmet Çebi
Selâhattin Güven
Ömer Usta

TUNCELİ

Kenan Aral

URFA

Halil Balkıs
Necmettin Cevheri
Cemal Güven
Ramazan Tekeli

UŞAK

Orhan Dengiz

VAN

Muslih Görentaş

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Nuri Kodamanoğlu
Turgut Nizamoğlu
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK

S. Ekmel Çetiner
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

ANKARA	DENİZLİ	İSTANBUL	KAYSERİ
Osman Bölükbaşı	**Muzaffer Karan**	Hüseyin Ataman	Fehmi Cumalıoğlu
İ. Sıtkı Hatipoğlu			

[Çekinserler]

BURSA	KASTAMONU	TUNCELİ
Ö. Doğan Öztürkmen	İ. Hakkı Yılanlıoğlu	Hasan Ünlü

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
İbrahim Tekin (B.)

ADIYAMAN
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Murat Öner
Muzaffer Özdağ

AĞRI
Nevzat Güngör
Kasım Küfrevi

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Rıza Kuas
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Hasan Tez
H. Turgut Toker (B.)
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın
(Yüzbaşı)
Rafet Eker

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
İsmet Sezgin
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Cihat Turgut

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
Cemal Yavuz

BİTLİS
Zarife Koçak

BOLU
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Abdurrahman Güler

DENİZLİ
Mehmet Salih Baydil
Hüdai Oral

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken (İ.)
Samet Güldoğan
Kemal Satır

ERZURUM
Turhan Bilgin

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Süleyman Ünlü

GİRESUN
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

HATAY
Sabahattin Adalı
Yahya Kanbolat
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Tahsin Argun
Süleyman Demirel
(Başbakan)

İÇEL
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Mehmet Ali Aybar
Sadettin Bilgiç (B.)
Orhan Birgit
Ferruh Bozbeyli
(Başkan)
Nurettin Bulak
Orhan Erkanlı (İ.)
Muhiddin Güven
Orhan Seyfettin Orhon
Osman Özer
İlhami Sancar (İ.)
Selim Sarper
İ. Hakkı Tekinel
Osman Nuri Ulusay
Aydın Yalçın

İZMİR
Arif Ertunga
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS
Cengiz Ekinci
Celâl Nuri Koç
Âdil Kurtel

KASTAMONU
Adil Aydın

KAYSERİ
Turan Feyzioğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Feyyaz Köksal
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR
Süleyman Onan

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Süreyya Sofuoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
İhsan Kabadayı
Yunus Koçak
Nazif Kurucu
Seyit Faruk Önder (İ.)
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Mesut Erez
Kemal Kacar
İ. Hakkı Yıldırım

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hamit Fendoğlu
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
Hüseyin Doğan
İsmet İnönü

MANİSA
Sami Binicioğlu
Muammer Erten
Mustafa Ok

MARAŞ
Enver Kaplan

MARDİN
İbrahim Aysoy
Rifat Baykal
Nazmi Oğuz

MUĞLA
Adnan Akarca
İlhan Tekinalp

MUŞ
Nermin Neftçi

ORDU
Ata Bodur
Arif Hikmet Onat (İ.)

RİZE
Mazhar Basa

SAKARYA
Ekrem Alican
Hayrettin Uysal

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç (İ.)
Selâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay (İ.)
Şevki Yücel

SİİRT
Abdülhalim Aras
Âdil Yaşa

SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Kâzım Kangal
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Kemal Nebioğlu
Orhan Öztrak

TOKAT
Cevdet Aykan (İ.)

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Hamdi Orhon
Ahmet Şener
Osman Turan
Ali Rıza Uzuner

URFA
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Mehmet Emin Erdinç
Kinyas Kartal
M. Salih Yıldız (İ.)

YOZGAT
Yusuf Ziya Bahadınlı
Celâl Sungur (İ. Ü.)

ZONGULDAK
Talât Asal
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Cahit Karakaş

[Açık üyelikler]

Adana	1
Çorum	1
Diyarbakır	1
İstanbul	1
Urfa	1
Yekûn	5

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkinine dair kanun teklifine verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı	450
Oy verenler	31
Kabul edenler	31
Reddedenler	0
Çekinserler	0
Oya katılmıyanlar	414
Açık üyelikler	5

[Kabul edenler]

ADANA
Tahir Yücekök

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan

ANKARA
Hasan Türkay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı

AYDIN
Nahit Menteşe

BURDUR
Faik Kırbaşlı

BURSA
Kasım Önadım

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay

ÇANKIRI
Tahir Akman

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

DENİZLİ
Fuat Avcı
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
İlhami Ertem

ERZURUM
Gıyasettin Karaca
Ahmet Mustafaoğlu
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

ISPARTA
Ali İhsan Balım

İSTANBUL
Mustafa Ertuğrul
A. Coşkun Kırca
Kaya Özdemir

KARS
Celâl Nuri Koç

KASTAMONU
Ahmet Şevket Bohça

KIRKLARELİ
Mehmet Orhan Türkkan

RİZE
Erol Yılmaz Akçal

SAMSUN
Melâhat Gedik

SİNOP
Hilmi İşgüzar

TRABZON
Ömer Usta

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Turhan Dilligil
Kasım Gülek
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)
Bekir Tünay

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Süleyman Arif Emre
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Osman Attila
Mehmet Göbekli
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör
Kasım Küfrevi

AMASYA
Ahmet Demiray
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala
Kâzım Ulusoy

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp (B.)
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Osman Bölükbaşı (İ.)
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin
Hasan Tez
H. Turgut Toker (B.)
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya
Mustafa Rona

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Reşat Özarda
Kemal Ziya Öztürk
İsmet Sezgin
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı

Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Cihat Turgut
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK

Şadi Binay
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL

M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU

Ş. Nihat Bayramoğlu
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURDUR

İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş

BURSA

Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Cemal Külâhlı
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE

Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI

Dursun Akçaoğlu
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal
Nejdet Yücer

DENİZLİ

Mehmet Salih Baydil
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu (Bşk. V.)

DİYARBAKIR

Yusuf Azizoğlu
Metin Cizreli
Hasan Değer
Tarık Ziya Ekinci
Recai İskenderoğlu

EDİRNE

Ahmet Bilgin
Nazmi Özoğul
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken (İ.)
Samet Güldoğan
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli (B.)
Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM

Turhan Bilgin
Nihat Diler
Necati Güven
Cevat Önder
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR

Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Seyfi Öztürk (B.)
Ertuğrul Gazi Sakarya
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kâmil Ocak (B.)
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Süleyman Ünlü
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN

Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Necati Akagün
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ

Ali Karahan

HATAY

Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Talât Köseoğlu
Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA

İrfan Aksu
Tahsin Argun
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL

Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Kadir Çetin
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL

Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Nurettin Bulak
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Osman Özer
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Aydın Yalçın
Mehmet Yardımcı

İZMİR

Şevket Adalan
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
İhsan Gürsan
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Lâtif Aküzüm
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Turgut Göle
Âdil Kurtel
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Adil Aydın
Sabri Keskin

Osman Zeki Oktay
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Mehmet Ateşoğlu
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Mehmet Atagün
Arif Hikmet Güner
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ

İsmail Arar (Bşk. V.)
Sedat Akay
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu
Şevket Ustaoğlu

KONYA

Lütfi Akdoğan
Selçuk Aytan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Nazif Kurucu
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA

Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
Hamit Fendoğlu
İsmet İnönü

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Mithat Dülge
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatipoğlu
Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA

Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Turan Şahin
Seyfi Sadi Pencap
İlhan Tekinalp

MUŞ

Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

İbrahim Boz
S. Hakkı Esatoğlu
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün
Ruhi Soyer

ORDU

Raif Aybar
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy

RİZE

Mazhar Basa
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihittin Gürer
Şerafettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay (İ.)
Bahattin Uzunoğlu
Şevki Yücel

SİİRT

Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Hüseyin Hüsnü Oran
Adil Yaşa

SİNOP

Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Niyazi Özgüç

SİVAS

Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Gıyasettin Duman
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

Halil Başol
İlyas Demir
Kemal Nebioğlu
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı
Cevdet Aykan (İ.)
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ahmet Çebi
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Hamdi Orhon
Ahmet Şener
Osman Turan
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral
Hasan Ünlü

URFA

Halil Balkıs

Behice Hatko (Boran)	M. Fahri Uğrasızoğlu	Yusuf Ziya Bahadınlı	Bülent Ecevit
Necmettin Cevheri	VAN	Nuri Kodamanoğlu	Kenan Esengin
Mahmut Çetin	Mehmet Emin Erdinç	Turgut Nizamoğlu	Fevzi Fırat
Cemal Güven	Muslih Görentaş (İ. Ü.)	Celâl Sungur (İ.Ü.)	Cahit Karakaş
Ramazan Tekeli	Kinyas Kartal	Neşet Tanrıdağ	Kâmil Kırıkoğlu
UŞAK	M. Salih Yıldız (İ.)	ZONGULDAK	S. Tekin Müftüoğlu (B.)
A. Rıza Akbıyıkoğlu	YOZGAT	Talât Asal	Kemal Doğan Sungun
Orhan Dengiz	İsmail Hakkı Akdoğan	S. Ekmel Çetiner	

[Açık üyelikler]

Adana	1
Çorum	1
Diyarbakır	1
İstanbul	1
Urfa	1
Yekûn	5

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

70 NCİ BİRLEŞİM

8 . 4 . 1968 Pazartesi

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Ankara Milletvekili Osman Bölükbaşı'nın, Avrupa'da çalışan Türk işçileri konusunda, Hükümetçe izlenen politikanın kifayetsiz olduğu iddiasiyle Başbakan hakkında Anayasanın, 89 ncu maddesi gereğince gensoru açılmasına dair önergesi (11/70)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

× 1. — Genel bütçeye dâhil dairelerin 1963 Bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1963 Bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/543, 1/48) (S. Sayısı : 660) [Dağıtma tarihi : 5 . 3 . 1968]

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

× 1. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısiyle alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159 ve 159 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 9 . 2 . 1968]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 9 arkadaşının, Tababet ve Şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/140) (S. Sayısı : 90 ve 90 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

2. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/131) (S. Sayısı : 170 ve 170 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

3. — Hendek Kazası Kemaliye Mahallesi nüfusuna kayıtlı Mustafa oğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakiye cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/244) (S. Sayısı : 172 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

4. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Medenî Kanunun 253 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/346) (S. Sayısı : 173 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

5. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/348) (S. Sayısı : 174 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

6. — Siverek Kazasının Dağbaşı Yukarı Modan köyü nüfusuna kayıtlı Hasan oğlu Hani'den doğma 1317 doğumlu Cuma Karakılıç (Özmodanlı) nın cezalarının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/103) (S. Sayısı : 277 ve 277 ye ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

7. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/163) (S. Sayısı : 188 ve 188 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

8. — Erzurum Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım, Hatay Milletvekili Talât Köseoğlu ve Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinin bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair

tüzük teklifleri ile İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, Millet Meclisi İçtüzüğünün 157 nci maddesinin tadili hakkında tüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu. (2/500, 2/503, 2/504, 2/596) (S. Sayısı : 481) [Dağıtma tarihi : 23 . 1 . 1968]

9. — Mardin eski Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 19 ve 19 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

10. — Siirt Milletvekili Süreyya Öner, Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 3 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/4; Cumhuriyet Senatosu 4/66) (Millet Meclisi S. Sayısı : 20 ve 20 ye 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 442) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

11. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/5; Cumhuriyet Senatosu 4/68) (Milet Meclisi S. Sayısı : 21 ve 21 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 523) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

12. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3658 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/30; Cumhuriyet Senatosu 4/73) (Millet Meclisi S. Sayısı : 237 ve 237 ye 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı ; 772, 772 ye 1 nci ve 2 nci ekler) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

13. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3656 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/33; Cumhuriyet Senatosu 4/71) (Millet Meclisi S. Sayısı : 238 ve 238 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 771, 771 e 1 nci ve 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

14. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar cetvelindeki 3657 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/32; Cumhuriyet Senatosu 4/72) (Millet Meclisi S. Sayısı : 239 ve 239 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 773, 773 e 1 nci ve 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

15. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar cetvelindeki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/31; Cumhuriyet Senatosu 4/76) (Millet Meclisi S. Sayısı : 240 ve 240 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 898) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

16. — Denizli Milletvekili Fuat Avcı'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/37) (S. Sayısı : 484) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

17. — Eski Urfa yeni Sakarya Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/48) (S. Sayısı : 485) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

18. — Adana Milletvekili Ali Bozdoğanoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/62) (S. Sayısı : 486) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

19. — Eski Urfa yeni Sakarya Milletvekili Kadri Eroğan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mü-

rekkep Karma Komisyonu raporu (3/71) (S. Sayısı : 487) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

20. — Giresun Milletvekili Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/76) (S. Sayısı : 488) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

21. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonr aporu. (3/77) (S. Sayısı : 489) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

22. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/79) (S. Sayısı : 490) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

23. — Antalya Milletvekili Hasan Fehmi Boztepe'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/86) (S. Sayısı : 491) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

24. — Eski Erzurum yeni Manisa Milletvekili Ertuğrul Akça ile Kayseri Milletvekili Vedat Âli Özkan'ın yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/90) (S. Sayısı : 492) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

25. — İzmir Milletvekili Mehmet Ali Aytaş'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/172) (S. Sayısı : 493) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

26. — Diyarbakır Milletvekili Metin Cizreli'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/177) (S. Sayısı : 494) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 1968]

27. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/254) (S. Sayısı : 495) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

28. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/262) (S. Sayısı : 496) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

29. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/315) (S. Sayısı : 497) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

30. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/323) (S. Sayısı : 498) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

31. — Çanakkale Milletvekili Cihad Babam'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/330) (S. Sayısı : 499) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

32. — Antalya Milletvekili Osman Yüksel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/338) (S. Sayısı : 500) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

33. — Kastamonu Milletvekili Ahmet Şevket Bohça'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/342) (S. Sayısı : 501) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

34. — Denizli Milletvekili Muzaffer Karan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/363) (S. Sayısı : 502) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

35. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/393) (S. Sayısı : 503) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

36. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/395) (S. Sayısı : 504) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

37. — Antalya Milletvekili Osman Yüksel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/403) (S. Sayısı : 505) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

38. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/404) (S. Sayısı : 506) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

39. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/405) (S. Sayısı : 507) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

40. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/427) (S. Sayısı : 508) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

41. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/448) (S. Sayısı : 509) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

42. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/449) (S. Sayısı : 510) ([Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

43. — İstanbul Milletvekili Abdurrahman Şeref Lâç ile Antalya Milletvekili Osman Yüksel'in yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/452) (S. Sayısı : 511) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

44. — Manisa Milletvekili Muammer Dirik'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/455) S. Sayısı : 512) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

45. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/475) (S. Sayısı : 513) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

46. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/476) (S. Sayısı : 514) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

47. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/480) (S. Sayısı : 515) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

48. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/481) (S. Sayısı : 516) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

49. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/482) (S. Sayısı : 517) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

50. — Manisa Milletvekili Muammer Dirik'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/484) (S. Sayısı: 518) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

51. — Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/485) (S. Sayısı: 519) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

52. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/486) (S. Sayısı: 520) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

53. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/487) (S. Sayısı: 521) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

54. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/502) (S. Sayısı: 522) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

55. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/513) (S. Sayısı: 523) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

56. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/514) (S. Sayısı: 524) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

57. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu raporu (3/515) (S. Sayısı : 525) [Dağıtma tarihi 8 . 2 . 1968]

58. — Trabzon Milletvekili Ahmet Çebi'nin, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/ 516) (S. Sayısı: 526) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

59. — Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/525) (S. Sayısı: 527) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

60. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/531) (S. Sayısı: 528) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

61. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/532) (S. Sayısı: 529) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

62. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/539) (S. Sayısı: 530) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

63. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/542) (S. Sayısı: 531) [Dağıtma tarihi: 8 . 2 . 1968]

64. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/546) (S. Sayısı : 532) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

65. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/547) (S. Sayısı : 533) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

66. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/548) (S. Sayısı : 534) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

67. — İzmir Milletvekili Osman Zeki Efeoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/550) (S. Sayısı : 535 [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

68. — Konya Milletvekili Selçuk Aytan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/579) (S. Sayısı : 536) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

69. — Antalya Milletvekili Osman Yüksel Serdengeçti'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/580) (S. Sayısı : 537) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

70. — Tokat Milletvekili Bedrettin Karaerkek'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/585) (S. Sayısı : 538) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

71. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/586) (S. Sayısı : 539) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

72. — Kastamonu Milletvekili Adil Aydın'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/590) (S. Sayısı : 540) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

73. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/593) (S. Sayısı : 541) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

74. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/595) (S. Sayısı : 542) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

75. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/596) (S. Sayısı : 543) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

76. — Kastamonu Milletvekili Ahmet Şevket Bohça'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/597) (S. Saısı : 544) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

77. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/601) (S. Sayısı : 545) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

78. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/602) (S. Sayısı : 546) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

79. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/603) (S. Sayısı: 547) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

80. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/604) (S. Sayısı : 548) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

81. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/611) (S. Sayısı : 549) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

82. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/615) (S. Sayısı : 550) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

83. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/636) (S. Sayısı : 551) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

84. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/664) (S. Sayısı : 552) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

85. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Kcmisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/665) (S. Sayısı: 553) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

86. — Sinop Milletvekili Mustafa Kaptan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/666) (S. Sayısı : 554) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

87. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/671) S. Sayısı: 555) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

88. — İstanbul Milletvekili Tekin Erer'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/675) (S. Sayısı : 556) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

89. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/676) (S. Sayısı : 557) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

90. — Siirt Milletvekili Abdülhalim Aras'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/679) (S. Sayısı : 558) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

91. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/53) (S. Sayısı : 562) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

92. — Sakarya Milletvekili Hami Tezkan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/64) (S. Sayısı : 563) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

93. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/81) (S. Sayısı : 564) [Dağtıma tarihi : 8 . 2 . 1968]

94. — Antalya Milletvekili H. Fehmi Boztepepe'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/87) (S. Sayısı : 565) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

95. — Ankara Milletvekili Ahmet Dallı'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/104) (S. Sayısı : 566) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

96. — Ankara Milletvekili A. Rıza Çetiner'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/362) (S. Sayısı : 567) [Dağtıma tarihi : 8 . 2 . 1968]

97. — İstanbul Milletvekili Osman Özer'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/369) (S. Sayısı : 568) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

98. — Bingöl Milletvekili Cemal Yavuz'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/447) (S. Sayısı : 569) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

99. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/684) (S. Sayısı : 570) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

100. — Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/685) (S. Sayısı : 571) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

101. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/686) (S. Sayısı : 572) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

102. — Trabzon Milletvekili Ahmet Çebi'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/700) (S. Sayısı : 573) ([Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

103. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/706) (S. Sayısı : 574) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

104. — Kayseri Milletvekili Mehmet Yüceler'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu raporu (3/707) (S. Sayısı : 575) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

105. — Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/708) (S. Sayısı : 576) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

106. — İzmir Milletvekili Lebit Yurdoğlu, Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/709) (S. Sayısı : 577) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

107. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/741) (S. Sayısı : 578) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

108. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/742) (S. Sayısı : 579) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

109. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/743) (S. Sayısı : 580) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

110. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/744) (S. Sayısı : 581) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

111. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/745) (S. Sayısı : 582) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

112. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/746) (S. Sayısı : 583) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

113. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/747) (S. Sayısı : 584) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

114. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/749) (S. Sayısı : 585) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

115. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep

Karma Komisyon raporu (3/750) (S. Sayısı : 586) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

116. — İstanbul Milletvekili Orhan Seyfi Orhon'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başkakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/751) (S. Sayısı : 587) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

117. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/752) (S. Sayısı : 588) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

118. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/753) (S. Sayısı : 589) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

119. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/754) (S. Sayısı : 590) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

120. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ile Denizli Milletvekili Muzaffer Karan'ın, yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/756) (S. Sayısı : 591) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

121. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/762) (S. Sayısı : 592) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

122. — Ankara Milletvekili Hüseyin Balan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/763) (S. Sayısı : 593) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

123. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/764) (S. Sayısı : 594) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

124. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/766) (S. Sayısı : 595) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

125. — Çanakkale Milletvekili Muammer Baykan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/774) (S. Sayısı : 596) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

126. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/775) (S. Sayısı : 597) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

127. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/776) (S. Sayısı : 598) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

128. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/781) (S. Sayısı : 599) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

129. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/782) (S. Sayısı : 600) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

130. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/783) (S. Sayısı : 601) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

131. — İstanbul Milletvekili Tekin Erer'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hak-

kında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/784) (S. Sayısı : 602) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

132. — Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/785) (S. Sayısı : 603) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

133. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/789) (S. Sayısı : 604) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

134. — Malatya Milletvekili Hamit Fendoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/790) (S. Sayısı : 605) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

135. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/793) (S. Sayısı : 606) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

136. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/794) (S. Sayısı : 607) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

137. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/805) (S. Sayısı : 608) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

138. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/806) (S. Sayısı : 609) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

139. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/807) (S. Sayısı : 610) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

140. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/808) (S. Sayısı : 611) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

141. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/809) (S. Sayısı : 612) [Dağıtma tarihi : 8. 2 . 1968]

142. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/810) (S. Sayısı : 613) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1968]

143. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, evi olmıyan köylü vatandaşlara ev yeri verilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (2/365) (S. Sayısı : 651) [Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1968]

× 144. — Petrol Dairesi Başkanlığının 1965 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Petrol Dairesi Başkanlığı 1965 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/815, 1/349) (S. Sayısı : 661) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1968]

× 145. — Ceza ve Islâh Evleri ile İş Yurtları döner sermaye saymanlıklarının 1959 ve 1960 yılları bilânçolarının sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/410, 3/478) (S. Sayısı : 662) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1968]

146. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/865) (S. Sayısı : 663) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1968]

147. — Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hakkı Esatoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Ana-

yasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/819) (S. Sayısı : 664) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

148. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/820) (S. Sayısı : 665) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

149. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/821) (S. Sayısı : 666) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

150. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/827) (S. Sayısı : 667) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

151. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/830) (S. Sayısı : 668) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

152. — Trabzon Milletvekili Osman Turan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/834) (S. Sayısı : 669) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

153. — Ankara Milletvekili Kâzım Coşkun'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyn raporu. (3/839) (S. Sayısı : 670) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

154. — Hakkâri Milletvekili Ali Karahan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/840) (S. Sayısı : 671) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

155. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Basbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/856) (S. Sayısı : 672) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

156. — Maraş Milletvekili Hacı Ahmet Özsoy'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/863) (S. Sayısı : 673) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1968]

157. — 6234 sayılı köy enstitüleri ile ilköğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/89; Cumhuriyet Senatosu 1/753) (Millet Meclisi S. Sayısı : 127 ye 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 980) [Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1968]

158. — Ankara ve İstanbul şehirlerine içme, kullanma ve endüstri suyu temini hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ve 9 arkadaşının kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/197, 2/235; Cumhuriyet Senatosu 1/815) (Millet Meclisi S. Sayısı : 209 a 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1068 ve 1068 e ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

159. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Arslan Bora ve 5 arkadaşının, 444 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/404; Cumhuriyet Senatosu 2/228) (Millet Meclisi S. Sayısı : 281 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı: 1000 ve 1000 e ek [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

160. — Kayseri Milletvekili Atıf Hacıpaşaoğlu ve 13 arkadaşının, rulet, tilt, langırt ve benzeri oyun alet ve makinaları hakkında kanun teklifi ile Hakkâri Milletvekili Ali Karahan, Cumhuriyet Senatosu Üyesi Muzaffer Alankuş ve Cumhuriyet Senatosu eski üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türk Ceza Kanununun 567 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun

teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Millî Eğitim Komisyonu raporu. (Milet Meclisi 2/301. 173, 178, 180; Cumhuriyet Senatosu 2/234) (Millet Meclisi S. Sayısı : 307 ye 2 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1093) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

161. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek Adana Ziraat Fakültesi kuruluş kadroları kanunu tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/398; Cumhuriyet Senatosu 1/873) (Millet Meclisi S. Sayısı : 441 e 2 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1104) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

162. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliğe dair Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/670, 2/672; Cumhuriyet Senatosu 2/242) (Millet Meclisi S. Sayısı : 678 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1117) [Dağıtma tarihi : 2 . 4 . 1968]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Avukatlık kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 7 arkadaşı, Konya Milletvekili Fakih Özfakih ve 21 arkadaşı ve Eskişehir Milletvekili İsmet Angı ve 2 arkadaşının Avukatlık kanunu teklifleri ile Çalışma ve Adalet komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/313, 2/1, 2/54, 2/445) (S. Sayısı : 324 ve 324 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 21 . 12 . 1967]

× 2. — Kooperatifler kanun tasarısı ile Konya Milletvekili Fakih Özfakih ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 23 arkadaşının, Kooperatifler kanunu teklifi ve Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Kooperatifler kanunu teklifi ve Tarım, Adalet, Ticaret ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/151, 2/53, 2/232) (S. Sayısı : 351 ve 351 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 21.12.1967]

3. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 10 arkadaşı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/75) (S. Sayısı : 132 ve 132 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

4. — Halk Bankası ve halk sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/200, 2/171) (S. Sayısı : 257 ve 257 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

× 5. — Kanun ve kararnameler icabı olarak 1960 yılı sonuna kadar Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri nezdinde tekevvün eden Hazine alacaklarının terkini hakkında kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 279 ve 279 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

× 6. — Toprak ve su kaynaklarını geliştirme birlikleri kanunu tasarısı ve Köy İşleri ve Plân komisyonları raporları (1/206) (S. Sayısı : 291 ve 291 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

7. — Cumhuriyet Senatosu Başkanvekili Fikret Turhangil ve 4 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Memur ve İçhizmetler Teşkilâtı kanunu teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/508) (S. Sayısı : 296 ve 296 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 .1967]

8. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 31 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/176) (S. Sayısı : 300 ve 300 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

9. — 3530 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi bâzı maddelerinin kaldırılma-

sı ve bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ile 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununa ek 4047 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması, 6 ncı maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir ek madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/153, 1/321) (S. Sayısı : 308 ve 308 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967]

× 10. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türkiye Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkında 8 . 6 . 1933 tarih ve 2284 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/170) (S. Sayısı : 431 ve 431 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967)

11. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 432 ve 432 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 12 . 1967)

× 12. — Cezaların infazı sırasında ve infazdan sonraki korunmaya ait kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 135 ve 135 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967)

× 13. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, 2834 sayılı Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hakkındaki Kanunun 19 ve 21 nci maddelerine fıkralar eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/16, 2/177) (S. Sayısı : 290 ve 290 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 .1967]

14. — Emekli sandıklariyle mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları kanunlarına tabi hizmetlerin birleştirilmesi hakkındaki kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Çalışma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/56) S. Sayısı : 429 ve 429 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967]

15. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Hüsnü Dikeçligil ve 69 arkadaşının, Kore Savaşına katılan Mehmet Mirzaoğlu 1928 doğumlu Hacı Altıner'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/355) (S. Sayısı : 433 ve 433 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967]

16. — Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/363) (S. Sayısı: 443 ve 443 e 1 nci ek)]Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1967]

17. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve 10 arkadaşının Erzurum'un Şenkaya eski Erkek köyü öğretmeni Ziya Tan kızı Mübeccel Morkoç hakkında 4547 sayılı Kanunun (E) bendi gereğince meslekten ihraci hakkında Millî Eğitim Bakanlığınca verilen disiplin cezasının kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/219) (S. Sayısı : 282 ve 282 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1967]

18. — Umumi Hıfzısıhha Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Tarım ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/180) (S. Sayısı : 467) [Dağıtma tarihi 27 . 12 . 1967]

19. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/379) (S. Sayısı : 468) [Dağıtma tarihi : 12 . 1 . 1968]

20. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 22 . 3 . 1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları. (2/259) (S. Sayısı : 471) [Dağıtma tarihi : 12 . 1 . 1968]

21. — Tütün Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği Kanun tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 18 arkadaşının, Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği kanun teklifi ve Tarım, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/208), (2/18) (S. Sayısı: 236 ve 236 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 16 . 1 . 1968]

× 22. — Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Osman Saim Sarıgöllü ve 11 arkadaşının, Devlet Operası Kuruluşu hakkında kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/333, 2/199) (S. Sayısı : 273 ve 273 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16.1.1968]

× 23. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, 1 maddenin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/332) (S. Sayısı · 274 ve 274 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16.1.1968]

24. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 10 arkadaşının Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/8) (S. Sayısı : 275 ve 275 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi: 16 . 1 . 1968)

25. — Serbest malî müşavirlik kanunu tasarısı ve Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/166) (S. Sayısı : 325 ve 325 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 16 1 . 1968]

26. — Jandarma Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/217) (S. Sayısı : 294 ve 294 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

27. — Kayseri Milletvekili Mehmet Ateşoğlu'nun 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (C) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/288) (S. Sayısı 309 ve 309 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

28. — Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (2/511) (S. Sayısı : 477) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1968]

29. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/408) (S. Sayısı : 478) [Dağıtma tarihi : 18 . 1 . 1968]

30. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek Kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/413) (S. Sayısı : 479) [Dağıtma tarihi : 18 . 1 . 1968]

× 31. — Su ürünleri kanunu tasarısı ile cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine, Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin, Su ürünleri kanunu teklifleri ve Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/190, 2/26, 2/42, 2/83) (S. Sayısı : 210 ve 210 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 26 . 1 . 1968]

32. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Âli Türker ve 6 arkadaşının Tarım Bakanlığı Teşkilâtında çalışan hayvan sağlığı memurlarına ödenek verilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (2/561) (S. Sayısı : 561) [Dağıtma tarihi : 1 . 2 . 1968]

× 33. — Gümrük kanunu tasarısı ve Ticaret, Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet. Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/195) (S. Sayısı : 287 ve 287 ye 1 nci ek [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 34. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/69) (S. Sayısı : 330 ve 330 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

× 35. — Nüfus kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/70) (S. Sayısı : 331 ve 331 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

36. — Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkındaki Kanunun 23 ve 28 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Tarım ve İçişleri komisyonları raporları (1/173) (S. Sayısı : 614) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

37. — Adana Milletvekili Turhan Dilligil'in, 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Turizm ve Tanıtma ve Plân komisyonları raporları (2/351) (S. Sayısı : 621) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

38. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve Ankara Milletvekili İlyas Seçkin'in, 15 Temmuz 1963 tarih ve 275 sayılı Kanunun 35 nci maddesinin bir fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629) (S. Sayısı : 623) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

39. — Çorum Milletvekili Ahmet Uysal ve 12 arkadaşının, Tarım Bakanlığının muhtelif kademelerinde hizmet gören bölge ziraat okulları mezunu personele mahrumiyet yeri ödeneği verilmesi hakkında kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (2/498) (S. Sayısı : 625) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1968]

40. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenleştirme «Rehabilitasyon» tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 641 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/454) (S. Sayısı : 633) [Dağıtma tarihi : 13 . 2 . 1968]

41. — Abana ve Bozkurt adları ile iki ilçe kurulması hakkında kanun tasarısı ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 173 arkadaşının, Kastamonu ilint bağlı (Bozkurt) adı ile bir ilçe kurulmasına ait kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bozkurt adiyle bir ilçe kurulması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/446, 2/557, 2/592) (S. Sayısı : 634) [Dağıtma tarihi : 13 . 2 . 1968]

× 42. — Konut kanunu tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 13 arkadaşının, Konut kanunu teklifi ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/266, 2/17) (S. Sayısı : 435 ve 435 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1968]

× 43. — Arsa Ofisi kanun tasarısı ve Adalet, Ticaret, İçişleri, Maliye, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/157) (S. Sayısı : 440 ve 440 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15.2.1968]

44. — 931 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Çalışma ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/471) (S. Sayısı : 652) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1968]

× 45. — 26 Şubat 1966 tarihinde Bern'de imzalanan yolcuların ölmeleri ve yaralanmaları halinde demiryollarının sorumluluğu ile ilgili 25 Şubat 1961 tarihli, 539 sayılı Kanunla kabul edilen Demiryolları ile yolcu ve bagaj taşımalarına mütaallik Milletlerarası Andlaşmaya (CIV) ek Andlaşmanın, protokollerinin ve nihai Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/423) (S. Sayısı : 653) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1968]

46. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 38 sayılı Anayasa nizamını, Millî Güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkındaki Kanunun yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi (2/380) (S. Sayısı : 654) [Dağıtma tarihi : 20 . 2 . 1968]

47. — Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/443) (S. Sayısı : 659) [Dağıtma tarihi : 27 . 2 . 1968]

× 48. — Tütün ve tütün tekeli kanunu tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Tütün ziraati kanunu teklifi ve Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu ile Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Tütün ve tütün tekeli kanunu teklifi ve Tarım, Ticaret, İçişleri, Adalet, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/205, 2/198, 2/362) (S. Sayısı : 674) [Dağıtma tarihi : 19 . 3 . 1968]

× 49. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bâzı hükümlerinin ertelenmesine ve bu kanuna geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi. (2/344) (S. Sayısı : 675) [Dağıtma tarihi : 21 . 3 . 1968]

50. — Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 11 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporu (1/485) (S. Sayısı : 676) [Dağıtma tarihi : 27 . 3 . 1968]

51. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/481) (S. Sayısı : 677) [Dağıtma tarihi : 28 . 3 . 1968]

× 52. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu. (2/367) (S. Sayısı : 436 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

53. — Kars Milletvekili Abbas Çetin'in, gece öğretimi yapan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve diğer personele ek ücret verilmesine dair 707 sayılı Kanunun 2 ve 3 ncü maddelerini değiştiren ve bir madde ilâve eden kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/559) (S. Sayısı : 679) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

54. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, 8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları (2/624) (S. Sayısı : 680) [Dağıtma tarihi : 29 . 3 . 1968]

× 55. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları. (1/392) (S. Sayısı : 681) [Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1968]

56. — Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Kozan'ın İmamoğlu nahiyesinde Sarıçam adı ile bir ilçe kurulmasına dair kanun teklifi (2/472) (S. Sayısı : 682) [Dağıtma tarihi : 30 . 3 . 1968]

× 57. — Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 29 arkadaşının, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları kurulmasına ve 6235 ve 7303 sayılı kanunların yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar, Tarım, Bayındırlık, Adalet ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (2/413) (S. Sayısı : 448 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1968]

× 58. — Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasasının 24 ve 25 nci maddelerini değiştiren metinlerin onayı hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/409) (S. Sayısı : 684) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1968]

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 432

Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/124)

Millet Meclisi Başkanlığına

6831 sayılı Orman Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair Kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi arz ve istarham ederiz. **2 . 12 . 1965**

Kastamonu Milletvekili *S.-Keskin*	Kastamonu Milletvekili *M. Akdoğanlı*	Kastamonu Senatörü *M. Çamlıca*	Kastamonu Milletvekili *A. Ş. Bohça*
Bolu Milletvekili *A. Çakmak*	Bursa Milletvekili *C. Külâhlı*	Zonguldak Milletvekili *F. Fırat*	İçel Milletvekili *M. Arıkan*
	Denizli Milletvekili *R. Şenel*	Ankara Milletveklii *H. T. Toker*	

GEREKÇE

Türkiye'mizde bugün nüfusumuzun 1/3 ne tekabül eden takriben 10 milyon vatandaşımız orman içinde veya civarında bulunan köylerde yaşamaktadır. Tatbikatta, Orman Kanunumuzun vatandaş lehine sağladığı imkânlar her zaman günü gününe yerine getirilmediği için pek çok vatandaşımız istemiyerek ve bazan da iktisadi zaruretler neticesinde orman suçu işlemektedir. Türkiye'mizde fakir orman köylüsü aleyhine açılan binlerce kamu dâvasına orman idaresi çok kere matbu olarak bastırılmış bir dilekçe ile müdahale etmekte ve dâvayı hiç takip etmemiş olsa bile mahkemelerce dosya da sadece idare avukatının vekâletnamesinin bulunması ve müdahil sıfatını iktisabeylemiş olması hususu orman suçlusunun ayrıca ücreti vekâletle de mahkûmiyetine karar verilmesini zorunlu kılmaktadır. Tatbikatta ekseriya tecil olunan veya cüzi ceza mahkûmiyetini icabettiren basit bir orman suçu için, iktisaden esasen perişen olan köylümüzün yüksek miktarlara baliğ olan ücreti vekâlet ödemeye mahkûm olması mağduriyetini daha da artırmaktadır. Kaldı ki, yukarda da arz olunduğu üzere idarenin avukatları açılan kamu dâvasına sadece bir matbu müdahale dilekçesi vermekle iktifa etmekte, dâva kendiliğinden yürüyerek idare avukatının ücreti haklı kılacak bir mesaisi de umumiyetle sebketmemektedir. Teklif, esasen çok güç şartlar altında hayatını idare ettirmeye çalışan orman köylüsünün ücreti vekâlet ödemek zaruretiyle yeniden orman suçu işlemesini önlemeyi de istihdaf etmektedir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/124
Karar No. : 26

1 . 2 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığımızca komisyonumuza havale buyurulan, Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, «6831 sayılı Orman Kanununa ğeçici bir madde eklenmesine dair» kanun teklifi, ko-

misyonumuzun, Adalet Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de hazır bulunduğu oturumda tetkik ve müzakere olundu.

Kanun teklifi, 6831 Sayılı Orman Kanununa muhalefette bulunanlar hakkında açılan kamu dâvası neticesinde mahkemece mahkûm edilenlere, idare lehine her ne suretle olursa olsun vekâlet ücreti yükletilemiyeceği hükmünü istihdaf etmektedir.

Teklif ve gerekçesi, memleket realiteleri göz önünde bulundurulduğunda prensibolarak uygun mütalâa edilmiş, ancak vekâlet ücretinin topyekûn kaldırılması benimsenmiyerek bir nisbetin kabulü zaruri görülmüştür.

Esas itibariyle Orman Kanununun şümulüne giren suçlar, re'sen takibi müstelzim suçlardır. C. Savcılığınca açılan kamu dâvalarına Orman İdaresince yapılan müdahale suçun subuta erdirilmesinden ziyade, uğranılan zararın ayrıca hukuk mahkemesine müracaata hacet kalmaksızın ceza dâvasını sonuçlandıracak kararda hüküm altına alınması amacını gütmektedir. Orman suçlarının takibi hakkındaki usûl, bu suçların sübutunda müdahil Orman İdaresi vekilinin herhangi bir faaliyetini gerektirmemektedir. İdare tarafından müdahale edilen ceza dâvalarında idarenin zararı ve varsa vekili için avukatlık asgari ücret tarifesine göre tesbit ve takdir edilen vekâlet ücretleri mahkûm edilen suçluya yükletilmektedir. Vekâlet ücretinin, hükmedilen tazminatla ilgili olanı nispîdir. Sırf ceza dâvasiyle ilgili olan maktu vekâlet ücreti, hükmedilen cezaların genel seviyesinin çok üstünde kalmakta, köyde yaşıyan vatandaşlar için ağır bir külfet teşkil etmektedir.

Ormanların korunması bakımından önleyici olacağı, yolundaki iddialara esas gösterilebilecek bulunan bu külfet, aslında ekonomik ve sosyal zorunluklarla işlenen orman suçlarını aksine artıracak nitelikte ve ağırlıktadır. Realitelere uygun bir nisbetin tâyini, vekâlet ücretinin tahsil edilebilme imkânlarını artıracağından idare avukatlarını da tatmin edecektir.

Yukarıda zikredilen sebepler muvacehesinde, Komisyonumuzca metin, 6831 sayılı Kanuna ek bir madde olarak idare lehine takdir edilecek maktu vekâlet ücreti, dâvanın mahiyeti ve avukatın sepkeden mesaisi nazara alınmak suretiyle avukatlık asgari ücret tarifesinde yazılı asgari miktarının yarısını geçmemek üzere takdiren hükmolunur, şeklinde düzenlenmiş, değişikliğe Adalet Bakanlığı temsilcisi ve hazır bulunan teklif sahipleri de katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Havalesi gereğince Tarım Komisyonuna tevdi edilmek üzere işbu rapor saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Kars	Kastamonu	Niğde
İ. H. Tekinel	*A. A. Çetin*	*S. Keskin*	*Y. Arıbaş*
Aydın	Bingöl	Burdur	Elâzığ
R. Özarda	*C. Yavuz*	İ. H. Boyacıoğlu	*K. Nedimoğlu*
		İmzada bulunamadı.	
Hakkâri	İçel	İzmir	Kayseri
A. Karahan	C. Kılıç	M. Uyar	C. Nayman
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Kırklareli	Samsun	Tokat	Çorum
M. Atagün	*O. Şahinoğlu*	*O. Hacıbaloğlu*	*A. Topçubaşı*
	Tokat	Van	
	F. Alacalı	*M. S. Yıldız*	
	İmzada bulunamadı		

Tarım Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Tarım Komisyonu
Esas No. : 2/124
Karar No. : 14

3 . 4 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, ilgili bakanlıklar temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde teklif gerekçesinde ve Adalet Komisyonu raporunda tafsilen belirtilmiş bulunan hususlar prensip itibariyle komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Maddelerin görüşülmesinde Adalet Komisyonunun raporunda serd edilen mucip sebeplerle teklif metninde yapılmış olan değişiklik komisyonumuzca da, memleket realitelerine daha uygun olacağı mütalâa edilerek, adı geçen komisyon tadil metninin aynen benimsenmesine ve Adalet Komisyonunun tadili veçhile teklifin kabul edilmesine karar verildi.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	
Kocaeli	Denizli	Urfa	Afyon Karahisar
Sedat Akay	*N. Salih Baydil*	*Ramazan Tekeli*	*Mehmet Göbekli*
Erzurum	Eskişehir	Hakkâri	Hatay
Muhalifim.	*Hayri Başar*	*Ali Karahan*	Yahya Kanbolat
Adnan Şenyurt			İmzada bulunamadı
İstanbul	Malatya	Manisa	Maraş
Osman Özer	Lûtfi Evliyaoğlu	*Nahit Yenişehirlioğlu*	*Hüseyin Yaycıoğlu*
	İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
	Yozgat	Kastamonu	
	Turgut Nizamoğlu	*İ. Hakkı Yılanlıoğlu*	

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. 2/124
Karar No. 94

7 . 7 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale edilen, Kastamonu Miletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve teklif hakkında önceden havale edildiği Tarım ve Adalet komisyonlarınca düzenlenen raporlar ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi:

Kanun teklifi, 6831 sayılı Orman Kanununa muhalefette bulunanlar hakkında açılan kamu dâvası sonucu yargı organlarınca mahkûm edilenlere, her ne surette olursa olsun idare lehine vekâlet ücreti yükletilemiyeceği hükmünü öngörmektedir.

Teklif, genel olarak, memleket realiteleri göz önünde bulundurulduğunda prensip olarak benimsenmiş;

Ancak, Adalet Komisyonu raporunda da olduğu gibi vekâlet ücretinin tümünün değil de, kaldırmanın bir oran dâhilinde yapılması uygun mütalâa edilmiştir.

Şöyle ki;

Ormanların korunması bakımından önleyici olduğu yolunda iddia edilen bu külfet, aslında, ekonomik ve sosyal zorunluklarla işlenen orman suçlarını, aksine artıracak nitelikte ve ağırlıktadır.

Diğer taraftan bahis konusu dâvalar, esasen re'sen takibi gereken kamu dâvalarıdır. Cumhuriyet Savcılarınca açılan bu kamu dâvalarına orman idaresi, suçun sübuta erdirilmesinden ziyade sırf şahsi hak yönünden ayrıca hukuk mahkemesine müracaata lüzum kalmaması için müdahil olarak iştirak etmektedir. Bu itibarla suçun sübutunda orman idaresi vekilinin bir faliyeti hemen hiç olmamaktadır. Hattâ idare avukatı dâvayı hiç takibetmemiş olsa dahi, mahkeme dosyasında idare avukatının müdahil dilekçesinin bulunması, mahkemece avukatlık asgari ücret tarifesine göre maktu vekâlet ücretine hükmolunmasını gerektirmektedir.

Tatbikatta, pekçok zaman tecil olunan veya pek az ceza mahkûmiyeti ile neticelenen bu dâvalarda, hükmolunan maktu vekâlet ücreti, ceza aslının hemen daima çok üstünde olmakta ve esasen iktisaden zayıf olan köylünün mağduriyetine sebebolduğu gibi, suçun tekerrürüne de vesile teşkil etmektedir.

Vekâlet ücretinin hükmedilen tazminatla ilgili olanı nispîdir. Bu itibarla teklifin idare hukuku ve avukatın mesaisinin karşılığını önliyen bir tarafı yoktur.

Devlet gelir ve giderleri ile doğrudan doğruya veya dolayısiyle bir ilgisi de bulunmıyan kanun teklifi, Adalet Komisyonunca yapılan değişiklikle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*

Adıyaman	Ankara	Eskişehir	Giresun
M. A. Atalay	İ. Seçkin	*M. İ. Angı*	İ. E. Kılıçoğlu
	İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı

Gümüşane	İstanbul	İzmir	Kayseri
S. Savacı	*N. Eroğan*	İ. Gürsan	*A. A. Hacıpaşaoğlu*
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı	

Kütahya	Nevşehir	Ordu	Trabzon
M. Erez	*A. B. Numanoğlu*	*A. H. Onat*	*A. İ. Birincioğlu*

Trabzon	Uşak
Söz hakkım mahfuzdur	*O. Dengiz*
A. R. Uzuner	

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ KESKİN VE 9 ARKADAŞININ TEKLİFİ

6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun

MADDE 1. — 6831 sayılı Orman Kanununa aşağıdaki muvakkat 7 nci madde eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 7. — Bu kanuna muhalif harekette bulundukları için haklarında kamu dâvası açılıp mahkemece mahkûm edilenler hakkında (Orman idaresince müdahil dâvacı olarak dâvası avukat marifetiyle takibolunmuş olsa dahi) idare lehine her ne suretle olursa olsun vekâlet ücreti hükmedilemez.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonunun değiştirişi	Tarım Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
6831 sayılı Orman Kanununa bir madde eklenmesine dair kanun teklifi	*6831 sayılı Orman Kanununa bir madde eklenmesine dair kanun teklifi*	*6831 sayılı Orman Kanununa bir madde eklenmesine dair kanun teklifi*
MADDE 1. — 6831 sayılı Orman Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir :	**MADDE 1.** — Adalet Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 1.** — Adalet Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
EK MADDE 1. — Bu kanunun kapsamına giren suçlardan dolayı açılmış olup, orman idaresince müdahil sıfatı ile ve avukat marifetiyle takibedilen ceza dâvalarında idare lehine takdir edilecek maktu vekâlet ücreti, dâvanın mahiyeti ve avukatın sebk eden mesaisi nazara alınmak suretiyle avukatlık asgari ücret tarifesinde yazılı asgari miktarının yarısını geçmemek üzere takdiren hükmolunur.		
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2.** — Adalet Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 2.** — Adalet Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 3.** — Adalet Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	**MADDE 3.** — Adalet Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 432 e | nci ek

Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının, 6831 sayılı Orman Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/124)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/124
Karar No. : 366

12 . 12 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İkinci toplantı yılında gündeme girip de görüşülemiyen ve komisyonumuza iade olunan «Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 9 arkadaşının 6831 sayılı Orman Kanununa bir madde eklenmesine dair kanun teklifi» hakkında evvelce düzenlenen 7 . 7 . 1967 tarih ve 94 sayılı rapor, komisyonumuzun 6 . 12 . 1967 tarihli ve 3 ncü Birleşiminde görüşülerek, aynen takabbül edilmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Sakarya	Bolu	Adıyaman
İ. Sezgin	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	*M. A. Atalay*
Ankara	Ankara	Aydın	Balıkesir
İ. S. Hatipoğlu	*M. K. Yılmaz*	*M. Ş. Koç*	*E. Güreli*
Eskişehir	Gümüşane	İstanbul	İstanbul
İ. Angı	*S. Savacı*	*N. Eroğan*	M. Güven
			İmzada bulunamadı.
İzmir	İzmir	Kayseri	Kütahya
İ. Gürsan	*L. Yurdoğlu*	*A. Hacıpaşaoğlu*	*M. Erez*
Niğde	Rize	Samsun	Trabzon
R. Soyer	*C. Yalçın*	*Y. Akal*	*A. İ. Birincioğlu*
	Trabzon	Yozgat	
	A. R. Uzuner	N. Tanrıdağ	
		İmzada bulunamadı.	

Dönem : 2
Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 436 ya | nci ek

Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/367)

15 . 11 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde hüküm süren kuraklık sırasında muhtaç halka dağıtılan yiyecek buğday bedellerinin terkini hakkında hazırladığımız kanun teklifi gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygiyle arz ederiz.

14 . 11 . 1966

Kars Senatörü
Mehmet Hazer

Erzurum Milletvekili
Adnan Şenyurt

GEREKÇE

Bilindiği gibi, 1961 yılında Kars, Erzurum çe Ağrı illerinde ekinlere, ota ve hayvanlara büyük zararlar veren şiddetli bir kuraklık olmuştu. Bu yüzden adı geçen illerde yiyecek ve yem sıkıntısı tahammül edilemez bir hal almıştı. Bu durum yetkili kurulların raporları ile de tesbit edilmiş ve Hükümetçe yiyecek yardımı yapılmasına lüzum ve zaruret görülmüştü. Yapılan bu yiyecek yardımının ilk kafilesi büsbütün muhtaç ve hattâ aç durumda olana yapılmıştı. Bu ilk yardım borçlandırma suretiyle dağıtılmış bilâhara yardımın tamamının bedelsiz olarak verilmesi bir emri zaruri haline gelmişti. Hükümet de bu zarureti takdir ederek mütaakıp dağıtımı bedelsiz yapmıştır.

Şimdi adı geçen illerde, çok muhtaç durumda olan halka yapılan bu yiyecek buğday bedellerinin haczen tahsiline başlandığı anlaşılmaktadır. Halbuki yukarda da arz edildiği veçhile yapılan ilk yardım çok muhtaç durumda olan ve ödeme imkânı bulunmıyan halka yapılmıştı. Daha sonra yapılan yardımlar ise nisbeten müsait durumda olanlara yapılmıştı. Bu eşitsizlik ve imkânsızlığın göz önünde bulundurulması aynı zamanda hakkaniyet icabıdır. Bu sebeple hazırladığımız kanun teklifimizi Yüksek Meclislerin takdir ve tasviplerine saygiyle sunarız.

4 . 3 . 1968

Sayın Başkanlığa

1961 yılında Doğu - Anadolu'da vukubulan kuraklık sebebiyle muhtaç çiftçiye dağıtılmış olan bir kısım buğday bedellerinin terkini hususunda Kars Senato Üyesi Mehmet Hazer ile birlikte Yüce Meclise takdim kılınmış bulunan kanun teklifimiz, halen Bütçe ve Plân Komisyonunda bulunduğundan şifahen arz edeceğim sebeplere binaen teklifin gündeme alınarak müzakeresini saygiyle arz ve talebederim.

Erzurum Milletvekili
Adnan Şenyurt

Bütçe Plân Komisyonu tezkeresi

4 . 12 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin iki defa görüşülecek işler bölümünde yer alan Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkındaki kanun teklifinin, geçen toplantı yılı içinde havale edildiği Ticaret Komisyonu tarafından süresi içinde görüşülüp karara bağlanmamış olması sebebiyle İçtüzüğün 36 ncı maddesine istinaden teklifin sahibi tarafından gündeme alınıp müzakere edilmesi talebedilmiş ve bu istek Genel Kurulca tasvibedilmiş ise de, konu esas itibariyle ve nihai olarak Komisyonumuzun ihtısasına taallûk eden ve Komisyonumuzca tetkiki gereken hususlardan bulunması hasebiyle sözü geçen kanun teklifinin Komisyonumuza havalesini arz ve teklif ederim.

Bütçe Plân Komisyonu Başkanı
Aydın Milletvekili
İsmet Sezgin

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/367
Karar No. : 130

26 . 3 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu komisyonumuza havale edilen (Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt ve Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi Mehmet Hazer'in, 1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında kanun teklifi) ilgili Hükümet temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda görüşüldü :

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde şiddetli kuraklık sebebiyle tarım mahsulleri büyük ölçüde zarar görmüş, dolayısiyle söz konusu illerde yiyecek ve yem sıkıntısı tahminin üstünde tahammül edilmez bir hal almıştı. Yetkili kurulların raporları ile de tesbit edilen bu durum Hükümetçe, mahallinde yardım yapılması kararlaştırılmış ve gönderilen ilk parti yiyecek yardımı, çok mustar durumda olanlara ve borçlandırılmak suretı ile dağıtılmıştı. Bilâhara, yapılan yardımların tamamının bedelsiz olarak verilmesi zarureti hâsıl olmuş ve tatbikatta bu şekilde olmuştu.

Şimdi ise birinci parti olarak borçlandırılmak suretiyle yapılan yardım bedellerinin haczen tahsili cihetine gidildiği anlaşılmaktadır. Aynı bölge halkına aynı sebeple yapılan yardımların bir kısmının bedelsiz, bir kısmının bedel karşılığı olması bâriz bir eşitsizlik örneğidir.

Bu bâriz eşitsizliği ortadan kaldırmayı öngören kanun teklifi tüm olarak komisyonumuzca müspet mütalâa edilerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir :

Söz konusu illerde vâkı kuraklık dolayısiyle dağıtılan yemeklik buğday meyanında bir kısım da yemlik hububat dağıtıldığından, tatbikatta her hangi bir yanlışlığa mahal bırakılmaması için kanun başlığı, (... dağıtılan) kelimesinden sonra (yemeklik ve yemlik hububat) ibaresi ilâve edilmek suretiyle değiştirilmiş, kanun başlığında yapılan bu değişikliğe paralel olarak 1 nci madde metninde de aynı ibare ilâvesi suretiyle değişiklik yapılarak. 2 nci ve 3 ncü maddeler ise teklifteki şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Ankara	Balıkesir	Balıkesir	Burdur
M. K. Yılmaz	*E. Güreli*	*F. İslimyeli*	*İ. H. Boyacıoğlu*
Elâzığ	Erzurum	Eskişehir	Gümüşane
K. Nedimoğlu	*C. Önder*	*İ. Angı*	*S. Savacı*
İstanbul	İstanbul	İstanbul	Kayseri
S. Aren	*N. Eroğan*	*M. Güven*	*A. Hacıpaşaoğlu*
Sinop	Trabzon	Trabzon	
H. İşgüzar	*A. İ. Birincioğlu*	*A. R. Uzuner*	
İmzada bulunamadı			

ERZURUM MİLLETVEKİLİ ADNAN ŞENYURT VE CUMHURİYET SENATOSU KARS ÜYESİ MEHMET HAZER'İN KANUN TEKLİFİ

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan buğday bedellerinin terkini hakkında Kanun

MADDE 1. — 1961 yılında kuraklıktan zarar gören Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç halka dağıtılan yiyecek buğday bedellerinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil olamıyanlar terkin olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1961 yılında Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç durumda olan halka dağıtılan yemeklik ve yemlik hububat bedellerinin terkini hakkında Kanun

MADDE 1. — 1961 yılında kuraklıktan zarar gören Kars, Erzurum ve Ağrı illerinde muhtaç halka dağıtılan yemeklik ve yemlik hububat bedellerinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil olamıyanlar terkin olunur.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 468

Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/379)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 584/3653

20 . 6 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 19 . 6 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetveller ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Hakkındaki 5239 sayılı Kanuna Ek Kanun tasarısı gerekçesi

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi profesörler kurulunun 3 Aralık 1966 tarihinde yapmış olduğu oturumda aldığı 345 sayılı kararla, uzun zamandır hazırlık çalışmaları yapılmakta olan Diyarbakır Tıp Fakültesinin, Ankara Tıp Fakültesinin gözetim ve denetimi altında açılması kabul edilmiş ve bu husus, Ankara Üniversitesi Senatosunun 13 Aralık 1966 tarih ve 520 - 3364 sayılı kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının, 23 Aralık 1966 tarih ve 030/24234 sayılı yazısı ile onanmıştır.

Üniversiteler Kanununun 2 nci maddesi gereğince açılan Diyarbakır Tıp Fakültesinin ilk sınıfının, zaman kazanma maksadiyle Ankara Tıp Fakültesinde öğrenimine başlaması Senatoda kabul edilmiş ve 1966 - 1967 ders yılı başında 50 öğrenci kaydolunmuştur.

İkinci ve daha ileri sınıflar, 1967 - 1968 ders yılından itibaren öğrenimlerini Diyarbakır'da yapacaklardır. Her ne kadar Ankara Tıp Fakültesi, fakültenin gözetimini ve kuruluşunu üzerine almış ve öğretim üyelerini gerektiği zamanlarda ders verme, personel eğitimi ve araştırma maksatları ile Diyarbakır Tıp Fakültesine, tıpkı Ege, Hacettepe ve hattâ Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesine yolladığı gibi gönderecekse de, fakültenin kendi kadrolarının olması tabiîdir.

Fakültenin kadrolarının tertibinde şu hususlar göz önüne alınmıştır :

1. Fakülte en çok 150 öğrenci okutacak şekilde düşünülmüştür.

2. Fakülte; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı dâhil, muhtelif teşekküllerin tesislerinden yararlanacağı için «öğretim görevlisi» kadroları konulmuştur. Müşterek tâyin prensiplerine uygun olarak bu kadrolara iki tarafın mutabakatı ile mevcut tesislerin, öğretime liyakatlı uzmanlar, öğretim görevlisi olarak atanabilecek ve bu suretle evvelce Ankara, Ege ve İstanbul Tıp Fakültelerinde olmuş uyuşmazlıkların önlenmesi sağlanacak, selâmetle işler bir sistem kurulacaktır.

3. Asistan; kadroları sınırlı tutulmuştur. Zira,

a) Fakültenin verebileceği mezun sayısı üstünde asistan istihdamı önlemek,

b) Asistan çokluğu sebebiyle stajiyer son sınıf öğrencilerinin kliniklerde misafir gibi kalmayıp, bizzat asistan gibi çalışarak asistan eksikliğini doldurmaları ve bu suretle iyi yetişmeleri sağlanmak istenmiştir.

c) Öğretim asistan kadroları doktora yapacak asistanlara tahsis olunacaktır. Bunların mezuniyet sonrası eğitim kursları almaları zorunlu olacaktır.

4. Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesinden Sağlık Bilimleri kısmının yüksek okulları mezunlarından yararlanmak üzere «Teknik Asistan» kadroları ihdas edilmiş ve tabip kadrolarından bunlar ayrılmıştır. Bilhassa lâboratuvar dallarının gelişmesi için bu kadrolar çok önemlidir.

5. Lâboratuvar dallarında gelişmeyi sağlamak üzere hademeden yetişme lâborantlar yerine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının Ankara - Yenişehir Sağlık Koleji lâboratuvar teknisyeni bölümü (Diyarbakır Sağlık Kolejinde de böyle bir bölüm açılması öngörülmüştür.) Mezunlardan sağlık teknisyeni tâyini öngörülerek «Sağlık Teknisyeni» kadroları konulmuştur.

6. Memurlardan bir kısmının kadroları tarif edilmiş diğerleri ise gerekli yerlerde dekanlıkça kullanılmak üzere adlandırılmamıştır.

MADDELERİN AÇIKLANMASI

Madde 1. — 115 sayılı Kanunla değişik 4936 sayılı Kanunun 2 nci maddesi uyarınca Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı olarak açılan Diyarbakır Tıp Fakültesinin, süratle gelişebilmesi ve öğretimin aksatılmadan yürütülebilmesi için ekli 1 ve 2 sayılı cetvellerde gösterilen kadroların 5239 sayılı Ankara Üniversitesi kuruluş kadrolarına eklenmesi zaruri görülmektedir.

Madde 2. — Diyarbakır Tıp Fakültesinde görev alacak öğretim üye ve yardımcıları, profesörler kurulu kararı ile işbirliği yapılan klinik, lâboratuvar ve öğretim kurumları dışındaki müesseselerde ek görev alamıyacaklar, serbest hekimlik icra edemiyeceklerdir. Ayrıca, bu fakültede görev alacak öğretim üye ve yardımcılarına, 224 ve 535 sayılı kanunlar gereğince verilecek tazminat, ek görev ücretleri ve mahrumiyet ödenekleri üniversite tazminatına halel getirmiyecektir. Bu madde ile fakülteye kolaylıkla öğretim üyesi bulunabilecek, ayrıca öğretim üyelerinin de bütün zamanlarını eğitim ve öğretime hasretmeleri sağlanmış olacaktır.

Madde 3. — Diyarbakır Tıp Fakültesinde, diğer fakültelerden en az üç ay süre ile görev alanlar, istedikleri takdirde, kanunun 2 nci maddesindeki tazminat, ek görev ücreti ve mahrumiyet ödeneklerinden yararlanabileceklerdir. Bu fakültede geçici olarak görev alanlardan, başka müesseselerde, ek görevi olanlar veya serbest hekimlik icra edenler, arzu etmedikleri takdirde 2 nci maddede belirtilen haklardan istifade ettirilmiyecekler ve bu suretle ilgililer ek görevlerini ve serbest hekimliklerini devam ettirebileceklerdir. Bu madde ile misafir öğretim üyelerinden de geniş ölçüde istifade imkânı hâsıl olacaktır.

Madde 4. — Diyarbakır Tıp Fakültesinde görevli öğretim yardımcılarından kurs veya uzmanlık alanlarında eğitim görmek üzere, yılda en çok üç ay süre ile, diğer bir tıp fakültesine gönderileceklerin tazminat, ek görev ücreti mahrumiyet ödeneği ve üniversite tazminatı aynen ödenecek, bu suretle öğretim üyesi yardımcılarının işbaşında ve daha iyi imkânlar dâhilinde yetiştirilmesi mümkün olacaktır.

Madde 5. — Bu madde ile, bölgenin sosyalizasyona dâhil olması sebebiyle, öğretim üye ve yardımcıları dışında kalan ve durumları 224 sayılı Kanun hükümlerine uyan personele de tazminat verilebilecek ve bu suretle fakülteye kaliteli eleman temini mümkün olabilecektir.

Madde 6. — Bu madde, kanunun yürürlüğe giriş tarihini tesbit etmektedir.

Madde 7. — Bu madde, kanunun yürütülme görevini Bakanlar Kuruluna tevdi etmektedir.

Millî Eğitim Komisyonunun raporunu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 1/379
Karar No. : 50

10 . 7 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza havale edilen Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı Maliye ve Millî Eğitim Bakanlığı temsilcileri ile üniversite temsilcisinin iştirakiyle tetkik edildi.

Tasarının tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, tasarı tamamen benimsenmiş ve tasarı metni de aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek temennisiyle Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Yozgat	Gümüşane	Kırşehir
Prof. Dr. M. Yardımcı	Söz hakkım mahfuz. *Nuri Kodamanoğlu*	*Sabri Özcan San*	*Mehmet Güver*
Adana	Afyon	Afyon	Bursa
Mahmut Bozdoğan	*Osman Attila*	*Muzaffer Özdağ*	*Nilüfer Gürsoy*
İmzada bulunamadı			
Çanakkale	Erzurum	Gaziantep	Uşak
Ahmet Nihat Akay	*Nihat Diler*	*Naşit Sarıca*	*Fahri Uğrasızoğlu*

Bütçe Plân Komisyonunun raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/379
Karar No. : 121

10 . 1 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan (Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı); Millî Eğitim Bakanı, ilgili Üniversite Rektör ve dekanları ile Hükümet temsilcilerinin de katılmasiyle incelendi ve görüşüldü:

Ankara Üniversitesi Senatosunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile Ankara Tıp Fakültesinin gözetim ve denetimi altında açılmasına karar verilen Diyarbakır Tıp Fakültesinin, ilk sınıfı, zaman kazanma amacı ile ve Senatoca da alınan karar gereğince 1966 - 1967 yılı başında 50 öğrenci ile öğrenime başlamıştır.

İkinci ve daha ileri sınıflar ise 1967 - 1968 ders yılında mahallinde öğrenimlerini yapacaklardır. Her ne kadar Ankara Tıp Fakültesince söz konusu fakülteye, ders verme, araştırma ve personel eğitimine yardımcı olmak üzere öğretim üyesi gönderilecekse de fakültenin kendisine ait kadrosunun olması da gayet tabiîdir.

Bu maksat ile hazırlanan tasarıda, kadrolar en çok 150 öğrenci okutacak şekilde düzenlenmiş, asistan kadroları, stajiyer son sınıf öğrencilerinden stajiyer doktor gibi yararlanabilmek amacı ile sınırlı tutulmuş, laboratuvar dallarına teknik kişilerin atanabilmesi sağlanmış memur kadroları, bir kısmı isimlendirilerek ve bir kısmı da gerekli yerlerde dekanlıkça görevlendirilebilecek şekilde düzenlenmiştir.

Güney illerimize sağlıyacağı imkân ve yakın gelecekte sağlık dâvamızın halline katkıda bulunacak olan söz konusu fakülteye kadro teminini öngören tasarı üzerinde yapılan görüşmeler ve ilgililerce verilen tamamlayıcı bilgiler sonucu, tasarı ve tasarıya bağlı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine sunulmak ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın *İ. Sezgin*	Başkanvekili Rize *E. Y. Akçal*	Sözcü Sakarya *N. Bayar*
Kâtip Bolu *H. İ. Cop*	Adıyaman *M. A. Atalay*	Ankara *İ. S. Hatipoğlu*
Ankara *M. K. Yılmaz*	Aydın *M. Ş. Koç*	Burdur *İ. H. Boyacıoğlu*
Elâzığ *K. Nedimoğlu*	Erzurum *C. Önder*	Eskişehir *İ. Angı*
Giresun *İ. E. Kılıçoğlu*	Gümüşane *S. Savacı*	İstanbul Söz hakkım mahfuz *S. Aren*
İstanbul *N. Eroğan*	İstanbul *M. Güven*	İzmir *L. Yurdoğlu*
Muğla *T. Şahin*	Samsun *S. Kılıç*	Trabzon *A. İ. Birincioğlu*
	Trabzon *A. R. Uzuner*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı	**Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı**
MADDE 1. — 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 2 nci maddesi gereğince Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılan «Diyarbakır Tıp Fakültesi» ne ait ilişik 1 ve 2 sayılı cetvellerde yazılı kadrolar 5239 sayılı Kanuna eklenmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu fakültede ve buna bağlı okul ve enstitülerde görevli öğretim üyeleri, öğretim yardımcıları, profesörler kurulu karariyle işbirliği yapılan klinik, lâboratuvar ve öğretim kurumları dışındaki müesseselerde ek görevle çalışamazlar, serbest hekimlik icra edemezler. Bu madde gereğince işbirliği yapılan müesselerde çalışan öğretim üyelerinin, öğretim yardımcılarının 224 sayılı Kanuna göre alacakları tazminat ile üniversite tazminatına halel getirmez. Bunlar hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Ankara Üniversitesi veya diğer fakülteler mensubu olup, en az 3 ay süre ile Diyarbakır Tıp Fakültesinde görevlendirilen öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları, 2 nci maddede gösterilen haklardan muvafakatleri ile yararlandırılırlar.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Öğretim yardımcılarından, eğitim maksadiyle kursa devam etmek, uzmanlık alanlarında işbaşında eğitim görmek üzere Diyarbakır'dan diğer bir tıp fakültesine, yılda en çok üç ay süre ile gönderilenlerin almakta oldukları sosyalleştirme ve 22 . 5 . 1967 gün, 871 sayılı Kanunda derpiş edilen tazminat ile diğer üniversite tazminatları aynen ödenir.	MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 5. — Diyarbakır Tıp Fakültesinde görevli öğretim üye ve yardımcıları dışında kalan yardımcı sağlık personeli de 224 sayılı Kanunda derpiş olunan haklardan yararlandırılır.	MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

19 . 6 . 1967

Başbakan *S. Demirel*	Devlet Bakanı *S. Öztürk*
Devlet Bakanı *H. Atabeyli*	Devlet Bakanı *K. Ocak*
Devlet Bakanı *S. T. Müftüoğlu*	Adalet Bakanı *H. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*
Dışişleri Bakanı V. *F. Sükan*	Maliye Bakanı *C. Bilgehan*
Millî Eğitim Bakanı *İ. Ertem*	Bayındırlık Bakanı *O. Alp*
Ticaret Bakanı *A. Türkel*	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *V. Â. Özkan*
Güm. ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*	Tarım Bakanı *B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı V. *A. N. Erdem*	Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı *M. Turgut*	En. ve Ta. Kay. Bakanı *R. Sezgin*
Turizm ve Ta. Bakanı *N. Kürşad*	İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*

Köy İşleri Bakanı
T. Toker

Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifine bağlı cetveller)

(1) SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Aded	Aylık
	a) Öğretim üyeleri		
1	Profesör	3	2 000
2	»	4	1 750
3	»	4	1 500
4	»	4	1 250
5	Doçent	5	1 100
6	»	5	950
7	»	5	800
	b) Öğretim yardımcıları		
4	Öğretim Görev. Uzman	2	1 250
5	» » »	2	1 100
6	» » »	2	950
7	» » »	4	800
7	Asistan	5	800
8	»	5	700
9	»	10	600
10	»	10	500
7	Teknik asistan (Sağlık Bilimleri Fakültesi mezunu)	2	800
8	» » »	2	700
9	» » »	2	600
10	» » »	2	500
6	Okutman	2	950
7	»	1	800
8	»	1	700
4	Baş eczacı	1	1 250
6	Eczacı	1	950
8	Tıbbî Teknoloğ (Y. Okul mezunu)	2	700
10	» » »	2	500
9	Fizyoterapist »	1	600
10	Diyetisyen »	1	500
7	Baş Hemşire »	1	800
8	Hemşire	5	700
9	»	5	600
10	Ebe	4	500
	c) Memurlar		
5	Sekreter	1	1 100
5	Kitaplık Müdürü	1	1 100
7	Personel İşleri Şefi	1	800
7	Öğrenci İşleri Şefi	1	800
7	Hesap İşleri Şefi	1	800
7	Levazım ve Ayniyat Şefi	1	800
8	Ambar Memuru	2	700
9	Memur	1	600
8	»	6	500

(2) SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Adet	Aylık
	Dekan	1	210
	Başhekim	1	210

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişine bağlı cetveller)

Tasarıya bağlı (1) ve (2) sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 477

Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/511)

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kadro dolayısiyle açıkta kalanların, açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Konya Milletvekili *Selçuk Aytan*	Gümüşane Milletvekili *S. Özcan San*	Çankırı Senatörü *Hâzım Dağlı*	Uşak Milletvekili *Orhan Dengiz*
Çanakkale Milletvekili *A. Nihat Akay*	Kastamonu Milletvekili *Muzaffer Akdoğanlı*	Kastamonu Milletvekili *Osman Zeki Oktay*	

GEREKÇE

Bir kanunla kadrosu kaldırılan memurlar 788 sayılı Memurin Kanununu tadil eden 3335 sayılı Kanunun 85 nci maddesi gereğince hizmet müddetlerine göre 1/4, 1/3, 1/2 nisbetinde açık maaşı almakta ve aynı zamanda emeklilik keseneğine esas aylıklarının yarısı üzerinden emeklilik keseneği kesilmektedir.

Yeniden seçilemiyen milletvekilleri hakkında da aynı hüküm uygulanmaktadır.

Kendi iradesi dışında bir kanunla kadrosu kaldırılan bir memur, hiçbir kusuru yok iken bugünün sosyal anlayışına göre mağdur edilmesi hak ve nasafet kaidelerine uygun değildir.,

Bunu telâfi etmek maksadiyle bu durumda olan memurların kıdemlerinin ve emekliliklerinin bir memuriyete tâyin edilinceye kadar tam olarak sayılması ve aynı zamanda maaşlarının tam olarak verilmesi maksadına mâtuf olarak bu kanun teklif edilmiştir.

Şurasını açıklamak yerinde olur ki, bugünün Devlet anlayışı, emniyet ve asayişin korunması, Sağlık, Millî Eğitim ve Bayındırlık işlerinden mağdudolmayıp, iktisadi, ticari ve sosyal konularla da yakinen ilgilenilmekte ve bunun icaplarını yapmak maksadiyle yeni yeni teşkilât kurmak ve bu suretle yeni kadrolar almak zaruretini icabettirmektedir.

Bu itibarla kısa bir müddet için açıkta kalacak olan memurların her zaman için eski ve yeni kadrolara tâyin edilmesi mümkün olacağından bu müddet zarfında kendilerini mağdur etmemek için kıdem ve emeklilikleri ile maaşlarının tam olarak devam etmesini sağlıyacak mevzuatın getirilmesi bir zaruret halini almıştır.

Diğer taraftan, memur olanlardan Cumhuriyet Senatosu Üyeliğine ve milletvekilliğine seçilmiş olup da yeniden seçilemiyen Cumhuriyet Senatosu üyeleri ve milletvekilleri için de aynı hükümlerin uygulanması yerinde ve haklı bir hareket olacağı düşünülerek Cumhuriyet Senatosu üyeleri ve milletvekilleri de eskiden olduğu gibi bu maddeye dâhil edilmiştir.

4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus kanun, eli işten çektirilmiş subayların beratı halinde, kıdem ve emeklilik hakları tanındığı gibi, memuriyetle irtibatı kesilerek tahsil ve doktora yapmak için yabancı memleketlere gönderilen memurların avdetlerinde, kıdem ve emekliliklerini tam olarak tanıyan hükümler, bugünkü mevzuatımızda mevcut bulunmaktadır.

Bu itibarla kendi iradesi dışında açıkta kalan memurlar ile seçilemiyen Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle, milletvekillerine aynı suretle hak tanımak mağduriyetlerini bertaraf etmiş olacaktır.

Geçici madde, geçmiş zamana ait mağduriyetlerin telâfisi maksadiyle tedvin edilmiştir. Esasen sayıları çok mahdudolan bu kimselerde bu suretle mağduriyetten kurtarılmış olacaklardır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/511
Karar No. : 121

12 . 6 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların, açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar, komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve teklif 1 nci ve geçici maddede yapılan değişikliklerle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu

Başkanı	Sözcü		
Çankırı	Tekirdağ	Burdur	Denizli
T. Akman	*H. Başol*	*F. Kırbaşlı*	*Z. N. Özel*
Gaziantep	Kütahya	Tokat	Zonguldak
N. Sarıca	*M. Ersoy*	*F. Alacalı*	*C. Karakaş*

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/511
Karar No. : 124

16 . 1 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan (Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının, kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi) ilgililer ve Maliye Bakanlığı temsilcisinin de katılması ile incelendi ve görüşüldü.

Teklif, kadro dolayısiyle açıkta kalan memurlarla Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçilemiyen üyelerin tekrar bir görev alıncaya kadar aylıklarını tam almaları, kıdem ve emekliliklerinin tam olarak sayılması ve yasama görevleri devam ettiği müddetçe, emeklilik ve terfilerinin tam sayılmasını ihtiva etmektedir. Komisyonumuz teklifi prensibolarak yerinde, fakat metnini eksik bulduğundan teklifin metnini hazırlamak için bir su komisyonu kurarak Su Komisyonunun hazırladığı metni görüşmelere esas almıştır.

Ancak, birinci maddeye, maddenin son fıkrası olarak 3659 ve 4620 sayılı Kanunlara tabi kurumlarda çalışanların da maddeye dâhil edilmesi gerektiği düşüncesiyle (3659 ve 4620 sayılı kanunlara tabi kurum ve teşekküllerde çalışırken Cumhuriyet Senatosu üyeliğine ve milletvekilliğine seçilenlerle bunlardan yasama görevi sona erenler de aynı esaslar dairesinde bu kanun hükümlerinden faydalanır.) şeklinde bir fıkra ekliyerek maddeyi bu şekli ile kabul etmiştir.

Geçici madde, terfilerde başlama süresinin 1 . 1. 1960 tarihi esas alınmak suretiyle yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir.

Teklifin 2 ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip	
Rize	Sakarya	Bolu	Adıyaman
E. Y. Akçal	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*	*M. A. Atalay*
Ankara	Balıkesir	Balıkesir	Elâzığ
M. K. Yılmaz	*E. Güreli*	*F. İslimyeli*	*K. Nedimoğlu*
Eskişehir	Giresun	Gümüşane	İzmir
İ. Angı	*İ. E. Kılıçoğlu*	*S. Savacı*	*L. Yurdoğlu*
Kütahya	Muğla	Niğde	Samsun
M. Erez	*T. Şahin*	*R. Soyer*	*S. Kılıç*

Sinop
H. İşgüzar

KONYA MİLLETVEKİLİ SELÇUK AYTAN VE 6 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Kadrosu kaldırılmak suretiyle açıkta kalan memurlarla yeniden seçilmemeleri sebebiyle açık maaşı alan Cumhuriyet Senatosu üyeleri ve milletvekillerinin yeni bir göreve atanmalarına kadar geçmiş olan süreleri kıdem ve emekliliklerinde tam olarak sayılır ve iktisabettikleri memuriyet maaşları tam olarak verilir.

Bu sürelere ait emekli kesenek ve karşılıkları T. C. Emekli Sandığına tam olarak ödenir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Kadrosu kaldırılmak suretiyle açıkta kalan memurlarla, Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçilenlerden tekrar seçilemiyenler veya Seçim Kanunu icabı istifa edip Cumhuriyet Senatosu üyeliği veya milletvekilliğine seçilemiyenler veya yasama görevi sona erenler ile dışardan atanmış Bakanlardan görevi sona erenler, iktisabettikleri memuriyet kadrolarındaki açıklara öncelikle atanırlar.

Atanmalarına kadar geçmiş olan süreleri, emeklilik ve terfilerinde tam olarak sayılır ve iktisabettikleri aylıkları tam olarak verilir.

Bunların, yasama görevlerinde geçen süreleri, terfi ve emekliliklerinde tam olarak sayılır.

Bu sürelere ait emekli kesenek farkları, aylıklarından kesilir, karşılıkları kurumlarından tahsil olunur.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kadro dolayısiyle açıkta kalanların açıkta geçirdikleri sürelerin kıdem ve emekliliklerine sayılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Kadrosu kaldırılmak suretiyle açıkta kalan memurlarla Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçilenlerden tekrar seçilmiyenler veya Seçim Kanunu icabı istifa edip Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçilemiyenler veya yasama görevi sona erenler ile dışardan atanmış bakanlardan görevi sona erenler, iktisabettikleri memuriyet kadrolarındaki açıklara atanırlar.

Bunların (Seçim Kanunu icabı istifa edenlerden seçilemiyenler hariç) açık aylıkları tam olarak ödenir.

Açık aylığı almak suretiyle geçen sürelerin tamamı ile yasama görevlerinde geçen süreler terfi ve emekliliklerinde sayılır. Yasama görevlerinde geçen süreler terfilerde, iki yıl esasına göre nazara alınır.

Açık aylıklarının tamamı üzerinden kurumlarınca emeklilik keseneği kesilerek karşılığı ile birlikte T. C. Emekli Sandığına gönderilir.

3659 ve 4620 sayılı kanunlara tâbi kurum ve teşekküllerde çalışırken Cumhuriyet Senatosu üyeliğine ve milletvekilliğine seçilenlerle bunlardan yasama görevi sona erenler de aynı esaslar dairesinde bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

Konya Milletvekili Selçuk Aytan ve 6 arkadaşının teklifi	Maliye Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
GEÇİCİ MADDE — Birinci madde kapsamına girenlerden, halen emeklilik hakkı tanınan görevlerde bulunanlarla, açıkta olanlardan sonradan emeklilik hakkı tanınan görevlere tâyin edilenler, açıkta kaldıkları sürelere ait kesenekleri % 5 faizi ile birlikte ve 1 yıl içinde Sandığa ödedikleri takdirde, karşılıkları kurumundan alınmak suretiyle bu süreler kıdem ve emekliliklerinde tam olarak sayılır.	GEÇİCİ MADDE — 1.1.1950 tarihinden sonra, birinci madde kapsamına girenlerden, halen emeklilik hakkı tanınan görevlerde bulunanlarla açıkta olanlardan sonradan bu görevlere tâyin edileceklerle, Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçilecekler, açıkta kaldıkları sürelere ait kesenek farklarını % 5 faizi ile birlikte ve bir yıl içinde Sandığa ödedikleri takdirde, karşılık farkları kurumlarından alınmak suretiyle, geçen süreleri terfi ve emekliliklerinden tam olarak sayılır.	GEÇİCİ MADDE — 1.1.1950 tarihinden sonra, birinci madde kapsamına girenlerden (Seçim Kanunu icabı istifa edenlerden seçilemiyenler hariç) halen; a) Cumhuriyet Senatosu üyesi veya milletvekili, b) Emeklilik hakkı tanınan görevlerde, bulunanlar, açıkta kaldıkları sürelere ait kesenek farklarını % 5 faizi ile birlikte ve bir yıl içinde T. C. Emekli Sandığına ödedikleri takdirde karşılık farkları Sandıkça kurumlarından alınmak suretiyle, geçen süreler emekliliklerinde, 1.1.1960 tarihinden itibaren de terfilerinde tam olarak sayılır. Yasama görevlerinde geçen süreler terfilerde iki yıl esasına göre nazara alınır. Bu madde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte açıkta olanlardan, sonradan Cumhuriyet Senatosu üyeliğine veya milletvekilliğine seçileceklerle emeklilik hakkı tanınan görevlere tâyin edilecekler hakkında da uygulanır. Bunlar hakkında bir yıllık süre, göreve tâyin edildikleri veya seçildikleri tarihlerden başlar.
MADDE 2. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir	MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 478

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/408)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/155 - 5229

17 . 8 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 8 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetvel ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Millî ekonomimizin temelini teşkil eden başlıca unsurlardan biri olan, hayvan varlığımızın korunması, ıslah ve verimlerinin artırılması, hayvanlardan insanlara bulaşan çeşitli hastalıklardan toplumumuzun korunması, veteriner hekimlerin aslî vazifelerindendir.

Memleketimiz nüfusunun yılda % 3 gibi büyük bir tempo ile artışı karşısında, vatandaşın hayvansal protein ihtiyacının karşılanması, hayvan ve hayvan maddeleri ihracı suretiyle döviz sağlanması yönünden, sayıları günden güne artan hayvan mevcudumuzun istenilen şekilde takibi, sayıları çok yetersiz bulunan, veteriner hekim adedinin artırılmasiyle mümkün görülmektedir.

Memleketimiz ekonomisinde büyük payı olan hayvancılığın geliştirilmesi ve Beş Yıllık Kalkınma Plânı ile öngörülen üretme hedeflerine ulaşılabilmesi maksadiyle bu alandaki personel istihdam konusunun halledilmesi 1964 yılı programında yer almış bulunmaktadır.

Bu cümleden olarak 1964 yılı icra plânının 11 nci sayfasının 48 nci maddesi tedbirler kısmında, veteriner ve zootekni alanındaki insan gücü açığının kapatılması maksadiyle bu alanın cazip hale getirilmesi öngörülmüş ve ilk hamlede veteriner hekim mevcudunun 3 000 e çıkarılması tavsiye edilmiştir.

Buna mukabil, halen Tarım Bakanlığı kuruluşunda çalışan 885 veteriner hekim sayısı çok yetersiz olduğu halde, kadrosuzluk dolayısiyle de devamlı olarak kuruluştan ayrılmakta, diğer bakanlıklarda daha yüksek kadrolara geçmekte veya serbest çalışmaktadırlar. Nitekim bu birkaç yıl içinde 101 veteriner hekim naklen başka bakanlık veya kurumlara geçmiş ve 110 veteriner hekim de istifa suretiyle ayrılmış bulunmakta ve ayrılmalar da devam etmektedir.

Millî gelirimizin % 40 ını teşkil eden tarım gelirlerinin % 33 ü hayvancılıktan sağlanmaktadır. Veteriner teşkilâtı gelişmiş, veteriner hekim sayıları yeter durumda bulunan memleketlerden Holânda'da hayvancılık payı % 88, Finlândiya'da % 81, Danimarka'da % 80, İsviçre'de % 73, Batı Almanya'da % 70, İngiltere'de ise % 68 dir.

Bu memleketlerin hayvan sayısının Türkiye'ninkinden daha az olmasına karşı, hayvan sayısı bakımından Avrupa'da Rusya'dan sonra, ikinci sırayı işgal eden yurdumuzun veteriner hekim sayısı onlardan çok geride bulunmaktadır.

Şöyle ki : Batı Almanya'da bir veteriner hekimin kontroluna 8.297, İtalya'da 7.700, Fransa'da 4.890, İngiltere'de 5.316 hayvan isabet ederken memleketimizde bir veteriner hekimin kontroluna 75.000 hayvan düşmektedir.

Bütün bu açıklamalar, memleketimizdeki veteriner hekim görevinin önemini, memleket ekonomisinde yaptığı hizmetin büyüklüğünü göstermekte ve sayılarının artması karşısında millî gelirde husule gelecek çoğalmayı ortaya çıkarmaktadır.

Tarım Bakanlığı, kalkınma plânına uygun bir şekilde, hayvancılığımızın geliştirilmesi için, gerek yetiştirme ve gerekse hastalıklarla mücadele hususlarında veteriner hekim ve teknik eleman noksanlığını gidermek üzere çeşitli tedbirler almış bulunmaktadır.

Bu tedbirlerin başında;

a) Yurdumuzda mevcut bir veteriner fakültesine ilâveten bir veya iki fakültenin daha açılması, mevcut fakültenin öğrenci kontenjanının artırılması suretiyle her yıl fakülteden mezun olan veteriner hekim sayısının ortalama 80 den bir misline çıkarılması,

b) Kadrosuzluk yüzünden gerek istifa eden, gerekse başka bakanlıklara yüksek kadro temini suretiyle naklen geçmiş bulunan veteriner hekimlerin tekrar Tarım Bakanlığına dönmelerinin sağlanması,

c) Ordudan ayrılarak çeşitli bakanlık ve kuruluşlarda sivil savunma uzmanlığı veya meslek dışı diğer hizmetlerde çalışan veteriner hekimlerin tekrar meslek içinde çalışmalarını temin suretiyle, Devlet Plânlama Teşkilâtının da tavsiyelerine uygun olarak, ilk hamlede veteriner hekim sayısının 3 000 e çıkarılması,

Lüzumlu ve zaruri görülmektedir.

Memleketimizde veteriner hekim noksanlığı ve veteriner hekimlik tahsilinin 5 yıl gibi uzun ve yorucu bir tahsil sonunda kazanılması karşısında, diğer memleketlerde olduğu gibi, kısa süreli okullar açmak suretiyle, hayvan sağlık memuru yetiştirilmesine de gayret sarf edilmiş ve sayıları 734 e yükseltilmiş ise de bugünkü hizmet bakımından bu miktar çok yetersiz görülmektedir.

Devlet Plânlama Teşkilâtının tarım sektörü İcra Plânında öngördüğü, teknik personel noksanının en kısa zamanda giderilmesi tavsiyesi üzerine, halen İstanbul - Selimiye'deki Hayvan Sağlık Memurları Okulu sınıf kontenjanı 1963 yılında 30 dan 100 e çıkarılmış ayrıca, Samsun'da sınıf kontenjanı 100 öğrenci olan ikinci bir okulun 1965 yılında açılmasına karar verilmiştir. Bundan başka Konya'da yine sınıf kontenjanı 100 öğrenci olan bir sağlık memuru okulu açılacak ve bu suretle İstanbul, Samsun ve Konya'da 3 hayvan sağlık memurları okulundan yılda 300 mezun vermek suretiyle, hayvancılığın geliştirilmesinde ön plânda ele alınan suni tohumlama işleriyle hayvanların hastalıklardan korunması için lüzumlu korunma tedbirlerini takipte kullanılan teknik eleman ihtiyacı karşılanmaya çalışılacaktır.

Bu bakımdan bir taraftan kadrosuzluk yüzünden Tarım Bakanlığından ayrılan ve sayısı 210 u aşan veteriner hekimin tekrar teşkilâta dönmesini sağlamak, aynı zamanda kadrosuzluk yüzünden müracaatları tervicedilemiyen ordudan ayrılmış veteriner hekimlere kadro temin etmek, uzun yıllar hizmet etmiş ve üst derecelerde terfie hak kazanmış olanların terfilerini temin etmek, bu yıl ve diğer yıllarda mezun olacak hayvan sağlık memurları için lüzumlu görülen kadroları sağlamak amaciyle ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Geçici Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/408
Karar No. : 3

16 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı, bu iş için kurulan Geçici Komisyonumuzda ilgili Bakanlık temsilcilerinin de huzuru ile tetkik ve müzakere edildi.

Kanun tasarısının tümü üzerinde yapılan müzakereler esnasında, gerek tasarının gerekçesinde ileri sürülen hususları ve gerekse Bakanlık temsilcilerinin vermiş oldukları izahatı yerinde bulan Komisyonumuz, mezkûr kanun tasarısını ve tasarıya bağlı cetveli aynen kabul etmiştir.

Ayrıca işin ehemmiyetine binaen, kanun tasarısının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi Komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bolu	Balıkesir	Çorum	Ankara
H. İ. Cop	*M. Z. Yücetürk*	*A. Uysal*	*A. Üstün*
Hakkâri	Rize	Sinop	Trabzon
A. Karahan	*C. Yalçın*	*H. İşgüzar*	*A. Şener*
	Urfa	Yozgat	
	R. Tekeli	*T. Nizamoğlu*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmına ilişik cetvelde gösterilen derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Tarım bakanları yürütür.

5 . 8 . 1967

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
S. Demirel	*S. Öztürk*	*H. Atabeyli*	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
S. T. Müftüoğlu	*H. Dinçer*	*A. Topaloğlu*	*F. Sükan*
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
İ. S. Çağlayangil	*C. Bilgehan*	*İ. Ertem*	*O. Alp*
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
A. Türel	*V. Â. Özkan*	*İ. Tekin*	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
S. Bilgiç	*A. N. Erdem*	*M. Turgut*	*R. Sezgin*
Turizm ve T. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*	*T. Toker*	

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Aylık Tutarı
	Merkez kuruluşu :		
5	Veteriner İşleri Genel Müdür Muavini	1	1 100
4	Mütehassıs Müşavir	8	1 250
	Toplam.	9	
	İller kuruluşu :		
4	Veteriner Başmüdürü	8	1 250
4	Salgın Hastalıklar Mütehassısı	8	1 250
5	Salgın Hastalıklar »	3	1 100
4	Suni Tohumlama Veterineri	8	1 250
5	Suni Tohumlama Veterineri	2	1 100
4	Veteriner Hekim	8	1 250
5	Veteriner Hekim	2	1 100
4	Gıda Kontrol Mütehassısı	8	1 250
5	Gıda Kontrol Mütehassısı	2	1 100
7	Hayvan Sağlık Memuru	14	800
8	Hayvan Sağlık Memuru	20	700
9	Hayvan Sağlık Memuru	33	600
	Toplam.	116	

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 479

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Plân komisyonlarından 8 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/413)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 591/5711

13 . 9 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 2 . 9 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3353 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetveller ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Beş Yıllık Kalkınma Plânı, tarımsal hizmetler üzerinde önemle durmuş, bitkisel ve hayvansal maddelerle ilgili üretim, yayım, bitki ve hayvan hastalıkları ile savaş, eğitim ve araştırma hizmetlerinin etkili kılınmasını gerekli bulmuştur.

Hızla artan nüfusumuzun beslenme dâvasının çözümlenmesi, çeşitli hastalıklardan korunması, bitkisel ve hayvansal besin maddelerinin üretiminin kalite ve kantite yönünden artırılması ile mümkün olacaktır. Keza tarımsal üretimin kalkınma plânının öngördüğü seviyeye çıkarılması, ihraç imkânlarının artırılması ve bu suretle artan döviz ihtiyacının karşılanmasını, plân ilkelerinin ve gösterilen hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlıyacaktır.

Plân hedeflerine ulaşmak için, her türlü kültürel tedbirlerin alınması, bitki ve hayvan hastalıkları ile yurt ölçüsünde savaşılması ıslah çalışmaları, eğitim araştırma ve yayım hizmetlerine hız verilmesi, başka bir deyimle tarımsal ve hayvansal üretimin azaltıcı faktörlerin ortadan kaldırılması zorunludur.

Bakanlığımızın çeşitli kuruluşlarında sözü edilen hizmetlerin tam randımanla ifası için üstün bir gayretle çalışılmakta, mevcut kuruluşlara yeni kuruluşlar eklenmektedir. Tarımsal hizmetlerin öngörülen kalkınma hızına uygun olarak yapılması, uzman teknik ve diğer elemanlara duyulan ihtiyacı bir kat daha artırmaktadır. Sadece zirai yayım hizmetleri için 7 700 elemana ihtiyacolduğu hesaplanmış 1963 yılında yayımcı teknik eleman sayısının ise 4 400 civarında olduğu tesbit edilmiştir. Yine yurdumuzda 70 milyona varan hayvan varlığımızın ıslah ve verimlerinin artırılması, her türlü hastalıkları ile savaşılması için 3 000 veteriner hekime ihtiyacolduğu halde sadece 1 003 veteriner hekime Bakanlığımız kuruluşlarında görev vermek imkânı sağlanmıştır.

Yukarda belirtilen teknik eleman açığını kapatmak için halen 5 aded bölge ziraat okulu, 1 aded ev ekonomisi okulu ve 1 aded de hayvan sağlık memurları okulu hizmettedir.

1967 yılında 3 aded Bölge Ziraat Okulu, 2 aded Hayvan Sağlık Memurları Okulu açılacaktır. İkinci Beş Yıllık Plânda ise, 3 aded Bölge Ziraat Okulu, 2 aded Ev Ekonomisi Okulu, 2 aded te Hayvan Sağlık Memurları Okulu kurulması öngörülmüştür.. Bunlara ilâveten 1967 yılında 50 yerde ilkokulu bitiren çiftçi çocuklarının öğretimini, yetişkin kadın ve erkeklerinin eğitimini, tarımsal yayım hizmetlerini ve teknik tarım programlarını uygulıyacak teknik tarım okulları ve Teknik Ziraat merkezleri teşkil edilecek ve bunların adedi İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında 300 e çıkarılmış olacaktır.

Bu okullardan başka 3 aded Ziraat Fakültesi ve 1 aded Veteriner Fakültesi hizmete açılmış 1 Veteriner Fakültesi de kuruluş halindedir.

Teknik personel açığını kapatmak için sözü edilen okul ve fakültelerde mevcutların kontenjanı artırılırken, yenileri de hizmete açılmakta ve öğrencilerin % 80 i Bakanlığımız hesabına okumaktadır.

Yine kalkınma plânı hedeflerine ulaşılması ve tarımsal hizmetlerin gereği şekilde yürütüle bilmesi maksadiyle mecut kurum ve kuruluşların iş hacmi büyük oranda genişlemiş, mevcutlara ilâveten Kars Çayır Mer'a Üretme Merkezi, Kayseri Tohum Üretme Merkezi ve Zootekni Deneme İstasyonu, Yalova Bağ - Bahçe Araştırma Enstitüsü, Fidanlıkları, Deneme İstasyon ve Tarlaları, 2 aded Bölge Zirai Mücadele ve Karantina Reisliği, 32 ilde birer Zirai Mücadele Müdürlüğü, 67 Gümrük kapısında birer Karantina Ünitesi, Adana ve Nazilli'de 10 milyon kilo kapasiteli birer sawgın Çırıçır fabrikası, Antalya'da 20 çırçırlı Rolergin fabrikası Pamuk İslâh ve Araştırma işleriyle ilgili lâboratuvar ihtiyaçları için Adana ve Antalya'daki kurumlarda lif Teknolojisi Lâboratuvarları, Pamuk Tohumluğu üretim projesine dâhil Nazilli Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü çiftliği, 1 Şap Enstitüsü, 1 aded Veteriner Bakteriyoloji Enstitüsü, 1 koyun hastalıkları lâboratuvarı, 1 Suptropikal Hastalıklar ve Gıda Kontrol Lâboratuvarı, 1 Bölge Gıda Kontrol Lâboratuvarı, Ereğli Zootekni ve Araştırma Enstitüsü, 26 aded tabiî ve 65 aded suni tohumlama lâboratuvarı, 45 aded Veteriner Sağlık Merkezi, 1 aded Deneme Hayvanları Yetiştirme Çiftliği, 2 aded tahaffuzhane kurulmuş 1966 ve 1967 yılları programları ile de Diyarbakır Zirai Araştırma Enstitüsü, İzmir Zirai Araştırma Enstitüsü ve Entridüksiyon Merkezi, Ankara Cento Zirai Ekonomi İstatistik Araştırma Enstitüsü, Antalya Narenciye Paketleme evi, 5 aded Veteriner Sağlık Kontrolu Merkezi, 3 aded Bölge Gıda Kontrol Lâboratuvarı, 1 aded Deneme Hayvanları Çiftliği, 11 aded tabiî ve 9 suni tohumlama lâboratuvarı, İkinci Beş Yıllık Plânla da 35 ilde Zirai Mücadele Müdürlüğü, 8 ilde Bölge Gıda Kontrol Lâboratuvarı kurulması öngörülmüştür.

Döner Sermayeli kuruluşlar sayısı da Bakanlığımız kuruluşlarındaki gelişmeye uygun olarak artmış ve sadece Ziraat İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı olanların sayısı 92 ye yükselmiştir. 549 ve 2654 sayılı Kanunlara tabi döner sermayeli Ziraat İşletmelerinde yalnız 3 aded sorumlu salman bulunmakta, diğerlerinin görevleri maaş veya ücretlerini Genel Bütçeden alan teknik ve idari personele gördürülmekte; bunun neticesi olarak da muhasip, veznedar, mutemet ve anbar memuru hizmetleri bir elde toplanmakta Sayıştay'ın haklı tenkidlerine mâruz kalınmaktadır.

Veteriner, Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlükleri ile Pamuk İşleri Genel Müdürlüğünün döner sermayeli kuruluşların da devamlı bir gelişme mevcudolup, sorumlu saymanlık kadroları yetersizdir. Bu sebeple 5439 sayılı Kanuna göre istihdam yoluna gidilmekte, bu ise 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa uymamaktadır.

Teknik elemana duyulan ihtiyaç yanında yeni kurulanlarla tevsii edilen ve iş hacmi büyük oranda genişliyen hizmet ünitelerinde idari personele de ihtiyaç duyulduğu bir gerçektir.

Ekli 1 sayılı cetveldeki Merkez için istenilen kadrolar acil idari zaruretler ve emekli olmuş fakat bilâhara Danıştaya emeklilik işlemi iptal edilmiş Teknik elemanların yeniden hizmet yerlerine tâyinlerini temin maksadı ile talebedilmektedir.

Yukarda açıklandığı üzere, yeni kurulan ve genişletilen Kurum, kuruluş ve hizmetler için uzman, teknik ve diğer personele ihtiyaç vardır. Teknik personel açığını kapatmak için belirtilen Fakülte ve okullarda Bakanlığımıza mecburi hizmetle bağlı yeni mezunlar, mezun olacaklar ve fiili askerlik hizmetini ifa edenlerle kadrosuzluk yüzünden Bakanlığımız hizmetlilerinden ayrılan anılan nitelikteki elemanları ihtiyacı gidermek üzere hizmete almak kadro imkânsızlıkları yüzünden mümkün olamamaktadır. Bu suretle kalkınma plân ve programlarında öngörülen tarım hedef ve ilkelerine ulaşmak için gerekli hizmet ifa edilememektedir. Mecburi hizmetli elemanların 2919 sayılı Kanun gereğince tâyinleri yapılmakta ve bütçe tasarrufları yapılan bu tâyinlerin maddi tutarlarını da karşılıyamıyacaktır.

Gerçek ihtiyacı karşılamak maksadı ile hazırlanan kadro teklifimizin bütçeye tahmil edileceği yıllık külfet 20 513 394 Tl. olup kalkınma alanındaki tarım hedef ve ilkelerine ulaşmak ancak bu işgücünü teminle mümkün olacaktır.

Teklifimizin tasviple karşılanması arz olunur.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/413
Karar No. : 2

16 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı, bu iş için kurulan Geçici Komisyonumuzda Tarım ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının tümü yapılan, müzakereler sonunda, gerekçede ileri sürülen hususları ve gerekse Hükümet mümessilerinin vermiş oldukları tamamlayıcı izahatı yerinde bulan Komisyonumuz; kanun tasarısını prensibolarak kabul ederek maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Maddelerin müzakeresi esnasında, 1 nci maddeye bağlı 1 sayılı cetvelin, Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü iller teşkilâtı kısmında «4 ncü dereceden 5 aded 1 250 liralık ziraat yüksek mühendisi» ifadesi, verilen bir tadil önergesi ile «4 ncü dereceden 15 aded 1 250 liralık ziraat yüksek mühendisi» olarak değiştirilmek suretiyle tadilen, cetvelin diğer kısmıları ve maddeler ise Komisyonumuzca aynen kabul edilmişlerdir.

Ayrıca işin ehemmiyetine binaen, kanun tasarısının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi Komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü		Kâtip
Bolu	Balıkesir		Çorum
H. İ. Cop	*M. Z. Yücetürk*		*A. Uysal*
Ankara	Hakkâri	Rize	Sinop
A. Üstün	*A. Karahan*	*C. Yalçın*	*H. İşgüzar*
Trabzon	Urfa	Yozgat	
A. Şener	*R. Tekeli*	*T. Nizamoğlu*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tarası

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tarım Bakanlığı kısmına ilişik 1 sayılı cetvelde derece sayı ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2 . 9 . 1967

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
S. Demirel	*S. Öztürk*	*H. Atabeyli*	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
S. T. Müftüoğlu	*H. Dinçer*	*A. Topaloğlu*	*F. Sükan*
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
İ. S. Çağlayangil	*C. Bilgehan*	*İ. Ertem*	*O. Alp*
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
A. Türkel	*V. Â. Özkan*	*İ. Tekin*	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
S. Bilgiç	*A. N. Erdem*	*M. Turgut*	*R. Sezgin*
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*	*T. Toker*	

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Kadro unvanı	Aded	Aylık
	Merkez Teşkilâtı		
2	Bakanlık Müşaviri (Ziraat, Orman Yüksek Mühendisi veya Veteriner Hekim)	2	1 750
3	Mütehassıs Müşavir (Ziraat, Orman Yüksek Mühendisi veya Veteriner Hekim)	3	1 500
		5	
	Ziraat İşleri Genel Md. İller Teşkilâtı		
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	5	1 250
5	» » »	5	1 100
6	» » »	10	950
10	» » »	100	500
11	» » »	420	450
		540	
9	Ziraat Teknisyeni	10	600
12	» »	180	400
13	» »	550	350
		740	
10	Sorumlu Sayman	15	500
11	» »	20	450
12	Memur	10	400
13	»	30	350
		75	
	Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)		
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	2	1 250
5	» » »	4	1 100
6	» » »	6	950
10	» » »	150	500
11	» » »	200	450

D.	Kadro unvanı	Aded	Aylık
12	Ziraat Teknisyeni	35	400
13	» »	45	350
11	Ambar ve Ayniyat Memuru	10	450
11	Sorumlu Sayman	10	450
12	Lâborant	10	400
13	»	10	350
		482	

Pamuk İşleri Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)

4	Ziraat Yüksek Mühendisi	1	1 250
5	» » »	1	1 100
6	» » »	1	950
6	» » »	1	950
10	» » »	6	500
11	» » »	10	450
10	Ziraat Teknisyeni	4	500
12	» »	5	400
13	» »	10	350
9	Sorumlu Sayman	1	600
10	» »	1	500
		41	

D.	Kadro unvanı	Aded	Aylık
	Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)		
4	Veteriner Hekim	6	1 250
5	» »	8	1 100
6	» »	8	950
10	» »	40	500
11	» »	160	450
9	Hayvan Sağlık Memuru	79	600
11	» » »	40	450
12	» » »	50	400
13	» » »	160	350
11	Memur	2	450
12	»	5	400
13	»	10	350
14	»	10	300
10	Sorumlu Sayman	10	500
11	» »	12	450
		600	

Millet Meclisi Geçici Komisyonu cetveli

[1] SAYILI CETVEL

Merkez Teşkilâtı

2	Bakanlık Müşaviri (Ziraat, Orman Yüksek Mühendisi veya Veteriner Hekim)	2	1 750
3	Mütehassıs Müşavir (Ziraat, Orman Yüksek Mühendisi veya Veteriner Hekim)	3	1 500
		5	

Ziraat İşleri Genel Md. İller Teşkilâtı

4	Ziraat Yüksek Mühendisi	5	1 250
5	» » »	5	1 100
6	» » »	10	950
10	» » »	100	500
11	» » »	420	450
		540	

9	Ziraat Teknisyeni	10	600
12	» »	180	400
13	» »	550	350
		740	
10	Sorumlu Sayman	15	500
11	» »	20	450
12	Memur	10	400
13	»	30	350
		75	

Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)

4	Ziraat Yüksek Mühendisi	2	1 250
5	» » »	4	1 100
6	» » »	6	950
10	» » »	150	500
11	» » »	200	450

D.	Kadro unvanı	Aded	Aylık
12	Ziraat Teknisyeni	35	400
13	» »	45	350
11	Ambar ve Ayniyat Memuru	10	450
11	Sorumlu Sayman	10	450
12	Lâborant	10	400
13	»	10	350
		482	

Pamuk İşleri Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)

4	Ziraat Yüksek Mühendisi	1	1 250
5	» » »	1	1 100
6	» » »	1	950
6	» » »	1	950
10	» » »	6	500
11	» » »	10	450
10	Ziraat Teknisyeni	4	500
12	» »	5	400
13	» »	10	350
9	Sorumlu Sayman	1	600
10	» »	1	500
		41	

D.	Kadro unvanı	Aded	Aylık
	Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü (İller Teşkilâtı)		
4	Veteriner Hekim	6	1 250
5	» »	8	1 100
6	» »	8	950
10	» »	40	500
11	» »	160	450
9	Hayvan Sağlık Memuru	79	600
11	» » »	40	450
12	» » »	50	400
13	» » »	160	350
11	Memur	2	450
12	»	5	400
13	»	10	350
14	»	10	300
10	Sorumlu Sayman	10	500
11	» »	12	450
		600	

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 663

Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/865)

T. C.
Başbakanlık
Özlük ve Yazı İşleri : 6/2-1791

15 . 2 . 1968

Konu : Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un yasama dokunulmazlığı.

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Müdafaaya hıyanet suçundan sanık Avusturya tebaalı Adolf Slavik ile Ticaret Bakanlığı Konjonktür ve Yayın Müdür Yardımcısı Hüseyin Turgut Pojon haklarında yapılan soruşturma sırasında Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un da Adolf Slavik ile temas ettiği ve muhtelif zamanlarda para karşılığı bilgi ve dokûmanlar verdiğinden bahsile, mumaileyh hakkında Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 79 ncu maddesine tevfikan bir karar verilmesine dair Millî Savunma Bakanlığından alınan 14 . 2 . 1968 tarihli ve AD : 968-653-5 sayılı tezkerenin sureti ile ilişiği hazırlık soruşturması evrakı, dizi puslasiyle birlikte bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

T. C.
M. S. B.
Müsteşarlık Karargâhı
Ankara
AD : 968 - 653 - 5

14 . 2 . 1968

Konu : Senatör Alâeddin Çetin ile Milletvekili Celâl Sungur'un yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması Hk.

Başbakanlığa
Ankara

Millî Müdafaaya hıyanet suçundan sanık Avusturya tebaalı Adolf Slavik ile Ticaret Bakanlığı Konjonktür ve Yayın Müdür Yardımcısı Hüseyin Turgut Pojon haklarında yapılan soruşturma sırasında Çorum Senatörü Alâeddin Çetin ile Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un da Adolf Slavik ile temas ettikleri muhtelif zamanlarda para karşılığı bilgi ve dokûmanlar verdiklerine dair 1 nci Ordu Komutanlığı Askerî Savcılığınca tanzim olunan soruşturma evrakını muhtevi dosya ilişikte sunulmuştur.

Askerî Savcılıkça anılan kişilerin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması talebolunduğundan Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 79 ncu maddesi hükümleri gereğince muktezası Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisince takdir olunmak üzere delâletlerini saygı ile arz ederim.

Ahmet Topaloğlu
Millî Savunma Bakanı

Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Anayasa ve Adalet
komisyonlarından mürekep
Karma Komisyonu
Esas No. : 3/865
Karar No. : 150

1 . 3 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığımızca 17 . 2 . 1968 tarihinde komisyonumuza tevdi edilen ve kendisine, millî müdafaaya hıyanet suçundan sanık Avusturya tebaalı Adolf Slavik'e para karşılığı bilgi ve dokûman vermek suçu isnadedildiği için Başbakanlığın 15 . 2 . 1968 tarih ve 6/2 - 1791 sayılı yazılariyle yasama dokunulmazlığının kaldırılması istenen Yozgat Milletvekili Celâl Sungur hakkındaki dosya ile İhzari Komisyonun 20 . 2 . 1968 tarihli ve 3/865 esas numaralı raporu Karma Komisyonumuzun 21 . 2 . 1968 Çarşamba günü saat 14,30 da yaptığı ve dosya sahibi miletvekilinin de hazır bulunduğu toplantıda okunup, müzakere olunmuştur.

1. Karma Komisyonumuzca İçtüzüğün 178 nci madesinin son fıkrası hükmüne göre dosyada mevcut bütün evrak incelendikten sonra ilgili mileltvekiline isnadolunan suçun Askerî Ceza Kanununun 56/1-A maddesi delâletiyle T. Ceza Kanununun 136/3 ve 31, 33, 173/3 ncü maddelerine muhalefet olduğu anlaşıldı.

2. Dosyada mevcut evraka, belgelere ve tutulan fezlekeye göre; askerî ve siyasi casusluk suçundan sanık Frans Slavikoğlu 1918 doğumlu, Avusturya tebaalı ve halen müsnet suçtan tutuklu Adolf Slavik'in sorgusunda; iktisadi ve siyasi mahiyette bâzı bilgileri para karşılığı Yozgat Miletvekili Celâl Sungur'dan elde ettiğini ve Avusturya'dan dönüşünü mevzuubahis şahsa bildirdiğini, Ankara'dan yapacağı telefon konuşması üzerine bu milletvekili ile temas sağlayıp gerekli talimatı verebileceğini ve takibeden günlerde de istediği bilgileri rapor halinde alıp karşılığında para verebileceğini bildirmesi üzerine tahkikatın genişletilmesi ve suç delillerinin tesbiti maksadiyle 1 nci Ordu Kumandanı Orgeneral Memduh Tağmaç'ın şifahi müsaadesi alınarak 5 . 2 . 1967 Pazar günü saat 8,15 te sanık Slavik ve Millî Emniyet Teşkilâtına mensup üç memur olduğu halde ve yine bu teşkilâta ait iki araç ile İstanbul'dan yola çıkılarak aynı gün saat 17 de Ankara'ya gelinmiş ve sanık Slavik'in her gelişinde ekseriyetle kaldığı Otel Barikan'a inilerek sanık'a 304 ve teşkilâta mensup şahıslara da 302, 311 ve 312 numaralı odalar tahsis edilmiş, 302 numaralı odaya teknik cihaz ve elemanlar yerleştirilmek suretiyle alınan tertibattan sonra 6 . 2 . 1967 günü saat 11 de Celâl Sungur otele gelerek sanığın kaldığı 304 numaralı odaya girmiş, yarım saat Almanca olarak, ses bandında müfredatı yazılı ve sanık Adolf Slavik tarafından istenen bilgilerin talimatını almak maksadiyle aralarında konuşma cereyan etmiş, 7 . 2 . 1967 günü saat 13,10 da Celâl Sungur otele ikinci defa gelerek sanığın odasına çıkmış, yarım saat konuştuktan sonra oteli terk etmiştir.

Bu arada, Celâl Sungur'un, daha önce Millî Emniyetçe numaraları tesbit edilen iki aded bütün 500 er liralık olmak üzere cem'an bin Türk Lirası aldığı ve karşılığında da istenilen bilgileri havi Celâl Sungur'un el yazısiyle yazılmış, yedi sayfadan ibaret 6 Şubat 1967 tarihini taşıyan imzalı belgeler ile Fransızca yazılmış - Communique Conjoint Turco - Sovietique - başlığını taşıyan 27 . 12 . 1966 tarihli belgeleri verdiği ve sanık Adolf Slavik'ten bin Türk lirası aldığına dair 7 . 2 . 1966 tarihli ve Celâl Sungur imzalı makbuz Millî Emniyet tarafından teslim alınmış, ayrıca Celâl Sungur'un otele geliş, odaya giriş ve çıkıştan evvel, muhtelif pozda resimleri tesbit edilmiştir.

3. Adı geçen milletvekilinin, dosyada mevcut, yukarda belirtildiği şekilde elde edilen belgelerden dolayı Askerî Ceza Kanununun 56/1 - A maddesi delâletiyle T. Ceza Kanununun 136/3 ve 31, 33, 173/3 maddelerine muhalefet eylediği iddiasiyle takibata mâruz kaldığı anlaşılmıştır.

4. Karma Komisyonumuzun 21 . 2 . 1968 günlü toplantısında hazır bulunan Yozgat Milletvekili Celâl Sungur, İçtüzüğün 178/son fıkrası hükmüne uygun olarak Komisyonumuzca dinlenmiş ve savunmasında; iddia ve isnadolunan suçu kabul etmediğini, dosya içindeki imzasını taşıyan belgeleri Adolf Slavik'e verdiğini ancak bunun makale ve yorum tarzında yazılar olduğunu ve bu maksatla verdiğini, emeğinin karşılığı olarak da mevzuubahis paraları aldığı ifade ile kendisinin de böyle bir suç isnadı karşısında adalet huzurunda hesap vermeye hazır olduğunu, bu sebeple dokunulmazlığının kaldırılmasını istediğini beyan etmiştir.

Milletvekiline müsnet suç, dosya münderecatına göre ağır ve ciddî mahiyette görünmekte olup, sübutu halinde Anayasanın 68 nci maddesi uyarınca milletvekilliği sıfatını kaybettirici niteliktedir.

Bu sebeplerle ve suçun sâbit olup olmadığı yargı organlarının takdirine mevdu bulunduğu ve bu isnat altında bulunan bir milletvekilinin yargı organı önünde hesap vermesi gerektiği kanaatine varılmış olmakla Karma Komisyonumuz, Anayasanın 79 ncu maddesi uyarınca dosya sahibi Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un yasama dokunulmazlığının kaldırılmasını mevcudun ittifakiyle kararlaştırmıştır.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Anayasa ve Adalet komisyonlarından
mürekkep Karma Komisyon

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Erzurum	Çorum	Muş
İ. Hakkı Yıldırım	*A. Güler*	*N. Neftçi*

Adana K. Sarıibrahimoğlu İmzada bulunamadı	Ankara *K. Bağcıoğlu*	Aydın *N. Menteşe*	Erzurum *A. Mustafaoğlu*
İzmir *Ş. Akkan*	Kars *Â. Kurtel*	Konya *M. Ziyaeddin İzerdem*	Maraş *E. Kaplan*
Nevşehir *S. Hakkı Esatoğlu*	Uşak *A. Rıza Akbıyıkoğlu*	İstanbul *İ. Hakkı Tekinel*	Niğde Y. Arıbaş İmzada bulunamadı
Aydın *R. Özarda*	Çorum *A. Topçubaşı*	Hakkâri *A. Karahan*	Kars *A. Ali Çetin*
Kars *O. Yeltekin*	Kayseri *C. Nayman*	Kırklareli *M. Atagün*	Ordu *K. Şensoy*
Sivas *N. Nazif Arslan*	Tokat *O. Hacıbaloğlu*	Urfa *N. Cevheri*	Van *M. Salih Yıldız*

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 676

Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvel ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/485)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 705/1514

28 . 2 . 1968

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 27 . 2 . 1968 tarihinde kararlaştırılan «Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiğiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Hâkim adayları, hâkimlik ve savcılık meslekine intisabedecek olan stajiyerlerdir. Bunların stajları sonunda hâkim veya Cumhuriyet Savcısı olarak mesleke atanmalarına imkân veren 2556 sayılı Hâkimler Kanununun ilgili maddeleri, bu kimselerin daha staja başlarken seçilmelerinde özel hükümler vaz'etmiş, muayyen nitelikleri ve şartları haiz bulunmıyanlara, bu mesleke intisap imkânını tanımamıştır.

Diğer taraftan, hukuk mezunlarının serbest hayatta geniş iş sahasında çalışabilmeleri; özel sektörde ve İktisadi Devlet Teşekküllerinde, malî imkânlar bakımından yüksek dereceli kadrolarla çalışabilme imkânının mevcut oluşu sebepleri birleşince, hâkimlik ve savcılık meslekine intisabetmek üzere müracaat edenlerin sayısı azalmaktadır. Müracaat edenlerin de ancak ihtiyacı karşılayabilmesi endişesi, bunlar arasında bir seçme yaparak üstün vasıflı ve kabiliyetli olanların tercihi suretiyle, meslekten daha faydalı olacak elemanların staja başlatılmasına da mâni olmaktadır. Ancak meslekin istikbali için bu endişeye rağmen, hazırlanmış ve Başbakanlığa sunulmuş bulunan Hâkimler kanunu tasarısında, staja başlamak için müracaat edenlerin, evvelden olduğu gibi doğrudan doğruya staja başlamalarına imkân veren usulden vazgeçilmiş, hukuk mezunlarının ayrıca seçime tabi tutulması, staj sonunda imtihan edilmeleri gibi esaslara yer verilmiş bulunduğundan, daha çok müracaatcı cezbedilmek zarureti kendiliğinden ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan Hâkimler Kanununun 5 nci maddesi aynen şöyledir: «Adaylığa tâyin olunanlar 2 yıl mahkemeler ile savcılıklarda staj görürler. Hukuk ve Ceza dâvalarında tutanak kâtipliği ve mahkeme ve savcılık kalemlerinde başkâtiplik ödevini ve kendilerine verilen incelemeleri ve diğer yazı işle-

rini yaparlar. İcra memurlarına ve sorgu yargıçlarına yardım ederler. Bunlar dinlemek üzere mahkemenin tetkik ve müzakerelerinde bulundurulabilirler. Adaylar gördükleri bütün işlerden dolayı asıl görevliler gibi sorumlu olurlar.»

Görülüyor ki, staja başlamış olan hukuk mezunları da, ilk mertebe adalet memurları gibi kalemlerde çalışmaya, icra memurlarına ve sorgu hâkimlerine yardım etmeye mecbur tutulmuşlar ve bu gördükleri işlerden dolayı da asıl görevliler gibi sorumlu bulunmuşlardır. Buna karşılık da staja atanırken maaşları bakımından diğer yüksek okul mezunlarından farklı tutulmayıp onlar gibi aynı maaşla atanmaları mecburiyeti de staja müracaat edenlerin sayısını azaltmaktadır.

Asıl görevli olan ilk mertebe adalet memurlarına 60 sayılı kanunla, sorgu hâkimlerine de 5017 sayılı Kanunla maaşlarından ayrı ödenek verilmesini gerektiren sebeplerden, bu görevleri ifaya mecbur ve neticesinden sorumlu olan adayların da faydalanmaması için sebep mevcut değildir. Diğer taraftan staj süresini bitirmiş olan adayların, yardımcılık sınıfı içerisinde bir göreve atanma sıraları gelinceye kadar gene 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5457 sayılı Kanunla değişik 15 nci maddesi hükmüne göre fiilen icra memuru, Cumhuriyet savcı yardımcısı ve sorgu hâkimi olarak çalıştırılabilmeleri, onların da bu görevlerin asli elemanları gibi sorumlulukları karşılığı olarak ödenekten faydalanmalarını da gerektirmektedir.

Bu sayede meslekte kolayca iyi vasıflı eleman temininde sıkıntı çekilmesini önlemek ve adayların da ifa ettikleri görevin sorumluluğu nisbetinde, o görevin asli elemanları ile aralarında bir ayrılık usule getirilmiyerek eşitlik ilkelerine uyulması gayesiyle bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

Maddelere ilişkin gerekçeler

Tasarının birinci maddesi ile Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değişik cetvele hâkim adaylarının alacağı ödeneği gösterir bir ilâve yapılmakta ve 5017 sayılı Kanunun 1 nci maddesine de ödenek alacakları sayılanlar meyanına, «Hâkim adayları» da dâhil edilmektedir.

Tasarının 2 nci maddesi yürürlük tarihini, 3 ncü maddesi de yürütecek organı göstermektedir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi *22 . 3 . 1966*
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/485
Karar No. : 36

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 27 . 2 . 1968 tarihinde kararlaştırılan «Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı» Başkanlığınızca Komisyonumuza tevdi edilmiş olup, Adalet Bakanlığı temsilcisinin de iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Gerekçe ve maddeleri komisyonumuzca uygun mütalâa edilen kanun tasarısının yapılan müzakeresi sonunda cetveli ile birlikte aynen kabul edilmesi komisyonumuzca ittifaken kararlaştırılmıştır.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı	Bu rapor sözcüsü	Kâtip	
İstanbul	Kırklareli	Niğde	Kastamonu
İ. H. Tekinel	*M. Atagün*	*Y. Arıbaş*	*S. Keskin*
Aydın	Hakkâri	İçel	Kars
R. Özarda	*A. Karahan*	*M. Arıkan*	*M. Şamiloğlu*
Kars	Sivas	Tokat	Çorum
O. Yeltekin	*N. N. Arslan*	*O. Hacıbaloğlu*	*A. Topçubaşı*

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/485
Karar No. : 482

26 . 5 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu komisyonumuzca havale buyurulan (Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı) ve önceden havale edildiği Adalet Komisyonunca düzenlenen rapor, ilgili Hükümet temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda incelendi.

Gerekçesinde detaylı olarak açıklandığı üzere, mesleke kolayca iyi vasıflı eleman temininde sıkıntı çekilmesini ve hâkim adaylarının da ifa ettikleri görevin sorumluluğu oranında ve o görevin aslî elemanları ile aralarında bir ayırım husule getiren eşitsizliği önlemeyi öngören tasarı komisyonumuzca kabule şayan görülmüş ve yapılan görüşmeler sonucu aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Ankara	Balıkesir	Burdur	Elâzığ
M. K. Yılmaz	*F. İslimyeli*	*İ. H. Boyacıoğlu*	*K. Nedimoğlu*
Erzurum	Eskişehir	Gümüşane	İstanbul
C. Önder	*İ. Angı*	*S. Savacı*	*S. Aren*
İstanbul	İstanbul	Kayseri	Sinop
N. Eroğan	*M. Güven*	*A. Hacıpaşaoğlu*	H. İşgüzar
İmzada bulunamadı			İmzada bulunamadı
	Trabzon	Trabzon	
	A. İ. Birincioğlu	*A. R. Uzuner*	

Hükümetin teklifi	Adalet Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
Hâkimler Kanununa Ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı	*Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı*	*Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan cetvele ve bu kanunun 1 nci maddesine ilâve yapılmasına dair kanun tasarısı*
MADDE 1. — 5017 sayılı Kanunun 1 nci maddesine «Hâkim adayları» unvanı ve 2556 sayılı Hâkimler Kanununa ek 5017 sayılı Kanuna bağlı ve 661 sayılı Kanunla değişik cetvele ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı aylık, derece, unvan ve ödenek eklenmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun hükümleri yayımı tarihini takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

27 . 2 . 1968

Başbakan
S. Demirel

Devlet Bakanı
S. Öztürk

Devlet Bakanı
H. Atabeyli

Devlet Bakanı
K. Ocak

Devlet Bakanı
S. T. Müftüoğlu

Adalet Bakanı
H. Dinçer

Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu

İçişleri Bakanı
F. Sükan

Dışişleri Bakanı
İ. S. Çağlayangil

Maliye Bakanı
C. Bilgehan

Millî Eğitim Bakanı
İ. Ertem

Bayındırlık Bakanı
O. Alp

Ticaret Bakanı
A. Türkel

Sağ. ve Sos. Yardım Bakanı
V. Â. Özkan

Güm. ve Tekel Bakanı
İ. Tekin

Tarım Bakanı
B. Dağdaş

Ulaştırma Bakanı
S. Bilgiç

Çalışma Bakanı
A. N. Erdem

Sanayi Bakanı V.
S. Öztürk

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı
M. Turgut

Turizm ve Tanıtma Bakanı
N. Kürşad

İmar ve İskân Bakanı
H. Menteşeoğlu

Köy İşleri Bakanı
T. Toker

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

(1) SAYILI CETVEL

Aylığı	D.	Görevi	Aylık ödeneği
450	11	Hâkim adayı	350

Millet Meclisi Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişine bağlı cetvel

CETVEL

Tasarıya bağlı (1) sayılı cetvel aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 677

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/481)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-653/1397

23 . 2 . 1968

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 2 . 1968 tarihinde kararlaştırılan «Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Üniversite içerisinde öğretim, eğitim ve araştırma görevinden başka, fakülte kliniklerinde hasta tedavi etmek, böylece âmme hizmeti görmek gibi bâzı hususiyetleri bulunan Tıp fakülteleri öğretim üyeleri ekonomik sebeplerle üniversite dışında muayenehanelerinde çalışmak zorunluğunda kalmaktadırlar. Öğretim üyelerinin bütün güclerini fakültelerine hasretmeleri daha verimli çalışmaları için gerekli bir şarttır. Özellikle yurdun diğer bölgelerinde açılan Tıp fakültelerinde klinik profesör ve doçentlerinin üzerlerine almak istedikleri öğretim görevlerini yerine getirebilmeleri, Ankara dışındaki illerde, meselâ Diyarbakır'da görev alabilmeleri için muayenehane gibi üniversite dışı çalışmalar ile ilgilerini kesmeleri gereklidir. Halen 600 - 1 000 Tl. miktarındaki üniversite tazminatı bu hususta yeterli olmaktan çıkmıştır. Devlet hastanelerinde, Sosyal Sigortalar kurumlarında görevli hekimlerin hepsi üniversite öğretim üyelerinden yüksek ücretle çalışmaktadırlar. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı hastanelerinde tam görevle çalışan bir asistan veya başasistan hekim 1 800 - 3 000, klinik şefi uzman ise, prim dışında 4 000 - 5 000 Tl. sı almaktadır. Keza Silâhlı Kuvvetlerdeki hekimler de aynı sistem içindedirler. Buna karşılık üniversitede hekim asistan ve başasistan aylığı, üniversite tazminatı ile birlikte 700 - 1 200, öğretim üyesi doçent ve profesörlerin ise, yine aynı şekilde üniversite tazminatı ile birlikte 1 200 - 3 000 Tl. arasındadır. Bu hal hekimlik mesleki mensupları arasında açık bir düzensizlik yaratmakta ve sonuç olarak üniversiteye intisabın cazibesi kaybolmakta, kliniklerde bile asistan kadroları boş kalmaktadır. Özellikle eleman bulmakta güçlük çeken temel tıp bölümleri boşalmış durumdadır. Bu durumda yeni açılacak tıp fakültelerine mevcut elemanlardan verilmesi mümkün olamıyacağı gibi ilerisi için de bu durumun mevcut şartlar altında değişmesi beklenemez.

Bütün gelişmiş memleketlerde üniversite tıp fakülteleri öğretim üyelerine çeşitli şekillerde özel ödemeler yapılmak suretiyle ekonomik durumları ıslah edilmiş, bunların muayenehane açmalarına ve hariçte kazanç temini için zaman kaybetmelerine ihtiyaç bırakılmamıştır.

Fakülte öğretim üyelerinden arzu edenlerin bütün mesailerini fakülteye tahsisleri ile fakülte döner sermayesinin geliri artacak ve bu şekilde gerek öğretim üyelerine ve gerekse öğretim yardımcılarına ödenecek ek ödeneğin karşılığı genel bütçeye yük olmadan kendi bünyesinden temin edilecektir.

Ayrıca fakülte içinde öğretim üyelerinden belirli birisine muayene ve tedavi olmak istiyecek kişiler ve hastalar yararına yapılacak özel tarifeli poliklinik ile, hem vatandaşlara arzu ettikleri öğretim üyelerine muayene ve tedavi olmak gibi en tabiî hakları temin edilecek, hem de buradan sağlanacak munzam gelir ile arzuya bağlı muayene ve tedaviyi yürüten öğretim üyesinin tatmin edilmesi ve bu yolla da yardımcı tıp personeline teşvik edici bir karşılık verilmesi mümkün olacaktır.

Birinci maddenin ilk fıkrası Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyelerine, öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline, genel bütçeye yük olmadan, fakülte döner sermayesinden bir ek ödenek verileceğini belirtmektedir. Bu maddenin ikinci fıkrası ise, ek ödenek alanların resmî veya özel her hangi bir müessesede ek görev alamıyacaklarını ve hariçte serbest olarak meslek ve sanatlarını icra edemiyeceklerini ifade etmektedir. Ancak fakülte öğretim üyeleri profesörler kurulunun muvafakati ve buradan alınacak ödenek veya aylık fakülte döner sermayesine yatırılmak şartiyle, üniversite ve yüksek öğretim veya bilimsel araştırma kurumlarında eğitim ve araştırma ile ilgili bir ek görev alabileceklerdir. Bu şekilde yeni kurulacak öğretim, araştırma ve kamu kuruluşlarına yetişmiş eleman temini ve buralarda genç elemanların eğitimi mümkün olacaktır. Buralardan alınacak aylık ve ödeneğin fakülte döner sermayesine yatırılması ve sadece bu hizmetlerin yürütülebilmesi için şahsi bir karşılık beklemeden yapıldığını göstermektedir.

İkinci madde fakülte içinde öğretim üyelerinden belirli birisine muayene ve tedavi olmak istiyecek hastalar yararına yapılacak özel tarifeli poliklinik ile ilgili olup, bu yoldan hem vatandaşlara arzu ettikleri öğretim üyelerine muayene ve tedavi olmak gibi en tabiî hakları temin edilmekte ve hem de buradan sağlanacak munzam gelir ile arzuya bağlı muayene ve tedaviyi yapan öğretim üyesine prim verilmesi mümkün olmaktadır.

Üçüncü madde bu kanuna göre yapılacak yönetmeliğin üç ay içerisinde hazırlanmasını âmirdir.

Dördüncü madde ise, bu kanun ve hazırlanacak yönetmeliğe göre ödenecek ek ödenek ve primlerin 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü dışında kalacağını ifade etmektedir.

Beş ve altıncı maddeler yürürlük ve yürütme hükümleridir.

Kanun tasarısı bu esaslara göre hazırlanmıştır.

Millî Eğitim Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 1/481
Karar No. : 20

21 . 3 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ve öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkındaki kanun tasarısı, Millî Eğitim ve Maliye Bakanlıkları ile üniversite temsilcisinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun tasarısı, gerekçesinde de ifade ve izah edildiği gibi bütün mesailerini fakülteye hasredecek olan fakülte öğretim üyeleri ile yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline genel bütçeye yük olmadan fakülte döner sermayesinden bir ek ödenek verilmesi derpiş edilmektedir.

Komisyonumuz kanun tasarısını müspet mütalâa ederek benimsemiş ve 1, 2, 4 ncü maddelerinde yaptığı değişikliklerle kabul etmiştir.

Tasarının 1 nci maddesinde; 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla tadil edildiği; «kısımlarında» kelimesi ile neyin kastedildiği açıkça belli olmadığı; ve yine döner sermaye dışında bulunan ve sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarda görevli öğretim üye ve yardımcılarının da kanunun şümulüne alınması gerektiği; madde metninde «çalışan öğretim üyeleri» ibaresinin tasarının başlığına uygun bulunmadığı sebebiyle 1 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin 115 sayılı Kanunla değişik 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 58 nci maddesine göre verilmiş olan döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında görevli öğretim üyelerine ve öğretim yardımcılarına aylık ve üniversite tazminatlarından ayrı olarak emekliliğe esas olan aylık tutarlarını geçmemek üzere döner sermaye gelirlerinden ek ödenek verilir.

Ek ödenek alanlar hariçte serbest olarak meslek ve sanatlarını icra edemezler. Resmî ve özel her hangi bir müessesede aylıklı, ücretli veya sözleşmeli görev alamazlar. Ancak döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında görevli öğretim üyeleri kanunların kendilerine yüklediği görevleri, Fakülte Profesörler Kurulunun izni ile üniversite, yüksek öğretim ve bilimsel araştırma kurumlarında, eğitim ve araştırma ile ilgili bir ek görev alabilirler ve bu ek görev karşılığı alacakları ödenek veya ücretleri fakülte döner sermaye hesabına yatırılır.»

Tasarının 2 nci maddesi birinci maddeye uygun olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 2. — Ankara Tıp Fakültesinin döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında normal mesai saatleri dışında çalışan öğretim üyeleri ile yardımcı tıp personeline prim verilir.»

Tasarının 4 ncü maddesi Türkçe bakımından düzeltilerek (bu kanun) yerine (bu kanuna) kelimesi konularak madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 4. — Bu kanuna ve hazırlanacak yönetmeliğe göre ödenecek ek ödenek ve primler hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz.»

Tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek temennisiyle Plân Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu kanun için Sözcü	Kâtip	
Çanakkale	İstanbul	Ankara	Amasya
Ahmet Nihat Akay	*Mehmet Yardımcı*	*Ali Rıza Çetiner*	*Ahmet Demiray*
Bitlis	Çorum	Erzurum	Manisa
Zarife Koçak	*H. Lâtif Sarıyüce*	Söz hakkım mahfuzdur	*Neriman Ağaoğlu*
		Nihat Diler	

Gaziantep
Naşit Sarıca

Bütçe Plân Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/481
Karar No. : 137

26 . 3 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı) ve önceden havale edildiği Millî Eğitim Komisyonunca düzenlenen rapor, ilgili Hükümet temsilcileri ile Üniversite yetkililerinin de katıldıkları toplantıda görüşüldü;

Tasarı, gerekçesinde de izah edildiği gibi tüm mesailerini Fakülteye bağlıyacak olan Fakülte öğretim üyeleri ile yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline genel bütçeye yük olmadan Fakülte döner sermayesinden bir ek ödenek verilmesini öngörmektedir.

Komisyonumuz tasarıyı tüm olarak müspet mütalâa etmiş ve maddelerin görüşülmesine geçmiştir.

1 nci madde ve Kanun başlığı Millî Eğitim Komisyonunca, 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla tadil edildiği; «kısımlarında» kelimesi ile neyin kasdedildiği açıkca belli olmadığı; ve yine döner sermaye dışında bulunan ve sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarda görevli öğretim üye ve yardımcılarının da kanunun kapsamına alınması gerektiği; madde metninde «çalışan öğretim üyeleri» ibaresinin tasarının başlığına uygun bulunmadığı gerekçesiyle yapılan değişik şekli ile, değiştirilen 1 nci maddeye mutabakat temini maksadiyle yine söz konusu Komisyonca değiştirilen 2 nci madde ile gramer düzeni bakımından bir takı ilâvesi suretiyle 4 ncü madde bu değişik şekli ile, 3, 5 ve 6 ncı maddeler ise tasarıdaki şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Ankara	Balıkesir	Burdur	Elâzığ
M. K. Yılmaz	*F. İslimyeli*	*İ. H. Boyacıoğlu*	*K. Nedimoğlu*
Erzurum	Eskişehir	Gümüşane	İstanbul
C. Önder	*İ. Angı*	*S. Savacı*	*S. Aren*
İstanbul	İstanbul	*Kayseri*	*Sinop*
N. Eroğan	*M. Güven*	*A. Hacıpaşaoğlu*	*H. İşgüzar*
	Trabzon	Trabzon	
	A. İ. Birincioğlu	*A. R. Uzuner*	

Hükümetin teklifi	Millî Eğitim Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve yardımcı tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı	*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile yardımcılarına ve tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı*	*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde görevli öğretim üyeleri ile yardımcılarına ve tıp personeline döner sermayeden ödenek ve prim verilmesi hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin, 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 58 nci maddesine göre verilmiş olan döner sermaye ile işletilen kısımlarında çalışan öğretim üyelerine ve öğretim yardımcılarına aylık ve üniversite tazminatlarından ayrı olarak, emekliliğe esas olan aylık tutarlarını geçmemek üzere döner sermaye gelirlerinden ek ödenek verilir.	MADDE 1. — Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin 115 sayılı Kanunla değişik 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 58 nci maddesine göre verilmiş olan döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü enstitü ve lâboratuvarlarında görevli öğretim üyelerine ve öğretim yardımcılarına aylık ve Üniversite tazminatlarından ayrı olarak, emekliliğe esas olan aylık tutarlarını geçmemek üzere döner sermaye gelirlerinden ek ödenek verilir.	MADDE 1. — Millî Eğitim Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
Ek ödenek alanlar hariçte serbest olarak meslek ve sanatlarını icra edemezler. Resmî ve özel her hangi bir müessesede aylıklı, ücretli veya sözleşmeli görev alamazlar. Ancak döner sermaye ile işletilen kısımlarda çalışan öğretim üyeleri, kanunların kendilerine yüklediği görevleri, Fakülte Profesörler Kurulunun izni ile üniversite, yüksek öğretim ve bilimsel araştırma kurumlarında, eğitim ve araştırma ile ilgili bir ek görev alabilirler ve bu ek görev karşılığı alacakları ödenek aylık veya ücretleri fakülte döner sermaye hesabına yatırırlar.	Ek ödenek alanlar hariçte serbest olarak meslek ve sanatlarını icra edemezler. Resmî ve özel her hangi bir müessesede aylıklı, ücretli veya sözleşmeli görev alamazlar. Ancak döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında görevli öğretim üyeleri kanunların kendilerine yüklediği görevleri, Fakülte Profesörler Kurulunun izni ile üniversite, yüksek öğretim ve bilimsel araştırma kurumlarında, eğitim ve araştırma ile ilgili bir ek görev alabilirler ve bu ek görev karşılığı alacakları ödenek veya ücretleri fakülte döner sermaye hesabına yatırılır.	

Hükümetin teklifi	Millî Eğitim Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
MADDE 2. — Ankara Tıp Fakültesinin döner sermaye ile işletilen kısımlarında normal mesai saatleri dışında çalışan öğretim üyeleri ile yardımcı tıp personeline prim verilir.	MADDE 2. — Ankara Tıp Fakültesinin döner sermaye ile işletilen kürsü, enstitü ve lâboratuvarları ile sadece öğretim ve araştırma yapan kürsü, enstitü ve lâboratuvarlarında normal mesai saatleri dışında çalışan öğretim üyeleri ile yardımcı tıp personeline prim verilir.	MADDE 2. — Millî Eğitim Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanuna göre yapılacak ödemelerin şekil ve şartları, kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesinin uygun mütalâası alındıktan sonra üniversitece hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun ve hazırlanacak yönetmeliğe göre ödenecek ek ödenek ve primler hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz.	MADDE 4. — Bu kanuna ve hazırlanacak yönetmeliğe göre ödenecek ek ödenek ve primler hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz.	MADDE 4. — Millî Eğitim Komisyonunun 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 5. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.	MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

3 . 2 . 1968

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı
S. Öztürk
Devlet Bakanı
H. Atabeyli

Devlet Bakanı
K. Ocak
Devlet Bakanı
S. T. Müftüoğlu
Adalet Bakanı
H. Dinçer

Hükümetin teklifi

Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu
İçişleri Bakanı
F. Sükan
Dışişleri Bakanı V.
F. Sükan
Maliye Bakanı
C. Bilgehan
Millî Eğitim Bakanı
İ. Ertem
Bayındırlık Bakanı
O. Alp
Ticaret Bakanı
A. Türkel
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
V. Â. Özkan
Güm. ve Tekel Bakanı
İ. Tekin
Tarım Bakanı
B. Dağdaş
Ulaştırma Bakanı
S. Bilgiç
Çalışma Bakanı
A. N. Erdem
Sanayi Bakanı
M. Turgut
En. ve Ta. Kay. Bakanı
R. Sezgin
Turizm ve Ta. Bakanı
N. Kürşad
İmar ve İskân Bakanı
M. Menteşeoğlu
Köy İşleri Bakanı
T. Toker

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 678 e 1 nci ek

Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in, ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/670, 672; Cumhuriyet Senatosu 2/242)

(Not : Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1117)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 9052 - 2/242

1 . 4 . 1968

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28 . 3 . 1968 gün ve 6220 sayılı yazınız :

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 30 . 3 . 1968 tarihli 45 nci Birleşiminde değiştirilerek ve işari oyla kabul edilmiş, dosya ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

İbrahim Şevki Atasağun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

NOT : Açık oya arz edilen maddeler : Madde 1, Madde 2.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/670, 2/672
Karar No. : 38

1 . 4 . 1968

Yüksek Başkanlığa

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metninin Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 30.3.1968 tarihli 45 nci Birleşiminde değiştirilerek kabul edilmesi ve Cumhuriyet Senatosu metninin Millet Meclisi Başkanlığınca ekleriyle birlikte Komisyonumuza tevdi edilmesi üzerine, Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde Anayasanın 92 nci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olunmuştur.

Cumhuriyet Senatosu değiştirişinde, İcra ve İflâs Kanununun yürürlükteki 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aynen muhafaza edilmekte, ancak bu fıkraya «Birden fazla haciz konulmuş ise; sıraya

göre kesinti yapılır» cümlesi eklenmektedir. Bu cümle her ne kadar maaştan kesinti yapacak üçüncü şahısların birden ziyade haczi bir arada tatbik ederek hepsine birden kesinti yapılmasını önlemek maksadiyle konulmuş ise de, aynı fıkranın birinci cümlesi maaş, ücret v.s. nin en az 1/4 ünün kesilmesini âmir bulunduğuna göre, sıraya tatbikatta konulsa dahi birden ziyade haciz için aynı zamanda kesinti yapılmasını önliyecek mahiyette bulunmamıştır. Millet Meclisi metninde ise bu cümlenin dahi bulunmayışı metindeki bir eksiklik olarak görülmüştür.

Diğer taraftan Cumhuriyet Senatosu değiştirişinin ikinci maddesinde kanunun 28.3.1968 tarihinde yürürlüğe gireceği derpiş olunmuştur. Komisyonumuz bu hükmü müktesep hakları ihlâl eder mahiyette bulmuştur.

Bu durum muvacehesinde gerek Millet Meclisi ve gerekse Cumhuriyet Senatosu metinleri bâzı eksiklikleri ve mahzurlu hükümleri ihtiva ettiğinden konunun bir karma komisyon tarafından incelenerek yukarda işaret edilen mahzurları önleyecek bir metnin tesbitini teminen komisyonumuz Millet Meclisi metninde ısrar edilmesi gerektiğine ittifakla karar vermiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	
İstanbul	Kırklareli	Niğde	Aydın
İ. H. Tekinel	*M. Atagün*	*Y. Arıbaş*	*R. Özarda*
Erzincan	Hakkâri	Kars	Kars
S. Perinçek	A. Karahan	*A. A. Çetin*	*M. Şamiloğlu*
	İmzada bulunamadı		
Kars	Kayseri	Samsun	Sivas
O. Yeltekin	*C. Nayman*	İ. Kılıç	*N. N. Aslan*
		İmzada bulunamadı	

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin	Adalet Komisyonunun değiştirişi
2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi	*2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi*	*2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi*
MADDE 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden fazla olamaz.	MADDE 1. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Ancak haczolunacak miktar, bunların dörtte birinden aşağı olamaz. Birden fazla haciz konmuş ise; sırasına göre kesinti yapılır.	MADDE 1. — Benimsenmemiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — İşbu kanun 28 . 3 . 1968 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Benimsenmemiştir. MADDE 3. — Kesinleşmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 680

Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, 8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları (2/624)

MİLLET MECLİSİ YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

864 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili kanun teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygı ile arz ederiz.

Ankara	İzmir	İstanbul	İstanbul
Milletvekili	Milletvekili	Milletvekili	Milletvekili
Hasan Türkay	*Enver Turgut*	*Mustafa Ertuğrul*	*Kaya Özdemir*

8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna yeni maddeler eklenmesi hakkında kanunun ek 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının gerekçesi.

Değiştirilmesi cihetine gidilen 8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasında, işçi sendika uzmanı olarak atanacak sosyal yardımcılar en çok işçi üyesi bulunan işçi konfederasyonunca gösterilecek adaylar arasından Çalışma Bakanlığınca Devlet memurları hakkındaki kanunlara göre atanacakları öngörülmekte ise de, sendikacılar arasında ortaokul veya lise mezunu bir elemanın bulunmaması sebebiyle sendikacı sosyal yardımcı atanması mümkün olamamıştır.

Fıkranın değiştirilmemesi takdirinde mevcut hükmün uygulanmasına imkân bulunamıyacak, kanunda öngörülen sendikacı sosyal yardımcı atanamıyacak sonuç olarak da fıkra ölü bir hüküm olarak kalacaktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle fıkranın değiştirilmesi zorunlu bulunmaktadır.

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. : 2/624
Karar No. : 9

20 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, 18 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair olan kanun teklifi, Çalışma Bakanı da hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun teklifinin gerekçesinde izah olunduğu veçhile; sosyal yardımcıların tâyinlerinde aranan şartlarla kadrolar doldurulamamaktadır.

Çalışma Bakanının da vermiş olduğu geniş izahat muvacehesinde Devlet memurlarında öngörülen tâyin usulleri sendikacılar arasında sosyal yardımcı bulunamadığını fikrine iştirak eden komisyonumuz teklifin tümünü kabul ederek maddelerin müzakeresine geçilmiş kanunun başlığı yeniden düzenlenmiş 2 nci ve 3 ncü maddeler aynen kabul edilmiş, birinci madde ise, yeniden kaleme alınarak kanun teklifi yapılan bu değişikliklerle kabûl edilmiştir,

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyrulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı ve bu rapor sözcüsü	Kâtip		
İstanbul	Kars	Afyon	İstanbul
K. Özdemir	*S. Düşünsel*	*A. İ. Ulubahşi*	*M. Ertuğrul*
İstanbul	İzmir	İzmir	İzmir
O. N. Ulusoy	*H. Gümüşpala*	*M. Döşemeci*	*E. Turgut*

Tunceli
Söz hakkım mahfuzdur.
H. Ünlü

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No: 2/624
Karar No: 135

26 . 3 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale edilen, Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, (8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna ek 7 nci maddenin 3 ncü fırkasının değiştirilmesine dair kanun teklifi) ile teklif hakkında, önceden havale edildiği Çalışma Komisyonunca düzenlenen rapor, ilgili Hükümet temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda görüşüldü;

864 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde, yabancı memleketlerde sosyal yardımcı (işçi sendika uzmanı) adı altında baremin 9 ncu derecesinden 11 aded kadro tefrik edilmiş ancak söz konusu Kanunun 3 ncü fıkrası bu kadrolara yapılacak atamalarda Devlet memurlarının atamalarında öngörülen tahsil şartları aranır hükmünü vaz'ettiğinden işçiler arasından, bu tahsil niteliğini haiz olanları bulmak güçlüğü karşısında bu kadrolara atama yapılamamakta ve işçilerimiz de bu hizmetten mahrum kalmaktadır.

Hazırlanan teklif, bu tahsil zorunluluğunu giderici mahiyette olup Komisyonumuzca olumlu mütalâa edilmiş, ancak gerek teklifin ve gerekse Çalışma Komisyonunca yeniden düzenlenen 1 nci maddenin bu maksadı sağlıyamadığı, tatbikatta yine atamaların yapılamıyacağı görüşünden hareketle, Komisyonumuzda bir Su Komisyon kurulmuş ve bu Su Komisyonun yeniden düzenlediği 1 nci madde bu şekliyle, kanun başlığı Çalışma Komisyonunca yapılan değişik şekliyle, 2 ve 3 ncü maddeler ise tekliftèki şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Ankara	Balıkesir	Balıkesir	Burdur
M. K. Yılmaz	*E. Güreli*	*F. İslimyeli*	*İ. H. Boyacıoğlu*
Elâzığ	Erzurum	Eskişehir	Gümüşane
K. Nedimoğlu	*C. Önder*	*İ. Angı*	*S. Savacı*
İstanbul	İstanbul	İstanbul	Kayseri
Söz hakkım mahfuzdur	*N. Eroğan*	*M. Güven*	*A. Hacıpaşaoğlu*
S. Aren			
Sakarya	Sinop	Trabzon	Trabzon
E. Alican	Söz hakkım mahfuzdur	*A. İ. Birincioğlu*	*A. R. Uzuner*
	H. İşgüzar		

Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının teklifi	Çalışma Komisyonunun değiştirişi	Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi
8 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi	*Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili 18 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi*	*Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili 18 . 5 . 1967 tarih ve 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi*
MADDE 1. — 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.	MADDE 1. — 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.	MADDE 1. — 864 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
«İşçi sendika uzmanı olarak atanacak sosyal yardımcılar en çok işçi üyesi bulunan işçi konfederasyonunca gösterilecek adaylar arasından Çalışma Bakanlığınca atanırlar.	«İşçi sendika uzmanı olarak atanacak sosyal yardımcılar en çok işçi üyesi bulunan işçi konfederasyonunca gösterilecek adaylar arasından Çalışma Bakanlığınca atanırlar.	«İşçi sendika uzmanı olarak atanacak sosyal yardımcılar en çok işçi üyesi bulunan işçi konfederasyonunca gösterilecek boş kadro miktarının iki katı olarak tesbit edilecek adaylar arasından, Çalışma Bakanlığınca atanır.
Bu atanma Devlet memurları hakkındaki kanunlarda öngörülen ortaokul veya lise mezunu olmak ve Devlet memuriyet sınavını kazanmış bulunmak şartları aranmaz.	Bu atanmada Devlet memurları hakkındaki kanunlarda öngörülen şartlar aranmaz.	Bu atanmada Devlet memurları hakkındaki Kanunda öngörülen tahsil şartları aranmaz.
İşçi sendika uzmanı sosyal yardımcılar 864 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde bahsi geçen (1) sayılı cetvelde 9 ncu derece karşılığı olarak gösterilen 600 T. L. aylıkla atanırlar.	İşçi sendika uzmanı sosyal yardımcılar 864 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde bahsi geçen (1) sayılı cetvelde 9 ncu derece karşılığı ile atanırlar.	İşçi sendika uzmanı sosyal yardımcıların aylıkları ihtisas kadroları ödeneklerinden karşılanır.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.